ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ

FABVLAE AESOPICAE

ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ

FABVLAE AESOPICAE

QVALES ANTE PLANVDEM FEREBANTVR

EX VETVSTO COD. ABBATIAE FLORENTINAE

NVNC PRIMVM ERVTAE

LATINA VERSIONE NOTISQVE EXORNATAE

CVRA AC STVDIO

FRANCISCI DE FVRIA

BIBLIOTH. LAVRENTIANAE AC MARVCELLIANAE PRAEFECTI

ET GRAECARVM LITTERARVM PVBL. PROF.

Pars I.

FLORENTIAE

TYPIS CARLIANIS

M. DCCC. IX.

AMPLISSIMO DOCTISSIMOQVE VIRO

IOANNI IAC. TRIVVLTIO

FRANCISCVS DE FVRIA

FELICITATEM.

Quod dudum votis omnibus exoptaveram, ut si quando opus aliquod meis curis laboribusque confectum prodiret, illi sane dedicaretur, qui liberalia studia non solum coleret et aestimaret, verum etiam suo foveret praesidio, munificentia iuvaret, doctosque viros ad praeclara quaeque capessenda suo incitaret exemplo, id mihi feliciter contigisse gratulari merito possum, dum in Te unum, Trivulti optime atque doctissime, oculos mentemque converti, cui primos mearum lucubrationum fructus consecrarem. Nil profecto iucundum magis, nil magis optatum et opportunum mihi unquam poterat evenire, quo melius ac plenius eximias animi tui dotes, egregiasque virtutes, apud omnes possem praedicare: quae quidem tales ac tantae sunt, ut nulla unquam aetas de tuis laudibus conticescat. Quantum enim semper de litteris sis optime meritus, non patria solum, sed et Italia

tota, exteraeque regiones agnoscunt; quae quidem omnes uno ore Te celebrant, tuamque doctrinam summa cum honestate atque magnanimitate coniunctam admirantur. Et merito quidem: urbem enim tuam, quae semper magnorum virorum parens ac altrix fuit, novis semper ornamentis illustras, magnisque praepositis praemiis, iuventutem omnem ad ingenium praeclaris artibus excolendum impellis. Tu enim ille es, qui Maiorum tuorum vestigia premens, magnificis tuis in aedibus novum Musarum et Minervae domicilium locasti, doctisque omnibus patere voluisti. Tu Bibliothecam omni genere et copia librorum instructissimam immensis sumptibus condidisti, Tu Museum preciosis antiquitatis reliquiis refertissimum publicae utilitati dicasti, ita ut Regum splendorem atque magnificentiam quodammodo aequare videaris. Quis enim permultos Codices atque eximios, summo studio a Te undique conquisitos, quis preciosa volumina, quis picturas, quis signa, scalptasque caelatasque gemmas, ac cetera erudita monumenta, quibus aedes tuas exornasti, digne poterit enumerare? O terque, quaterque beatus, quod sacris in his adytis, una cum caro amico tuo Rosminio, viro egregio atque doctissimo, Phoebi Musarumque Sacerdos continuo immoraris, tuumque generosum pectus magis atque magis virtutibus auges! Et o utinam ingenii tui opes aliquando prodirent, et elegantissima illa carmina, quae,

non prius audita, tanta cum venustate duxisti, optata tamdem frui luce permitteres! Tunc mehercle exterae gentes in hoc etiam haberent aliquid, quod Italiae inviderent. Quid cessas ergo? Quid diutius differs? Macte animis, precor, modestiaque tua publicis votis cedat, atque patriae communis splendori.

Quae quum ita sint, mirari profecto non debes, si tuo nomini meas hasce lucubrationes inscribere ausus sim: bene enim sapienterque Aristides ille, summus Orator, aiebat, Deos templis, doctos viros libris esse honorandos. Praeterea, quid aptum magis, quid magis idoneum Tibi offerre poteram, hoc praesertim tempore, quo cum incomparabili suavissimaque Coniuge, in liberorum institutione totus incumbis? Haud ignoras, Vir doctissime, Aesopicas Fabulas ad sapientiam, virtutesque universas comparandas, prodiisse; scis enim quantum ex hoc leni docendi simul et delectandi instituto, adolescentium animi alantur, atque regantur. Huiusmodi autem Fabellarum nomen tanti apud veteres etiam fuit, ut celebratissimi quoque viri hoc studium tractare, et Apologos concinnare non indignum reputaverint. Socrates enim, ut alios plures tum veteris, tum nostrae aetatis omittam, Socrates, inquam, qui merito hominum sapientissimus semper est habitus, Aesopi Fabulas tanti fecit, ut ipsas etiam versibus includere non sit adspernatus. Veteres praeterea puerilem institutionem a legendis scribendisque huiusmodi Fa-

bulis auspicabantur, ita ut qui non eas evolvisset, indoctum omnino atque rudem iudicarent; persuasum quippe illis erat, per has adolescentium animos strenue informari, atque iam a teneris ad virtutem mirifice posse perduci.

Haud igitur indignum ac futile iudicabis, si Aesopicas hasce Fabulas tuo nomini sim ausus nuncupare: dum enim dulces nati, spes alta patriae atque parentum, domesticis exemplis atque praeceptis ad magna excitantur, in hisce, Te docente, tamquam in speculo, totius vitae cursum inspicere poterunt, atque ad iustitiam, prudentiam, ceterasque sorores virtutes inflammari, ut patriae tandem vestrisque votis respondeant. Quod sane eventurum confido: bonis enim et fortibus fortes creantur, probique mores nulla unquam vi possunt removeri.

Accipe igitur primos hosce studiorum meorum fructus, tenues quidem, sed fortasse meliores aliquando futuros, si aequis haec oculis adspicere non dedignaberis. Ita Deus Optimus Maximus Te tuaque diutissime servet, et auctet, ad maiorem urbis tuae, atque Italiae totius ornamentum. Vale.

Dabam Florentiae ex Bibliotheca Medicea X. Kal. Iulias. Anno M. DCCC. VIIII.

PROLEGOMENA

Tandem aliquando, benevole atque erudite lector, Aesopicae Fabulae, quales ante Planudem ferebantur, et in celebratissimo ac vetustissimo Florentino Codice Biblioth. Monachorum Casinensium, alio stilo conscriptas, atque ab editis longe diversas, adservari Bernardus de Montfaucon elapso iam saeculo litterarum cultoribus nuntiaverat, Phoebo Musisque faventibus evulgantur. Has autem doctissimus ille vir tanto in precio habuisse perhibetur, ut simul ac inspexit, iam tum edere statuerit, et a Salvinio, cuius familiaritate maxima utebatur, earum (1) ἀπόγραφον datis litteris expostulaverit. Sed ipse gravioribus curis, studiisque distractus, quod animo conceperat explere non potuit, et intactum hunc agrum, ut ita dicam, seris nepotibus exercendum reliquit.

Nunc vero quamplurimi fortasse mirabuntur, quid sit, quod ego, qui neque aetate, neque ingenio sim cum Cl. Montfaucon, totque aliis nostra aetate viris clarissimis comparandus, huic operi manum admoverim, tantamque materiam sumere non dubitaverim. Sed profecto mirari desinent, si tantum animadverterint, ius suum unicuique esse ingenium exercendi, atque ani-

(1) Vid. eius Epist. ad A. M. Salvinium in *Symbolis Litterar.* a Gorio editis, Vol. II. pag. 198.

mum huiusmodi studiis recreandi. Nemo autem tam inurbanus, aut tam rudis atque ἄμουσος esse poterit, ut haec vitio vertere, atque indecora audeat iudicare. Quisquis est enim bene a natura comparatus, quae a ceteris ad rei litterariae splendorem praecipue augendum curantur, aequo semper animo accipere debet, et si quid in illis inconditum, si quid inornatum offenderit, id humani ingenii levitati potius referre, quam insectando, atque acriter vituperando, omnium miserrima perfrui voluptate.

Quum autem, candide lector, te ab istiusmodi moribus abhorrere perspectum habeam, tecum proinde liberius agam, atque in ipso huiusce operis limine, nonnulla pro re atque opportunitate praefabor. Antequam vero de huiusce Editionis consilio atque ratione loquar, haud absonum erit de Aesopo, ac Fabulis, quae eius nomine circumferuntur, nonnulla disserere: turpe enim esset de re aliqua pertractare, nisi prius quid ea sit exponeremus.

I. Aesopum inter praecipuos antiquitatis Sapientes merito esse recensendum, omnes quidem uno ore fatentur; is enim a laudatissimis Graecis scriptoribus summis laudibus frequenter exornatur, nempe ab Herodoto, Platone, Aristotele, Plutarcho, ceterisque, de quorum auctoritate nemo sanae mentis unquam poterit dubitare. Si tamen patriam, si aetatem quaeras, dubia omnia atque incerta reperies. Sunt enim qui ex Cotyaeo (1), sunt qui ex Armorio (2), vel Amorrhaeo,

(1) Const. Porphyrog. de Them. lib. I. et Suidas in voce Αἴσωπος.

(2) Auctor Vitae Aesopi, perperam Planudi Monacho tributae.

Phrygiae oppidis, ortum dicant, nec desunt qui Thracem (1), aut Samium, aut Sardianum, aut Mesembrianum, aut Lydum fuisse contendant (2): quod facile dictum fortasse fuit, quia nimirum diu in illis regionibus est commoratus. Ceterum Phrygia natum pluribus constat, ignotis quidem obscurisque parentibus, sed facile servis, nam et Aesopus, ut Menippo, Phaedoni, Epicteto, aliisque Philosophis clarissimis contigit, ipso ab ortu servus fuit, ac primo quidem Xantho (3) cuidam Lydo Philosopho, dein vero Iadmoni, civi Samio, a quo demum manumissus libertatem obtinuit (4). Nonnulli autem Athenis quoque serviisse Aesopum tradiderunt, nempe Demarcho, cognomento Charasiae (5). Quisquis autem ille fuerit, satis tamen constat, Aesopum ob praecipuas animi sui dotes libertatem consequutum, multa discendi docendique caussa loca peragrasse, eiusque famam adeo in Graecia percrebuisse, ut Corinthi Convivio Septem Sapientum interfuerit (6), et cum Solone (7) consuetudine ac familiaritate maxima sit iunctus. Croesus eo tempore, beatissimus ille atque ditissimus Rex Lydiae florebat, qui viros philosophos summis honoribus prosequebatur, suaque in regia, tum ex finitimis, tum e longinquis regionibus convocabat. Apud hunc

(1) Scholiastes Aristoph. in Vesp.
(2) Suidas in voce Αἴσωπος.
(3) Scholiast. Aristoph. in Vesp.
(4) Idem ibidem.
(5) Aphthonius in Aesopi Vita, quam in calce Progymn. retulit. Sed Cod. Casinensis in quo eadem Vita occurrit, habet Τιμάρχῳ τῷ καλουμένῳ Κουρτίῳ.
(6) Plutarch. in Conv. Septem Sapientum.
(7) Idem in Vita Solonis.

Aesopus quoque (1) maximo in pretio habitus fuit, tantaque ingenii et sapientiae suae praebuit argumenta, ut merito scitissimus sit iudicatus, et a Rege plurimis atque gravissimis in rebus suis de consiliis interrogatus. Quum autem Delphos a Croeso missus esset, ut Apollini ingentem pecuniae summam, victimasque suo nomine offerret, a civibus sacrilegii fraudulenter accusatus fuit (2), et de rupe Hyampia, vel Phaedriade (3) praeceps datus, ignobili, atque omnium iniquissima morte miserrime periit: quo scelere Apollo vehementer iratus, pestilentiam in Delphos immisisse dicitur, nec prius illos ab ea calamitate liberasse, quam summum scelus indictis supplicationibus expiassent. Verum multa aeque fabulosa atque incerta sunt.

II. Quanta autem fides habenda sit iis, quae in vulgata Aesopi Vita enarrantur, per se quisque, dum eam tantum inspexerit, dignoscere poterit. Tot enim, ac tantis scatet erroribus, tot anachronismis absurdisque commentis referta est, ut apocrypha, ac proinde fide prorsus indigna, vel a leviter eruditis haberi debeat. Quis enim emunctae naris esse poterit, qui monstrosam illam Aesopi deformitatem (4) legens non stomachetur? Quis

(1) Suidas in voce.

(2) Plutarch de sera numinis vindicta, Suidas in voce, et Scholiast. Aristoph. in Vesp.

(3) Suidas in voce Φαιδριας.

(4) Id facile derivatum ex eo, quod de Aesopo narrat Stobaeus in Sermon. Ὁ αὐτὸς ὀνειδιζόμενος, ὅτι χαλεπὴν ἔχει τὴν ὄψιν, ἔφη· μὴ μοῦ τὸ εἶδος, ἀλλ' εἰς τὸν νοῦν πρόσεχε. Sed ab hac deformitatis iniuria eum liberat Richardus Bentleius, in *Dissert. de Fabb. Aesop.* gravissimis veterum scriptorum testimoniis adductis, quae heic referre longum esset.

putidas fabulas, quibus tota adspersa est (1), turpesque illas narratiunculas, atque ineptissima inter Xanthum, Aesopum, atque Discipulos colloquia non repudiabit? Praeterea contraria sunt, ac inter se maxime pugnant, quae ibidem enarrantur, Aesopum ex. gr. Croeso regnante vixisse, et simul aequalem Lycero, ignoto Babylonis, et Nectenabo Aegypti Regi fuisse, quem nemo ignorat fere CLXXX. ann. post Croesum exstitisse. Esuriens ac stultus Graeculus a quis libellum hunc, quem Aesopi Vitam inscripsit, facile concinnavit: qui quidem nonnullas veras narrationes ex antiquis scriptoribus de Aesopo collegit, nempe Xantho cuidam philosopho serviisse, peram gestasse, ex Eustath. in X. Odyss. pag. 785. consuetudinem cum Croeso habuisse, ac Delphis interfectum; at cetera omnia ab ipso inventa sunt. Xanthum inducit, Lydum quemdam aut Samium civem obscurissimum, quem philosophum vocat, licet nomen istud Aesopi aetate nondum cognitum fuerit. Fingit praeterea, Xanthum hunc, quemadmodum Plato et Aristoteles solebant, iuvenum coetus habuisse, quos σχολαστικὸς vocat, ignoto etiam Aristotelis tempore vocabulo. Et quoniam mos erat veterum philosophorum, inter conviviorum pocula nonnullas quaestiones proponere, idem fingit stupidus iste Aesopi Vitae consarcinator, et quae a Plutarcho in Convivio Septem Sapientum narrantur, aesopici graculi ad instar, sibi sumpsit, atque in suam historiam transtulit, ut ex. gr. quaestionem ab Aethiopiae Re-

(1) Quales sunt ex. gr. de aedificatione turris, quae neque coelum, neque terram attingeret, de equabus, et aliae, quas taedium esset referre.

ge Amasidae Aegypti Regi propositam, *quomodo ebiberet mare*; et illud, quod Amasias Aegypti Rex fecit, qui victimam ad Biantem miserat, iubens, *exemptam ex ea optimam ac pessimam carnem sibi mittere*; et ille linguam exsectam ad Regem deferri curavit: quae omnia in Convivio Septem Sapientum apud Plutarchum leguntur, et monstrose ab Aesopicae vitae auctore foedata sunt.

III. Falso itaque huiusmodi Vitae auctor Planudes (1) hucusque habitus est; qui quidem si eam scripsisset, non ludicrarum fabularum more, sed probatissimam, vel saltem castissimam concinnasset. Maxima erat enim eius viri doctrina, summa cum honestate coniuncta; quod aperte quoque colligi ex Gesneri testimonio potest, qui de insigni Epigrammatum collectione ab eo adornata disserens, eum tradit ex illorum numero plura omisisse, quod impura essent, atque castis auribus non convenirent (2). Praeterea illud quo-

(1) Maximus Planudes, Monachus Constantinopolitanus, clarus Andronici Palaeologi senioris tempore fuit, a quo ad Venetos ablegatus est cum Leone Orphanotropho anno 1327. ut ex Pachymeris Histor. lib. IX. Allatius de Consensu pag. 841. adnotavit, vivebatque adhuc anno 1353. Quae ad eius vitam, et opera pertinent, vide apud Fabricium. In eadem vero Biblioth. Casinensium Monachor. Florentiae exstat Codex chartaceus Saeculi XIV. in quo varia continentur, inter quae τοῦ σοφωτάτου Μαξίμου τοῦ Πλανούδου διάλογος περὶ γραμματικῆς. Τὰ πρόσωπα Νεόφρων, καὶ Παλαίτιμος, qui ineditus est, teste Fabricio.

(2) Gesnerus Biblioth. Vnivers. His adde, quod in pluribus Codicibus, ut Laurentian. XXX. Plut. LVII. et XXII. Plut. LVIII. et Ambrosian. A. 59. in quibus illa Vita exstat, quam Planudi vulgo asserunt, nullum auctoris nomen apparet.

que mecum animadverte. Florentini Codicis aetas, tum characteris figura, tum ceteris literarum ductibus, quibus vetera scripta dignosci solent, ad initium Saec. XIII. procul dubio est referenda. In eo vero Graeca Aesopi vita Fabulis praemittitur, quae (1) licet aliquanto longior sit edita, ab eaque, verbis praecipue, maxime differat, easdem tamen fabulas, easdemque narratiunculas continet, quae in vulgata leguntur. Planudes autem quum Saec. XIV. ineunte floruerit, quis non videt illius auctorem minime esse potuisse? Quisquis itaque ineptissimae huiuscemodi Vitae auctor fuerit, is certe videtur sequioribus saeculis vixisse, quando nimirum Graeci homines, sine nugis et ineptiis vix quidquam scribere adgrediebantur. Quae quum ita sint, eam hinc omnino reiiciendam putavi; in nova hac enim Fabularum Aesopiarum collectione adornanda, non infantulis aut aniculis, sed doctis atque eruditis Graecarum litterarum cultoribus praesertim consulere voluimus.

IV. Quae nobis autem veteres scriptores, iique probatissimi, suis in libris de Aesopo nostro tradiderunt, tam pauca sunt, ut vix ex illis aliquid certi de eo affirmare possimus. Hinc qui de Aesopo scripserunt in diversa abiere: nonnulli enim eum unquam exstitisse omnino negarunt, affirmantes, Aesopum eumdem esse ac Locmanum, sapientem illum Fabellarum auctorem, cuius iu

(1) Ita inscribitur ac incipit. Βίος τοῦ πανθαυμάστου Αἰσώπου. Οὐ κατὰ πάντα τὸν βίον βιωφελέστατος ἦν Αἴσωπος, τῇ μὲν τύχῃ γέγονε δοῦλος. κ. τ. λ. Sed glossa marginalis antiqua habet melius, Ὁ κατὰ πάντα τὸν βίον γνώμαις βιωφελέστατος Αἴσωπος, οὕτως τῇ μὲν τύχῃ κ. τ. λ.

Corano suo mentionem fecit Mohammedes (1). Et sane plura quidem, quae de Locmano feruntur, cum iis, quae de Aesopo vulgo narrantur, apprime conveniunt. Fuit enim Aesopus, ut scurrilis eius Vitae auctor tradit, acuminato capite, pressis naribus, prominentibus labris, nigro vultu, collo depresso, ventrosus, distortis cruribus, varicus, et incurvus. Nec multo absimilis Locmanus iste fuisse perhibetur, cuius (2) historiam

(1) Sura, seu Cap. XXXI.

(2) Ea est huiusmodi: *Fuit Locman filius Bauri filii sororis Iob, vel filius materterae eius, et dicitur fuisse ex filiis Azar, (hic fuit pater Abrahae) et vixisse mille annos, et attigisse aetatem David faustae memoriae, et accepisse ab eo scientiam. Exercebat autem, ut fertur, Iurisprudentiam, antequam mitteretur David, sed postquam missus est, destitit ab ea exercenda. Cum vero huius rei ratio ab eo quaereretur, respondit: Nonne contentus esse debeo, quando iam mihi satis est? Quidam dicunt fuisse Iudicem filiorum Israel. Plerique vero conveniunt, eum fuisse sapientem, non tamen Prophetam. Auctore autem Ebnabas, Locman non fuit Propheta, neque Rex, sed fuit pastor nigri coloris. Contulerat autem ei Deus vim, et gratiam in verbis, et praeceptis eius: propterea Alcoranus meminit illius, ut retinerentur praecepta eius. Acrama, et Sciabiensis dicunt, eum fuisse Prophetam. Addunt alii, cum data fuisset illi optio, sive Prophetiae, sive Sapientiae, eum elegisse Sapientiam. Et habetur ex Ebnolmosaieb, eum fuisse nigrum ex nigris Aegypti, et Sartorem, seu Sutorem. Mogiahed asserit, illum fuisse mancipium nigri coloris, crassis labiis, pedibus fissis. Alii volunt fuisse fabrum lignarium, alii pastorem. Fertur, eum consuevisse quotidie portare fascem lignorum domino suo. Ex eodem auctore habetur, illum dixisse cuidam, qui eum fixis oculis intuebatur, Si vides me habere labia crassa, scito tamen ex illis egredi sermonem subtilem; et si vides me esse facie nigrum, scito tamen me habere cor album. Ferunt hominem quemdam assedisse iuxta eum, eique dixisse: An non es tu, qui pascebas mecum oves in tali loco? Respondit: Ego ille sum. At ille, quid pervenire fecit te ad id, quod video? Re-*

Zamchascerius, celeberrimus Corani interpres, enarrat, ex qua Marraccius Corani editor et confutator, Locmanum hunc eumdem ac Aesopum esse contendit, ut Casirius (1) etiam arbitratur.

V. Verum ego Cl. Marraccii pace dicam, non ea tanti videntur, ut Locmanum eumdem esse ac Aesopum convincant. Quae enim de eo ab Arabicis Corani Commentatoribus, Zamchascerio, Gelalio, quae ab Ismael Ebn-Aly, atque a Bedavio, aliisque traduntur, adeo puerilia, adeo absona ac stulta sunt, ut nec minimam sibi fidem vindicare posse videantur (2). Quis vero tam ine-

spondit Locman: vera dicere, et tacere ea, quae mihi prodesse non poterant. Dicitur illum venisse ad David, dum occupatus esset in texenda lorica: iamque Deus molle fecerat et ferrum, sicut lutum. Voluit ergo Locman interrogare eum: et ingressa est in eum Sapientia, et tacuit. Cum autem David loricam absolvisset, induit se illa, et dixit: Quam pulcrum indumentum ad praelium! Quid tibi videtur? Respondit Locman: Silentium est Sapientia: et pauci sunt, qui observent illud. Tum dixit illi David: iuste nominatus es sapiens. Fertur etiam praecepisse ei dominum ipsius, ut mactata ove extraheret ab ea duas optimas partes eius. Ille vero extraxit linguam, et cor. Deinde praecepit ei post aliquot dies, ut iterum mactaret ovem, et extraheret ab ea duas pessimas partes eius. At ille extraxit similiter linguam, et cor. Interrogatus vero de hac re, respondit: Haec duo optima sunt, cum bona sunt: sed sunt pessima, cum mala sunt, inter partes ovis. Refert Said filius Mosaieb, illum dixisse cuidam nigro, qui de sua nigredine tristabatur: Ne tristeris, quia tertia pars hominum meliorum est ex nigris. Ferunt nomen filii eius fuisse Anaam: sed Calebius vocat illum Ascam. Habetur etiam tam filium, quam uxorem eius fuisse infideles. Sed ipse non cessavit commonere, et hortari eos, donec religionem Eslamiticam amplexi sunt etc. Confer haec cum iis, quae in graeca Aesopi vita narrantur.

(1) Catalog Biblioth. Escurial.

(2) Hos vid. apud Marracc. in Corani Not. ad Sur. 31.

ruditus, aut tam rationis expers esse poterit, ut eorum auctoritatem, cum Herodoti, Platonis, Plutarchi, ceterorumque gravissimorum Scriptorum, qui de Aesopo mentionem fecere, auctoritate conferre audeat? Satis quidem omnibus compertum est, quanta non solum in patriis, sed etiam in Graecis Latinisque historiis enarrandis Orientales ineptiant, quorum ingenium est omnia pervertere, ac veris falsa remiscentes, non historias, sed ex iis ioculares fabulas concinnare (1).

VI. Non negaverim tamen, Aesopi nomen, quod Lydiam, Phrygiam, Aegyptum pervaserat, apud illos quoque pervenisse, ipsosque proinde, ob singularem eius doctrinam atque sapientiam, Locmanum Alchakìm, idest *Sapientem* κατ' ἐξοχὴν appellasse. Locmani autem Fabellarum liber, quem omnium primus Cl. Th. Erpenius edidit, licet eosdem fere Apologos contineat, qui in Aesopo leguntur, nil tamen facit, ut Locmani antiquitati credamus, quam quidem remotissimam fuisse Arabes auctores tradunt. Nam et Erpenius de Locmani sui proprietate plurimum dubitavit, ipsumque libellum potius neoterici alicuius esse credidit, qui illum ex Aesopo, aliis-

(1) Testis Alexandri Magni Historia a Narzamo Samarckandaeo conscripta, cui titulus *Iscander namah*, in qua omnia ficta, ac miraculo propriora narrantur, quorum materia cum ex Pseudocallisthene, tum ex portentosis Graecorum recentiorum Commentariis desumpta sunt. Idem dicendum de alio eiusdem auctoris Opere *Haft Beicar*, idest *septem fontes* inscripto, quod continet vetustiorum Persiae Regum historias, sed ita, ut nequidem nomina, multo minus fabulosae narrationes ullam habeant cum Graecis Latinisve historicis monumentis similitudinem.

ve compilaverit, quando Arabes Graecis scriptoribus vertendis operam dabant, regnante nimirum Al-mamone, qui adeo litteras ac praeclara studia fovit, ut penes illos eo tempore ad summum fastigium pervenerint.

VII. Ceterum adeo invaluit opinio Aesopum ab Oriente petendi, ut alii quoque cum Marraccio et Casirio eamdem sententiam defenderint, quos inter Hirtius atque Boullangerus sunt praecipue recensendi, quorum alter Ienae primum, mox Wittembergae Theologicae facultatis Professor, Dissertationem in Actis Academ. Elector. Moguntinae Tom. I. pag. 583. edidit, in qua enixis argumentis probare conatus est, Locmanum omnium primum Fabularum moralium inventorem esse, Fabulasque, quae nunc Aesopi nomine circumferuntur, a Graeco quodam homine e Locmani Apologis versas fuisse. Alter vero, nempe Boullangerus, non eamdem tantum sententiam gessit, sed et alias quoque in Dissertatione (1), quam de Aesopo Mythographo edidit, suo ex ingenio proposuit: quarum quidem haud absonum nec iniucundum erit heic specimen aliquod proferre, ut, quale sit hominis ingenium, qualis in iudicando sollertia, dignoscatur.

VIII. Is itaque Marraccii nostri, nec non Hirtii vestigia sequutus, Aesopum eumdem ac Locmanum fuisse contendit, eo vel maxime fretus, quod Aesopi atque Locmani nomen idem significare videatur. Vox enim Locman, ait ille, apud Arabes, *Sapientem* (2) sonat, et idem prorsus

(1) *Esope Fabuliste.*

(2) Falso id asserit Boullangerus: nam Locman est a verbo *lacàm*, quod significat *viam obstruxit*, et alia,

Aesopi nomen significat, si pro Αἴσωπος scribamus Ἄθσωφος, quod sane a voce σοφὸς, cum α epitatico, ut vocant, derivatur, idemque est ac, *sapientissimus*. His brevi expeditus, perpendit deinde, quanam de caussa factum sit, ut Graeci pro Ἄθσωφος, Αἴσωπος scripserint, et quamobrem huic voci, τῷ Aethiopis, idest, *faciem perusti*, significationem tribuerint. Nec mora rationem reddit, id ex eo derivatum fuisse aiens, quod nomen illud originem ducens ab αἴθω, *ardeo*, et ὦψ, *facies*, primitus quidem scribebatur et pronunciabatur (1), Αἴσωφος, vel Ἄθσωπος, ac postea, unius et alterius literulae amissione, Αἴσωπος dictum fuit. Hinc Graeci Aesopum modo Aethiopem, modo Phrygem fecerunt, quia nimirum dictiones Αἴθίοψ, Φρυγὸς, et Φρύγιος, apud illos non modo gentium nomina sunt, sed etiam, *facie perustum*, atque, *torrefactum solibus*, significant. Nec hisce contentus, aliam quoque Aesopi nominis Etymologiam ab Oriente deducit, nimirum a voce Ha-Tsopheh (2), quae vetustis-

sed numquam notionem verbi *sapere* praesefert. De Locmano autem fuse tractant Gol. Gramm. Arab. 1. et 185. Pocock. Spec. hist. Arab 36. 58. Abulphar. Hist. Dynast. 33. 51. et alii.

(1) Plurimum Etymologiis nititur Boullangerus, et saepe saepius ad ridicula quoque descendit. Exempli gr. in Dissertatione de *Elia* et *Enoch*, qua probare conatur septem primos Patres ante Diluvium nihil aliud esse ac septem coeli Planetás, ita de Adamo loquitur,, Adam, *ruber* significat; Sol eiusdem est coloris; ergo Adam est idem ac Sol. Dii boni!

Quis tam ferreus ut teneat se?

(2) Et heic graviter lapsum Boullangerum puto: hac enim voce *Ha-Tsopheh*. celeberrimam illam, quae in sacris Bibliis occurrit, designare fortasse voluit, nempe *Tsaphnat Phanech*, qua Pharao Iosephum κατ' ἐξοχὴν

sima orientis lingua eum significat, qui ea quae videt secum attente meditatur. Ita et Graeci huiusmodi viros σοφοὺς appellabant, quae denominatio deinde a Pythagora, quod vana nimis ac superba videretur, immutata fuit, et ex illo, qui σοφοὶ dicebantur, φιλόσοφοι appellati sunt. Hoc pacto Boullangerus a voce Ha-Tsopheh, σοφὸς deducit, eademque ab origine Aesopi nomen derivatum affirmat (1). Lycerum praeterea Babylonis Regem, apud quem Aesopum maxima cum fama commoratum fuisse narrant, eumdem esse ac Cyrum illum celeberrimum Persarum Regem, arbitratur, ac Cyri nomen in Lycerum commutatum ab imperito quodam Locmani vitae Graeco Metaphraste, qui quoties in arabicis scriptis invenit, *le Cores*, hoc est τῷ Κύρῳ, *Cyro*, ipse imprudens, *Lycerum*, fecerit (2).

IX. Deinde vero Locmani genealogiam, qualem scriptores Arabes ferunt, serio perpendens,

appellavit. At hoc vocabulum, Aegyptiacum certe aut Coptum, *Vatem*, vel *Augurem* significat, aut eum, qui futura, et abscondita aperit. Vide Kircher. Prodrom. Copt. Cap. V.

(1) Nec monstra hisce minora in ceteris Boullangeri operibus inveniuntur. Videndus est Gabriel Fabricy *Des Titres primitifs de la Revelation*, Romae 1772. Vol. I. in Praef. pag. CLXXVII. qui praecipuos eius errores egregie confutat.

(2) Iam observavimus quantum ἀναλφαβήτως haec Aesopi Vita scripta sit. Proinde nil mirum si inter Babylonios Reges Lyceri nomen non inveniatur. Constat autem aliunde Babyloniorum Regum nomina varie a variis appellari, ut ex. gr. Rex *Laborosoardach*, qui est *Darius Medus* Danieli, Megastheni est *Nabonidochus*, qui quidem Cyri, Croesi, et Aesopi tempore floruit; (Vid. Helvic. Theatr Histor. pag. 60.) unde forsan stolidus illius Vitae auctor in errorem lapsus est, *Nabonidochum*, pro *Nectenabo* sumens.

eam usque ad Iosephi tempora deducit, et quadam nominum similitudine captus, Locmanum eundem esse contendit ac Iosephum illum, apud Hebraeos adeo sapientia celebratum. Quod postquam enixis argumentis probare conatus est, non tamen Boullangerus adquiescit, sed comparatione inter Locmanum et Salomonem constituta, ipsum Salomonem esse confirmat: quam sententiam mordicus tenet, eo praesertim, quod nonnulla, quae de Locmano scriptores Arabes narrant, cum iis quae de Salomone praedicantur, apprime convenire videntur. Ferunt illi Angelum Locmano, dum adhuc in servitute erat, in somnis missum fuisse, eique nunciasse, quod Deus universae terrae imperium ei donare decreverat; sed ipsum, solo sapientiae munere contentum, id recusasse: quapropter Deus singularem illius modestiam admiratus, hominum sapientissimum reddidit. Atque haec profecto cum vulgatissimo (1) Salomonis somnio egregie conveniunt. Arabes praeterea tradunt, Locmanum hunc librum quemdam de Sapientia scripsisse: eiusdemque argumenti opus Salomon etiam edidit. Denique, ut omnes Boullangeri sententias uno verbo comprehendam, quum maxima inter Aesopi, Iosephi, Locmani, et Salomonis res gestas similitudo esse videatur, hinc ille affirmare non dubitat, Aesopum, ut eius verbis utar, nullum alium esse, nisi Hebraeorum Iosephum apud Xanthum, Samios, Lycerum, et Nectenabo; ac Iosephum contra pro nullo alio esse habendum, nisi pro Aesopo apud Pharaonem Regem Aegypti.

(1) III. Reg. 3. 5.

X. Verum ego, Boullangeri venia dicam, quidnam ille in tanta sententiarum farragine sibi voluerit, nullo modo intelligere possum. Qui enim fieri potest, ut Locmanus, quem primo eumdem ac Aesopum esse contenderat, deinde omnibus susque deque conversis, atque remixtis, modo Iosephus sit, modo Salomon fiat (1)?

Credite, Pisones, isti tabulae fore librum
Persimilem, cuius velut aegri somnia, vanae
Fingentur species: ut nec pes, nec caput uni
Reddatur formae.

XI Ex his itaque plane colligitur, Aesopi nomen tanta ac tam obscura vetustatis caligine esse circumvolutum, ut quidquid de eo recentiores senserint, ad rem abstrusissimam atque intricatissimam evolvendam, parum profecto profuerit. Quapropter omnis quidem sanae mentis ea tantum de Aesopo tenere debet, quae ab antiquis, iisque probatissimis, scriptoribus, quales sunt

(2) Nec desunt, qui Aesopi fabellas cum Fabulis Baidbae, seu Bidpai confundant, vel ab iis derivatas existiment. Sed falso: Bidpai enim Opus, *Colaila et Damna* inscriptum, quod Indico sermone primum compositum, deinde in Arabicum, Persicum, Syriacum, Turcicum, Graecum, Hebraeum, Latinum, Italicum, Gallicum, Germanicum, et Hispanicum translatum est, Liber est Ethicus et Politicus, quo per Fabulas atque Apologos miro artificio contextos, et a bestiis et volucribus, quas auctor loquentes inducit, enarratos, humani mores instituuntur, et malitia, fraudes, hominumque in vita communi, atque in aulis principum potissimum stultitia describuntur. Ceterum hae fabulae nil commune aut simile cum Aesopicis habent. Exactissimum autem huiusce Operis iudicium, aetatem, Auctores, Interpretes, versiones, editiones, vide apud Cl. Assemanum *Biblioth. Medic. Orient. Catalog.*, p. 140. et apud Freytag. *Apparat. Litterar.* Lipsiae 1755. T. III. pag. 106.

Herodotus, Plato, aliique permulti (1), tradita sunt, quorum quidem testimonia quanto Arabum narratiunculis, et recentiorum coniecturis anteferenda? Et quidem egregio consilio eorum monumenta colligens Cl. Meziriacus, omnium primus elegantissimam Aesopi Vitam (2) Gallico idiomate contexuit, quae sane, utpote a viri κριτικωτάτε ingenio profecta, maximo in pretio habenda est.

XII. Quod autem Fabulas spectat, quae nunc Aesopi nomine circumferuntur, illas quidem non scripsit, sed voce, sive ore tenus solum Aesopus tradidit, ut doctorum hominum plerique putarunt. Omnes autem huiusmodi Fabulae Aesopiae vocantur, non quod Aesopus omnium prior fabularum inventor fuerit, (Homerus (3) enim, Hesiodus (4), et Archilochus (5), aliique nonnulli qui

(1) Memoratur etiam Aesopi nomen in celebri illa ac pervetusta Inscriptione Sigea, de qua vide Chishul, Placentinium, et Lantium in laudatissimo opere, cui titulus: *Saggio di Lingua Etrusca*. T. I. Par. I. pag. 105.

(2) Edita est Bourg en Bresse 1632. 16. sed inserta etiam exstat in *Memoires de Litterature de Mr. Sallengre*, gallice conscripta, et latine reddita ab Ioh. Godofred. Hauptmanno praemittitur Aesopi Fabb. Lipsiae editis 1741. 8.

(3) Theon. *Progymn.* *περὶ μύθου*.

(4) Ita recte legit Colomesius in Opusc. pag. 222. et pag. 223. ad Gyraldum, non *Aeolus*, ut est in prima Theonis editione. Neque vero Fabularum, quae Aesopo tribuuntur auctor fuit, aut singulari quodam opere Apologos scripsit Hesiodus, ut recte Fabricius observavit, licet apud Plutarchum in *Convivio Septem Sapientum* legas, Aesopum se se Hesiodi discipulum iure profiteri posse, propter fabulam de *Accipitre et Luscinia* apud Hesiodum in Ἔργοις v. 202. et seqq. et Quinctilianus lib. V. cap. 2. neget Fabulas originem accepisse ab Aesopo, sed videri primum auctorem earum Hesiodum.

(5) Hermog. in *Progymn.*

ante ipsum floruere, eas tractasse videntur, et Connis (1) Cilix, et Thurus Sybarita, et Cybissus ex Libya, a nonnullis tamquam Fabularum auctores memorantur), sed quia Aesopus illis praecipue usus sit. Qui autem de vero puroque Graecae linguae nitore optime poterunt iudicare, illum in hisce Apologis ut plurimum deesse mонnerunt. Et sane quotquot ad hanc usque diem prodiere, licet fere omnes festivissimi sint argumenti, omnes tamen χυδαί sermone, stiloque non satis eleganti conscripti sunt, ita ut omnino eam aetatem praeseferant, qua graecus sermo in peius ruere coeperat. His adde, quod plurima quoque in hisce enarrantur, quae nullo modo ad Aesopi tempora referri possunt. Ad Epimythia vero quod attinet, eorum quidem plurima non solum nullam vetustatis notam praeseferunt, sed etiam saepe saepius a Fabularum sensu quam maxime discrepant: nonnulla a veterum Philosophorum effatis, nonnulla etiam ex sacris litteris desumpta sunt; ex quo plane colligitur, huiusmodi Epimythia a Graecis hominibus sequioris aevi, Monachis praecipue, pro suo arbitrio iis adiecta fuisse. Si quis itaque de Aesopicarum Fabularum, quae nunc exstant, origine recte velit pronunciare, fateatur oportet, earum nonnullas ab ipso tantum ore traditas, nonnullas ab aliis in Aesopi morem fuisse concinnatas. Genuinae tamen, sive ore traditae, sive iam ab aliquo in unum collectae, exstasse videntur, Alcaei, Aristophanis, Platonis, Aristotelis, aliorumque veterum scriptorum aetate, qui nonnullas suis in scriptis inseruerunt. Sed quae in editis hucusque Collectionibus habentur, illae

(1) Theon loc. cit.

quidem genuinam vetustatem atque integritatem amiserunt; eas enim partim temporum iniuria abolevit, partim aliorum imitatio atque interpolatio immutavit, et saepe saepius foedissime quoque corrupit. Sed et Sophistarum in artis Rhetoricae praeceptis tradendis consuetudo plurimum impedimento fuit, quo minus integrae atque emendatae ad nos usque pervenirent. Ipsi enim, ut adolescentes proposita argumenta variis sententiis et verbis referre assuefacerent (1), iis Aesopicas Fabulas, in quibus se exercerent, proponebant. Ita Plutarchum (2), ita Nicostratum (3), Aphthonium, Theonem, ita ceteros fecisse constat, qui suis in Praeexercitationibus nonnullos Aesopi Apologos id eo retulerunt, ut dicendi artis studiosis specimen aliquod variatae orationis ac stili mediocris exhiberent. Omnium autem primus, quantum scire potuimus, Socrates Philosophus fuit (4), qui Aesopeas Fabb. versibus comprehendere conatus est. Deinde Demetrius Phalereus, teste Laertio in *Demetrio*, fecit λόγων Αἰσωπείων Συναγωγὰς, quae forte in suo genere primae fuerunt, quae scripto mandarentur, et bene conscriptae cum venustate et sale; sed hae ad nostram aetatem non pervenere, et quae nunc

(1) Id manifeste liquet etiam ex Prisciano, qui Aphthonii *Praeexercitamenta Rhetorica* excerpens, ubi ille de Fabula loquens eam refert, quae in graeco textu est de *Cicada et Formicis*, Priscianus aliam affert huiusmodi. *Nunc* (fabulae) *narratione simplici proferantur, nunc etiam sermo inductis fingatur personis, ex. caussa; Simiae convenerunt, et consilium habuerunt de urbe condenda* etc.

(2) Suidas voc. Λάμπριας.

(3) Hermogenes Edit. Genev. 1614 pag. 506.

(4) Vide Plut. in *Phaedone*, Plutarch. *de audiendis Poetis*, Laert. in *Socrate*.

exstant, forte ab illis, et a Babrii opere processerunt. Nec defuere apud Graecos, qui Aesopeas Fabulas elegis versibus, nec non hexametris scriptas ederent, ut ex Suida passim colligitur, qui earum fragmenta retulit in voc. Δύη, Αἰπεινὴ, Ἄδην, Ἀκηδὴς, Στυφελή. Hinc factum, ut amplissima Aesopicarum Fabularum Collectio, quam Babrias, seu potius Babrius, qui ante Augusti tempora vixisse videtur, versibus choliambis sive scazontibus concinnaverat, sensim obsolesceret, ac denique omnino periret. Fuit is enim qui omnium primus, graecis choliambis, ut Suidas (1), Avienus (2), et Tzetzes testantur, Aesopi Fabulas, quotquot ad suam usque aetatem pervenerant, in duo volumina redegit (3). Hunc autem apud Latinos subsequuti sunt Melissus (4) et Phaedrus, qui etiam earum partem aliquam in quinque libros retulit, nec non Iul. Titianus (5), ac demum Theodosio imperante Festus Avienus, qui de earum numero quadraginta et duas tantum elegiacis versibus explicavit. Deinde et alii plures post renatas litteras exstitere, qui elegantes Apologos, vel ex communi Aesopico fonte, vel suo ex ingenio, in Aesopi morem composuerunt, quales sunt Abstemius, Faernus, Barptolemaeus Scala (6),

(1) Voc. Βάβριος.
(2) Epistol. ad Theodosium suis Fabb. praemissa.
(3) Longe hic est diversus a Gabria, qui singulas Fabb. quatuor pravis iambis comprehendit. Longe melior Babrius, quem egregium Poetam fuisse satis testantur eius duae Fabulae integrae servatae, nonnullaque eius fragmenta, a Suida allata.
(4) Vide Heinsium ad Ovid. IV. *ex Ponto* El. ult. v. 30.
(5) De hoc vide Ausonium *Epist.* XVI.
(6) Huius centum Apologi hactenus inediti in Bibliotheca Laurentiana servantur, Plut. LIV. Cod. 3. quorum

Leo Bapt. Albertus (1), Camerarius, aliique, quos heic referre longum esset. Illud tamen est observandum, quod Itali homines non solum omnium primi latino sermone Apologos concinnarunt, sed etiam (2) patria lingua ac versibus incluserunt, ita ut merito de hoc quoque Itala tellus se iactare possit. Iam enim ab anno 1479. Accius Zuccus Veronensis, nonnullas Aesopi Fabulas, totidem italis carminibus, quae nos vulgo

specimen heic exhibeo. *XIV. CONIVGIVM. Hymenaeus, quem graeci nuptiis praefecerunt Deum, quum et ipse tandem ad coniugium animum appulisset, Voluptatem duxit uxorem. Ea mulier fuit elegantissima forma, et toto fere orbe admodum nobilitata. Quum dies iam adesset nuptiarum, inter omnes ferme, qui advenerant cum Iove, Deosque et Deas, Curae quoque cum sua pompa atque ornatu comparuerant. Eas Rex convivii Bacchus admissis ceteris exclusit foribus. Ex eo ergo die acerbiores inter se Curae cum Hymenaeo gerunt inimicitias: quae etiam vindictae avidae quum conspirassent, atque armassent Lites secum et Iurgia, Levitatem item atque Incontinentiam et Egestatem, facto globo tandem irruperunt. Victus autem ad postremum Hymenaeus accepit leges, ut eodem etiam secum lecto cubent.*

(1) Huius quoque centum Apologi inediti exstant in selectissima ac preciosissima Riccardiorum Bibliotheca, Cod. 717. quorum specimen heic affero. *Aegre ferebat pila caedi alapis pervolvique luto, et nullo posse loco consistere. Incudi contra, subsidere continuo ictibus acerbum erat. Cum homine idcirco egere, ut posteaquam esset huiusmodi rebus veluti deus, qui posset varias elargiri formas, incudem in pilam, pilamque in incudem verteret. Hae res, inquit homo, vobis non conveniunt. sed si iuvat, ex incude ligones, rastros, atque bidentes efficiam. Malo, inquit illa, pristinam amplitudinem et gravitatem servare; ac tibi quidem, pila, consulo, malis pervolando atque persiliendo homines in ludo et admiratione tui detinere, et esse quod sis.*

(2) Aesopi Fabulae prosa oratione ab Italis, ac praecipue ab Etruscis Saec. XIV. saepe versae sunt.

Sonetti vocamus, expresserat, et antequam Phaedri Fabulae vulgarentur (1), centum et quinquaginta Caesar Pavesius octonis carminibus ediderat, quem subsequutus est Marius Verdizzottus, qui vario carminum genere centum Fabulas et ipse publici iuris fecit; qui quidem non solum Aesopicas nonnullas imitati sunt, verum etiam plurimas, easque elegantissimas, suo ex ingenio invenerunt (2).

XIII. Quod autem ad memoratam Babrii Collectionem spectat, illa quidem Saeculo XII. integra adhuc fortasse servabatur; Ioannes enim Tzetzes, qui tum temporis floruit, unam Fabulam de Gallis ex fatali illo naufragio servavit, et a Tzetze eamdem retulit quoque Natalis Comes, ac altera de Hirundine et Luscinia in fine Gabriae tetrastichorum servatur (3). Ex hoc autem Babrii opere Tyrwhittus existimavit (4), Collectiones omnes Aesopiarum Fabularum, quas

(1) Editae sunt primum a Pithoeo an. 1596.

(2) Galli, Angli, Germani quoque suos Μυθογράφους habuere; sed omnes ab Aesopico fonte aliquid hauserunt, ipso nec celeberrimo Fontainio excepto, qui non solum plurimas Aesopi Fabulas ex Collectione Planudea gallicis versibus expressit, sed alias etiam nonnullas a veteribus, nec valde notis Interpretibus latine tantum redditas, est imitatus. At vero fatendum, Italos homines ceteras gentes in hoc quoque scribendi genere superasse. Non solum enim plurimi post renatas litteras festivissimas Fabulas, et Apologos leporis plenos edidere, uti Scala, Albertus, Faernus, Abstemius, Poggius, sed et recentiores quoque in eo summa cum laude se exercuerunt, quos inter praecipue recensendi, Robertus, Bertola, Passeronius, de Rossi, Pignottus, Clasius.

(3) Alia Babrii fragmenta refert Suidas in voc. Ἄσθμα Ἔχθορε, et alibi.

(4) Vid. Dissertationem de Babrio Lond. 1776.

hodie habemus, ceu communi e fonte defluxisse, atque sequioribus Graeciae temporibus, a diversis, nec satis eruditis, varie versas, et saepe in prosam resolutas fuisse, pro suo lubitu varia adiungentibus, atque ut plurimum depravantibus. Et sane Babrii choliambos earum plurimae adhuc redolent, praesertim nonnullae quae in Neveletana Collectione (1) leguntur, quod etiam ante Tyrwhittum Richardus Bentleius viderat, qui non pauca choljamborum Babrii fragmenta in Fabulis Aesopeis iam tum editis mixta deprehendit, ut videre est in eius Dissertatione Londini edita (2), in qua de hac re amplissime pertractavit. Nec minora huiusmodi carminum vestigia in hisce quae a nobis nunc evulgantur Fabulis passim occurrunt, in iisque praesertim, quas Vaticani Codd. suppeditarunt, ut legens per se quisque facile videre poterit.

XIV. His animadversis monendum quoque est, quod omnes Fabulae, quae Aesopi nomine hactenus vulgatae sunt, ex tribus potissimum MSS. exemplaribus processere: unde triplex Collectio facta est, Accursiana scilicet, Stephaniana, Neveletana. Prima nomen obtinuit a Bono Accursio Pisano, qui omnium primus, ut Cl. Harlesius refert (3), Aesopicas Fabulas quasdam ante annum 1479. vel aliorum iudicio 1480. circiter Mediolani edidit, et Io. Francisco Turriano Quaestori Ducali inscripsit, cum versione latina Ri-

(1) Fabb. 165. 166. 243. 261. 293.

(2) Hanc Dissertat. cum nonnullis aliis in Latinum ex Anglico sermone vertit Io. Daniel a Lennep, et Groningae edidit an. 1777.

(3) Vid. eius *Introduct. in Histor. Ling. Graec.* Tom. I. Sect. II. Altemburgi 1792. 8.

nutii, seu Ranutii Aretini, eaque princeps editio Graeca fuit, ex qua Aldina, et Basileenses plurimae emanarunt. Antea enim latine tantum apud Italos Aesopus circumferebatur, a pluribus eius aetatis doctissimis viris e graeco sermone conversus, Valla nimirum, Omnibono Leonicensi, Guarino (1), Bartholomaeo Iustinopolitano, Ranutio (2), Aenea Sylvio, aliisque (3), quorum versiones a doctis memorantur. Anno vero 1546. Lutetiae Parisiorum ex officina Roberti Stephani alia Collectio prodiit, continens Aesopi Vitam, et Fabulas plures et emendatiores, graece tantum, atque ex vetustissimo Codice Bibliothecae Regiae depromptas; in qua quidem Collectione, ut laudatissimus Harlesius testatur, mihi enim hanc Editionem videre nondum contigit, quum Fabularum ordo a prioribus editionibus omnino discrepat, tum etiam novae Fabulae

(1) Testis est Angelus December in *Politia Litterarum*. De ceteris vide Mittarellum in Catal. Bibl. S. Michaelis prope Murianum.

(2) Dictus est etiam Rynucius Thettalus, et Remicius, unus enim idemque homo est, eiusque nomen in lucem extulit Card. Quirinus in sua ad Francisci Barbari Epistolas *Diatriba*, nec non in *Epist.* ad Schelhornium missa, quam videre est in Freytagii *Apparatu Litterario* Vol. III. pag. 785.

(3) Exstabat etiam multo ante hoc tempus, et frequens in scholis erat versio quaedam latina versibus elegis expressa, incerto auctore, a nonnullis enim Lucio cuidam Accio, a nonnullis Romulo, vel Romalio tribuitur, nec desunt qui Gualtero, qui Bernardo, nec non qui Saloni Parmensi tribuant. De hac veteri, sed valde inepta ac barbara Aesopi interpretatione, vide quae habet Lilius Gregor. Gyraldus Dialog. V. de *Poetar. Historia*, Tom. II. *Oper. Basil.* 1580. pag. 223. nec non Frideric. Gotthilf Freytagius, *Apparat. Litterar.* Tom. I. Lipsiae 1752. pag. 63.

circiter viginti, non omnes simul adiectae, sed sparsim diversis locis insertae sunt (1). Tertia demum Fabularum Collectio, eaque omnium anteactarum uberrima, Neveletana dicta est, ab Isaacio Nicolao Neveleto, qui prioribus illis Fabulis 149. quae ex Accursiana Editione propagatae fuerant, novas addidit 148. ex quinque Codd. MSS. Bibliothecae Palatinae a se primum erutas, et latine redditas, brevibusque notis ad calcem illustratas, parenti suo Petro Neveleto Doschio, amplissimo viro, nuncupavit, semet ceteris studiosi obsequii exemplum praebens luculentissimum. Haec autem Collectio, licet saepius recusa fuerit, tot tamen ac tantis vitiis scatet, ut nihil vel magis foedum, vel magis turpe videri possit. Non solum enim innumeris typographicis mendis referta est, sed et plurima in ea corrupta atque adeo mutila inveniuntur, ut frustra Neveletus ipse emendare, atque in meliorem formam redigere conatus sit Post hunc vero Tyrwhittus, quem superius commemoravimus, in Bibliotheca Bodleiana Codicem a nemine antea visum reperit, ex quo plures Fabulas evulgavit, quarum argumenta in nullo alio Codice inveniri praesumit; sed fallitur; earum enim argumenta saepe saepius cum iis conveniunt, quae in Stephaniana ac Neveletana Collectione inseruntur. Antea vero Michael Hensingerus in Bibliotheca Augustana alium Aesopicarum Fabu-

(1) Vberrimam quoque Fabularum Aesopiarum Collectionem edidit Ioachimus Camerarius Pabergensis, Tubingae 1538. 8 cum Aesopi Vita, ac Fabulis nonnullis ex Livio, Gellio, nec non Politiano, Gerbelio, et Erasmo depromptis. De qua vide Fabricium Biblioth. Graec. Vol. XIII. pag. 510.

larum Codicem multo antiquiorem, et Planudis aetatem superantem, exstare vidit, quem licet, ut ipse (1) fatetur, non totum evolverit, quod tum in Iuliani Caesares recensendos totus incumberet, id tamen vidit, non ordinem tantum et verba ibi alia, sed et numerum Fabularum longe maiorem esse, ut non tam quid Planudes scripserit, qui multo post natus est, quam quo sermonis genere ante eum easdem Fabulas narraverint, inde constare possit.

XV. Anno vero 1781. Christianus Fridericus Matthaei, litterarum humaniorum in Vniversitate Caesarea Mosquensi Professor Publicus ordinarius, duas ac sexaginta Fabulas, Syntipae Philosopho Persae adscriptas, graece et latine Lipsiae edidit, quas primus ex duobus Codd. Mosquensibus eruisse testatur. Quid autem de hisce Fabulis, deque earum auctore sentiendum, alio loco exponetur.

XVI. Inter eos vero, qui in Graecorum Apologis colligendis praeclaram operam navarunt, non est silentio praetereundus Cl. Rochefortius, qui ex Codice quodam Bibliothecae Regiae Parisiens. octo et viginti graecas Fabulas evulgavit (2), quarum nonnullae in anteactis Collectionibus omnino desiderantur, omnes vero elegantiorem atque puriorem graecitatem praeseferunt.

XVII. Ex memoratis itaque Editionibus frequenter Aesopicae Fabulae recusae sunt, modo partim, modo totae, semper tamen mendosissimae, atque

(1) In Praef. ad Fabb. Aesopias Graecas, Lipsiae 1741. et 1756, et cum Praef. Klotzii 1770. et 1776. Plura de hoc codice agit in Proleg. ad Iuliani Caesares, Gothae 1736.

(2) Vid. Notices des MSS. Tom. II. p. 687. Paris. 1789.

typographorum erratis foedatae, licet famigeratissima praela exercuerint, et doctissimorum hominum curas meruerint, Hudsoni, Heusingeri, Ernesti, aliorumque, quorum lucubrationes diligentissime perpendit, ut solet, Cl. Harles (1), apud quem exactissimam de Aesopo, eiusque Fabulis, editionibusque disquisitionem reperies, quemadmodum apud Fabricium (2), Baylium (3), Vavassorem (4), Freytag (5), Hirtium (6), Blankenburgium (7), aliosque, qui de hac materia funditus pertractarunt.

XVIII. Doctissimorum itaque virorum exempla in Aesopo adornando sequutus, operae pretium facturum putavi, si famigeratissimi Codicis Casinensis Florentinae Bibliothecae Fabulas Aesopeas, quae licet a multis iamdiu promissae, hactenus tamen delituerant, in lucem evulgarem. Hic est celebris ille ac quantivis pretii Codex, ex quo primum, eoque unico, Xenophontis Ephesii, et Charitonis Aphrodisiensis Amatoriae Narrationes anteacto saeculo prodiere, quod quidem ad eius praestantiam declarandam sufficere poterit. In hoc itaque Codice, inter Aesopicos quotquot innotuere vetustissimo, Aesopi quoque Vita, et Fabulae continentur, maiori numero, ac

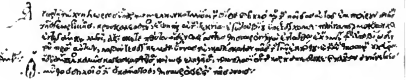
(1) In *Introduct. in Hist. etc.* Tom. I. Sect. II. §. Aesopus, pag. 206.
(2) Biblioth. Gr. L. II. 9. seu Vol. I. pag. 618. 661. Edit. Harlesianae.
(3) In voce *Locman*.
(4) Vid. eius Tract. *De Ludicra Dictione*.
(5) Vid *Apparat Litterar* Tom. I. pag. 64.
(6) Acta Acad. Elect. Mogunt. Tom. I. pag. 383.
(7) In Suppl. ad Sulzeri Theor. etc. Tom. I. pag. 34. 142. et 550. Lipsiae 1796.

oratione ab iis longe diversa conscriptae, quae a Planude vulgatae sunt; ex quo plane colligitur, Planudem non primum fuisse qui Aesopicas Fabulas in unum redegerit, sed ante ipsum alios idem egisse, quandoquidem Codicis huius scriptura uno saltem saeculo quin eo vetustior sit, nullus est, qui, licet leviter palaeographicis studiis imbutus, in dubium possit revocare. Codicem hunc autem Cl. Montfauconius olim inspexerat (1), et easdem has Fabulas, quoniam Erotica Monachum non decebant, in lucem edere constituerat, sed maioribus, iisque gravissimis, curis praepeditus, quod animo conceperat, numquam perficere potuit. Idem quoque de Salvinio nostro τῷ μακαρίτῃ, idem de Cocchio, Lamio, atque Maffeio Veronensi, nec non de Cobero Saxone dicendum est, qui omnes de hoc Aesopico Codice exscribendo, atque evulgando consilium suscepere, sed nescio quo infelici litterariae Reip. fato, nunquam ad exitum perducere potuere. Nostra autem tempestate Franciscus Raynalius, qui adhuc superest de Maurinorum relliquiis, quique ex Gallia in Etruriam secedens, atque inter Vallisumbrosae Monachos cooptatus, apud eos summa cum laude atque doctrina floret, manum operi admovit, sed in Hebraicis, Graecisque litteris docendis continuo occupatus, infectum reliquit. Quae quum ita res essent, amicis hortantibus, ipsisque Casinensibus Patribus summopere faventibus, Bonamicio praecipue, Coenobii Praeside optimo atque doctissimo, cuius obsequium in me meaque studia nulla umquam oblivio delebit, in arenam et ipse descendi, impar quidem viribus, sed

(1) Diar. Italic. pag. 365.

bona spe fretus, ac maxima alacritate excitatus. Multa, fatebor enim, in re bene gerenda suberat difficultas: namque Codex vetustate longoque usu passim attritus, scripturam adeo evanidam, adeo exiguam atque minutulam ubique praefert, ut pene omnem oculorum aciem effugiat. Quod verum quam sit, ex subiecto specimine patet.

Specimen characteris Codicis Saec. XIII excunt. Biblioth. Casinens.

XIX. Non leve autem mihi auxilium in hoc opere adornando, meus in Laurentiana Bibliotheca Collega Gaspar Bencinius praestitit, Graecarum litterarum cultor ardentissimus, atque optimis quibusque studiis eruditus, qui quidem ex Aesopico Codice fere inextricabili permulta descripsit, nonnullas Fabulas vertit, ac mihi se socium in hac editione curanda castigandaque addidit.

XX. In hoc autem Codice quum praeter Aesopicas Fabulas, et Graecorum Erotica, plurima quoque alia reperiantur, quarum cognitio litteraturae studiosis quam maxime utilis esse potest, haud ingratum fore puto, si exactissimam eius recensionem heic apponam.

XXI. Codex est bombycinus in octavo, ut vocant, minutissimo charactere, et modo singula,

modo binis columnis, circa finem Saec. XIII. (1) ut ex allato specimine patet, exaratus; forma vero, si librum spectes, pene quadrata, quod etiam non leve est vetustatis argumentum. In eo autem haec continentur.

I. Pag. 1. *Ἐπιϛολαὶ αὐτοκράτορος κύρου Θεοδώρου Δούκα τοῦ Λασκάρεως πρὸς τὸν αὐτάδελφον.* Epistolae Imperatoris Domini Theodori Duca Lascaris ad Fratrem. Sunt numero sexaginta, quarum 43. scriptae sunt antequam ad Imperium eveheretur, 17. vero post eius assumptionem. Imperator fuit ab anno 1255. ad annum usque 1259.

II. Pag. 10. habetur eiusdem Theodori Epistola ad celebres Nicaenos, Magistros Rhetoricae et Poesis, Michaelem Sennacherib, et Andronicum.

III. Pag. 11. Epistola magni Logothetae ad Ioannem venerabilem Imperatorem.

IV. Pag. 12. Epistola Nicephori Blemmidae ad Manuelem Patriarcham. Designatus fuit Nicephorus iste Patriarcha CP. circa annum 1255. a Theodoro Lascari Imperatore, sed Presbyteri dignitate, et Monastico habitu contentus vixit. Plura scripsit, quae mss. in Bibliothecis adhuc latent.

V. Doctissimi Manassis Monodia, pag. 13. Constantinus Manasses scripsit circa annum Christi 1150. sub Manuele Comneno. Nihil apud Fabricium de opusculo hoc Manassis invenies.

VI. Pag. 15. Prodromi in Alexium Comnenum *Κοντοςέφανον.* Theodorus Prodromus inter Monachos Hilarionis nomen adeptus, claruit circa Saeculi XII. initia. Plura scripsit, quae a Fabricio Vol. VI. pag. 815. recensentur. Inter haec vero nulla prorsus de hoc opusculo mentio.

(1) Catalogo inscriptus num. 94.

VII. Holobori monosticha, pag. 17. Sunt fortasse Manuelis Holoboli, magni Rhetoris, sive Rhetoris Rhetorum, cuius politicos versus in Michaelem Palaeologum citat Cangius in Glossario.

VIII. Pselli Epitaphium in Augustam, pag. 17. Est fortasse Michaelis Pselli, qui Praeceptor fuit Michaelis Ducae Imperatoris circa annum Christi 1050. Vide, si lubet, doctissimam Leonis Allatii de Psellis, et eorum scriptis, Diatribam.

IX. Versus Magni Logariasti in Imperatricem Comnenam Irenem, pag. 79.

X. Nicolai Irenici Chartophylacis Tetrasticha in Annulum Augustorum Ioannis Lascaris, et Augustae, pag. 20. Non meminit Fabricius huius auctoris.

XI. Eadem pagina habentur versus cuiusdam Τρέτζου.

XII. Breves quaedam morales admonitiones, pag. 21. Quae hucusque recensui maxima parte a Montfauconio, Diario Italico pag. 365. ubi de Codice hoc loquitur, praetermissa sunt. Meminit tantum Epistolarum Lascaris, et Manassis, aitque Xenophontis Epistolas heic contineri, quod falsum est.

XIII. *Λόγυ ποιμενικῶν περὶ Δάφνιν, ϗ Χλόην.* Logi Pastoralium de Daphnide, et Chloe libri quatuor. Longus, Logus heic appellatus, incertae aetatis scriptor est. Prodiere primum graece Florentiae apud Philippum Iunctam 1598. in 4. cura Raphaelis Columbanii. Editi sunt etiam Hanoviae 1605. in 8 graece, et latine, cum versione Gothofredi Iungermanni.

XIV. Achillis Tatii Alexandrini de Amoribus Clitophontis, et Leucippes Libri quatuor, p. 36. Editi primum sunt, Annibale Cruceio Mediolanensi Interprete, Basileae 1554. in 8. apud Hervagium.

Incertae aetatis scriptor est. Ethnicus fuit, deinde Christianus, sique Suidae fides est, Episcopus quoque. Notant viri docti, Achillem antequam Christianus fieret, opus hoc Eroticum, et aliud *περὶ σφαῖραν* elucubrasse.

XV. Charitonis Aphrodisiensis de Chaerea, et Callirrhoë Amatoriarum Narrationum libri 8. Publici iuris fecit Iacobus Philippus d'Orville, exemplar huius codicis nactus ab Antonio Cocchio Mucellano, Medico doctissimo, adiectis prolixis animadversionibus, cumque interpretatione Ioannis Iacobi Reiskii, Amstelodami apud Petrum Mortier 1750. Tom II. Vol. I. in 4. De Charitone hoc nulla apud veteres mentio, putatque idem d'Orville post Heliodorum, Achillem Tatium, Longum, et Xenophontem Ephesium, sub Christianis Imperatoribus floruisse.

XVI. *Ξενοφῶντος Ἐφεσίου τῶν κατὰ Ἀνθίαν, καὶ Ἀβροκόμην Ἐφεσιακῶν λόγοι πέντε.* Xenophontis Ephesii Ephesiacorum libri quinque, de Amoribus Authiae, et Habrocomae, pag. 70. Prodiere primum Londini Typis Gulielmi Bowyer 1726. in 8. ex hoc nostro Codice, cum latina interpretatione eiusdem clarissimi Antonii Cocchii. Xenophon Ephesius scriptor est aetatis incertae, de quo tamen meminit Suidas.

XVII. *Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου Ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀντίοχον ἄρχοντα, περὶ πλείστων καὶ ἀναγκαίων ζητημάτων ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐμφερομένων, καὶ παρὰ πᾶσι χριστιανοῖς γινώσκεσθαι ὀφειλομένων.* Sancti Patris nostri Athanasii, Archiepiscopi Alexandriae, ad Antiochum Praefectum de pluribus necessariisque quaestionibus in Sacras Scripturas, quas nemo Christianus ignorare debet, pag. 80. Tractatus iste

editus est inter spuria Athanasii opera Tom. III. pag. 268. Ed. Parisiens. 1698.

XVIII. Διδασκαλία τȣ̃ ὁσίȣ πατρὸς ἡμῶν Δωροθέου. Doctrina Sancti Patris nostri Dorothei, pag. 92. Pars est pii et egregii operis huius S. viri, quod inscribitur Διδασκαλίαι διάφοροι πρὸς ἑαυτȣ̃ μαθητὰς, Doctrinae variae ad suos discipulos. Dividitur in 25. didascalias, quae editae sunt cum versione Hilarionis Veronensis Monachi Casinensis, in posteriori Edit. Orthodoxographorum Basil. 1569. in fol. In Auctario Duceano Paris. 1624. Tom. I. pag. 742. et in Biblioth. Patrum, Editionis Paris. Morellianae 1644. 1654. Tom. XI.

XIX. Psellus de Psalmorum inscriptionibus, eorumque argumentis, pag. 93. Meminit huius operis Allatius in Diatriba de Psellis, et Michaeli Psello iuniori tribuit, recensetque inter inedita eius scripta.

XX. Διάλογος τȣ̃ Ἁγίου Βασιλείȣ, καὶ τȣ̃ Γρηγορίου Θεολόγου. Dialogus inter S. Basilium, et Gregorium Theologum, pag. 95.

XXI. Pag. 106. Habentur Aesopi Fabulae, ordine alphabetico, ut ante Maximum Planudem exstabant, stilo χυδαίῳ, quae nunc evulgantur.

XXII. Tandem postremo loco leguntur Epistolae numero CCLXXVII. omnes Gregorii Theologi, praeter nonnullas Basilii.

XXXIII

ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ

FABVLAE AESOPICAE

ΑΙΣΩΠΟΥ ΜΥΘΟΙ

Μῦθος α′. Ἀετὸς καὶ Ἀλώπηξ.

Ἀετὸς καὶ Ἀλώπηξ[1] φιλίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι, πλησίον ἑαυτῶν οἰκεῖν διέγνωσαν, βεβαίωσιν φιλίας, καὶ τὸ ἐν ταὐτῷ εἶναι, ἡγούμενοι. καὶ δὴ ὁ μὲν ἀναβὰς ἐπί τι περίμηκες δένδρον ἐνεοττοποιήσατο, ἡ δὲ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν ὑποκείμενον θάμνον ἔτεκεν. Μετ᾽ οὐ πολλὰς δὲ ἡμέρας ἐξελθούσης αὐτῆς ποτε ἐπὶ νομὴν,[2] ἀπορῶν ὁ ἀετὸς τροφῆς, καταπτὰς εἰς τὸν θάμνον, καὶ τὰ γεννήματα ἁρπάσας, μετὰ τῶν ἑαυτοῦ νεοττῶν κατεθοινήσατο. ἡ δὲ ἀλώπηξ ἐπανιοῦσα, ὡς ἔγνω τὸ πραχθὲν, οὐ μᾶλλον ἐπὶ τῷ[3] τῶν νεοττῶν θανάτῳ ἐλυπήθη,

1. Ab Aesopo fabulam hanc processisse, tum ex Phaedro, qui eamdem senariis versibus retulit lib. I. 28. tum ex Aristoph. aperte colligitur. Hic enim, ut Cl. Hudson animadvertit, ad hanc fabulam respexisse videtur *in Avibus* v. 652. dum ait:

> . . . . ὅρα νῦν ὡς ἐν Αἰσώπου λόγοις
> Ἐςὶν λεγόμενον δή τι. Τὴν ἀλώπεχ᾽ ὡς
> Φλαύρως ἐκοινώνησεν αἰετῷ ποτε.

Quibus Scholiastes addit: ὅτι σαφῶς ἀνετίθεσαν Αἰσώπῳ τοὺς λόγους, καὶ τοῦτον παρὰ τῷ Ἀρχιλόχῳ λεγόμενον, καίτοι πρεσβυτέρῳ ὄντι.

2. ἀπορῶν ὁ ἀετὸς τροφῆς. Aquilam, dum pullos exclu-

FABVLAE AESOPICAE

Fab. I. Aquila et Vulpes.

Aquila et Vulpes quum amicitiam simul iniissent, in proximo habitare statuerunt, ratae nimirum, si eodem in loco degerent, firmiorem amicitiam quoque futuram. In altissimam igitur arborem Aquila volans, in ea nidificavit, ac Vulpes in subiectos dumos ingressa peperit. Nonnullis autem transactis diebus, quum forte Vulpes ad pabulum exiisset, Aquila cibi indigens, in dumos illapsa, recens natos abripuit catulos, eosque una cum suis pullis devoravit. Reversa deinde Vulpes, ubi factum agnovit, non tam de

dit, et educat, adeo enervari tradunt, ut ad venandum prope sit inepta, et tantum non inedia consumatur. Quare, quum alias in proximo non praedetur, hic e vicinia, fame coacta, vulpinos catulos rapuisse fingitur. *Heusingerus*. Vide Aristot. lib. IV. *Histor. Anim.* c. 6. Plin. *Nat. Hist.* lib. X. c. 3.

3. τῶν νεοττῶν θανάτῳ. Dictio νεοττὸς a Graecis omnibus, quod sciam, melioris aevi scriptoribus, ad avium pullos significandos tantummodo usurpatur. Hic vero de Vulpis catulis sermo est. Verum haud temere quidem factum, si vim huiusce vocis ab ipsamet rei natura depromptam spectemus. Νεοττὸς enim, quod est Attice pro

ὅσον ἐπὶ τῇ ἀμύνῃ· χερσαία γὰρ οὖσα, πετεινὸν διώκειν ἠδυνάτει. διόπερ πόῤῥωθεν ϛᾶσα, ὃ τοῖς ἀσθενέσι, καὶ ἀδυνάτοις ὑπάρχει ἔργον, τὸν ἐχθρὸν κατηρᾶτο. Συνέβη ὖν αὐτοῖς ἀντὶ τῆς πολλῆς ἀγάπης, μεγίϛην ἔχθραν ἐσχηκέναι μεταξὺ ἀλλήλων. Ὁ δὲ θεὸς, τῆς εἰς τὴν φιλίαν γενομένης ἀσεβείας, οὐκ εἰς μακρὰν δίκην περιέσχε· θυόντων γάρ τινων αἶγα ἐπ' ἀγρῷ, ὁ ἀετὸς καταπτὰς, ἀπὸ τῦ βωμῦ σπλάγχνον ἔμπυρον [1] ἀνήνεγκεν ἐπὶ τὴν καλιάν· οὗ [2] κωλυθέντος ἐπὶ τῇ καλιᾷ, σφοδρὸς ἐμπεσὼν ἄνεμος, [3] ὑπάρχυσα δὲ ἡ καλιὰ ἐκ λεπτοῦ ϗ παλαιῦ χόρτυ, λαμπρὰν φλόγα ἀνῆψε. Καὶ διὰ τοῦτο καταφλεχθέντες οἱ νεοττοὶ, ϗ γὰρ ἦσαν ἔτι πτῆναι ἀπελεῖς, ἐπὶ τὴν γῆν κατέπεσον· ἡ δὲ ἀλώπηξ προσδραμῦσα, ἐν

νεοσσὸς, derivatur, παρὰ τῦ νεωςὶ ὄσσεσθαι, h. e. *a recenter videndo*, eoque in sensu, tum ad volucres, tum ad quadrupedes, ceteraque animalia recens nata referri iure potest. Hinc Epicrates apud Athen. lib. XIII. de Laide quoque dicere non dubitavit:

> Αὕτη γὰρ ὁπότ' ἦν νεοττὸς καὶ νέα,
> Ὑπὸ τῶν ϛατήρων ἦν ἀπηγριωμένη.

De hoc itaque mediae vel maxime Graecitatis Lexicographos admone.

1. ἀνήνεγκεν. Mos est tum aquilae, tum ceterarum avium, quae ex rapto vivunt, captam praedam in sublime statim ferre, quod egregie expressit Virg. *Aeneid.* lib. IV.

> *Qualis ubi aut leporem, aut candenti corpore cycnum*
> *Sustulit, alta petens, pedibus Iovis armiger uncis.*

2. κωλυθέντος. Ita in Codice: subiecta tamen est huic

illorum morte, quam de poena male sumenda est contristata: terrestris enim, volucrem persequi ullo modo nequibat. Stans itaque procul, quod unum miseris atque impotentibus superest, diris inimicans Aquilam insectabatur. Quo factum est, ut ingentem amorem maximae utrinque inimicitiae subsequerentur. At Deus, de illata amicitiae iniuria, non diutius poenas distulit. Nonnulli enim quum in agro capram sacrificarent, devolans Aquila, eius viscerum frustum, cui ignis adhuc haerebat, ex ara in nidum sustulit. Quod quum ibi implicitum retineretur, vehemens repente ventus exortus, in nido, qui levibus, aridisque paleis constructus fuerat, ardentes statim flammas excitavit. Combusti proinde Aquilae

voci lineola, vel a librario, vel ab alio, quod eam fortasse emendandam duxerit, eiusque loco reponendum καλυφθέντος, aut κυλισθέντος. Nil tamen obstat quominus primigenia lectio retineatur, quam etiam in vertendo sequuti sumus. Frustra enim ab huius aevi scriptoribus elegantiam atque concinnitatem postulas.

3. *ὑπάρχουσα δὲ ἡ καλιά*. Corrigendum *ὑπάρχοντα δὲ τὴν ἡ καλιά*. Hic tamen animadvertendum, quod passim Aesopicarum fabellarum noster hic metaphrastes, absoluti, ut vocant, genitivi loco, rectum ponit; quae consuetudo apud sequioris aevi Scriptores Graecos frequenter obtinuit. Nec desunt exempla, in quibus non semper idem, ut initio coepit, sermonis ordo servatur, ut illud *Apocalyps.* Cap. II. v. 26. *Καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν.*

ὄψει τοῦ ἀετοῦ, [1] πάντας αὐτοὺς κατέφαγεν.

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι οἱ φιλίαν παρασπονδοῦντες, κἂν τὴν ἐκ τῶν ἠδικημένων ἐκφύγωσιν κόλασιν δι' ἀσθένειαν, ἀλλά γε τὴν ἐκ [2] τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν οὐ [3] διακρούσονται.

Μῦθος β'. Ἀηδὼν καὶ Ἱέραξ.

[4] Ἀηδὼν ἐπί τινος δρυὸς ὑψηλῆς καθημένη, ᾖδε κατὰ τὸ σύνηθες. Ἱέραξ δὲ αὐτὴν θεασάμενος, ἀπορῶν τροφῆς, ἐπιπτὰς ἀνελάβετο αὐτήν. Ἡ δὲ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι, ἐδέετο αὐτοῦ, λέγουσα μὴ βρωθῆναι αὐτὴν, ἐπειδὴ οὐχ ἱκανή ἐστιν ἱέρακος πληρῶσαι γαστέρα· δεῖ δὲ αὐτὸν, εἰ τροφῆς ἀπορεῖ,

1. *πάντας αὐτούς*. Duo plerumque, raro tres, aquilae pulli esse solent, ut celebratissimi naturalium rerum Scriptores, Gesnerus, Aldrovandus, Willughbeius, tradunt, omnes nimirum, duce Aristotele, qui *Hist. Anim.* lib. VI. c. 6. Musaei carmen refert huiusmodi de Aquila:

ὃς τρία μὲν τίκτει, δύο δ' ἐκλάπτει, ἓν δ' ἀλεγίζει.

2. *τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν*. Ac merito quidem; est enim

Ἄδικον τὸ λυπεῖν τοὺς φίλους ἑκουσίως.

3. *διακρούσονται*. In Cod. legitur suprascriptum, tenuiori quidem atramento, sed tamen eadem vetusta manu, *φεύξονται*.

4. *Ἀηδών*. Haud absimilem ab hac fabulam finxit Hesiodus, quem propterea nonnulli, Quintil. duce, lib. I. *Instit.* ante Aesopi tempora Apologos scripsisse existi-

pulli, erant enim adhuc ad volandum inepti, in terram protinus decidere; ac Vulpes accurrens, omnes in Aquilae conspectu devoravit.

Fabula significat, quod amicitiae violatores, licet eorum, quos iniuria affecerunt, ob ipsorum impotentiam, ultionem effugiant, non tamen divinum supplicium effugere possunt.

Fab. II. Luscinia et Accipiter.

Luscinia in quercu quadam procera sedens, pro more canebat. Hanc autem quum Accipiter vidisset, cibique penuria laboraret, supervolans abripuit. Illa vero iam moritura, Accipitrem, ne voraretur, obsecrabat, quoniam ad eius ventrem implendum satis esse non poterat. Oportere ita-

marunt. Illa autem huiusmodi est in Ἔργ. καὶ Ἡμέρ. v. 202. et seqq.

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσ' ἐρέω, φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
Ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
Ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων, ὀνύχεσσι μεμαρπώς.
Ἡ δ' ἐλεόν, γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι,
Μύρετο· τὴν δ' ὅγ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε.
Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων.
Τῇδ' εἶς, ᾗ σ' ἂν ἐγώ περ ἄγω, καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν.
Δεῖπνον δ' αἴκ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω.
Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.
Νίκης τε στέρεται, πρός τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχει.
Ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἴρηξ, τανυσίπτερος ὄρνις.

ἐπὶ τὰ μείζονα τῶν ὀρνέων τρέπεσθαι. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ ἱέραξ ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε ἄφρων ἂν εἴην, εἰ τὴν ἐν χερσὶν ἑτοίμην βορὰν παρεὶς,[1] τὰ μηδέπω φαινόμενα διώκοιμι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀλόγιστοί εἰσιν, οἵ τινες δι' ἐλπίδα μειζόνων τὰ ἐν χερσὶν οὐ προσίενται.

Μῦθος γ'. Ἀετὸς καὶ Κολοιός.

Ἀετὸς καταπτὰς ἀπό τινος ὑψηλῆς πέτρας, ἥρπασεν ἄρνα. [2] Κολοιὸς δὲ τοῦτον θεασάμενος, διὰ ζῆλον μιμησάμενος, καθεὶς ἑαυτὸν μετὰ πολλοῦ τοῦ ῥοίζου, ἐπὶ κριὸν ἠνέχθη. Ἐμπαρέντων δὲ αὐτοῦ τῶν ὀνύχων ἐν τοῖς ἐκείνου μαλλοῖς, ἐξαρθῆναι μὴ δυνάμενος ἐπτερύσσετο, ἕως οὗ ὁ ποιμὴν τὸ γεγονὸς αἰσθόμενος, προσδραμὼν ἀνελάβετο αὐτὸν, καὶ περικόψας αὐτοῦ τὰ ὀξύπτερα, ὡς ἑσπέρα κατέλαβε, τοῖς ἑαυτοῦ παισὶν ἐκόμισε. Τῶν δὲ πυνθανομένων τί εἴη τὸ ὄρνεον, ἔφη· ὡς μὲν ἐγὼ σαφῶς οἶδα, κολοιὸς, [3] ὡς δὲ αὐτὸς βούλεται, ἀετός.

1. τὰ μηδέπω φαινόμενα. Huc referendum est egregium illud in *Poetarum Monostichis* consilium:

Ἀφεὶς τὰ φανερὰ, μὴ δίωκε τ' ἀφανῆ.

2. Κολοιός. Avis est versicolor, parvae cornicis genus, pennarum colore columbis non dissimile. Monedulam quoque latini vocant. Vid. Aegid. Menagii *Amoenitates iuris* cap. 38.

que, aiebat, ut quando cibi egeret, ad maiores aves se converteret. Ad haec autem respondens Accipiter: at ego, inquit, profecto imprudens essem, si paratam in manibus escam relinquens, incerta sequerer.

Fabula significat, pari modo stultos eos esse homines, qui rerum maiorum spe, quas iam manu tenent consequi nolunt.

Fab. III. Aquila et Graculus.

Aquila ex celso quodam scopulo devolans, agnum rapuit. Id Graculus quum vidisset, invidiae stimulis actus, ac aemulatione permotus, ingenti cum stridore in Arietem irruit. At eius ungues quum in Arietis vellere fixae adhaesissent, nec inde Graculus, licet alarum vi conaretur, expedire se posset, Pastor, re cognita, accurrens eum cepit, et extremis alarum pennis recisis, ubi vesper adfuit, suis filiis detulit. Quibus, quaenam volucris esset, interrogantibus, ut probe quidem scio, Graculus est, pater inquit, sed ut ipse vult, Aquila est.

3. *ὡς δὲ αὐτὸς βούλεται, ἀετός.* Ita Graculi vanitatem Pastor deridet, quod, Aquilae vires se gerere existimans, eam imitari voluerat, seque Aquilam esse in animum induxerat. Ceterum haec Fabula, quae in Planudea Collectione desideratur, exstat inter *Tetrasticha*, quae Gabriae vulgo tribuuntur num. 25. Quo quidem satis comprobatur eam ab Aesopico ingenio processisse.

[1] Ὁ μῦθος δηλοῖ, πρὸς τὺς ὑπερέχοντας ἅμιλλαν μηδὲν ἀνύειν, ϗ ἐπὶ συμφοραῖς προσκτῶνται γέλωτα.

Μῦθος δʹ. Ἀλώπηξ ϗ Τράγος.

Ἀλώπηξ [2] πεσῦσα εἰς φρέαρ βαθὺ, ἔμενε πρὸς τὴν ἀνάβασιν ἀμηχανῦσα. Τράγος δὲ δίψει συνεχόμενος, ὡς ἐγένετο κατὰ τὸ αὐτὸ φρέαρ, θεασάμενος αὐτὴν, ἐπυνθάνετο εἰ καλὸν εἴη τὸ ὕδωρ. Ἡ δὲ τὴν [3] δυσυχίαν ἀσμενισαμένη, πολὺν ἔπαινον τῦ ὕδατος κατέτεινε, λέγουσα, ὡς χρησὸν εἴη, καὶ διειδὲς πάνυ, καταβῆναί τε παρῄνει. Τῦ δὲ ἀμε-

1. Ὁ μῦθος δηλοῖ. Corruptus manifeste exscriptoris oscitantia locus, ac ita quodammodo restituendus, Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας ἁμιλλώμενοι μηδὲν ἀνύεσι, ϗ ἐπὶ συμφοραῖς προσκτῶνται γέλωτα. Ita et in vertendo legimus.

2. πεσῦσα εἰς φρέαρ. Putei apud veteres haud crepidinibus e terra prominentibus, ut nunc fieri solet, inclusi erant, ita ut lapsum adeuntibus prohiberent, sed ut lacus, stagna, et foveae, omnino iis carebant. Id aperte colligitur etiam ex *Fab.* XIX. et ex Virg. *Georg.* lib. III. v. 329. dum ait:

Ad puteos, aut alta greges ad stagna iubeto
Currentem ilignis potare canalibus undam.

Quandoque vero, praecipue in urbibus, putei operculo quodam operiebantur, quod Rhodigino teste lib. X. cap. 17. *Puteal* appellabatur.

3. δυσυχίαν ἀσμενισαμένη. Dolosa semper ac subdola vulpes effingitur. Hinc Scholiastes Aristophanis τὸ πα-

Fabula significat, quod qui contra potentiores contendunt, non modo nihil proficiunt, sed risum quoque praeter calamitates movent.

Fab. IV. Vulpes et Hircus.

Vulpes in profundum puteum delapsa, quonam pacto inde exiret ignorabat. Hircus interim siti compulsus, quum forte ad eumdem puteum pervenisset, eam in imo videns, an bona aqua esset, interrogavit. Illa malum dissimulans, aquam summopere laudabat, aiens ibi optimam esse atque pellucidam, simulque ut descenderet adhor-

νουργεῖν, quod est, *callide et astute scelus quoddam perpetrare*, ἀλωπεκίζειν explicat. Ceterum in hoc ipso fere Aesopicarum fabellarum limine est observandum, quod Fabulatores, ad hominum mores notandos, personis plerumque ferarum uti solent. Ac recte quidem excogitatum; in iis namque virtutes, et vitia quaedam inesse aperte liquet. Quis enim neget rapacem lupum, ovem simplicem, innocentem columbam, callidam vulpem, leonem violentum, et generosum, sexcentaque id genus alia? Id quoque Adamantius lib. II. his verbis notavit, aiens: Ἕκαστα γὰρ ἤθη τῶν θηρίων ἑκάστου καταφανῆ ἐστι τοῖς εἴδεσιν, ἤθεσι τοῖς ἐκείνοις ἕκαστα ἐοικότα· οἷον λέοντος ἦθος, θυμικὸν καὶ ἄλκιμον, καὶ τὸ εἶδος τοιοῦτον· παρδάλεως δὲ, ἁβρὸν, καὶ ὀργίλον, καὶ λοχητικὸν, καὶ ἐπίβουλον, δειλὸν ἅμα καὶ θρασύ. κ. τ. λ. His adde Philostratum *in Imaginibus* lib. I. Nemesium lib. *de Hominis natur.* Cap. 2. ac Pisidem *in Cosmurgia* v. 753. et seqq.

ταμελήτως καθαλλομένου, διὰ τὸ εἰς μόνην ὁρᾶν τότε τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ τὸ τὴν δίψαν σβέσαι, ἅμα τῷ κορεσθῆναι τοῦ ὕδατος, σκοπουμένου τὴν ἄνοδον, χρήσιμόν τι ἡ ἀλώπηξ ἔφη ἐπινενοηκέναι εἰς τὴν ἀμφοτέρων σωτηρίαν. Ὁ τράγος ἔφη, πῶς; ἡ ἀλώπηξ εἶπε· τοὺς ἐμπροσθείους σου πόδας τῷ τοίχῳ προσέρεισον, καὶ στῆθι ὀρθὸς, ἔγκλινον δὲ καὶ τὰ κέρατα. Ἀναδραμοῦσα τοίνυν ἐγὼ διὰ τοῦ σοῦ νώτου, καὶ ἀρθεῖσα ἄνωθεν, εὐθέως παραχρῆμα καί σε ἀνελκύσω ἔξω. Τοῦ δὲ πρὸς ταῦτα ἑτοίμως τὴν παραίνεσιν ὑπηρετήσαντος, ἡ ἀλώπηξ ἀλλομένη διὰ τῶν σκελῶν αὐτοῦ, ἐπὶ τὰ νῶτα ἀνέβη, καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐπὶ τὰ κέρατα διερεισαμένη, καὶ γενναίως ἐκτινάξασα, ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος εὑρέθη, καὶ ἀνελθοῦσα ἀπηλλάττετο. [1] Ὀρχουμένης δὲ αὐτῆς, καὶ παιζούσης, ὁ τράγος [2] μυκτηρίζων αὐτὴν, καὶ [3] ὀνειδίζων, ὡς τὰς ὁμολογίας, καὶ ὑποσχέσεις παραβαινούσαν, ἐπιστραφεῖσα εἶπεν· ὦ οὗτος· ἀλλ' εἰ τοσαύτας φρένας εἶχες, ὁπόσας [4] ἐν τῷ

1. *ὀρχουμένης .... καὶ παιζούσης*. Vulpes nimirum de suo egressu exsultabat, et capro relicto illudebat.

2. *μυκτηρίζων*. Lexicographi reddunt *μυκτηρίζω*, *irrideo*, *naso suspendo* etc. quae quidem significationes minime huic loco conveniunt. Hic tamen est obiter observandum, verbum illud derivari a *μυκτὴρ* quod est *nasus*, qui ita, Eustathio testo appellatus est, a *μύζω*, hoc est, eodem interprete, *τὴν φωνὴν τοῦ μῦ στοιχείου ἐκφωνῶ*, *vocem litterae μῦ emitto*, vel *μεμυκόσι χείλεσι ποιὸν ἦχον διὰ τῆς ῥινὸς ἀποτελῶ*, *clausis labris quemdam ex naribus sonum emitto*, qualis est gementium. Hinc itaquo significatio-

tabatur. Is itaque in puteum quum inconsulte desiluisset, tunc enim nil aliud mente volvebat, nisi sitim restinguere, ac aqua satiari, Vulpes, dum ille postea adscensum quaeritaret, utile ait se consilium pro utriusque salute excogitasse. Sed quonam modo, Hircus inquit, hinc egrediemur? Anteriores pedes ad parietem admove, Vulpes ait, stansque erectus, cornua simul inclina: ita ego per tuos humeros exsiliens, desuperque sublata, facile hinc te quoque statim educam. Hirco itaque se promptum ad Vulpis consilia praebente, illa per eius pedes insiliens, in humeros adscendit, cornibusque innixa, vique ingenti concussa, ad os putei se se recepit, atque ita incolumis inde evasit. Eam vero exsultantem, atque illudentem, quum Hircus reprehenderet atque accusaret, quod pacta atque promissa violasset, conversa Vulpes, heus tu, inquit, si quot pilos in barba geris, tantum etiam mentis

ne[illegible]ita, μυκτηρίζω reddi etiam potest *ingemo, suspiro*, ac [illegible]oprie *gemitum edo*, qualis boum, et pecudum esse solet.

3. ὀνειδίζων. Ita reposuimus; perperam enim scriptum est in Cod. ὀνείζων.

4. ἐν τῷ πώγωνί σου τρίχας. Hinc de stultis insipientibusque Philosophis, qui praeter barbam et pallium nihil habebant, adagium illud usurpabatur: Ἐκ πώγωνος σοφοί, *sapientes barba tenus*. In huiuscemodi Pseudosophos Lucianus quoque hoc Epigrammate elegantissime est iocatus, *Antholog.* lib. II.

πώγωνί σου τρίχας, οὐ πρότερον καταβέβηκας, πρὶν ἂν τὴν ἄνοδον διεσκέψω.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τὸν φρόνιμον ἄνθρωπον δεῖ πρότερον τὰ τέλη τῶν πραγμάτων σκοπεῖν, εἶθ' οὕτως αὐτοῖς ἐγχειρεῖν.

Μῦθος έ. Ἀλώπηξ καὶ Βότρυες.

Ἀλώπηξ λιμώττουσα, ὡς ἐθεάσατο ἐπί τινα ἀναδενδράδα βότρυας κρεμαμένους, [1] ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι, καὶ οὐκ ἐδύνατο· ἀπαλλαττομένη δὲ πρὸς ἑαυτὴν εἶπεν· [2] ὄμφακές εἰσιν.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι, τῶν πραγμάτων ἐφικέσθαι μὴ δυνάμενοι δι' ἀσθένειαν, τοὺς καιροὺς αἰτιῶνται.

Εἰ τὸ τρέφειν πώγωνα δοκεῖ σοφίαν περιποιεῖν,
Καὶ τράγος εὐπώγων ἔυςολὸς ἐςι Πλάτων.
Si promissa potest sapientem reddere barba,
Barbatus poterit iam caper esse Plato.

Ceterum hanc fabellam elegantissime quoque suo pro ingenio Phaedrus expressit, estque apud ipsum lib. IV. 8. quam vide, si libet.

1. *ἠβουλήθη αὐτῶν περιγενέσθαι*. Vulpes non solum carnibus, sed et fructibus, maturisque potissimum uvis, vescuntur. Habemus enim apud Theocritum *Idyll.* I. v. 48. duas Vulpes puero vitem custodienti insidiatas fuisse, et alteram maturescentes uvas esse depopulatam, alteram ei pulmentum abstulisse. Hinc Aristoph. *In Pace* v. 1189. milites Vulpibus assimilavit, qui per agros uvarum racemos depraedantur et foecundas vites dissipant:

haberes, non utique prius descendisses, quam adscensum considerasses.

Fabula declarat, pari quoque modo prudentem virum rerum finem considerare, ac deinde eas aggredi, oportere.

Fab. V. Vulpes et Racemi.

Vulpes esuriens, quum in vinea quadam alte pendentes racemos conspexisset, eos arripere desideravit; at quum frustra conata esset, recedens intra se aiebat, acerbi sunt.

Ita quoque hominum nonnulli, quum ob impotentiam nil gerere possint, temporum acerbitatem incusant.

Ὄντες οἴκοι μὲν λέοντες,
Ἐν μάχῃ δ' ἀλώπεκες.

Sacrae etiam litterae Vulpes uvis pasci testantur, ut videre est *in Cantic.* II. 15. quem locum egregie illustravit Bochartus *in Hierozoici* lib. III. c. 13. Ceterum hanc fabulam, quae in Planud. Collect. non exstat, Phaedrus etiam lib. IV. num. 3. et Gabrias *in Tetrastich.* 18. retulerunt.

2. ὄμφακές εἰσιν. Ita apud Eustathium Philosophum *Amor.* lib. V. Ismene ambitiosius lascivientem Ismeniam alloquitur: φεῖσαι παρθενίας ἐμῆς, μὴ πρὸ τοῦ θέρους ἐκτίλλῃς τοὺς στάχυας, μὴ τὸ ῥόδον τρυγήσῃς πρὸ τοῦ κύψαι τῆς κάλυκος, μὴ τὴν σταφυλὴν ὀμφακίζουσαν, μὴ πῶς ἀντὶ νέκταρος ὄξος ἐκθλίψῃς.

Μῦθος ϛʹ. Ἀλώπηξ κόλουρος.

Ἀλώπηξ [1] ὑπό τινος παγίδος τὴν οὐρὰν ἀποκοπεῖσα, ἐξ αἰσχύνης ἀβίωτον τὸν βίον ἡγεῖτο. Ἔγνω δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας εἰς τὸ αὐτὸ περιαγαγεῖν, ἵνα τῷ κοινῷ πάθει, τὸ ἴδιον ἐλάττωμα συγκρύψῃ. Καὶ δὴ ἁπάσας ἀθροίσασα, παρῄνει αὐταῖς τὰς οὐρὰς ἀποκόπτειν, λέγουσα, ὡς οὐκ ἀπρεπὲς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ περισσὸν αὐταῖς προσήρτηται βάρος. Τούτων δέ τις ὑπολαβοῦσα, ἔφη· [2] ὦ φίλη, ἀλλ' εἴ σοι μὴ τοῦτο συνέφερε, οὐκ ἂν ἡμῖν αὐτὸ συνεβούλευες.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὗτος ὁ λόγος ἁρμόζει ἐκείνοις, οἳ τὰς συμβουλίας ποιοῦνται πρὸς τοὺς πέλας, οὐ δι' εὔνοιαν, ἀλλὰ διὰ τὸ αὐτοῖς συμφέρον.

Μῦθος ζʹ. Ἀλώπηξ καὶ Λέων.

Ἀλώπηξ μηδέποτε θεασαμένη λέοντα, ἐπειδὴ κατά τινα τύχην ὑπήντησεν αὐτῷ, τὸ μὲν πρῶτον ἰδοῦσα αὐτὸν, οὕτως ἐφοβήθη, ὡς μικροῦ καὶ ἀποθανεῖν. Ἐκ δευτέρου δὲ αὐτῷ περιτυχοῦσα, ἐφοβήθη μὲν,

1. *ὑπό τινος παγίδος*. Proprie *παγὶς* vinculi genus est ab *ἔμβροχος* longe diversum, ex ferreis circulis compactum, atque ita nexum, ut si forte fera, cibi in medio haerentis fraude capta, eo accedat, pondere depressum, repente claudatur. Illud autem pedicam Latini vocant, nostrates vero *tagliola*, ex eo quod fera plerumque per pedes ibi illigetur; quae tamen si uno tan-

Fab. VI. Vulpes cauda mutila.

Vulpes, quum in laqueo caudam amisisset, prae pudore non amplius se vivere posse existimabat. Statuit igitur alias quoque Vulpes ad idem inducere, ut vitium suum communi malo celaret. Vniversis itaque congregatis, ut sibi caudas abscinderent suadebat, aiens, non modo eas dedecori, sed oneri esse etiam inepto, nimisque gravi. Ad haec autem quaedam respondens, Amica, dixit, nisi consilium huiusmodi tibi utile esset, haud nobis profecto communicares.

Fabula significat, haec de iis praecipue dici posse, qui amicis, non propter benevolentiam, sed propria ob commoda consilia praebent.

Fab. VII. Vulpes et Leo.

Vulpes quum nunquam Leonem vidisset, postquam olim forte in eum incidit, primo quidem intuitu ita perterrefacta est, ut parum abfuerit quin periret. Rursus autem eodem obviam re-

tum pede, aut cauda comprehendatur, et venatores diutius remorentur, dentibus eam rescindit, atque diffugit, ut Aesopicae Vulpi contigit.

2. *ὦ φίλη*. Ad Aesopicum hunc Apologum respexisse videtur Timocreon, dum de Themistocle, quod Medorum partes sequutus esset, inquit. *Ουκ ἐγὼ μόνα κολουρις, ἐντὶ καὶ ἄλλαι ἀλώπεκες*. Plutarch. *in Vita*.

ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ πρότερον. Ἐκ τρίτου δὲ θεασαμένη αὐτὸν, οὕτως κατεθάρσησεν, ὡς προσελθοῦσα αὐτῷ διαλεχθῆναι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων [1] ἡ συνήθεια καταπραΰνει.

Μῦθος η'. Ἀλώπηξ καὶ Βάτος.

Ἀλώπηξ φραγμὸν ἀναβαίνουσα, ἐπειδὴ ὀλισθαίνειν ἤμελλεν, βάτου ἐπελάβετο πρὸς βοήθειαν. Ξυσθεῖσα δὲ τὸ πέλμα, καὶ δεινῶς πληγωθεῖσα, εἶπε πρὸς αὐτήν· αἲ ἐμέ. καταφυγοῦσα γὰρ ἐπὶ σὲ, [2] ὡς ἐπὶ βοήθειαν, χεῖρόν μοι ἐχρήσω. Ἀλλ' ἐσφάλης, ὦ φίλη, φησὶν ἡ βάτος, ἐμοῦ ἐπιλαβέσθαι βουληθεῖσα, ἥτις πάντων ἐπιλαμβάνεσθαι εἴωθα.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων μάταιοί εἰσιν, ὅσοι βοηθοῖς προστρέχουσιν, οἷς τὸ ἀδικεῖν μᾶλλον ἔμφυτον.

Μῦθος θ'. Ἀλώπηξ καὶ Κροκόδειλος.

Ἀλώπηξ καὶ κροκόδειλος περὶ εὐγενείας ἤριζον. Πολλὰ δὲ τοῦ κροκοδείλου διεξιόντος, καὶ ὑπερηφανευομένου περὶ τῆς τῶν προγόνων λαμπρότητος, ἡ ἀλώπηξ ὑπολαβοῦσα ἔφη· ὦ οὗτος, ἀλλὰ κἂν

1. ἡ συνήθεια καταπραΰνει. Ita quoque Faernus *Fabulae suae* XVIII. quam ab Aesopica elegantissime expressit, idem hoc Epimythion apposuit, aiens:

Quae terribilia sunt ab insolentia,

perto, tunc etiam, sed non ut antea, timuit. Tertio demum ipsum conspicata, audax ita fuit, ut accedens cum eo colloqueretur.

Fabula significat, quod quae terribilia sunt, consuetudo blandiora reddit.

Fab. VIII. Vulpes et Rubus.

Vulpes quum sepem transiliret, ac iam in praeceps casura esset, rubum, ut sibi auxilium ferret, apprehendit. At eius pedes quum spinae transfigerent, ipsaque graviter sauciaretur, ad eum conversa exclamavit: Vae mihi miserae, quae, ut opem ferres, ad te confugi; tu vero me peius perdidisti. Cui Rubus, Errasti, amica, inquit, me apprehendere volens, qui omnes apprehendere soleo.

Fabula demonstrat, ita quoque stultos eos esse homines, qui ad eorum auxilium confugiunt, quibus potius nocere natura insitum est.

Fab. IX. Vulpes et Crocodilus.

Vulpes et Crocodilus de generis nobilitate contendebant. Ac sane Crocodilus quum multa enarrasset, seque ob maiorum splendorem superbe extulisset, Amice, Vulpes ait, etiamsi nihil es-

Ea reddit assuetudo blanda et mollia.

2. *ὡς ἐπὶ βοήθειαν*. Rectius habet Planudea lectio *ὡς ἐπὶ βοηθόν*. Nostra asperior est, ni fallor.

σὺ μὴ εἴπῃς, τὸ γοῦν δέρμα σου δείκνυσιν, ὅτι ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἶ [1] γεγυμναστμένος.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ψευδωνύμων ἀνδρῶν ἔλεγχός ἐστι τὰ πράγματα.

Μῦθος ι'. Ἀλώπηξ καὶ Δρυοτόμος.

Ἀλώπηξ κυνηγοὺς φεύγουσα, καὶ ἐν ἐρήμῳ πολλὴν τὸν δρόμον ἀνύουσα, αὐτίκα ἄνδρα εὑρίσκει δρυοτόμον ἐνταῦθα, ὃν καὶ καθικέτευε τοῦ κρύψαι αὐτήν. Ὁ δὲ ὑπέδειξεν αὐτῇ τὴν ἑαυτοῦ καλύβην. Ἡ δὲ εἰσελθοῦσα ἐκρύπτετο ἐν γωνίᾳ. Τῶν δὲ κυνηγῶν ἐλθόντων, καὶ ἐρωτώντων τὸν ἄνδρα, τῇ μὲν φωνῇ ἠρνεῖτο μηδὲν εἰδέναι, τῇ δὲ χειρὶ αὐτοῦ τὸν τόπον ὑπεδείκνυεν. Ἀυτοὶ δὲ μὴ προσέχοντες, ἀπῆλθον παραχρῆμα. Ὡς οὖν εἶδεν αὐτοὺς ἡ ἀλώπηξ ἀπελθόντας, [2] ἐξῆλθε προσφωνοῦσα. Ἐμέμφετο δὲ αὐτὴν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, λέγων· δι' ἐμοῦ πάντως ἐσώθης, καὶ χάριν μοι οὐκ ἔχεις; Ἡ δὲ ἀλώπηξ ἐπαναστραφεῖσα, εἶπε πρὸς αὐτόν· ὦ οὗτος, ἀλλ' ἐ-

1. γεγυμναστμένος. Hac in voce ambigua inest significatio, in eaque totus Vulpis iocus consistit. Quum enim Crocodilus pellem habeat asperam, squamis rugisque horridam, adspectuque plane deformem, stulte parentes nobiles iactat, atque praeclaros, in cuius toto corpore nullum exstat liberalioris cultus vestigium. Tua itaque apparet ex pelle, Vulpes ait, non te ingenuorum more, sed ut servum nequissimum aerumnis, laboribus, poenis, verberibusque esse *exercitatum*. Ceterum, quod Cl. Heusingerus observavit, ut latina vox

ses eloquutus, pellis tamen tua manifeste declarat, te multis iam ab annis egregie ac splendide educatum fuisse.

Fabula declarat, quod mendaces viros facta convincunt.

Fab. X. Vulpes et Lignator.

Vulpes venatores effugiens, ac longo cursu per deserta loca pererrans, Lignatorem demum invenit, eumque, ut ipsam absconderet, exoravit. Ille suum ei tugurium ostendit; eoque Vulpes ingressa, quodam in angulo se recepit. Venatoribus deinde supervenientibus, Lignatoremque de Vulpe rogantibus, ille verbis quidem, nihil se scire dicebat, manu vero, locum, ubi latebat ipsa, indicabat. Attamen ipsi, quum id minime animadvertissent, haud mora abiere. Vulpes interim, ubi profectos eos esse cognovit, inde tacite discessit. Quapropter ille eam obiurgare coepit, aiens: Ergo ne, te postquam omnino servavi,

exercitus, ac *exercitatus* saepe de eo dicitur, qui plurimis malis conflictatur, idem de Graeca γυμνάζεσθαι fieri docet H. Stephanus voc. ἀγύμναστος, et ἐγγυμνάζω. Convenit autem haec fabula cum Planudea IX. licet verbis nonnihil discrepet.

2. ἐξῆλθε προσφωνοῦσα. Error est in Codice manifestus; verborum enim et sensus ratio negativam postulat. Quare legendum ἐξῆλθε οὐ προσφωνοῦσα, ut habet vulgata a Planude CXXVII. vel ἀπροσφωνοῦσα, aut quid simile.

γωγε ηὐχαρίστησα ἄν σοι, εἰ τοῖς λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα τῆς χειρὸς, [1] τὰς τρόπους εἶχεν.

Ὁ λόγος πρὸς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς χρηστὰ μὲν ἐπαγγελλομένους διὰ λόγων, δι' ἔργων δὲ φαῦλα ποιοῦντας.

Μῦθος ιά. Ἀλώπηξ πρὸς Μορμολύκειον.

Ἀλώπηξ εἰσελθοῦσα εἰς οἰκίαν [2] κιθαρῳδοῦ, καὶ ἕκαστον τῶν αὐτοῦ σκευῶν ἐρευνησαμένη, εὗρε κεφαλὴν [3] μορμολυκείου εὐφυῶς κατεσκευασμένην. Ἀνα-

1. τὰς τρόπους εἶχον. Hic quoque vitium est in Casinensi Codice, qui tamen perraro vitiosus esse solet. Reponendum itaque, quemadmodum Planudes quoque habet, εἰ τοῖς λόγοις ὅμοια καὶ τὰ ἔργα τῆς χειρὸς, καὶ τοὺς τρόπους εἶχες.

Ceterum hanc fabulam Aesopicam esse minime est dubitandum, quum a Maximo etiam Tyrio *Dissert.* XXXIII. iuxta vero Davisii ordinem III. ei tribuatur. Quod autem in hac nostra de Venatore, et Vulpecula dicitur, apud Tyrium de Leone, et Cerva narratur; ex quo coniici potest, quantum Aesopicae Fabulae varie a variis relatae, atque enarratae, a pristina forma recesserint.

2. Κιθαρῳδοῦ. *Citharoedus*, qui proprie a Latinis *fidicen* dicitur, is est, qui citharam pulsat, et vocem addit; *citharista* contra, qui citharam tantummodo pulsat.

3. μορμολύκειον, vel μορμολύκιον est non modo terriculamentum, aut spectrum, sed etiam *persona comica*, fa-

mihi gratiam nullam agis? Cui statim conversa Vulpes, Amice, inquit, ego quidem tibi gratias egissem, si tamen verbis, manus quoque gestus, et mores similes habuisses.

Fabula in eos est homines, qui verbis quidem utilia promittunt, re vero improba faciunt.

Fab. XI. Vulpes ad Personam.

Vulpes in citharoedi domum ingressa, omnemque eius supellectilem perscrutata, scenicae larvae caput ingeniosissime fabrefactum invenit:

cies nempe histrionis ficta, quae non os tantum, sed totum quoque caput obtegebat. De hac vide Gellium lib. V. cap. 7. nec non Rigalt. et Burmann. ad Phaedri *Fab.* 7. lib. VII. quao cum nostra convenit. Omnium tamen doctissime de personis et larvis disseruere, Agesilaus Mariscottus, Bergerus, et Ficoronius suo in opere *de Larvis Scenicis*.

Quum autem Personarum inventor, teste quoque Horatio *de Arte Poet.* v. 278. Aeschylus fuerit, qui fere saeculo post Aesopum floruit, hinc luce clarius apparet, fabulam hanc minime ab Aesopo processisse, sed posterioribus temporibus ab alio ad eius imitationem fuisse compositam, aut saltem, si eam Aesopus protulit, depravatam valde fuisse. His adde, quod citharoedorum habitus, tunica talaris erat et chlamys, (*Pollux.* VII. 13.) persona numquam. Id quoque Planudes sensit *Fab.* XI. ac pro κιθαρῳδοῦ posuit ὑποκριτοῦ.

λαβοῦσα δὲ αὐτὴν ταῖς οἰκείαις χερσὶν, ἔφη· ὢ οἵα κεφαλὴ, [1] ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει.

Ὁ λόγος πρὸς ἄνδρας μεγαλοπρεπεῖς μὲν τὸ σῶμα, ἀλογίστους δὲ τὴν ψυχήν.

Μῦθος ιβ΄. Ἀλώπηξ ἐξογκωθεῖσα τὴν γαστέρα.

Ἀλώπηξ λιμώττουσα ἐν πείνῃ, ἐθεάσατο ἐπί τινα καλύβην [2] βοσκοῦ κρέη, καὶ ἄρτον ὑπ' αὐτοῦ καταλειφθέντα· [3] καὶ εἰσελθοῦσα, ἔφαγεν αὐτὰ ἡδέως. Ἐξογκωθείσης δὲ αὐτῆς τῆς γαστρὸς, καὶ διὰ τοῦτο μὴ δυναμένης ἐξελθεῖν τῆς καλύβης, ἔστενε, καὶ ἐπωδύρετο. Ἑτέρα δὲ ἀλώπηξ διερχομένη, ἤκουσεν αὐτῆς τῶν στεναγμῶν, καὶ προσελθοῦσα ἐπυνθάνετο, δι' ἣν αἰτίαν τοῦτο ποιεῖς; Μαθοῦσα δὲ τὸ

1. ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει. Hinc tritum illud *in Gnomis Poetarum*:

Μὴ κρῖν' ὁρῶν τὸ κάλλος, ἀλλὰ τὸν τρόπον.
Ὡς ἡδὺ κάλλος, ὅταν ἔχῃ νοῦν σώφρονα.

Cui non absimilis est Faerni sententia *Fab.* LXVI. quam ab Aesopica expressit, aiens:

Sordet honos formae, nisi cui sapientia iuncta est.

2. βοσκοῦ. Licet in Cod. sub hac voce linea ducta sit, qua librarius ut plurimum uti solet ad eas voces designandas, quae inter scribendum temere irrepsere, eam tamen hic retinendam duximus, quod nihil Fabulae sensui obsit: βοσκὸς enim idem est ac νομεὺς, et βοτὴρ,

quod suis manibus quum cepisset, Oh quale caput, ait, cerebrum non habet!

Haec de iis fabula narratur, qui corpore quidem, specie praecellunt, mente vero communi prorsus sensu carent.

Fab. XII. Vulpes ventre tumefacto.

Vulpes esuriens, quum in tugurio quodam relictas a Pastore carnes panemque vidisset, eo ingressa, quam suavissime devoravit. Tumefacto proinde ventre, quum inde exire non posset, suspirabat graviter, atque lamentabatur. Alia autem Vulpes quum illac forte transiret, eiusque fletus audiisset, eo accedens, quam ob rem ita lugeret, interrogavit. Cuius rei caussam ubi intellexit,

ut exponit Moschopulus a Cl. Du-Cange allatus *in Glossario mediae et infimae graecitatis*.

3. *καὶ εἰσελθοῦσα*. Subintelligendum, per rimam aliquam, aut arctum foramen, ut in pastorum tectoriis esse solet. Tunc manifeste patet, qua Vulpes de caussa exire deinde non poterat. Hanc autem fabellam his versibus Horatius retulit *Epist.* 7. lib. I.

Forte per angustam tenuis vulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti, pastaque rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui mustela procul, si vis, ait, effugere isthinc,
Macra cavum repetes arctum, quem macra subisti.

γεγονὸς ἡ ἀλώπηξ, ἔφη· ἀλλὰ μένε πέως ἐνταῦθα σὺ, ἕως ἂν τοιαύτη γένῃ, ὁποία οὖσα εἰσῆλθες.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι [1] τὰ λεπτὰ τῶν πραγμάτων ὁ χρόνος διαλύει.

Μῦθος ιγʹ. Ἀλώπηξ καὶ Πάρδαλις.

Ἀλώπηξ καὶ πάρδαλις περὶ κάλλους ἤριζον. Τῆς δὲ παρδάλεως παρ᾽ ἕκαστα [2] τὴν τοῦ σώματος ποικιλίαν προβαλλομένης, ἡ ἀλώπηξ [3] ὑποτυχοῦσα εἶπε· καὶ πόσον ἐγὼ καλλίων ὑπάρχω, ἥτις οὐ τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν πεποικιλμένη τυγχάνω.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῦ σωματικοῦ κάλλους, ἀμείνων ἐστὶν ὁ τῆς διανοίας κόσμος.

1. τὰ λεπτὰ τῶν πραγμάτων. Neveletus, qui primus ex Palatinis Codd. hanc Fabulam edidit, num. 164. pro λεπτὰ magis apposite habet χαλεπά. Puto tamen in vetustiori etiam Codice, a quo noster descriptus fuit, χαλεπά scriptum fuisse, eaque ex voce, haud insolita librariorum incuria, τὰ λεπτὰ processisse. Ceterum aliae membranae ab eodem Neveleto inspectae, Epimythion hoc varie habent, nempe: Ὁ μ. δ. ὅτι οὐ δεῖ τινα δολίως, ἢ ἀπλήστως πλεονεκτεῖν· ἐν ὑστέρῳ γάρ, κἂν μὴ θέλῃ, πάντα ἀποδώσει.

2. τὴν τοῦ σώματος ποικιλίαν. Pardus, quem non modo Gesnerus, sed et ceteri qui de animalium natura scripserunt, unum et idem animal esse fatentur, ac Leo-

Mane istic ergo tantisper, inquit, donec talis fias, qualis es ingressa.

Fabula significat, quod tempus vel difficillima solvit.

Fab. XIII. Vulpes et Pardus.

Vulpes et Pardus de pulcritudine contendebant. Pardus itaque corporis sui varietatem quum continuo praedicaret, Quanto te pulcrior, Vulpes tandem ait, ego sum iudicanda, quae non corpus, sed mentem varie ornatam gero!

Fabula significat, quod mentis decor, pulcritudine corporis praestantior est.

pardus, Pardalis, Pordalis, et Panthera, pellem maculis distinctam habet. Hinc proverbium exortum πάρδαλις οὐκ ἀποτίθεται τὸ κατάστικτον, quo significantur illi, qui frustra inolitos mores deponere conantur; quem in sensum ita usurpatur a Greg. Nazianz. in invectiva prima adversus Iulianum, dum ait: οὐδὲ γὰρ εἶχε φύσιν, ἢ πάρδαλιν ἀποθέσθαι τὸ κατάστικτον, ἢ Αἰθίοπα τὸ μέλαν.

3. ὑποτυχοῦσα. Perperam scriptum est in Codice ἀποτυχοῦσα. Ceterum huiusce Apologi mentionem fecit etiam Plutarch. in *Convivio septem sapientum*, ubi Anacharsim cum Aesopo ita loquentem inducit: Σὺ δὲ ἔοικας οὐδὲ τῆς ἑαυτοῦ μνημονεύειν ἀλώπεκος. κ. τ. λ.

Μῦθος ιδ΄. Ἄιλουρος ϗ Ὄρνιθες.

Αἴλουρος[1] ἀκούσας ὅτι ἔν τινι τόπῳ ἐπ᾽ αὐλῇ[2] ὄρνιθες νοσοῦσιν, εἰς ἰατρὸν ἑαυτὸν σχηματίσας, ϗ τὰ τῆς ἐπιστήμης[3] πρόσφορα ἀναλαβὼν ἐργαλεῖα, παρεγένετο· καὶ στὰς πρὸ τῆς ἐπαύλεως, ἐπυνθάνετο αὐτὰς, πῶς ἔχοιεν. Αἱ δὲ ἀποκριθεῖσαι, καλῶς, ἔφασαν, ἐὰν σὺ ἐντεῦθεν ἀπαλλαγῇς.

Ὅυτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηροὶ τοὺς φρονίμους οὐ λανθάνουσι, κἂν μάλιστα χρηστότητα ὑποκρίνωνται.

Μῦθος ιε΄. Ἄιλουρος ϗ Ἀλεκτρυών.

Αἴλουρος συλλαβὼν ἀλεκτρυόνα, τοῦτον ἐβούλετο μετ᾽ εὐλόγου αἰτίας καταθοινήσασθαι. Καὶ δὴ ἤρξατο κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγων· ὀχληρὸν αὐτὸν

1. Ἄιλουρος. Ex Etymologi sententia ita appellatur hoc animal παρὰ τὸ αἰόλλειν, ϗ κινεῖν τὴν οὐρὰν, nimirum a *vertendo*, et *movendo caudam*. Quamobrem Latini aliquando *torquicaudam* et *trahicaudam* appellarunt. Celebratissimi erant apud veteres Feles *Tartessii*, ita dicti ab huius nominis urbe in Iberia, ubi maximi nascebantur.

Ceterum ἄιλουρος a nonnullis cum γαλῆ confunditur, quos inter Columella et Varro sunt recensendi; sed falso: ἄιλουρος enim proprie *felis* est, animal domesticum, quod in aedibus nutritur ad arcendos mures tam a supellectili quam a frugibus; γαλῆ vero *mustela* est. Horum autem error inde facile derivatus, quoniam tam

Fab. XIV. Felis et Gallinae.

Felis quum audisset, gallinario quodam in stabulo gallinas aegrotare, se medicum fingens, propriisque artis medicae instrumentis arreptis, ad eas confestim accessit, et ante stabulum adstans, quomodo se haberent, interrogavit. Illae respondentes, Optime quidem, dixerunt, si tu tamen hinc procul secesseris.

Ita scelesti homines, etsi probitatem quam maxime vultu simulent, non tamen prudentes latent.

Fab. XV. Felis et Gallus.

Felis, correptum Gallum iure aliquo devorare volebat. Eum itaque accusare coepit, aiens, quod hominibus permolestus esset nocturno clamore,

feles, quam *mustelae*, muribus insidiantur. Γαλῆ tamen pro γαλέη priscis scriptoribus est etiam *felis*. Vid. Perizon. ad Aelian. *Variar. Histor.* lib. XIII. c. 4. et Kuhnium ibid.

2. ὄρνιθες. Non recte est in vulgata a Neveleto 155. quae cum nostra concordat, ὄρνεις. Haec vox enim, generatim de quibuslibet volucribus intelligitur; hic vero de gallinis tantum, ceterisque cortis incolis avibus sermo est.

3. πρόσφορα ἀναλαβὼν ἐργαλεῖα. Mancus est atque corruptus hic locus in Neveleti vulgata. Hinc vide Florentini Codicis praestantiam.

εἶναι τοῖς ἀνθρώποις [1] νύκτωρ κεκραγότα, μηδὲ ὕπνων τυχεῖν ἐόντα. Τοῦ δὲ εἰπόντος ἐπ᾽ ὠφελείᾳ αὐτῶν τοῦτο ποιεῖν, [2] ἐπὶ γὰρ τὰ συνήθη τῶν ἔργων διεγείρει, [3] ἐκ δευτέρου ὁ αἴλουρος ἔλεγεν· ἀλλὰ ἀσεβὴς εἰς τὴν φύσιν τυγχάνεις, ἀδελφαῖς, καὶ μητρὶ ἐπεμβαίνων. Τοῦ δὲ καὶ τοῦτο εἰς ὠφέλειαν τῶν δεσποτῶν πράττειν φήσαντος, πολλὰ γὰρ ὠὰ αὐτοῖς τίκτεσθαι παρασκευάζει, ἀποκριθεὶς ἐκεῖνος, ἔφη· ἐὰν σὺ ἀφορμῶν πολλῶν εὐπορήσῃς, ἐγὼ τέως ἄδειπνος οὐ μενῶ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ πονηρὰ φύσις πλημμελεῖν προαιρουμένη, κἂν μετ᾽ εὐλόγου προσχήματος οὐ δυνηθῇ, ἀλλά γε ἀπαρακαλύπτως πονηρεύεται.

1. *νύκτωρ κεκραγότα*. Elegantissimus inter Luciani *Dialogos*, is est, qui Ὄνειρος, ἢ Ἀλεκτρυὼν *Somnium*, sive *Gallus* inscribitur, in quo fingit Mycillum sutorem, noctu Galli cantu expergefactum, ad eum ita loqui: Ἀλλά σε, ὦ κάκιστε Ἀλεκτρυὼν, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιτρίψειε, φθονερὸν οὕτω καὶ ὀξύφωνον ὄντα, ὅς με πλουτοῦντα, καὶ ἡδίστῳ ὀνείρῳ ξυνόντα, καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν εὐδαιμονοῦντα, διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας ἐπήγειρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν τὴν πολύ σου μιαρωτέραν πενίαν διαφύγοιμι. „ At te scelestissime Galle, Iupiter ipse obterat, qui invidus es adeo atque clamosus, quique me divitem factum, et suavissimo in somnio versantem, et admirabili quadam felicitate perbeatum, penetrabili tuo illo acutoque clamore excitasti, ut nimirum ne nocte quidem paupertatem te longe peiorem effugere possim „ Haec vero, si Cl. Berglero fides ha-

atque frui somno negaret. At Gallus, id se se ad eorum utilitatem facere, respondebat, quippe qui in consueta opera illos excitaret. Iterum vero Felis, Impius in naturam es, inquit; cum sororibus enim ipsaque matre rem habes. Sed et haec, ille respondit, ad herorum meorum utilitatem facio; ita enim curo, ut multa illis ova pariantur. At demum Felis, Licet, ait, multis defensionibus abundes, ego tamen impastus non manebo.

Fabula demonstrat, quod quum homines natura perversi, scelus aliquod admittere deliberaverint, si specie quadam honesti id gerere nequeant, suam denique aperte improbitatem exercent.

benda sit, ab Alciphronis *Epistola* 10. lib. III. Lucianus hausit: ita enim Iophon Erastoni scribit. Ἐπιτριβείη, καὶ κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο ὁ κάκιςος ἀλεκτρυὼν, καὶ μιαρώτατος, ὥς με ἡδὺν ὄνειρον θεώμενον, ἀναβοήσας, ἐξήγειρεν.

2. ἐπὶ γὰρ τὰ συνήθη τῶν ἔργων. Eadem Luciani Gallus Mycillo respondet, ut se excusatum habeat, quod cantu somnum abduxerit. Μύκιλλε δέσποτα, ὤμην τι χαριεῖσθαί σοι, φθάνων τῆς νυκτὸς ὁπόσον δυνάμην, ὡς ἔχοις ὀρθρευόμενος διανύειν τὰ πολλὰ τῶν ἔργων. „ Here Mycille, gratum tibi me facturum rebar, si noctis quantum possem, meo *cantu* anteverterem, ut posses, laborem ante lucem aggressus, illa multa tua opera absolvere „.

3. In Cod. legi potest etiam διεγείρω, quod non placet. Sic et inferius Cod. habet παρασκευάζω, sed male.

Μῦθος ιϛʹ. Ἀλεκτρυόνες καὶ Πέρδιξ.

Ἀλεκτρυόνας τις ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔχων αὐτοῦ, περιτυχὼν πέρδικι, καὶ [1] τοῦτον ἐπαγοράσας, εἰσήνεγκεν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ τοῦ συνανατραφῆναι τοῖς ὄρνισι. Τῶν δὲ τυπτόντων αὐτὸν, καὶ ἐκδιωκόντων, ὁ πέρδιξ ἐλυπεῖτο σφόδρα, νομίζων διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἀλλόφυλον, τούτου χάριν διώκεσθαι παρὰ τῶν ἀλεκτρυόνων. Μικρὸν δὲ ὅσον ὑποχωρήσας, θεωρεῖ [2] τοὺς ἀλεκτρυόνας μαχομένους, καὶ συγκόπτοντας. Ταῦτα ὁ πέρδιξ ὁρῶν, ἀποθεραπευθεὶς ἔφη· ἀλλ᾽ ἔγωγε ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ λυποῦμαι, ὁρῶ γὰρ αὐτοὺς καὶ ὑπ᾽ ἀλλήλων μαχομένους.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ λόγος πρὸς φρονίμους ἀνθρώπους, οἵ τινες ῥᾳδίως φέρουσι τὰς ἐκ τῶν πέλας ὕβρεις, ὅταν ἴδωσιν αὐτοὺς μηδὲ τῶν οἰκείων ἀπεχομένους.

1. *τοῦτον ἐπαγοράσας.* Nam et perdices, ut Cl. Heusingerus animadvertit, domesticarum avium numero habet Oriens, Chios maxime, ubi gregatim eas pasci, auctor est Busbequius *Ep.* III. p. 123.

2. *τοὺς ἀλεκτρυόνας μαχομένους.* Ita Galli pugnaces sunt, ut maximae inter eos dimicationes saepe saepius oriantur. Iure itaque Aristoph. *in Avibus* v. 836 eos Ἄρεως νεοττοὺς appellavit. Testis est Plinius *Histor. Nat.* lib. X, c 21. qui etiam ibidem tradit, Pergamis omnibus annis gallorum gallinaceorum spectaculum certantium, sollemni-

Fab. XVI. Perdix et Galli.

Gallos quidam domi suae habens, Perdicem in foro aviario quum forte vidisset, eam sibi quoque comparavit, ac domum detulit, ut inter ceteras cortis aves aleretur. Gallis autem eam continuo verberantibus, atque abigentibus, vehementer illa quidem contristabatur, rata nimirum ideo a Gallis exagitari, quod eiusdem generis avis non esset. Quum itaque aliquantisper penitiorem in angulum recessisset, Gallos etiam inter se pugnare, mutuoque se caedere animadvertit. Quae Perdix fieri videns, omni timore reiecto intra se ait: Equidem non me posthac discruciabo, nam hos quoque inter se dimicantes aspicio.

Fabula demonstrat, haec eadem de viris prudentibus dici posse, qui amicorum iniurias facile perferunt, quum ipsos videant, ne suis quidem a domesticis abstinere.

ter, ac publice edi solitum, ceu gladiatorum. Id autem et Athenis factitatum Aelianus docet *Var. Histor.* II. 28. Nec galli tantum, quos inter *Tanagraei* excellebant, cum gallis publice pugnabant, sed et coturnicum, gallorumque certamen erat apud Graecos, ut refert Xenoph. *in Sympos.* pag. 514. lin. 10. Ed. *Stephani*, et Lucianus in Dialogo *de Gymnasiis* inscripto, cuius hic verba referre haud ingratum puto: *Καὶ τί ἂν πάθοις, εἰ θεάσαιο καὶ ὀρτύγων καὶ ἀλεκτρυόνων ἀγῶνας παρ' ἡμῖν, καὶ σπουδὴν ἐπὶ τούτοις οὐ μικράν; ἢ γελάσῃ δηλονότι, καὶ μάλιστα ἢν μάθῃς, ὡς ὑπὸ νόμῳ*

Μῦθος ιζ'. Ἀνὴρ πηρός.

Ἀνὴρ [1] πηρὸς εἰώθει πᾶν τὸ ἐπιτιθέμενον εἰς τὰς αὐτοῦ χεῖρας ζῶον ἐφαπτόμενος, [2] λέγειν ὁποῖον τί ἐστι. Καὶ δή ποτε λυκιδίου αὐτῷ ἐπιδοθέντος, ψηλαφήσας, καὶ ἀμφαγνοῶν εἶπεν· οὐκ οἶδα πότερον κυνὸς εἴη, ἢ ἀλώπεκος, ἢ τοιούτου ζώου γέννημα. Τοῦτο μέντοι σαφῶς ἐπίσταμαι, ὅτι οὐκ ἐπιτήδειον τοῦτο τὸ ζῶον προβάτων ποίμνῃ συνεῖναι.

Οὕτω πονηρῶν ἡ διάθεσις πολλάκις [3] ἀπὸ τοῦ σώματος φαίνεται.

αὐτοῦ δρῶμεν, καὶ προστέταχθαι πᾶσι τοῖς ἐν ἡλικίᾳ παρεῖναι καὶ ὁρᾶν τοὺς ὄρνεις διαπυκτεύοντας μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀπαγορεύσεως; De his vero omnia Sam. Petitus ad illud *Legum Atticar.* lib. I. Titul. 40. ἀλεκτρυόνας ἄγωνίζεσθαι δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ μιᾶς ἡμέρας τοῦ ἔτους. Ceterum mos idem apud Anglos etiamnunc viget, apud quos galli habentur pugnacissimi *Sbake baggs*, quorum certamen graphice descripsit Magalottus noster sua in Epistola ad Leonem Strozzam missa, quae est 48. *Familiarium Epp. Tom. II.* quam vide si libet.

1. Ἀνὴρ πηρός. Fabulam hanc ex Palatinis Codd. Neveletus primum edidit; sed ita mendosa in illis exstat, ut ipse eam emendare coactus fuerit. Deest tamen tum in Palatinis membranis, tum in Neveleti emendatione post ἀνὴρ vox πηρός, sine qua Fabula tota friget.

2. λέγειν ὁποῖον τί ἐστι. Tactu ita caeci pollent, ut eius ope vel minima dignoscere possint; cuius rei plurima

Fab. XVII. Caecus.

Caecus quidam erat, qui animal quodvis suis in manibus positum, tactu quale esset indicare solebat. Quum olim ei itaque lupi catulus oblatus fuisset, is manu contrectans, dubius et haesitans, Equidem, inquit, haud plane novi, utrum canis, an vulpis, an alicuius huiusmodi animalis hic catulus sit. Id tamen certe scio, quod inter ovium greges versari sine earum detrimento non potest.

Sic improborum perversi mores, saepe saepius ipso a corporis habitu declarantur.

exempla congessit Christophorus Sartius, in Academia Pisana Logices Professor celebratissimus, egregio suo in opere, cui titulus: *L'Ottica della Natura e dell Educazione. Lucca* 1792. 8. quod consule.

3. *ἀπὸ τῶ σώματος φαίνεται*. Hinc Martialis lepidissimum illud, ac πολυθρύλλητον *Epigramma* in Zoilum lib. II.

Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine laesus,
Rem magnam praestas, Zoile, si bonus es.

Neque Philosophi negant intimum animum sibi quodammodo exteriorem corporis habitum conformare. Hinc nonnulli tum apud veteres, tum apud recentiores, ab exteriori figura, animi mores agnoscere se posse putarunt. Celeberrimi sunt apud Graecos, qui de hac arte scripsere, Polemo, et Adamantius; Io. Baptista a Porta, Angelus Ingenierius, aliique apud Italos, qui Lawaterio viam stravere, cuius opus exstat *de Physiognomonia* Hagae Comitum impressum 1781. Vol. III. 4.

Μῦθος ιη΄. Ἀλώπηξ καὶ Κύων.

[1] Ἀλώπηξ εἰσελθοῦσα εἰς ἀγέλην προβάτων, θηλαζόμενον τῶν ἀρνίων, [2] ἓν λαβομένη, προσεποιεῖτο καταφιλεῖν. Ἐρωτηθεῖσα δὲ ὑπὸ κυνός, τί τοῦτο ποιεῖς; τιθηνοῦμαι αὐτῷ, ἔφη, καὶ προσπαίζω. Καὶ ὁ κύων ἔφη· καὶ νῦν ἐὰν μὴ ἀφῇς τὸ ἀρνίον ἀφ᾽ ἑαυτῆς, [3] τὰ κυνῶν σοι προσοίσω.

Ὁ λόγος πρὸς ἄνδρα ῥᾳδιουργὸν, καὶ κλέπτην, εὔκαιρός ἐστιν.

Μῦθος ιθ΄. Ἀστρολόγος.

Ἀστρολόγος ἐξιέναι ἐν ἑκάστῃ ἑσπέρᾳ, καὶ τοὺς ἀστέρας ἐπισκοπεῖν ἔθος εἶχε. Καὶ δή ποτε περιιὼν εἰς τὸ προάστειον, καὶ τὸν νοῦν ὅλον ἔχων εἰς τὸν οὐρανὸν, ἔλαθε [4] καταπεσὼν εἰς τὸ φρέαρ.

1. Et hanc ex iisdem Palatinis Codd. Neveletus, sed corruptissimam edidit.

2. ἕν. Perperam in Codice ἵνα, nisi pro ἀρνίων legatur ἄρνων.

3. τὰ κυνῶν σοι προσοίσω. Dentes nimirum, qui praecipua canum arma sunt, ac eorum vel maxime qui *pastoritii* dicuntur. Ceterum de ferarum naturalibus armis bene Pheraulas his agit apud Xenophontem *in Cyropaedia* lib. II. Καὶ τ᾽ ἄλλα ζῶα ἐπίσταταί τινα μάχην ἕκαστα. οὐδὲ παρ᾽ ἑνὸς ἄλλου μαθόντα ἢ παρὰ τῆς φύσεως· οἷον ὁ βοῦς κέρατι παίειν, ὁ ἵππος ὁπλῇ, ὁ κύων στόματι, ὁ κάπρος ὀδόντι.

4. καταπεσὼν εἰς φρέαρ. Derisum a vetula ob similem

Fab. XVIII. Vulpes et Canis.

Vulpes in ovium gregem ingressa, quo tempore agni lactentes erant, ex iis unum arreptum deosculari fingebat. Quapropter a Cane, quidnam faceret, interrogata, Nutricor ipsum, ait, cum eoque me oblecto. At ille, Nisi agnum extemplo dimittis, quae sunt Canum propria in te exeram.

Huiusmodi fabula, de callido et furace homine opportune narratur.

Fab. XIX. Astrologus.

Astrologus quidam, quotidie nocte adventante egredi, atque sidera observare solebat. Sed olim quum extra urbem pro more ambularet, mentemque in astris omnem defixam teneret, imprudens

lapsum Thaletem, Diogenes Laertius in eius vita ita refert. Λέγεται δ' ἀγόμενος ὑπὸ γραὸς ἐκ τῆς οἰκίας, ἵνα τὰ ἄστρα κατανοήσῃ, εἰς βόθρον ἐμπεσεῖν, καὶ αὐτῷ ἀνοιμώξαντι φάναι τὴν γραῦν· σὺ γάρ, ὦ Θαλῆ, τὰ ἐν ποσὶν οὐ δυνάμενος ἰδεῖν, τὰ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴει γνώσεσθαι; „Fertur autem quum domo ab anu educeretur, contemplandorum siderum caussa, in fossam incidisse, ingemiscentique dictum ab anu; qua ratione, o Thales, quae in coelis sunt, comprehensurum te arbitraris, qui ea quae sunt ante oculos videre non vales? „ Vide Platonem in Theaeteto. Hinc Diogenes ille Cynicus apud Laertium, mathematicos carpebat, eos aiens, ἀποβλέπειν μὲν πρὸς τὸν ἥλιον, καὶ τὴν σελήνην, τὰ δ' ἐν ποσὶ πράγματα παρορᾷν.

Ὀδυρομένου δὲ αὐτοῦ, καὶ βοῶντος, παριών τις ὡς ἤκουσε τῶν στεναγμῶν, προσελθών, καὶ μαθὼν τὰ συμβεβηκότα, ἔφη πρὸς αὐτόν· ὦ οὗτος, σὺ τὰ ἐν οὐρανῷ βλέπειν πειρώμενος, τὰ ἐπὶ τῆς γῆς οὐχ ὁρᾷς;

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις ἐπ᾽ ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οἳ παραδόξως τοῖς ἀνθρώποις ἀλαζονεύονται, οὐδὲ τὰ κοινὰ τοῖς ἀνθρώποις ἐπιτελεῖν δυνάμενοι.

Μῦθος κ΄. Ἁλιεὺς καὶ Σμαρίς.

Ἁλιεὺς[1] τὸ δίκτυον καθεὶς,[2] ἀνήνεγκε σμαρίδα. Σμικρὰ δὲ οὖσα, ἱκέτευεν αὐτὸν λέγουσα· μὴ λάβῃς με πρὸς τὸ παρὸν, ἀλλ᾽ ἔασον, ἐπειδήπερ σμικρὰ τυγχάνω· ὅτε δὲ αὐξηθῶ, καὶ μεγάλη γένωμαι, λάβῃς με· ἐπεὶ καὶ εἰς μείζονά σοι ὠφέλειαν τότε γενήσομαι. Καὶ ὁ ἁλιεὺς εἶπεν· ἀλλ᾽ ἔγωγε μωρὸς ἂν εἴην, εἰ τὸ ἐν χερσὶ κέρδος παρεὶς, κἂν μικρὸν ᾖ, τὸ ἐν ἐλπίσι διώ-

1. *τὸ δίκτυον καθείς*. Varia, atque inter se diversa piscatorum instrumenta erant, nempe *κάλαμοι arundines*, *ῥάβδοι virgae*, *λίνον linum*, *τρίχες ἵππειοι pili equini*, *ἄγκιστρα hami*, *ἀγκίδυμα δίκτυα retia*, *quae quis iacit non in mare provectus*, *sed in terra consistens*, *ἀμφίβληστρα retia*, *quae in mari aut flumine proiecta*, *latius se diffundunt*, *et utrimque includunt praedam*, et alia, quae a *Polluce* recensentur Lib. I. c. IX. Segm. 97.

2. *ἀνήνεγκε σμαρίδα*. Smaris est parvus piscis, alio

in puteum praecipitavit. Quo casu, quum fleret ille, vehementerque clamaret, inde quidam forte pertransiens, ubi eius gemitus audivit, confestim accessit, reque cognita, Amice, inquit, quinam tu, dum coelestia tueri conaris, terrena non vides?

Hac uti fabula in eos possumus, qui se magna facturos praedicant, dum ne vel minima quidem perficere valent.

Fab. XX. Piscator et Smaris.

Piscator iactis retibus, Smaridem tantummodo traxit. Quae quum parvula esset, eum supplex rogabat, aiens, Ne nunc quaeso me capias, sed potius, quandoquidem sum tam parva, relinque: postquam autem crevero, ac maior ero, tunc me comprehendes, tibique maiorem quoque utilitatem feram. Ad haec autem Piscator ait; Ast ego profecto stultus essem, si

nomine *Cerrus* appellatus, de quo ita loquitur Marcellus Sideta in sui Poematis fragmento, cui Titulus 'Ιατρικὰ περὶ ἰχθύων, iam a Morello Parisiis edito, atque a Fabricio relato, Biblioth. Graecae T. I. pag. 21.

Σμαρίδες αὖ λεῖαι μυρμηκόεντα κάρηνα,
'Ρηϊδίως θαμινάς τ' ἀκροχορδόνας ἐξακέουσι·
Σὺν ῥαδινῇ χαίτῃ δὲ καθεψόμεναι μαράθοιο,
Γλαγοφόρους πύκασι φίλῳ μετὰ δαῖτα τιθήνας,
Σμαρίδων ἅλμη δὲ καλὸν χαυσμήϊον ἄφθαις.

κοιμι, κἂν μέγα ὑπάρχῃ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι αἱρετώτερόν ἐστι τὸ παρὸν κέρδος κρατεῖν, κἂν μικρὸν ᾖ, ἢ τὸ προσδοκώμενον, κἂν μέγα ὑπάρχῃ.

Μῦθος κά. Ἄνθρωπος καταθραύσας ἄγαλμα.

Ἄνθρωπός τις ξύλινον θεὸν ἔχων, καθικέτευεν αὐτὸν τοῦ ἀγαθοποιῆσαι. Ὡς οὖν ταῦτα ἔπραττε, καὶ πλείω τούτων, μᾶλλον ὁ αὐτὸς διῆγεν ἐν πενίᾳ· καὶ δὴ θυμωθεὶς, ἄρας αὐτὸν ἀπὸ τῶν σκελῶν, ἔρριψεν ἐν τοίχῳ προσκρούσας. Τῆς δὲ κεφαλῆς αὐτοῦ παραυτίκα κλασθείσης, ἔρρευσε χρυσὸς πολὺς παραχρῆμα· ὅνπερ συνάγων ὁ ἄνθρωπος ἐβόα· στρεβλὸς τυγχάνεις, ὡς οἶμαι, καὶ ἀγνώμων· τιμῶντά σε γὰρ, οὐδὲν ὠφέλησάς με, τυπτήσαντα δὲ πολλοῖς καλοῖς ἠμείψω.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι [1] οὐκ ὠφεληθῇ τις τιμῶν πονηρὸν ἄνδρα· [2] αὐτὸν δὲ τύπτων πλεῖον ὠφεληθῇ.

1. οὐκ ὠφεληθῇ τις τιμῶν πονηρόν. Elegantissimo idem Epigrammate sub num. 8. Lucianus expressit, aiens,

Φαῦλος ἀνὴρ, πίθος ἐστὶ τετρημένος, εἰς ὃν ἁπάσας
'Αντλῶν τὰς χάριτας, εἰς κενὸν ἐξέχεας.

Pertusus cadus est homo non probus: omnis in illo
Quae collata fuit gratia, vana perit.

quod manibus habeo, quamvis sit leve, lucrum abiecerim, ac illud persequi vellem, quod, magnum sit licet, in incerta spe tamen omnino consistit.

Fabula declarat, satius esse praesens lucrum retinere, quamvis parvum sit, quam futurum persequi, licet sit magnum.

Fab. XXI. Homo fractor Simulacri.

Homo quidam ligneum Deum habens, eum, ut sibi benefaceret, supplex orabat. Quum haec igitur, et plura etiam continuo faceret, ipse tamen magis in paupertate degebat. Quapropter ira correptus, Dei simulacrum cruribus sublatum, magno cum impetu in parietem coniecit. Ita eius capite subinde diffracto, ingens vis auri repente defluxit: quod ille colligens exclamabat; Iniquus es, ut puto, et ingratus. Dum enim te colerem, me nihil iuvisti; postquam vero percussi, tunc bonis plurimis me cumulasti.

Fabula significat, quod nemo, si viros improbos honoraverit, emolumentum recipiet; at contra si percusserit, maiorem utilitatem consequetur.

2. *αὐτῶν δὲ τύπτων.* Est quidem prudentis, improborum consortia evitare, sibique ab eorum fraudibus cavere; sed tamen viri probi non est illis nocere, deque eorum calamitatibus gaudere. Divinum illud sit omnibus aeque propositum: *Diligite inimicos vestros, et benefacite iis, qui oderunt vos.*

Μῦθος κβ'. Κύων ἑστιώμενος.

Ἀνθρώπου τινὸς δεῖπνον παρετοιμάζοντος εἰς τὸ καλέσαι φίλον αὐτοῦ οἰκεῖον, καὶ ὁ κύων τούτου ἄλλον κύνα ἐκάλει, λέγων· ὦ φίλε, δεῦρο δείπνησον ὧδε. Ὁ δὲ προσελθὼν, χαίρων ἵστατο· βλέπων δὲ [1] τὸ μέγα δεῖπνον, ἐβόα ἐν τῇ καρδίᾳ· βαβαὶ, πόση με χαρὰ ἄρτι κατέσχεν, ἐπεὶ ἐξαπίνης ἂν τοῦτο ἐφάνη· τραφήσομαι γὰρ, καὶ εἰς κόρον δειπνήσω, ἵνα αὔριον μὴ πεινάσω καθόλου. Ταῦτα οὖν λέγων καθ' ἑαυτὸν ὁ κύων, ἔσειε τὴν κέρκον, καθορῶν εἰς τὸν φίλον τὸν κεκληκότα αὐτὸν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. Ὁ οὖν μάγειρος, τοῦτον εὐθὺς ὡς εἶδεν ὧδε κἀκεῖσε τὴν οὐρὰν περιστρέφοντα, κατασχὼν αὐτοῦ τὰ σκέλη, παραχρῆμα ἔρριψεν αὐτὸν ἔξωθεν τῶν θυρίδων. Ὁ δὲ κατιὼν, ἀπῄει ἀνακράζων. Τῶν δὲ κυνῶν αὐτῷ προσυπαντώντων, καὶ κατεπερωτώντων, πῶς ἐδείπνησας φίλε; οὗτος πρὸς αὐτοὺς ὑπογελῶν, ἐβόα· ὡς γὰρ ἔπιον, μεθυσθεὶς ὑπὲρ κόρον, οὐδὲ τὴν ὁδὸν, ὅθεν ἐξῆλθον, εἶδον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, [2] ὅτι οὐ δεῖ θαῤῥεῖν τοῖς μηδὲν ἀνύουσιν.

1. τὸ μέγα δεῖπνον. Male bis in Codice, male in Planudea 129. quae cum nostra convenit, Heusingero ibidem monente, et in editionibus omnibus perperam τὸν μέγαν legitur, quum Graeci non dicant τὸν, sed τὸ δεῖ-

Fab. XXII. Canis ad convivium.

Vir quidam, quum coenam opiparam ad familiarissimum sibi amicum excipiendum appararet, eius quoque Canis Canem alium invitavit, Amice, dicens, huc hodie mecum epulatum veni. Ille itaque introgressus, laetus constitit, magnumque convivium cernens, Papae, intra se aiebat, quanta laetitia nunc perfruor, postquam id mihi inopinato contigit. Nutriar ergo, et ita ad satietatem coenabo, ut omnino crastina die esurire non possim. Dum haec secum tacitus Canis volvebat, caudamque agitabat, intentos gerens oculos in amicum, a quo fuerat in convivium vocatus, haud mora coquus, ubi ipsum caudam huc illuc circumagentem adspexit, pedibus arreptum extra fenestras deiecit. Canis itaque lapsus, magno cum clamore discessit. Occurrentibus proinde ceteris canibus, atque rogantibus, Vt te coena iuvit, amice? subridens ille respondit; Mehercle, ita mero me obrui, ut satietate iam ebrius, ne viam quidem viderim qua sum egressus.

Fabula declarat, iis qui nihil perficiunt, nullam esse fidem adhibendam.

σνον. Adeo inolitos errores demere multum est.

2. ὅτι ὐ δεῖ θαῤῥεῖν. Huius fabulae Epimythion longe melius ita a Planude effertur; ὅτι ὐ δεῖ θαῤῥεῖν τοῖς ἐξ ἀλλοτρίων εὐποιεῖν ἐπαγγελλομένοις.

Μῦθος κγ΄. Ἀετὸς καὶ Ἀλώπηξ.

Ἀετός ποτε ἑάλω ὑπ' ἀνθρώπου, ὅστις τὰ πτερὰ αὐτοῦ εὐθέως τίλλας, εἴασεν αὐτὸν ἐν οἴκῳ σὺν ὄρνισιν.[1] Ὁ δὲ κατηφὴς ἐκ τῆς λύπης ὑπῆρχεν. Ἕτερος δέ τις τοῦτον ἐξαγοράσας, ἀνεπτέρωσε τὸν ἀετὸν αὐτίκα. Ὁ δὲ πτερωθεὶς, καὶ λαγωὸν ἁρπάσας, ἤνεγκεν εὐθὺς δῶρον τῷ εὐεργέτῃ. Τοῦτο ἀλώπηξ κατιδοῦσα ἐβόα·[2] μὴ τοῦτον σὺ ξένιζε, ἀλλὰ τὸν πρῶτον,[3] μήπως ὁ αὐτός σε πάλιν κυνηγήσῃ, καὶ αὖθις τὰ πτερὰ τὰ σὰ κατερημώσῃ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ χρηστὰς ἀμοιβὰς τοῖς εὐεργέταις παρέχειν, τοὺς δὲ κακοὺς ἐκφεύγειν.

1. Ὁ δὲ κατηφής. Animadvertit ad haec Neveletus, Fabul. 150. plurimas lectionis esse varietates in Palatinis Codd. in quibus eadem haec Fabula occurrit, quas omnes referre operae pretium minime duco. Quam tamen Palatinus V. habet merito hic recensenda videtur, est enim: ὁ δὲ ἦν κατηφὴς, καὶ οὐδὲν ἤσθιεν ἐκ τῆς λύπης, ὅμοιος δὲ ἦν βασιλεῖ δεσμότῃ. *Illa autem*, Aquila, *tristis erat, nec escam ullam prae dolore sumebat, regique captivo similis erat.*

2. μὴ τοῦτον σὺ ξένιζε. Ξενίζω proprie est „*aliquem hospitio excipere*„, unde ξένια ea munera dicta, quae disce-

Fab. XXIII. Aquila et Vulpes.

Aquilam olim quum quidam cepisset, ei statim alarum pennas avulsit, domique in gallinarum numerum aggregavit. Qua illa calamitate perterrita, magno dolore premebatur. Deinde vero quum eam quidam alius emisset, ut ei pennae renascerentur continuo curavit. Tunc Aquila volans Leporem cepit, atque ei statim a quo tale beneficium receperat, dono obtulit. Quod Vulpes quum vidisset, Primo potius, inquit, hospitalia haec munera, non isti feras moneo, ne nimirum te iterum capiat, rursusque pennas evellat.

Fabula declarat, iis qui benefaciunt iucundas esse gratias referendas, pravos vero omnino fugiendos.

dentibus hospitibus dabantur. Inde igitur significatione petita, heic usurpatum ξενίζω videmus generatim pro *donare*, sed valde quidem improprie, ac violenter id factum.

3. *μήπως ὁ αὐτός*. Si leporem, Vulpes inquit, ei munus adfers, a quo renatis pennis aufugisti, cave, ne videns ille quod tali munere a te cumulatur, iterum te capiat, ac denuo pennas evellat, sperans nimirum, postquam creverint, alium te ei leporem fore adlaturam.

Μῦθος κδ΄ Ἵππος καὶ Ὄνος.

[1] Ἄνθρωπος πάλιν ἵππον εἶχε, καὶ ὄνον· ἐπεφόρτισε δὲ πλείω τὴν ὄνον· ἥτις δὴ καὶ ὀδύσασα μετὰ πολλοῦ τοῦ βάρους, πρὸς τὸν ἵππον ἐβόα· λάβε ἀπὸ τοῦ βάρους, καὶ κούφισόν με ὀλίγον· οὐ γὰρ δύναμαι ταῦτα πάντα βαστάζειν. καὶ εἰ μὲν βούλει, ζήσομεν ἐν τῷ βίῳ· εἰ δ' οὐ πεισθῇς μοι, ὄψει με τεθνηκυῖαν. Ὁ δὲ οὐκ ἐπείσθη ἐλεῆσαι τὴν ὄνον· καὶ παραχρῆμα θανοῦσα ἐπεπτώκει. Τοῦ δὲ κυρίου θέντος πάντα τῷ ἵππῳ, οὗτος θρηνῶν ἐβόα· καὶ οἴμοι τῷ παναθλίῳ. τί μοι συνέβη ἄρτι τῷ ταλαιπώρῳ; μὴ θελήσας γὰρ μικρὸν λαβεῖν ἐκ τοῦ βάρους, ἰδοὺ ἅπαντα βαστάζω [2] σὺν τῷ σάκκῳ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς σμικροῖς οἱ μεγάλοι συγκοινωνοῦντες, οἱ ἀμφότεροι σωθήσονται ἐν τῷ βίῳ.

1. Hanc fabulam respexisse videtur Plutarch. in libro ὑγιεινῶν παραγγελμάτων, dum ita ait, Ὁ βοῦς πρὸς τὴν ὁμόδουλον ἔλεγε κάμηλον, ἐπικουφίσαι τοῦ φορτίου μὴ βουλομένην, ἀλλὰ κἀμὲ, καὶ ταῦτα πάντα μετὰ μικρὸν οἴσεις. Ὃ καὶ συνέβη τελευτήσαντος αὐτοῦ.

2. σὺν τῷ σάκκῳ. Vox Graecis veteribus etiam nota, Eustath. teste. Iliad. π. et ρ. licet per unicum κ scriberent Athenienses. Haec autem varia significabat, nempe *vestem viliorem*, ut plurimum pilis contextam, quam Monachi et Eremitae induebant, qui strictioris vitae

Fab. XXIV. Equus et Asina.

Equum et Asinam quum quidam haberet, maiora huic onera imponebat. Quum olim itaque in itinere Asina esset, ac impositis sarcinis nimis gravaretur, ad Equum conversa exclamabat; Tolle precor aliquid oneris, meque paullisper leva, haud enim haec omnia ferre possum: quod si feceris, per te vivam; alioquin, emori me omnino videbis. Equus tamen nulla Asinae pietate permotus est; quae quidem statim mortua humi corruit. Herus itaque quum omnia Equo gestanda imposuisset, flens ipse exclamabat: Vae mihi, vae misero mihi! quid nunc infelicissimo contigit? Parum enim oneris suscipere nolens, en cuncta, et ipsam quoque Asinae pellem fero.

Fabula significat, quod si magni cum parvis iungantur, ambo in vita servari poterunt.

rationem amplectebantur. Σάκκος praeterea vestis erat manicis carens, corpori adstricta, nullis striis aut undis lasciviens, Patriarcharum et Metropolitarum propria, nec non ut Patriarchis, ita quoque Imperatoribus Graecis peculiaris; de qua vide Du-Cang. in Glossar. Med. et Inf. Graec. Hic vero huiuscemodi dictio pellem cum ipsis pilis detractam proprie significat: ac talem quidem primitus significationem habuisse quodammodo probare videtur Chron. Alexandrin. ann. 3. καὶ εὐθέως αὐτὸν ἐφόνευσαν, καὶ ἐκδάραντες αὐτὸν, ἐποίησαν

Μῦθος κέ. Ἄρκτος καὶ Ἀλώπηξ.

Ἄρκτος[1] δήποτε μεγάλη ἐκαυχᾶτο, ὡς φιλάνθρωπός ἐστι πάντων τῶν ζώων·[2] φασὶ δὲ τὴν ἄρκτον νεκρὸν μὴ θοινεῖσθαι. Ἡ δὲ ἀλώπηξ ἀκηκοῖα ταῦτα, ἐμειδίασε, καὶ πρὸς αὐτὴν ἐλάλει· εἴθε τοὺς νεκροὺς ἤσθιες, καὶ μὴ τοὺς ζῶντας.

Ὁ μῦθος οὗτος ἐλέγχει τοὺς πλεονέκτας, καὶ ἐν ὑποκρίσει βιοῦντας.

Μῦθος κϛ'. Ἄνθρωπος καὶ Σάτυρος.

Ἄνθρωπός τις καὶ [3] σάτυρος φιλίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι, ἐκάθισαν ἀμφότεροι τοῦ ἐσθίειν.

δέρμα αὐτοῦ σάκκον: nec non quae leguntur in Vita S. Nili iunior. pag. 32. ἦν δὲ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ, ἀπὸ τριχῶν αἰγῶν σάκκος.

1. Ἄρκτος. Graecis haec fera promiscui generis est, atque ita nominatur quasi ἄρκος ab ἀρκῶ *propulso*, quoniam ad iniurias propulsandas, eius anteriores partes magno robore praeditae sint; vel secundum alios, ab ἀρκέομαι *contentus sum*, quod Vrsus in latibulis, sola contentus inedia, hyemem transigat. De quo vide Aldrovandum, ceterosque.

2. φασὶ δὲ τὴν ἄρκτον. Arist. in lib. VIII. *Hist. Anim.* c. 5. ab huiusmodi sententia dissentire videtur, aiens: ἡ δὲ ἄρκτος, παμφάγον ἐστί. Aelian. tamen *de Animal.* lib. V. c. 49. ait. Αἱ ἄρκτοι τῶν θηρατῶν τοὺς εἰς στόμα πεσόντας, καὶ τὸ πνεῦμα εἰς ἑαυτὰς ὥσπερ ἀνασπάσασαι ὡς νεκροὺς παραλιμπάνουσι

Fab. XXV. Vrsa et Vulpes.

Vrsa olim se magnifice iactabat, quod prae ceteris animalibus amica hominis esset; eam enim ferunt, humanis cadaveribus vesci non solere. Risit Vulpes his auditis, atque ad eam dixit: Oh utinam mortuos, non vivos devorares!

Avaros atque hypocritas haec fabula carpit.

Fab. XXVI. Homo et Satyrus.

Homo quidam et Satyrus amicitiam quum simul iniissent, tandem, ut cibum sumerent,

σι· καὶ δοκεῖ τοῦτο τὸ ζῶον νεκρὸν βδελύττεσθαι. Ceterum, Vrsum nec hominem aggredi, nec humana umquam carne vesci adfirmat etiam Cl. *Buffon. Hist. Natur.* Vol. VIII. art. *de l'Ours*.

3. σάτυρος. Satyri, Bacchi comites lascivi, satis ex fabulis noti. Multi tamen Satyrum simiae genus esse, facie rubida, agile, et caudatum referunt, quos inter Nicephorus ex Philostorgio lib. IX. *Hist. Eccles.* cui non absimilis est Hieronymi Satyrus *in Vita Paulli*, qui certe, ut bene Heusingerus sentit, nefas putavit ea quae a Monachis audierat, non verissima putare. Idem autem confirmare videtur Plutarch. *in Sylla*, dum narrat, prope Dyrrachium iuxta Nymphaeum quoddam stratum somno Satyrum captum fuisse, qualem plastae et pictores adumbrant. Adductum ad Syllam, percontatos

Χειμῶνος δὲ καταλαβόντος, καὶ ψύχους γενομένου, ὁ ἄνθρωπος προσφέρων τὰς χεῖρας τῷ στόματι αὐτοῦ ἐπέπνει. Τοῦ δὲ σατύρου ἐπερωτήσαντος, δι' ἣν αἰτίαν πράττεις τοῦτο, φίλε; ἔφη· τὰς χεῖρας θερμαίνω ἐκ τοῦ κρύους. Μετὰ μικρὸν δὲ ἐδέσματος θερμοῦ προσενεχθέντος, ὁ ἄνθρωπος πάλιν ἐπιφέρων τῷ στόματι τὸ βρῶμα, ἐφύσα τοῦτο. Πυνθανομένου δὲ πάλιν τοῦ σατύρου, δι' ἣν αἰτίαν τοῦτο πάλιν πράττεις; ἔφη· τὸ ἔδεσμα καταψύχω. Ὑπολαβὼν δὲ ἐκεῖνος ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε ἀπὸ τοῦ νῦν ἀποτάσσομαί σου τῇ φιλίᾳ, ὅτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ στόματος τὸ ψυχρὸν καὶ τὸ θερμὸν ἐξάγεις.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω δεῖ καὶ ἡμᾶς ἀποφεύγειν τὰς φιλίας, ὧν ἀμφίβολός ἐστιν ἡ διάθεσις.

Μῦθος κζʹ. Ἀνθρακεὺς καὶ Κναφεύς.

Ἀνθρακεὺς ἐπί τινος οἰκίας κατοικῶν, ὡς ἐθεάσατο κναφέα, παρεκάλει αὐτὸν ἐν τῷ ἅμα κατοικῆσαι ἀμφοτέρους. Καὶ ὁ κναφεὺς ὑπολαβὼν

multos interpretes, quinam esset: quum vocem tandem edidisset, non quidem humanam, vel claram, sed asperam, et omnino ex hinnitu equi, et hirci balatu confusam, obstupuisse Syllam, et monstrum aversatum. Ceterum Satyros, Faunos, Panas, olim fuisse atque innotuisse mirari desinet quisquis Ourang-outangos, Cercopithecos, ceterasque Simiarum species nomine tantum ab iis diversas fuisse sibi persuasum mecum habeat. Omnium tamen optime de Satyris, veraque eorum forma, nuper disseruit Cl. Alois. Lanzius, quem

ambo consederunt. Quum vero maxima tunc hyems ingrueret, ac frigus esset, homo admotas ori manus emisso halitu refovebat. Interrogatus proinde a Satyro, quam ob caussam id faceret, Manus rigentes frigore calefacio, respondit. Deinde vero quum calidum ferculum apponeretur, ille iterum admotum ori cibum insufflabat. Cuius rei caussam quum denuo Satyrus posceret, Cibum frigefacio, respondit. Tum Satyrus, Ego vero tuam iamnunc amicitiam recuso, quoniam ex eodem ore, frigus simul et calorem emittis.

Fabula declarat, nos pari modo eas amicitias effugere debere, quarum conditio dubia est.

Fab. XXVII. Carbonarius et Fullo.

Carbonarius, qui in domo quadam degebat, quum Fullonem vidisset, eum, ut secum eodem contubernio uti vellet, adhortabatur. At Fullo

heic commemorare summo honori meo duco, egregio suo in Opere: *De' Vasi antichi dipinti ec.*

1. δεῖ καὶ ἡμᾶς. Hoc Epimythion a Plutarch. desumptum est. Ipsi enim eadem haec verba adscribuntur ab Antonio apud Stob. in Serm. CCXIII.

2. κναφεία. Quia veteres vestibus plerumque candidis utebantur, saepius eas lavabant, et repurgabant, additaque creta splendidiores reddebant. Hoc fullonum erat munus, a carbonarii arte et contubernio alienissimum. Vide Erasm. Smidium ad Matth. IX. 16 Marc. II. 21. Macrob. lib. II. *Saturn.* c. 2. de ioco Fausti Syllae. *Heusing.*

ἔφη· ἀλλ᾽ ἔγωγε παντελῶς πρᾶξαι τοῦτο οὐ δύναμαι. Τοῦ δὲ πυνθανομένου δι᾽ ἣν αἰτίαν, ἔφη· φοβοῦμαι μήπως ἃ ἐγὼ λευκαίνω,[1] σὺ ἀποτεφροῖς.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν τὸ ἀνόμοιον, ἀκοινώνητον.

Μῦθος κή. Ἁλιεῖς.

Ἁλιεῖς[2] σαγήνην εἷλκον. Βαρείας δὲ αὐτῆς οὔσης, ἔχαιρον, καὶ ὠρχοῦντο, πολλὴν εἶναι νομίζοντες τὴν ἄγραν. Ὡς δὲ εἵλκυσαν αὐτὴν, ἰχθύας μὲν εὗρον ὀλίγους, λίθον δὲ μέγιστον ἐν τῇ σαγήνῃ ἀνήγαγον. Οἱ δὲ ἁλιεῖς οὐ μετρίως ἐβαρυθύμουν, οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τῇ τῶν ἰχθύων ὀλιγότητι, ὅσον ὅτι καὶ ἐναντία προσειλήφασιν. Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν γηραιὸς, ἐξεῖπε· μὴ ἀχθώμεθα, ὦ ἑταῖροι· χαρᾶς γὰρ, ὡς ἔοικεν,[3] ἀδελφή ἐστιν ἡ λύπη, καὶ ἡμᾶς ἔδει τοσαῦτα προσηδυνθέντας, πάντως τι λυπηθῆναι.

1. σὺ ἀποτεφροῖς. In edita a Planud. XIII. quae cum nostra convenit, legitur μήπως, ἅπερ ἐγὼ λευκαίνω, αὐτὸς ἀσβόλης πληροῖς,, Ne quae ego dealbo, tu carbonario cinere adspergas: quae quidem lectio magis fullonis verbis consona est.

2. σαγήνην εἷλκον. *Sagena*, piscatorii retis genus est, Hesych. teste, calamis in orbem ita implexum, ut ingressum piscibus facile praebeat, egressum vero neget. Latini *verriculum* dixere. Vide Matth. XIII. 47. Sequio-

respondens, Ego mehercle, ait, nullo id modo agere possum. Cuius rei caussam quum alter rogaret, Vereor, inquit, ne quae ego dealbo, tu mihi carbonario pulvere adspergas.

Fabula demonstrat, quod dissimilia consociari non possunt.

Fab. XXVIII. Piscatores.

Piscatores verriculum trahebant; quod admodum grave quum esset, laetabantur illi, atque exsultabant, multam praedam inesse existimantes. Eo autem extracto, pisces quidem paucos invenere, sed ingentem verriculo lapidem sustulere. Qua re non mediocriter contristati, non tam de piscium paucitate, quam quod contraria speraverant, angebantur. Tum vero quidam ex illis, qui senior erat, Ne doleamus, inquit, amici; laetitiae enim, ut videtur, tristitia soror est. Oportebat igitur, nos etiam, qui tantum antea gavisi sumus, aliqua in re quoque omnino tristari.

ribus vero Graecae linguae temporibus, σαγὴ *navigii* quoque *genus* dicebatur, ut refert Cl. Du-Cang. *in Gloss.*

3. ἀδελφὴ ἐστιν ἡ λύπη. Huic sententiae egregie consonat illa „*Extrema gaudii luctus sequitur. Proverb.*XIV. 13. Cui non abludit illud *in Gnomis*:

Ὡς πολλὰ διὰ τὰς ἡδονὰς λυπούμεθα.

Et Plaut, *in Amphitr.*

Ita quoque comparatum est in aetate hominum,
Ita Diis placitum, voluptati ut moeror consequatur.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ λυπεῖσθαι ἐπὶ ταῖς ἀποτυχίαις, γινώσκοντας τὰς τοῦ βίου τύχας.

Μῦθος κθʹ. Φονευτής.

[1] Ἄνθρωπός τις φόνον ποιήσας, ἐδιώκετο ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος. Γενομένου δὲ αὐτοῦ κατὰ τὸν ποταμὸν τὸν Νεῖλον, λέοντα ἰδὼν καὶ φοβηθεὶς, ἀνέβη εἰς δένδρον. Εὗρε δὲ δράκοντα ἐπάνω τοῦ δένδρου, καὶ πάλιν τοῦτον φοβηθεὶς ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸν ποταμόν. Ἐν δὲ τῷ ποταμῷ κροκόδειλος αὐτὸν κατεθοινήσατο.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς φονεῖς τῶν ἀνθρώπων, οὔτε γῆ, οὔτε ἀὴρ, οὔτε ὕδατος στοιχεῖον, οὔτε ἄλλος τόπος φυλάττει.

Μῦθος λʹ. Κομπαστής.

Ἄνθρωπός τις ἀποδημήσας, ἧκε πάλιν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. Φρυαττόμενος δὲ, ἐκαυχᾶτο μεγάλως, ὡς ἀνδραγαθήσας εἰς διαφόρους τόπους. Ἐν [2] δὲ τῇ Ῥόδῳ ἔφασκε πήδημα μέγα πηδήσας,

1. Ἄνθρωπός τις. Similis est argumenti Epigramma illud *Anthol.* lib. I. c. 13. 16. quod ita se habet:

Ὦ θηρῶν βροτὲ μᾶλλον ἀνήμερε, πάντα σε μισεῖ
Παντολέτορ· πάντῃ δ' ἐκδέχεταί σε μόρος.
Ἢν ἐπὶ γῆς φεύγῃς, ἄγχου λύκος· ἢν δὲ πρὸς ὕψος
Δενδροβατῇς, ἀσπὶς δεῖμ' ὑπὲρ ἀκρεμόνων.

Fabula significat, quod si quando spe decipimur, non tamen dolere debemus, vitae vicissitudines cognoscentes.

Fab. XXIX. Homicida.

Caedem quidam fecerat, eumque propterea hominis interfecti cognati persequebantur. Ad Nilum itaque quum pervenisset, Leonem obvium videns, ac timore correptus, in arborem adscendit. Ibi vero quum anguem summis in ramis delitescentem invenisset, novo metu perculsus, se in flumen proiecit, ibique a Crocodilo devoratus est.

Fabula significat, quod nec terra, nec aer, neque ipsum aquae elementum, nullus denique locus homicidas defendit.

Fab. XXX. Viator gloriosus.

Vir quidam aliquandiu peregrinatus, quum in patriam rediisset, gloriose quidem de se loquebatur, ingentiaque strenuitatis suae specimina diversis in regionibus edidisse iactabat. Prae ce-

Πειραζεις καὶ Νεῖλον, ὁ δ' ἐν δίναις κροκόδειλον
Ἔτρεφεν, ὡς ἀτεβεῦς θῆρα δικαιότατον.

2. Ἐν δὲ τῇ Ῥόδῳ. Vrbs celeberrima Rhodus, in eiusdem nominis insula, in qua praecipue Apollo cultus, cuius in honorem Rhodii Colossum dedicarunt, unum ex septem orbis miraculis, a Charete Lysippi discipulo

ὅπερ οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται πηδῆσαι, καὶ μάρτυρας ἔφασκεν ἔχειν εἰς τοῦτο. Τῶν δὲ παρόντων τις ὑπολαβὼν ἔφη αὐτῷ· ὦ οὗτος, εἰ τοῦτο ἀληθές ἐστιν, [1] ἰδοὺ Ῥόδος, καὶ ἀποπήδησον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐὰν μὴ πρόχειρος ᾖ πεῖρα τοῦ πράγματος, πᾶς λόγος ἀργὸς, περιττός ἐστι·

Μῦθος λά. Ἀδύνατα ἐπαγγελλόμενος.

Ἄνθρωπός τις πένης νοσῶν, καὶ κακῶς διακείμενος, ἐπειδὴ ἀπηλπίσθη παρὰ τῶν ἰατρῶν, [2] διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν δοῦναι αὐτοῖς, τοὺς θεοὺς παρεκάλει, καὶ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, λέγων· ὦ θεοὶ λαμπροί τε, καὶ μέγιστοι, ἐὰν τὴν ὑγείαν μοι παράσχητε, ἑκατὸν βόας προσάξω ὑμῖν εἰς θυσίαν. Τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ πυνθανομένης, πόθεν σοι ταῦτα, ἐὰν συμβῇ ὑγιάναι σε; πρὸς

elaboratum, immodicae proceritatis statuam, ita ut inter eius crura, quae in extremis portus propugnaculis insidebant, naves expansis velis transire possent. Terrae autem motu corruisse ferunt anno ante Christ. 222.

1. *ἰδοὺ Ῥόδος*. Hinc proverbium huiusmodi apud Diogenianum effertur. vulgo in eos usurpatum, qui se iactant alibi grandia fecisse, quibus nulla fides adhiberi potest. Vide Erasm. *Adag. Chil.* III. *Cent.* III. pr. 28.

2. *διὰ τὸ μηδὲν ἔχειν*. In Medicorum avaritiam egregie lusit hoc Epigrammate Owenius, lib. I. 21.

teris vero aiebat, Rhodi se saltum talem saltasse, qualem nullus hominum umquam saltare potuerat: testes insuper huiusce rei se habere adfirmabat. Quidam autem ex iis qui aderant, Heus tu, inquit, si vera narras, en tibi Rhodus, hic salta.

Fabula declarat, quod nisi rei experimentum in promptu sit, omnis sermo inanis est ac supervacuus.

Fab. XXXI. Impossibilia promittens.

Pauper quidam aegrotans, quum morbi violentia graviter vexaretur, postquam ei medici, quod nihil ipsis dandum haberet, spem omnem recuperandae valetudinis ademerunt, Deos rogavit, iisque haec vota fecit, aiens: Dii praeclari, ac maximi, si mihi valetudinem reddideritis, centum vobis boves sacrificabo. Quum autem eius uxor ipsum rogaret, Vndenam haec

Qui modo venisti nostram Mendicus in urbem,
Paullum mutato nomine, fis Medicus.
Pharmaca das aegroto, aurum tibi porrigit aeger,
Tu morbum curas illius, ille tuum.

Illud autem omnes qui salutarem artem profitentur, animo semper situm habere deberent, quod Lucianus *in Abdicato* §. 23. ait, nempe: Τὸ δὲ τῆς ἰατρικῆς, ὅσῳ σεμνότερόν ἐστι, καὶ τῷ βίῳ χρησιμώτερον, τοσούτῳ καὶ ἐλευθεριώτερον εἶναι προσήκει τοῖς χρωμένοις. *Medicina vero quo honestior est, et vitae utilior, tanto liberalior debet esse utentibus.*

αὐτὴν ἐκεῖνος ἔφη· ¹ καὶ νομίζεις ἀναστῆναί με, ἵνα με ταῦτα οἱ θεοὶ ἀπαιτήσωσιν;

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ ῥαδίως καταπαγγέλλονται, ἀποτελέσαι δὲ ἔργον οὐ προσδοκῶσιν.

Μῦθος λβ΄. Κακοπράγμων.

Ἀνὴρ κακοπράγμων πρὸς τὴν γνῶσιν ἐν Δελφοῖς ἧκε, βουλόμενος τὸν θεὸν ἐκπειρᾶσαι. Καὶ δὴ λαβὼν στρουθίον ἐν τῇ χειρὶ, καὶ τοῦτο σκεπάσας τῷ ἱματίῳ αὐτοῦ, καὶ ἀντικρὺ αὐτοῦ στὰς ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπηρώτησεν αὐτὸν, τί ἔχω εἰς τὰς χεῖράς μου, ἔμπνουν, ἢ ἄπνουν; ² βουλόμενος ὅτι ἐὰν ἄπνουν εἴπῃ, ζῶν τὸ στρουθίον ἀποδείξῃ· εἰ δὲ ἔμπνουν, ἀποπνίξας προσενέγκῃ. Γνοὺς δὲ ὁ θεὸς τὴν κακότεχνον αὐτοῦ γνώμην, εἶπεν· ὡς θέλεις ποίησον, ὦ οὗτος· ἐν σοὶ γάρ ἐστι τὸ πρᾶξαι· θέλεις νεκρὸν, θέλεις ζῶν, ἀπόδειξον τοῦτο.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ θεῖον ἀπαραγχείρητον, καὶ ἀλάθητόν ἐστιν.

1. καὶ νομίζεις. Ita quidem in Cod. Obscurus tamen aliquantum huius loci sensus est, fortasse haud insolito librarii vitio; nec maiorem lucem adfert vulgata Planud. XV. a qua parum nostra differt. Verum, si quid video, haec ita sunt intelligenda. *Putas ne*, vir aegrotus ait uxori, *Deos immortales atque beatos, nullius rei indigos, eo mihi valetudinem reddituros, ut cen-*

tibi, si convalescere e morbo contigerit? Putasne, ille respondit, me hinc surgere, ut Dii haec a me repetant?

Fabula demonstrat, multos facile polliceri, licet explere promissa desperent.

Fab. XXXII. Vir malignus.

Vir quidam malignus, Apollinis experimentum facturus, Delphos se contulit; ac passerculum sub veste abditum manu tenens, in simulacri conspectum adstitit, Deumque interrogavit, utrum quod manu gestabat vivum esset an mortuum; eo nimirum consilio, ut si mortuum respondisset, passerculum vivum ostenderet, sin autem vivum, ipsum protinus praefocaret, extinctumque exhiberet. At Deus prava illius mente cognita, Heus tu, inquit, quodcumque vis age: in te enim, sive mortuum, sive vivum velis ostendere, situm est.

Fabula significat, Deum neque decipi, neque eum quidquam posse latere.

tum boves obtineant? Minime certo. Placide igitur ac tuto vota huiusmodi facere possum; haud enim ipsi reposcent.

2. *βουλόμενος ὅτι ἐάν*. Peculiaris est huiusmodi syntaxis, quae quidem melius procederet, reiecto *ὅτι*, et *ὑποδείξῃ* in *ὑποδεῖξαι* converso, etc.

Μῦθος λγ΄. Γεωργὸς καὶ Παῖδες αὐτοῦ.

Ἀνὴρ τῇ τέχνῃ γεωργὸς ὑπάρχων, μέλλων καταλύσαι τὸν βίον, καὶ βουλόμενος τοὺς παῖδας αὐτοῦ [1] ἐμπείρους ποιῆσαι τῆς γεωργικῆς, προσκαλεσάμενος ἔφη πρὸς αὐτούς· τεκνία, ἐγὼ τοῦ βίου ὑπεξέρχομαι· πλὴν ἅπερ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ ἀμπελῶνι, δίζεσκετε πάντα. Οἱ δὲ νομίσαντες θησαυρόν τινα ἐνταῦθα ἔχειν, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, λαβόντες δίκελλαν, ὕνας τε, κατέσκαψαν πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ πυθοῦ· καὶ τὸν μὲν θησαυρὸν οὐχ εὗρον· ἡ δὲ ἄμπελος καλῶς κατασκαφθεῖσα, καὶ ὠφεληθεῖσα, πολυπλασίονα τὸν καρπὸν ἀπέδωκε, καὶ πλοῦτον ἀνήνεγκεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι [2] ὁ κάματος, θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις.

1. ἐμπείρους ποιῆσαι τῆς γεωργικῆς. Praeclarissimam agriculturae laudem in Xenoph. *Oecon.* habemus, dum singula eius bona commemorat; quibus commemoratis haec addit: καλῶς δὲ κἀκεῖνος εἶπεν, ὃς ἔφη, τὴν γεωργίαν τῶν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι· εὖ μὲν γὰρ φερομένης τῆς γεωργίας, ἔῤῥωνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι ἅπασαι· ὅπου δ' ἂν ἀναγκασθῇ ἡ γῆ χερσεύειν, ἀποσβέννυνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι σχεδόν τι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν.„ Praeclare autem et ille dixit, qui agriculturam aliarum artium matrem et nutricem esse adfirmavit. Nam quum prospere agricultura succedit, ceterae quoque artes omnes florescunt; at ubi terra necessitate aliqua inculta manet,

Fab. XXXIII. Agricola et Filii.

Vir quidam Agricola, quum iam esset vita excessurus, suisque filiis, quid agricultura posset, vellet demonstrare, convocatis ipsis, Filii, ait, iam ego e vita discedo; bona vero quaecumque possideo, in vinea invenietis. Illi itaque ibi thesaurum inesse rati, eius obtinendi cupiditate permoti, post patris obitum, ligonibus, aratrisque humum totam susque deque verterunt, sed nullum in ea thesaurum invenere: vinea vero egregie defossa, iisque auxiliis adiuta, multo uberiores fructus produxit, atque ita divitias illis plurimas comparavit.

Fabula declarat, quod thesaurus hominibus labor est.

ceterae etiam artes fere terra marique extinguuntur.

2. ὁ κάματος θησαυρός ἐστι. Non absimilem sententiam Hesiod. profert, Ἔργ. καὶ Ἡμ. v. 308. dum Persen, ut in agros colendos incumbat, adhortatur; ait enim:

Ἐξ ἔργων δ' ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοί τε.
Καί τ' ἐργαζόμενος πολὺ φίλτερος ἀθανάτοισιν
Ἔσσεαι ἠδὲ βροτοῖς, μάλα γὰρ στυγέουσιν ἀεργούς.

Verum, pace dicam tua, Hesiode, mique Aesope, non semper suus cuique labor prodest; sunt enim plerique „ *ignavum fuci pecus, qui immunes aliena ad pabula sedent,*

Οἵ τε μελισσάων κάματον τρύχουσιν ἀεργοί.

Hes. ib. v. 305.

Μῦθος λδ'. Ἁλιεὺς.

Ἁλιεὺς ἁλιευτικῆς ἄπειρος,[1] ἀναλαβὼν αὐλοὺς, καὶ δίκτυα, παρεγένετο εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ στὰς ἐπί τινος πέτρας, τὸ μὲν πρῶτον ηὔλει, νομίζων, πρὸς ἡδυφωνίαν τοὺς ἰχθύας ἐξάλλεσθαι. Ὡς δὲ αὐτὸς ἐπὶ πολὺ διατεινόμενος οὐδὲν ἠνύετο, ἀποθέμενος τοὺς αὐλοὺς, ἀνείλετο τὸ ἀμφίβληστρον, καὶ βαλὼν κατὰ τοῦ ὕδατος, πολλοὺς ἰχθύας ἤγρευσεν. Ἐκβαλὼν δὲ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δικτύου, ὡς εἶδεν αὐτοὺς πηδῶντας, ἔφη· ὦ κάκιστα ζῶα, ὅτε μὲν ηὔλουν, οὐκ ὠρχεῖσθε· νῦν δὲ ὅτε πέπαυμαι, τοῦτο πράττετε.

Ὁ μῦθος οὗτος δηλοῖ τοὺς παρὰ λόγον, καὶ παρὰ καιρόν τι πράττοντας.

Μῦθος λέ. Ἁλιεῖς.

Ἁλιεῖς ἐπὶ ἄγραν ἐξελθόντες, καὶ πολὺν χρόνον κακοπαθήσαντες, καθεζόμενοι ἐτήκοντο τῷ λιμῷ, μηδέν τι πέρας δυνάμενοι ἐκτελέσαι. Λυπούμενοι δὲ, ἐβούλοντο ἀναχωρῆσαι ἄπρακτοι. Καὶ ἰδοὺ θύννος διωκόμενος παρὰ μεγίστου ἰχθύος, ἀναπηδήσας[2] εἰσῆλθε ἐν τῷ πλοίῳ αὐτῶν. Λα-

1. ἀναλαβὼν αὐλοὺς. Ad hanc fabul. respexit Herod. aiens: Ἄνδρα φασὶν αὐλητὴν, ἰδόντα ἰχθῦς ἐν τῇ θαλάσσῃ αὐλέειν, δοκέοντά σφεας ἐξελεύσεσθαι ἐς γῆν. Ὡς δὲ κ. τ. λ. Vide sis Fab. Aesop. Graec. editas Isenaci et Lipsiae 1776. pag. 102.

Fab. XXXIV. Piscator.

Piscator artis suae prorsus ignarus, tibiis ac retibus sumptis, ad mare se contulit. Supra scopulum itaque considens, primo quidem tibias inflare coepit, putans nimirum pisces ad vocis suavitatem sponte in litus ex undis prosulturos. Ast ille multum diuque conatus, ubi nihil se profecisse cognovit, tibiis sepositis retia corripuit, iisque iactis, complures pisces cepit. Quos quum ille e rete subduceret, simul ac saltantes inspexit, O pessima, inquit, animalia! quando tibiam inflabam, non saltabatis, et nunc postquam destiti, saltatis.

De iis haec fabula loquitur, qui praeter rationem ac opportunitatem aliquid gerunt.

Fab. XXXV. Piscatores.

Piscatores piscatum egressi, ac diu multumque frustra conati, in rate sedentes fame conficiebantur, nec spes ulla rei bene gerendae dabatur. Quo quidem maxime contristati, iam reditum infectis rebus parabant, quum ecce Thynnus a maximo pisce exagitatus, in eorum ratem desiluit.

2. *εἰσήλθε ἐν τῷ πλοίῳ.* Id quandoque vere fit, praecipue quum oestro Thynni agitantur, ut narrat Aristot. lib. VIII. *Hist. Anim.* c. 19. aiens: *Οἱ δὲ Θύννοι καὶ Ξίφιαι, οἰστρῶσι περὶ κυνὸς ἐπιτολήν· ἔχουσι γὰρ ἀμφότεροι πα-*

βόντες δὲ αὐτὸν οἱ ἁλιεῖς, μετὰ χαρᾶς εἰσῆλθον ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐπώλησαν αὐτίκα.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἃ μὴ τέχνη παρέχει, ταῦτα τύχη διεβράβευσεν.

Μῦθος λϛ΄. Φέναξ.

Ἀνὴρ πένης νοσῶν, ηὔξατο τοῖς Θεοῖς λέγων· ὅτι [1] ἐὰν ὑγιάνω, ἑκατὸν βόας προσάξω ὑμῖν εἰς θυσίαν. Οἱ δὲ πειράζειν αὐτὸν βουλόμενοι, ῥᾴδιον ἀπεκατέστησαν. Ἐξαναστὰς οὖν ὁ ἄνθρωπος, ἐπειδὴ βοῶν ἠπόρει, [2] στεατίνους ἑκατὸν ποιήσας βόας, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ [3] κατέκαυσεν, εἰπών· ὦ δαίμονες, ἰδοὺ τὴν εὐχὴν ἀπετέλεσα. Οἱ δὲ Θεοὶ

νικαῦτα παρὰ τὰ πτερύγια ζῷον σκωλήκιον, τὸ καλούμενον οἶστρον, ὅμοιον μὲν σκορπίῳ, μέγεθος δὲ ἴσον ἀράχνῃ. ποιοῦσι δὲ ταῦτα πόνον τοιοῦτον, ὥστε ἐξάλλεσθαι ἐνίοτε οὐκ ἔλαττον τὸν Ξιφίαν τοῦ Δελφῖνος. διὸ καὶ τοῖς πλοίοις πολλάκις ἐμπίπτουσι. Similia ex Graecis, ut Cl. Heusing. adnotavit ad Planud. Fab. XVII. quae cum nostra convenit, tradit Athen. lib. VII. cui Θύννος ἀπὸ τοῦ θύω, idest a *ruendo* dictus videtur, nec non Oppian. lib. II. *Halieutic.* v. 506. e Latinis vero Plin. lib. IX. cap 15. qui Aristotelis verba ita expressit. *Animal*, inquit, *est parvum, scorpionis effigie, aranei magnitudine. Hoc se et Thynno, et ei qui Gladius vocatur, crebro delphini magnitudinem excedenti, sub pinnas adfigit aculeo, tantoque infestat dolore, ut in naves saepenumero exsiliant*. Ceterum Aelian. lib. XIII. *Histor. Animal.* cap. 17. αὐλωπίαν vocat piscem thynno infestissimum, magnitudine thynno non multo inferiorem, robore vero superiorem.

Quem quum protinus illi cepissent, laeti in urbem reversi sunt, eumque subito vendiderunt.

Fabula demonstrat, quod ars quae denegat, fortuna saepe largitur.

Fab. XXXVI. Subdolus.

Vir pauper aegrotans, haec Diis olim vovebat: Dii, si valetudinem recepero, centum boves in sacrificium vobis adducam. Ipsi itaque eum experiri volentes, a morbo protinus liberarunt. Is autem sanitati restitutus, quoniam bobus omnino carebat, centum boves ex farina subacta fictos in ara cremavit, aiens: O Superi, mea ecce

1. *ὅτι ἐὰν ὑγιάνω*. Familiaris est huiusmodi loquendi forma nostro huic Aesopicarum fabellarum scriptori, ut passim observari potest. Saepe enim occurrit *ὅτι* ociosum, modo redundat, modo coniunctivo iunctum infinitivum facit, ut superius in Fab. XXXII. quae quidem omnia ruentem Graecae linguae aetatem sapiunt.

2. *στεατίνους*. Hoc serio aliquando, sed necessitate fere coactos, fecisse Graecos observo. Cyzicenos obsidione clausos, quum nigra vacca Proserpinae facere non possent, quod nulla eius coloris hostia tota urbe superesset, ex farina fictam arae imposuisse, atque ita Deam sibi propitiam reddidisse narrat Plutarch. *Lucull.* p. 497. Idem ab Atheniensibus in Diasiorum solemnibus factitatum, adfirmat Alex. ab Alexandro lib. III. c. 12. *Heusingerus*.

3. *κατέκαυσεν*. Perperam in Cod. scriptum exstat *κατέκαψεν*.

βυλόμενοι αὐτὸν ἀνταμύνασθαι, ὄναρ ἐπιστάντες αὐτῷ, εἶπον· ἀπελθὲ εἰς τὸν αἰγιαλὸν, εἰς τόνδε τὸν τόπον, καὶ εὑρήσεις ἐκεῖσε χρυσίου τάλαντα ἑκατόν. Ὁ δὲ ἔξυπνος γενόμενος, μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἦλθεν εἰς τὸν ὑποδειχθέντα αὐτῷ τόπον, δρομαῖος ψηλαφῶν τὸ χρυσίον. Περιπεσὼν δὲ ἐκεῖσε λῃσταῖς συνελήφθη ὑπ' αὐτῶν. Ὁ δὲ παρεκάλει αὐτοὺς λέγων· ἄφετέ με, καὶ ἐπιδιδῶ ὑμῖν χρυσίου [1] χίλια τάλαντα.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ ψευδεῖς τῶν ἀνθρώπων, ἐχθραίνουσι τὸ θεῖον.

Μῦθος λζ΄. Βάτραχοι αἰτοῦντες βασιλέα.

Βάτραχοι λυπούμενοι ἐπὶ τῇ αὐτῶν ἀναρχίᾳ, πρέσβεις ἔπεμψαν, ἱκετεύοντες τὸν Δία, ὅπως αὐτοῖς βασιλέα παράσχῃ. Ὁ δὲ συνιδὼν αὐτῶν τὴν εὐήθειαν, ξύλον μέσον τῆς λίμνης ἔπηξε. Παραυτίκα δὲ οἱ βάτραχοι τῷ φόβῳ συστελλόμενοι, εἰς τὰ βάθη ἑαυτοὺς κατέδυον. Χρόνου δὲ πολλοῦ παρῳχηκότος, ὡς ἀκίνητον ἑώρων τὸ ξύλον, ἀπεβάλλοντο τὸν φόβον, καὶ εἰς τοσοῦτον κατεφρόνησαν αὐτοῦ, ὥστε ἐπιβαίνειν καὶ ἐπικαθέ-

1. χίλια τάλαντα. Convenit haec fabula cum edita a Planude XVIII licet nonnihil quoad stilum differat. Nostra tamen in fine mutila adparet, ut ex Planudea coniici licet, quae ita desinit. Ὡς δ' οὐκ ἐπιστεύετο, ἀπαχ-

vota explevi. Dii vero, quum de eo poenas sumere vellent, in somnis oblati, Ad litus perge, dixere, et locum pete, quem indicamus, ibique centum auri talenta invenies. Expergefactus ille, magno cum gaudio in demonstratum locum se contulit, aurumque sibi per viam iam iam manibus contrectare videbatur. Illic autem quum in latrones incidisset, ab iisque captus esset, Dimittite quaeso, exclamabat, vobisque mille auri talenta dabo.

Fabula declarat, quod mendaces homines sibi numen infensum reddunt.

Fab. XXXVII. Ranae petentes regem.

Ranae, nullum se regem habere dolentes, legatos ad Iovem misere, ut tandem aliquem ipsis concederet exorantes. Is itaque, quum placidos earum mores perspectos haberet, lignum in paludis medio defixit. Ranae extemplo metu perterritae, in profundos gurgites subiere. Post multum vero temporis, quum immobile Lignum conspexissent, omni timore reiecto, in tantum Regis contemptum venere, ut accedere, ac su-

θὰς ὑπ' αὐτῶν, ἀπεμπωλήθη χιλίων δραχμῶν. Sed quum non crederetur, ab ipsis abactus, mille drachmis divenditus fuit.

ζεσθαι τούτῳ. Μὴ ἀξιοῦντες δὲ τοῦτον ἔχειν βασιλέα, ἐκ δευτέρου ἦλθον πρὸς τὸν Δία, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἀλλάξαι αὐτόν. Ὁ δὲ [1] δέδωκεν αὐτοῖς ἔγχελυν. Ἰδόντες δὲ καὶ τούτου τὴν εὐήθειαν, οὐκ ἀπεδέξαντο αὐτόν. Ἦλθον οὖν ἐκ τρίτου πρὸς τὸν Δία, ὅπως καὶ τοῦτον ἀλλάξῃ. Καὶ ὁ Ζεὺς ἀγανακτήσας κατ' αὐτῶν, [2] ὕδραν ἔπεμψεν αὐτοῖς εὐθύς. Συλληφθέντες οὖν οἱ βάτραχοι, εἷς καὶ εἷς ἠσθίετο παρὰ ταύτης.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἄμεινόν ἐστι θεῷ πείθεσθαι, καὶ μὴ πονηροὺς ἔχειν ἄρχοντας, καὶ ταραχοποιούς.

Μῦθος λή. Βάτραχοι.

Βάτραχοι δύο ἐνέμοντο ἐν λίμνῃ. Ἐν ἡμέραις δὲ τοῦ θέρους, ἐξηράνθη ἡ λίμνη, καὶ καταλείψαντες ἐκείνην, ἄλλην ἐπεζήτουν. Παραχρῆμα οὖν ἐνέτυχον φρέατι βαθεῖ. Εἶπε δὲ ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ·

1. *δέδωκεν αὐτοῖς ἔγχελυν*. De Anguilla, quae post recusatum regem tigillum, Ranis a Iove regina data hic fingitur, nil apud Phaedr. *in Fab.* 2. lib. I. quae ex hac nostra processit. Nec mirum : Phaedrus enim non vertit, sed imitatus est Aesopi fabulas, easque pro suo ingenio ac temporum moribus adornavit, ut ipse fatetur, dum ait, *Prolog.* lib. I.

Aesopus auctor, quam materiam repperit,
Hanc ego polivi versibus senariis.

2. *ὕδραν*. *Serpens* est *aquaticus ὕδρα*, qui etiam ma-

pra insidere non dubitarent. Talem itaque regem habere, haud ex sua dignitate esse ratae, ad Iovem iterum venerunt, ac ut alium daret enixe rogarunt. Dedit itaque Anguillam; sed hanc etiam, placido ac miti eius animo cognito, Ranae minime receperunt. Tertio itaque ad Iovem se contulerunt, ut concessum regem tunc quoque mutaret. At ipse in eas indignatus, Hydrum repente immisit, ab eoque Ranae correptae, statim omnes devoratae sunt.

Fabula significat, optimum esse Deo parere, ac pravos turbulentosque reges non habere.

Fab. XXXVIII. Ranae.

Ranae duae in palude quadam degebant. Aestivis autem diebus quum arefacta palus esset, ea relicta, sibi aliam quaesiverunt. Nec longius progressae, profundum puteum invenere. Altera

sculino genere ὕδρος est dictus, a communi nimirum origine, quod ἐν ὕδατι, *in aquis* utplurimum habitet. Hunc vero χέρσυδρον quoque dixere, quia interdum in terra degit, qualis ille apud Virg. *Georg.* IV. v. 458

Immanem ante pedes hydrum moritura puella
Servantem ripas alta non vidit in herba.

Ceterum inimicissimum esse ranis animal, testatur idem Aelian. *De Propr. Animal.* lib. XII. c. 15. dum ait: Βάτραχος ὕδρον μισεῖ, καὶ δέδοικεν ἰσχυρῶς. *Hydrum valde et metuit et odit rana.*

συγκατέλθωμεν ἐνταῦθα, ὦ φίλε. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ ἕτερος ἀντεῖπεν· ἐὰν οὖν καὶ τὸ ἐνθάδε ὕδωρ ξηρανθῇ, πῶς δυνησόμεθα ἀνελθεῖν;

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ἀπερισκέπτως προσέρχεσθαι τοῖς πράγμασι.

Μῦθος λθ'. Βόες καὶ Ἅμαξα.

Βόες ἅμαξαν εἷλκον. Τοῦ δὲ ἄξονος τρύζοντος, ἐπιστραφέντες ἔφησαν πρὸς αὐτόν· ὦ οὗτος, ἡμῶν τὸ ὅλον βάρος φερόντων, σὺ τί κράζεις; [1]

Οὕτως καὶ ἔνιοι, ἑτέρων μοχθούντων, αὐτοὶ προσποιοῦνται κάμνειν.

Μῦθος μ'. Γυνὴ καὶ Παῖς αὐτῆς.

[2] Βοτήρων ἐπ' ἀγρῷ [3] θυόντων αἶγα, τοὺς σύνεγγυς ἐκάλεσαν. Σὺν αὐτοῖς δὲ ἦν καὶ γυνὴ πενιχρὰ, μεθ' ἧς καὶ ὁ παῖς αὐτῆς. Προϊούσης δὲ τῆς εὐωχίας, [4] τὸ παιδίον ὀγκωθὲν τὴν γαστέρα ἐκ τοῦ

1. Corruptissima exstat in Palatinis Codd. haec fabula, ut videre est in edita 171. a Neveleto qui aliquam ei medelam adferre conatus est. Florentini autem Cod. lectio perspicua est omnis, nullumque vitium praesefert. Hinc summam ipsius praestantiam vides.

2. Βοτήρων. Ita quidem in Cod. sed male, subsequente ἐκάλεσαν, quod sane βοτῆρες θύοντες requirit. Hoc autem vitium forsan inde derivatum, quod qui Aesopicas hasce fabulas, forte e Babrii versibus, in solutam orationem convertit, quisquis ille fuerit, a *genitivo abso-*

itaque, ut eo una descenderent, proponebat; sed altera, Verum, inquit, si hic etiam aqua defecerit, quonam pacto remeare poterimus?

Fabula significat, non esse temere res adeundas.

Fab. XXXIX. Boves et Plaustrum.

Boves plaustrum trahebant; cuius axis quum strideret, conversi dixere: Heus tu, nobis onus omne ferentibus, quid quereris?

Ita quoque nonnulli, dum alii insudant operi, ipsi laborare fingunt.

Fab. XL. Mulier et Filius.

Bubulci quidam, quum ruri capram mactarent, vicinos ad epulum vocavere. Erat inter illos paupercula quaedam mulier, cum eaque filius etiam advenerat. Convivio itaque proceden-

luto sermonem exorsus, cetera, quae sequebantur in carmine, id omnino recusare non animadvertit.

3. θυόντων. Haud hic de sacrificio intelligendum, sed de simplici mactatione, convivii instruendi caussa. Alioquin, quinam modo, ex una tantum capella, cuius pars maior Diis, et sacerdotibus debebatur, vicinis epulum parare bubulci poterant? Vid. Saubert. *de Sacr.* c. 20.

4. τὸ παιδίον ὀγκωθέν. Post verba τῶν κρεῶν aliquid intercidisse videtur, nempe ἤμεσε *evomuit*, aut quid simile; ceteroquin nullus est fabulae lepor, ac frigent

κρεῶν, ὀδυρόμενον ἔλεγεν· ὦ μῆτερ, τὰ σπλάγχνα μου. Ἡ δὲ μήτηρ αὐτῷ εἶπεν· οὐχὶ τὰ σὰ, τέκνον, ἃ δὲ κατέφαγες.

Ὁ μῦθος οὗτος πρὸς ἄνδρα χρεωφειλέτην, ὅστις ἑτοίμως τὰ ἀλλότρια λαμβάνων, ὅταν ἀπαιτηθῇ ταῦτα, οὕτως ἄχθεται, ὥσπερ ἐὰν οἴκοθεν ταῦτα ἐδίδω.

Μῦθος μά. Βουκόλος.

Βουκόλος ἀγέλην ταύρων βόσκων, ἀπώλεσε μόσχον. Περιελθὼν δὲ πᾶσαν τὴν ἔρημον, διέτριβεν ἐρευνῶν. Ὡς δὲ οὐδὲν εὑρεῖν ἐδυνήθη, ηὔξατο τῷ Διῒ οὕτως, ὅτι, ἐὰν τὸν κλέπτην τὸν λαβόντα τὸν μόσχον ὑποδείξῃς μοι, ἔριφόν σοι εἰς θυσίαν προσάξω. Καὶ δὴ διερχομένου αὐτοῦ[1] εἴς τινα δρόμον, εὑρίσκει λέοντα κατεσθίοντα τὸν ταῦρον μόσχον. Ἔμφοβος οὖν γενόμενος, καὶ μεγάλως δειλιάσας, ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν, εἶπεν· ὦ δέσποτα Ζεῦ, ἐπηγγειλάμην[2] σοι ἔριφον δοῦναι, ἐὰν τὸν κλέπτην εὑρήσω, νυνὶ δὲ

omnino haec verba οὐχὶ τὰ σὰ, τέκνον, ἃ δὲ κατέφαγες. Id coniici quoque ex Gabr. *tetrasticho* VII. potest, quod huic nostrae fabulae consonat. Habet enim

Ἡ δ' ἂν γελῶσα, μὴ φοβοῦ τέκνον, ἔφη,
Τῶν σῶν γὰρ οὐδὲν, ἀλλ' ἐμὰς ἀλλοτρίων,

te, quum pueri venter comesis carnibus praeter modum intumuisset, vomitumque excitasset, flens ille, Mater, exclamabat, heu viscera mea! Cui illa respondit, Non tua sunt haec, o mi fili, sed quae devorasti.

Obaeratum virum haec fabula respicit, qui aliena prompte accipiens, simul ac ea repetuntur, fert ita moleste, ac si propria daret.

Fab. XLI. Bubulcus.

Bubulcus gregem taurorum pascens, quum vitulum amisisset, diu totum desertum circumiit, ac perlustravit. Sed ubi nil invenire potuit, his precari Iovem coepit; Iuppiter, si furem, qui vitulum abstulit, mihi ostenderis, hoedo tibi faciam. Haec fatus, dum per semitam quamdam transiret, leonem invenit, qui vitulum, quem antea perdiderat, devorabat. Quo ille ingenti timore perculsus, manibus in coelum sublatis, Mortalium Rex, Iuppiter, ait, hoedum voveram me tibi daturum, si furem invenissem; nunc ve-

1. ἄς τινα δρόμον. Ita quidem in Cod. Suspicor tamen vitium librarii esse pro δρυμὸν, *quercetum*, ut ex Planudea CXXXI. coniicitur, quae eiusdem est argumenti, ac habet δρυμῶνα.

2. σοι ταῦρον δῦναι. Male in Cod. scriptum legitur σε.

ταῦρόν σοι θύσω, ἐὰν τὰς χεῖρας τοῦ κλέπτου, [1] ἦγουν τοῦ λέοντος, ἐκφύγω.

Οὗτος ὁ λόγος λεχθείη ἂν ἐπ' ἀνδρῶν δυστυχούντων, οἵτινες ἀπορούμενοι εὔχονται εὑρεῖν, εὑρόντες δὲ ζητοῦσιν ἀποφυγεῖν.

Μῦθος μβ'. Γεωργοῦ παῖς καὶ Ὄφις.

Γεωργοῦ παῖδα ὄφις ἑρπύσας ἀπέκτεινεν. Ὁ δὲ ἀπὸ τούτου δεινοπαθήσας, πέλεκυν ἔλαβε, καὶ παραγενόμενος [2] εἰς τὸν φωλεὸν αὐτοῦ, [1] εἱστήκει παρατηρούμενος ὅπως ἂν ἐξίῃ, εὐθὺς αὐτὸν πατάξειν. Παρακύψαντος δὲ τοῦ ὄφεως, κατενεγκὼν τὸν πέλεκυν, τοῦ μὲν διήμαρτε, τὴν δὲ παρακειμένην πέτραν διέκοψεν. Εὐλαβηθεὶς δὲ ὕστερον, παρεκάλει ὅπως διαλλαγῇ αὐτῷ. Ὁ δὲ εἶπεν· ἀλλ' οὔτε ἐγὼ δύναμαί σοι διαλλαγῆναι, ὁρῶν τὴν κεχαραγμένην πέτραν, οὔτε σὺ ἐμοί, ἀποβλέπων εἰς τὸν τοῦ παιδὸς τάφον.

1. ἦγουν τοῦ λέοντος. Expungenda haec esse arbitror. Sunt enim manifestum glossema, ab inerudito exscriptore e margine in textum illatum.

2. εἰς τὸν φωλεόν. Ergo, occiso quamvis puero, terra refugium praebuit serpenti, quam Plin. lib. II. cap. 63. et XXIX. cap. 4. *Serpentem, homine percusso, non amplius recipere* scribit. Heusinger. ad Fab. Planudeam CXLI.

ro taurum tibi sacrificabo, si furis huiusce manus effugero.

Hac fabula uti possemus contra viros infortunatos, qui angustiis pressi remedium aliquod invenire votis poscunt, eo autem reperto, statim relinquere cupiunt.

Fab. XLII. Agricolae filius et Serpens.

Anguis humi serpens, Agricolae filium interfecit. Pater hac re graviter dolens, securim arripuit, atque ad Serpentis latibulum accedens, intentus erat, ut eum, si quando prodiret, statim percuteret. Paullo post autem quum caput anguis adtolleret, Agricola securim intorquet, sed ab eo longius aberrans, adiacentem petram incidit. Hinc Agricola pavore correptus, eum, ut secum reconciliari vellet, hortabatur. Cui Serpens, Nec ego, inquit, tecum pacem habere possum, donec lapidem discissum adspiciam, neque tu mecum, donec filii sepulcrum videbis.

3. *ἀστήκει*. Verbum in Cod. pene evanuit. Hinc in eius ora scriptum exstat alia manu, non quidem ceterae Codicis scripturae coaeva, *ἔμελλε*; quae vox desumpta est a Fabula Planud. CXLI. eiusdem argumenti. Ceterum desperatissima plurimis in locis huius fabulae lectio videtur, ex eo quod verba pene omnia vetustate et usu abrasa sunt, et nisi lynceis oculis minime legenda. Eiusdem est argumenti Gabriae *tetrastichon* XI.

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι αἱ μεγάλαι ἔχθραι ἐ ῥᾳδίως τὰς μεταλλαγὰς ἔχουσι.

Μῦθος μγ'. Γεωργὸς καὶ Κύνες.

Γεωργός τις, χειμῶνος ὄντος, ἐναπολειφθεὶς[1] ἐν τῷ προαστείῳ αὐτοῦ, ἀπορῶν τροφῆς, ἐπεὶ οὐκ ἐδύνατο προελθεῖν, καὶ ἑαυτῷ τροφὴν πορίσαι, τὰ πρόβατα αὐτοῦ κατέφαγεν. Ἐπεὶ δὲ ὁ χειμὼν ἔτι ἐπέμενε, καὶ τὰς αἶγας κατεθοινήσατο. Ἐκ τρίτου δὲ,[2] ὡς οὐδεμία ἄνεσις ἐγένετο, καὶ ἐπὶ[3] τοὺς ἀροτῆρας βόας ἐχώρησεν. Οἱ δὲ κύνες θεασάμενοι τὰ γινόμενα, ἔφασαν πρὸς ἀλλήλους· παρελθῶμεν ἐντεῦθεν· ὡς ὁρῶμεν γὰρ ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν τοὺς ἐργαζομένους βόας οὐκ ἐλέησεν, ἡμῶν πῶς φείσεται;

1. ἐν τῷ προαστείῳ. Non de suburbana tantum villa προάστειον dicitur, sed latiori sensu de praedio quolibet, ab urbe etiam remoto, ut ex exemplis a Du-Cange adlatis, nec non a praesenti fabula, comprobatur. Si enim de agricola suburbano sermo esset, non video, qui οὐκ ἐδύνατο προελθεῖν, καὶ ἑαυτῷ τροφὴν πορίσαι.

2. ὡς οὐδεμία ἄνεσις ἐγένετο. Verba haec in Cod. contextu pene evanuerant. Alia tamen manus ita in margine supplevit; et sane litterarum, quae adhuc supersunt, vestigia, satis confirmant.

3. τοὺς ἀροτῆρας βόας. Etsi hoc docti non ignorant, adolescentes tamen docendi sunt, antiquissimos mortalium a *boum aratorum* caedibus, quasi nefariis abstinuisse. Aelian. lib. XII. *Hist. Anim.* cap. 34. Φρύγες δ' ἐὰν παρ' αὐτοῖς τις ἀροτῆρα ἀποκτάνῃ βοῦν, ἡ ζημία θάνατος αὐτῷ. *Apud*

Fabula indicat, quod summae inimicitiae non facile deponuntur.

Fab. XLIII. Agricola et Canes.

Agricola quidam, hiberno tempore in suburbano suo deprehensus, quum deficiente cibo, ad eum sibi comparandum alio ire non posset, proprias oves comedit. Dein quum longius saeviret hyems, capras etiam, ut iis vesceretur, mactavit. Tandem vero, nil hyeme cessante, ad aratores quoque boves se convertit. Quae fieri quum canes animadvertissent, Fugiamus hinc, omnes dixere; nam si herus noster, ut cernimus, operariis bobus non pepercit, quomodo nobis parcet?

Phryges, si quis aratorem bovem occiderit, morte multatur. Ex hac ipsa vero gente ortus est Aesopus. Imitati sunt Athenienses, et alii. Idem lib. V. *Var. Hist.* cap. 14. καὶ τοῦτο δὲ ἦν φυλαττόμενον παρ' αὐτοῖς, (Ἀθηναίοις) βοῦν ἀρότην καὶ ὑπὸ ζυγὸν πονήσαντα σὺν ἀρότρῳ, ἢ καὶ σὺν τῇ ἁμάξῃ, μηδὲ τοῦτον θύειν, ὅτι καὶ οὗτος ἂν ἂν γεωργὸς, καὶ τῶν ἐν ἀνθρώποις καμάτων κοινωνός. Varro lib. II. *de Re Rustic.* cap. 5. *Bos socius hominum in rustico opere, et Cereris minister. Ab hoc antiqui ita manus abstineri voluerunt, ut capite sanxerint, si quis occidisset.* Adde Plin. lib. VII. *Hist. nat.* c. 45. Colum. lib. VI. *Praef.* Cerd. ad Virgil. II. *Georg.* v. 537. et interpr. Aeliani; Broukhus. ad Tibullum pag. 209. Non temere itaque canes sibi timuisse finguntur in boum aratorum caede, quae prohibita erat, quum ipsos occidere nihil vetaret. *Heusinger.* ad Plan. XXIII.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τούτους μάλιστα ἐκφεύγειν, καὶ φυλάττεσθαι χρὴ, οἵτινες οὐδὲ τῆς κατὰ τῶν οἰκείων ἀδικίας ἀπέχονται.

Μῦθος μδ'. Γυνὴ καὶ Θεράπαιναι.

Γυνὴ χήρα φιλεργὸς θεραπαινίδας ἔχουσα, ταύτας εἰώθει νυκτὸς ἐπὶ τὰ ἔργα διεγείρειν πρὸς ἀλεκτροφωνίαν. Αἱ δὲ συνεχῶς καταπονούμεναι, ἔγνωσαν δεῖν τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀλέκτορα ἀποπνῖξαι· ἐκεῖνον γὰρ ᾤοντο τῶν κακῶν αἴτιον εἶναι, νύκτωρ ἐγείροντα τὴν δέσποιναν. Τούτου γοῦν γενομένου, ἡ κυρία αὐτῶν νυκτιάτερον, [1] ἤγουν ταχυώτερον, αὐτὰς ἤγειρεν, ἀγνοοῦσα τὴν [2] τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν.

Οὕτω πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ ἴδια βουλεύματα, κακῶν αἴτια γίνονται.

Μῦθος με'. Γυνὴ Μάγος.

Γυνὴ μάγος ἐπῳδὰς, καὶ καταθέσεις [3] θείων μηνυμάτων ἐπαγγελλομένη, διετέλει πολλὰ τελοῦσα,

1. ἤγουν ταχυώτερον. Manifestum glossema, ad explicandum τὸ νυκτιάτερον margini adpositum, ac postea ab ignaro exscriptore in textum insertum.

2. τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν. Ante vulgatum automatorum horologiorum usum, qui recentioris aetatis est, instantis diei signum vix aliud habebant vocale, in agris certe, quam galli cantum. Videndus Leo Allat. *de mensura tempor.* cap. 5. Hinc in urbe etiam iure consulti eo excitari, et sub eumdem consultores ostia pulsare

Fabula significat eos esse vel maxime fugiendos, ac devitandos, qui familiares suos quoque iniuriis adficere non verentur.

Fab. XLIV. Mulier et Ancillae.

Mulier vidua, quae continuo operi sedula instabat, quum ancillas quasdam haberet, has ad galli cantum, ut munia sua obirent, noctu excitare solebat. Illis vero assiduo labore defatigatis, visum est domestico gallo vitam esse eripiendam; ipsum enim, quod heram noctu excitaret, malorum caussam esse putabant. Hoc itaque facto, quum domina gallicinium non amplius audiret, concubia nocte, nimirum citius quam antea, eas usque in posterum excitavit.

Ita plerisque hominum, privata consilia malorum caussa esse plerumque solent.

Fab. XLV. Mulier venefica.

Mulier venefica, quae magica scire se carmina, Deorumque iras avertere posse profitebatur,

dicuntur. Vid. Cic. *pro Mur.* cap. 9. Horat. *Satyr.* I. 10. Incidit autem *gallorum hora*, sive *gallicinium*, in quartam vigiliam, proximeque praecedit diluculum. Plin. lib. X. cap. 21. *Heusingerus* ad Fab. Planud. LXXIX. quae cum nostra convenit.

3. *θεῶν μηνιμάτων*. Ita in Codice. Planud. vero Fab. LXXX. quae eiusdem est argumenti, habet *μηνιμάτων*: quae quidem lectio magis placet; convenit enim cum iis quae postea sequuntur, nempe *τὰς δαιμόνων ὀργάς*.

ἐκ τούτων οὐ μικρὰ βίῳ πορίζουσα. Ἐπὶ τούτοις χαψάμενοί τινες αὐτὴν, ὡς καινοτομοῦσαν ἐπὶ τὰ θεῖα, εἰς δίκην ὑπήγαγον, καὶ κατηγορήσαντες, κατεδίκασαν αὐτὴν θανάτῳ. Θεασάμενος δέ τις αὐτὴν ἀπαγομένην ἐκ τῶν δικασηρίων, ἔφη αὐτῇ· οὐ τὰς τῶν δαιμόνων ὀργὰς ἀποτρέπειν ἐπηγγέλλου; πῶς οὐδὲ ἀνθρώπους πεῖσαι ἠδυνήθης;

Ὁ λόγος οὗτος πρὸς ἀπατεῶνας, καὶ μεγάλα ὑποσχομένους· εἶτα οὔτοι ἐν μικροῖς ἐλέγχονται.

Μῦθος μϛ'. Γραῦς καὶ Ἰατρός.

Γυνὴ πρεσβύτις τοὺς ὀφθαλμοὺς νοσοῦσα, ἰατρόν τινα ἐπὶ μισθῷ ἰατρεῦσαι αὐτὴν παρεκάλει, [1] στοιχήσασα αὐτὸν ἐνώπιον μαρτύρων, ὅτι ἐὰν θεραπεύσῃ αὐτῆς τοὺς ὀφθαλμοὺς, πολὺν λήψεται παρ' αὐτῆς τὸν μισθόν· ἐὰν δὲ μὴ θεραπεύσῃ, ἐπιμείνῃ δὲ ἡ ἀῤῥωστία, μηδὲν αὐτῷ παράσχῃ. Καὶ οὕτω γενομένου, ὅσον ὅσον ὁ ἰατρὸς ἐπετίθει τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῆς τὴν ἰατρείαν, κατ' ὀλίγον ὀλίγον τὰ προσόντα αὐτῇ ἔκλεπτε. Μετ' οὐ πολὺ δὲ θεραπεύσας αὐτὴν, ἐζήτει τὸν στοιχηθέντα μι-

1. στοιχήσασα. Perperam in Cod. στιχήσας, quod neutiquam convenit, neque cum voce γραῦς, neque cum sensu. Ceterum στοιχεῖν est *pacisci*, *convenire*, unde στοι-

quum plurimum ac saepius id gereret, permulta sibi ad vitam hisce artibus comparabat. Nonnulli proinde eam accusantes, quod res divinas in superstitionem adduceret, in ius illico rapuere, et crimine convictam, capite damnarunt. Quae quum e praetorio in supplicium ageretur, obvius quidam id videns, Nonne, inquit, Deorum iras te avertere posse dicebas? Dic sodes quonam modo neque homines flectere potuisti?

Huiusmodi fabula uti possumus in deceptores, et magna promittentes, qui postea vel minimis in rebus dignoscuntur.

Fab. XLVI. Mulier vetula et Medicus.

Vetula mulier oculorum morbo laborans, Medicum quemdam, ut eam pacta mercede curaret, accersivit, et adhibitis testibus, ingentem illi mercedem se daturam promisit, si oculorum vitio sanaret; contra vero, si nil efficeret, idemque morbus maneret, nec minimum quid praebituram. Hoc itaque pacto, quoties Medicus ad eius oculos medendos veniebat, semper aliquid ei furabatur. Nec multo post tempore quum illam egregie sanasset, pactam sibi mercedem po-

χωθὲν pactum apud Harmenopulum lib. I. tit. 8. §. 1. Plura exempla vide apud Du-Cang. in voce.

θόν. Ἀναβλέψασα τοίνυν ἡ γραῦς, οὐδὲν τῶν προσόντων αὐτῇ ἐθεάσατο ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς. Ὡς οὖν ἐπέμενεν ὁ ἰατρὸς ἐκβιάζων αὐτὴν, ἐκείνη δὲ ἀνεβάλλετο, ἀπήγαγεν αὐτὴν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. Στᾶσα οὖν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφη· ὁ ἄνθρωπος οὗτος καθὼς λέγει, ἀλήθειαν λέγει· ἐπηγγειλάμην γὰρ δοῦναι αὐτῷ τὸν μισθὸν, ἐὰν καλῶς ἀναβλέψω· εἰ δὲ ἐπιμείνω τῇ ἀῤῥωστίᾳ, ἵνα μηδὲν παρέξω αὐτῷ. Νῦν οὖν φάσκει, ὅτι ἐθεραπεύθην· ἐγὼ δὲ τοὐναντίον λέγω παθεῖν με· ὅταν γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνόσουν, τότε καὶ σκεύη διάφορα, καὶ χρήματα ἔβλεπον ἐν τῇ οἰκίᾳ μου· νυνὶ δὲ ὅτε αὐτος φάσκει βλέπειν με, οὐδὲν δύναμαι ἄρτι θεάσασθαι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ οἱ πονηροὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ πλεονεξίαν, λανθάνουσι καθ' ἑαυτῶν τὸν ἔλεγχον ἐπισπώμενοι.

Μῦθος μζ'. Γυνὴ καὶ Ὄρνις.

Γυνὴ χήρα ὄρνιν εἶχε, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ὠὸν τίκτουσαν. Ὑπέλαβε δὲ ἡ γυνὴ, ὅτι ἐὰν πλείονας κριθὰς δώσει τῇ ὄρνιθι, τέξεται δὶς τῆς ἡμέρας. Ἡ δὲ τοῦτο ποιήσασα, καὶ πίονος τῆς ὄρνιθος καὶ λιπαρᾶς γενομένης, οὐδὲ τὸ ἅπαξ ἔτικτεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῶν ἀνθρώπων διὰ πλεονεξίαν, μειζόνων ἐπιθυμοῦντες, καὶ τὰ προσόντα ἀπώλεσαν πολλοί.

stulavit. Vetula interim oculorum luce recepta, nil amplius ex iis, quae domi habebat, apud se superesse vidit. At Medicus quum eam assidue ad solvendum urgeret, idque illa continuo differret, in ius denique ante magistratus rapit: quorum in conspectu stans Vetula, Vera sunt, inquit, quae iste homo ait. Fateor equidem, me ei mercedem, si bene visum recuperassem, promisisse; sin minus, me nihil omnino daturam. Ac iste quidem iactat me esse curatam; ego vero adfirmo contrarium me pati. Nam quando oculis laborabam, meas tunc opes, omnemque supellectilem domi esse videbam; sed nunc, me videre ipso dicente, nil prorsus in ea cernere possum.

Fabula declarat, pravos homines rerum aviditate captos, maximum sibimetipsis dedecus imprudentes inferre.

Fab. XLVII. Mulier et Gallina.

Mulier quaedam vidua, Gallinam ovum quotidie parientem habebat. Putavit itaque, quod si ei plus hordei tribuisset, bina in diem pareret. Id igitur quum effecisset, Gallina praeter modum pinguis facta, nec unicum edere potuit.

Fabula declarat, quod plerique hominum, propter maiorum rerum cupiditatem, praesentia quoque deperdunt.

Μῦθος μή. Γαλῆ καὶ Ἀφροδίτη.

Γαλῆ ἐραθεῖσα νεανίσκου τινὸς εὐπρεποῦς, ηὔξατο τῇ Ἀφροδίτῃ, ὅπως αὐτὴν μεταμορφώσῃ εἰς γυναῖκα. Καὶ δὴ ἐλεήσασα αὐτὴν ἡ Θεὸς, μετεποιήσατο αὐτὴν εἰς κόρην εὐειδῆ. Ἐραθεὶς οὖν ὁ νεανίσκος τοῦ κάλλους αὐτῆς, ἀπήγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. Καθεζομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῷ θαλάμῳ, ἡ Ἀφροδίτη γνῶναι βουλομένη, εἰ μεταβαλοῦσα τὸ σῶμα, καὶ τὸν τρόπον ἤλλαξε, μῦν εἰς τὸ μέσον καθῆκεν. Ἡ δὲ ἐπιλαθομένη τῶν παρόντων, ἀναστᾶσα ἀπὸ τῆς κοίτης, τὸν μῦν κατεδίωκε, καταφάγειν ἐθέλησα. Ἀγανακτήσασα δὲ ἡ Θεὸς, πάλιν αὐτὴν εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν ἀπεκατέστησεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων

1. *ἐραθεῖσα νεανίσκου*. Videtur haec fabula longe ab Aesopi ingenio abhorrere. Qui enim fieri potest ut brutum animal amore adolescentis deperiat, Venerem roget, atque illa eius precibus annuat? Aesopus certe haud umquam tam stulta finxisset. Ac si *μυθοποιοῖς quidlibet audendi* sit potestas, non tamen naturae contraria fingere licet. Hinc potius existimo, huius fabulae Metaphrastem longe errasse, et quae in ea de adolescente felis amore capto enarrabantur, omnia Feli tribuisse. Id opinanti stimulos addit Hadrianus Barlandus, qui nonnullas Aesopi fabulas latine reddens, non Felem

Fab. XLVIII. Felis et Venus.

Felis formosi cuiusdam adolescentuli amore capta, Venerem oravit, ut ipsam in feminam mutaret. Dea illam miserata, in speciosam puellam convertit; cuius egregiam formam adolescens quum deperiret, secum protinus domum adduxit. Iis autem in cubiculo simul sedentibus, Venus experiri volens, an illa, mutato corpore, mores quoque commutasset, extemplo murem in medium demisit. Felis praesentis status oblita, statim e cubiculo surgens, murem insequi cepit, eum devorare quam maxime cupiens. Tum Dea indignata, eam iterum in suam pristinam naturam restituit.

Fabula indicat, homines natura scelestos, etsi

in Iuvenem, sed hunc in Felem amore correptum, Veneremque precibus fatigantem, induxit. Ceterum Barlandus saec. XV. ineunt. clarus, fabellas has vertit ex Cod. a vulgato Planudeo longe diverso. Plurimae enim quae apud Barland. exstant, in illo desiderantur. Vide Aesopi, et aliorum Fab. Basileae apud Hervag. 1534. 8. pag. 24. Quidquid tamen sit, huiusce fabellae mentio quoque fit a Iuliano Imp. in Epist. ad Dionys. 59. dum ait, τὸν μῦθον ἀκήκοας· γαλῆ ποτ' ἀνδρὸς εὐπρεποῦς ἐρασθεῖσα· τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ βιβλίου μάνθανε.

οἱ φύσει πονηροὶ, κἂν τὴν φύσιν ἀλλάξωσι, τὸν γοῦν [1] τρόπον οὐκ ἀλλάσσουσι.

Μῦθος μθʹ. Γαλῆ.

[2] Γαλῆ εἰσελθοῦσα εἰς χαλκέως ἐργαστήριον, τὴν ἐκεῖ κειμένην [3] ῥίνην περιέλειχε. Συνέβη δὲ ἐκτριβομένης τῆς γλώσσης, πολὺ αἷμα φέρεσθαι. Ἡ δὲ ἐτέρπετο, ὑπονοοῦσά τι τοῦ σιδήρου ἀφαιρεῖσθαι, μέχρι παντελῶς ἀπέβαλε τὴν γλῶσσαν.

Ὁ λόγος εἴρηται πρὸς τοὺς ἐν φιλονεικίαις ἑαυτοὺς καταβλάπτοντας.

Μῦθος νʹ. Γέρων καὶ Θάνατος.

[4] Γέρων ποτὲ ξύλα κόψας, καὶ ταῦτα ἐπὶ τῶν ὤμων ἄρας, πολλὴν ἐβάδισεν ὁδόν. Κεκοπιακὼς

1. τρόπον οὐκ ἀλλάσσουσι. Hinc *in Antholog.* lib. I. cap. XXX. Ep. 2.

Ἡ χάρις ἀλλάξαι τὴν φύσιν οὐ δύναται.

Cui consonat illud Horat. *in Epist.* X. lib. I. v. 24.

Naturam expellas furca, tamen usque recurret.

2. Γαλῆ. Pro γαλέη: *mustela* proprie est; priscis tamen scriptoribus etiam *Felis*, *Catus*. Vide Perizonium ad Aelian. *V. Hist.* lib. XIII. cap. IV. et Kuhnium ibidem.

3. ῥίνην. Male in Codice ῥῖνα. Arabs vero, quisquis ille Lokmanus fuerit, qui Aesopicas fabellas vertit, habet *Almobaràd Almorameia*, idest, *limum candentem*, unde hominis iudicium licet cognoscere. *Heusing.* ad Fab. Planud. LXXXI.

conditionem, statumque mutent, mores tamen haud unquam commutare.

Fab. XLIX. Mustela.

Mustela in officinam aerariam ingressa, limam ibi iacentem circumlambebat. Contigit autem, ut, dilacerante se lingua, multus sanguis efflueret. Illa tamen oblectabatur, aliquid ex ferro se avellere putans; donec tandem omnino linguam amisit.

Haec fabula de iis narratur, qui contentionum cupidi sibimetipsis nocent.

Fab. L. Senex et Mors.

Senex quidam, lignis olim caesis, suosque super humeros impositis, per longam viam iter ha-

4. Γέρων ποτέ. Ad hanc fabulam forte respicit Eurip. *in Alcest.* v. 669.

Μάτην ἄρ' οἱ γέροντες εὔχονται θανεῖν,
Γῆρας ψέγοντες, καὶ μακρὸν χρόνον βίου.
Ἢν δ' ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται
Θνήσκειν. Hudson.

Ceterum haec Fab. bis in Planud. Collect. occurrit, nempe XX. et LXXXI. quemadmodum de aliis quoque observari licet. Hinc facile quis coniiciet, Planudem non omnes fabulas, quae in ea vulgata Collect. leguntur, recensuisse, sed alias ab aliis quoque additas, a communi nimirum fonte haustas, nempe a Babrii iambis.

δὲ, καὶ ἀποθέμενος τὸν φόρτον, τὸν θάνατον ἐπεκαλεῖτο. Τοῦ δὲ θανάτου φανέντος, καὶ πυνθανομένου δι' ἣν αἰτίαν αὐτὸν ἐπεκαλεῖτο, ὁ γέρων ἔφη· ἵνα τὸν φόρτον μοι ἄρῃς.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλοζωεῖ, εἰ καὶ δυστυχεῖ λίαν, κἂν καὶ μυρίους κινδύνους ὑποστῇ.

Μῦθος να΄. Γεωργὸς καὶ Τύχη.

Γεωργός τις χρυσίον εὑρὼν ἐν γαίῃ σκάπτων, [1] ἔστρεφε τὴν γῆν καθημέραν, ὡς εὐεργετηθεὶς παρ' αὐτῆς. Τούτῳ δὲ ἐπιστᾶσα ἡ τύχη φησίν· ὦ οὗτος, τί τῇ γῇ τὰ ἐμὰ δῶρα προστίθεις, ἅπερ ἐγώ σοι δέδωκα, πλουτίσαι βουλομένη σε; ἂν γὰρ ὁ καιρὸς μεταλλάξῃ τὴν φύσιν, καὶ εἰς ἄλλας χρείας

1. ἔστρεφε τὴν γῆν. De huius lectionis veritate maxime dubito, praesertim si cetera quae sequuntur, perpendantur. Mallem itaque legi ἔστεφε, quemadmodum vertimus, et ut habet Planud. LXXXII. cum qua nostra fere omnino concordat. Nil mirum est autem si agricola terram, tamquam Deam, coronans hic inducitur. Num et *Tellus*, quasi communis mater in Deorum numero habebatur. Vide Macrob. I. *Sat.* cap. 10. et 12. Cerda ad Virg. VII. *Aen.* v. 136. nec non Casalium *de*

bebat. Nimio autem pondere pressus, fasce deposito, Mortem advocavit. Quae confestim quum accessisset, caussamque, qua vocata esset, rogaret, Senex respondit: ut fascem hunc mihi feras.

Fabula significat, unumquemque vitae cupidum esse, quamvis infelicissimus sit, innumerisque periculis subiiciatur.

Fab. LI. Agricola et Fortuna.

Agricola quidam, arvum dum foderet, quum aurum invenisset, terram quotidie, ut ab ea singulari hoc beneficio cumulatus, coronabat. Huic autem Fortuna apparens, Heus tu, inquit; cur terrae mei muneris laudem tribuis, quod tibi ego tradidi, divitem te reddere volens? Atqui, si

profanis Rom. ritibus. Ceterum, ut Cl. *Heusinger.* adnotavit, *Coronae Deorum honos erant, et Larum publicorum privatorumque, ac sepulcrorum et manium*, auct. Plin. lib. XXI. c. 3. et lib. XVI. c. 4. Coronabantur ergo quaecumque divinitatis aliquid habere credebantur. Fontes adeo, ac putei. Varro lib. V. de L. L. pag. 48. Steph. *Fontinalia a fonte, quod is dies feriae eius. Ab eo autem tum et in fontes coronas iaciunt, et puteos coronant.*

μοχθηρὰς ἀναλώσῃ, πάλιν[1] τὴν τύχην[2] μέμφῃ.

Ὁ λόγος διδάσκει, ὅτι χρὴ γινώσκειν τὸν εὐεργέτην, καὶ τούτῳ χάριτας ἀποδιδόναι.

Μῦθος νβ'. Γεωργοῦ παῖδες.

[1] Γεωργοῦ παῖδες ἐστασίαζον. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτῶν παραινῶν αὐτοὺς, οὐκ ἠδύνατο αὐτοὺς διαλλάττεσθαι ἐν λόγοις. Ἔγνω οὖν διὰ πραγμάτων αὐτοὺς πεῖσαι. Καὶ δὴ καθημένων αὐτῶν, προσέταξε ῥάβδους αὐτῷ κομίσαι. Ἐνεχθεισῶν δὲ τῶν ῥάβδων, λαβὼν ταύτας, ἐποίησεν αὐτὰς δέσμην μίαν, καὶ ἐκέλευσεν τοὺς παῖδας ἕνα ἕκαστον λαβεῖν τὴν δέσμην, καὶ συνθλάσαι. Οἱ δὲ δοκιμάσαντες, οὐκ ἠδυνήθησαν. Ὕστερον δὲ λύσας αὐτὰς, ἔδωκεν ἀνὰ μίαν κλάσαι. Οἱ δὲ διὰ τάχους τοῦτο

1. τὴν τύχην. Plin. lib. II. c. 7. *med. Toto mundo, et locis omnibus, omnibusque horis, omnium vocibus Fortuna sola invocatur, una nominatur, una accusatur, una agitur rea, una cogitatur, sola laudatur, sola arguitur, et cum conviciis colitur, volubilis, a plerisque vero coeca etiam existimata, vaga, incerta, varia, indignorum fautrix. Huic omnia expensa, huic omnia feruntur accepta: et in tota ratione mortalium sola utramque paginam facit.* Plura Lactant. lib. III. c. 28. et 29. Hinc *Fortunae crimina, et delicta* dicuntur, quae immeritis accidunt mala. Vid. Phaedr. lib. II. Epil. v 29. lib. III. fab II. v. 6. et Burmann. ad Ovid. III. *Metam.* 141. *Heusinger.*

tempus immutetur, et has opes pravos in usus insumpseris, tum profecto Fortunam incusabis.

Monet haec fabula, nos iis memores esse praebendos, qui beneficiis nos cumularunt, iisdemque summas esse gratias referendas.

Fab. LII. Agricolae filii.

Filii cuiusdam agricolae inter se dissidebant. Quos quum pater admoneret, nec verbis ullis reconciliare posset, re demum id efficere deliberavit. Iis itaque congregatis, iussit sibi virgas adferri: nec mora adlatas agricola capit, atque in unum fasciculum quum colligasset, singulis imperat, ut manibus sumant, atque confringant. Ast illi periculo facto, eum nulla vi frangere potuerunt. Dein Pater fasciculo soluto, eas singulis singulas frangendas tradidit. Quod quum statim

2. μέμψῃ. Ita restitui, quum in Cod. vitiose esset μέμψεται.

3. Γεωργοῦ παῖδες. Sumpta videtur haec fabula a Plutarcho. Is enim in libro περὶ ἀδολεσχίας tale Sciluri factum narrat. Σκιλοῦρος δὲ καταλιπὼν ὀγδοήκοντα παῖδας ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς, ᾔτησε δέσμην δορατίων, ὅτε ἀπέθνησκε. καὶ λαβόντας ἐκέλευσε καταθραῦσαι καὶ κατάξαι συνδεδεμένην, καὶ ἀθρόαν. ὡς δὲ ἀπεῖπον, αὐτὸς ἕλκων ἓν καθ' ἓν, πάντα ῥᾳδίως διέκλασε, τὴν συμφωνίαν αὐτῶν καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἰσχυρὸν ἀποφαίνων, καὶ δυσκαθαίρετον, ἀσθενῆ δὲ τὴν διάλυσιν, καὶ οὐ μόνιμον.

ἐποίησαν. Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν· οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὦ τεκνία μου, [1] ἐάν μοι ἔσεσθε ὁμοφρονοῦντες, ἀκαταγώνιστοι, καὶ ἀχείρωτοι ἔσεσθε τοῖς ἐχθροῖς. Ἐὰν δὲ μένετε στασιάζοντες, καὶ φιλονεικοῦντες, δυσχερῶς ἔσεσθε δυσάλωτοι.

Μῦθος νγ'. Δελφῖνες καὶ Κωβιός.

Δελφῖνες, καὶ [2] φάλαιναι πρὸς ἀλλήλους ἐμάχοντο. Ἐπὶ πολὺ δὲ τῆς μάχης κορυφουμένης, κωβιὸς ἀνέδυ, ἐστι δὲ οὗτος μικρὸς ἰχθὺς, καὶ ἐπειρᾶτο αὐτοὺς διαλλάττειν. Εἷς δέ τις τῶν δελφίνων ὑπολαβὼν ἔφη πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ἡμῖν ἀνεκτότερόν ἐστι μαχομένοις ὑπ' ἀλλήλων διαφθαρῆναι, ἢ σοῦ διαλλακτοῦ τυχεῖν.

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων οὐδενὸς ἄξιοι ὄντες, ὅταν ταραχῆς λάβωνται, δοκοῦσί τινες εἶναι.

Μῦθος νδ'. Δημάδης ῥήτωρ.

[3] Δημάδης ὁ ῥήτωρ δημηγορῶν ποτε ἐν Ἀθήναις, ἐκείνων δὲ αὐτὸν μὴ προσεχόντων, μᾶλλον ἐπέ-

1. ἐάν μοι ἔσεσθε ὁμοφρονοῦντες. Huic similis refertur Diogenis illius Cynici sententia: Ὁμονοούντων ἀδελφῶν συμβίωσιν, παντὸς τείχους ἰσχυροτέραν. Laertius pag. 368. Porro in hac fabula Epimythion deest; eius enim vicem supplent extrema agricolae verba, οὕτω καὶ ὑμεῖς κ. τ. λ.

2. φάλαιναι. Male in Cod. cum duplici λ φάλλαιναι. Hinc *Balaenam* apud Latinos dictam Festus auctor est, *antiqua* nimirum *consuetudine*, *qua* πυῤῥὸν *burrhum*, πύξον *buxum dicebant*. Quae etymologia magis arridet,

ac facile peregissent, Ita et vos, filii mei, Pater inquit, si unanimes invicem perstiteritis, insuperabiles eritis, atque inimicis invicti; sin autem discordes ac contentiosi, ipsi vos facile profligabunt.

Fab. LIII. Delphines et Gobius.

Delphines et Balaenae inter se pugnabant. Pugna vero quum magis magisque incalesceret, Gobius (pisciculi id nomen est) caput extulit undis, eosque reconciliare inter se se conabatur. At quidam ex Delphinis eum interpellans, Profecto, inquit, tolerabilius est nobis, mutuis vulneribus occumbere, quam te pacis auctorem habere.

Ita quidem nullius precii homines, si quando in rixam incidant, aliquid esse sibi videntur.

Fab. LIV. Demades Orator.

Demades Orator, quum Athenis olim concionem haberet, nec eum cives animis attentis au-

quam Isidori, qui *Balaenam* dictam esse voluit, παρὰ τὸ βάλλειν, quod nimirum maris aquas per fistulas emittat. Balaenam vero Delphino, Thynnis, atque Orcae inimicam esse, cum iisque maxima bella interdum gerere, testantur prae ceteris Plin. *Hist. Natur.* lib. IX. cap. 6. et Aldrovand. *de Piscibus* pag. 678.

3. Δημάδης ὁ ῥήτωρ. Tres huiusce nominis Oratores Athenis fuere, ut refert Suidas, qui tamen omnes diu post Aesopum vixere. Hinc aperte liquet, quod hanc

κεινto αἰσώπειον μῦθον εἰπεῖν, ἀρξάμενος ἔλεγε. Δήμητρα, καὶ χελιδὼν, καὶ ἔγχελυς ἐν ὁδῷ ἐβάδιζον. Γενομένων δὲ αὐτῶν κατά τινα ποταμὸν, ἡ μὲν χελιδὼν ἔπτη, ἡ δὲ ἔγχελυς κατέδυ. Ἡ οὖν Δήμητρα τί ἔπαθεν ἐρωτησάντων αὐτῶν, ἔφη· κεχόλωται ὑμῖν, οἵτινες τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐάσαντες, αἰσώπειον μῦθον ἀνέχεσθε.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀλόγιστοί εἰσιν, ὅσοι τῶν μὲν ἄλλων ἀναγκαίων ὀλιγωροῦσι, τὰ δὲ πρὸς ἡδονὴν μᾶλλον αἱροῦνται.

Μῦθος νέ. Κυνόδηκτος.

Δηχθείς τις ὑπὸ κυνὸς, περιῄει ζητῶν τὸν τοῦτον ἰάσασθαι δυνάμενον. Καί τις τῶν παρατυχόντων ἀκούσας, ἔφη αὐτῷ· ὦ οὗτος, εἰ θέλεις σώζεσθαι, λαβὼν ἄρτον, τὸ αἷμα ἐκμάξας τῆς πληγῆς, τῷ δακόντι κυνὶ ἐπίδος. Ὁ δὲ γελάσας, ἔφη· ἀλλ᾽ ἐὰν τοῦτο πράξω, δέον ἐστὶν, ἵνα ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τῇ πόλει κυνῶν δηχθήσωμαι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηρίᾳ δελεαζόμενοι, ἔτι μᾶλλον ἀδικεῖν παροξύνονται.

fabulam, ut plerasque alias, Graeci sequioris aevi ad Aesopi morem composuere. Vide quae in Prolegomen. adnotavi. Ceterum huiusmodi fabellis saepe oratores uti solebant, ad plebis favorem sibi concilian-

dirent, sed potius, ut Aesopicam aliquam fabellam narraret, enixe rogarent, ita demum exorsus est. Ceres, Hirundo, et Anguilla iter una faciebant. Quum vero ad quemdam fluvium pervenissent, Hirundo quidem supervolavit, Anguilla amnem subiit... Tum ipsis, quid Ceres egisset, interrogantibus, Vobis, inquit, vehementer illa succensuit, quod rei publicae curis neglectis, Aesopicam fabulam lubentius audiatis.

Ita illi prorsus consilio carent, qui, necessariis omnino posthabitis, ea potius eligunt, quae ad voluptatem conferre arbitrantur.

Fab. LV. Morsus a cane.

Quidam a cane morsus, quaerens qui vulnus curare posset circumibat. Quum id quidam casu obvius audisset, Heus tu, inquit, si sanus vis fieri, panem sumito, cum eoque vulneris sanguine deterso, cani qui te momordit edendum praebe. Tum ille subridens, At si istud fecero, inquit, nullum erit effugium, quin me omnes canes urbis discerpant.

Fabula indicat, ita quoque ex hominibus eos magis ad malefacta animari, qui pravis rebus alliciuntur.

dum, ut de Demosth. ipso narratur, qui quum olim auditores parum attentos haberet, celebratissimam illam *de Asini umbra* Fabulam narrare coepit, quam videre est apud Plutarch. in eius Vita.

Μῦθος νϛʹ. Διογένης ὁδοιπορῶν.

[1]Διογένης ὁ κυνικὸς ὁδοιπορῶν, ὡς ἐγένετο κατά τινα ποταμὸν πλημμυροῦντα, εἱστήκει ἀμηχανῶν. Εἷς δέ τις τῶν διαβιβάζειν εἰθισμένων θεασάμενος αὐτὸν διαποροῦντα, προσελθὼν, καὶ ἀράμενος αὐτὸν τὴν φιλοφροσύνην, διεπέρασεν αὐτόν. Ὁ δὲ, εἱστήκει τὴν αὐτοῦ πενίαν μεμφόμενος, δι᾽ ἣν ἀμείψασθαι τὸν εὐεργέτην οὐ δύναται. Ἔτι δὲ αὐτοῦ ταῦτα διανοουμένου, ἐκεῖνος θεασάμενος ἕτερον ὁδοιπόρον διελθεῖν μὴ δυνάμενον, προσδραμὼν καὶ αὐτὸν διεπέρασε. Καὶ ὁ Διογένης προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· ἀλλ᾽ ἔγωγε οὐκέτι σοι χάριν ἔχω ἐπὶ τῷ γεγονότι· ὁρῶ γὰρ, ὅτι οὐ κρίσει, ἀλλὰ νόσῳ αὐτὸ ποιεῖς.

Ὁ λόγος δηλοῖ, ὅτι μετὰ τῶν σπουδαίων καὶ τοὺς ἀνεπιτηδείους εὐεργετοῦντες, οὐκ εὐεργεσίας δόξαν, ἀλογιστίαν δὲ μᾶλλον ὀφλισκάνουσι.

Μῦθος νζʹ. Ὁδοιπόροι καὶ Ἄρκτος.

Δύο φίλοι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐβάδιζον. Καὶ δὴ ἄρκτου αὐτοῖς συναντησάσης, ὁ μὲν εἷς φοβηθεὶς

1. Διογένης ὁ κυνικός. De hoc Cynici Philosophi facto, altum est apud Laertium in eius vita silentium. Nec mirum: is enim admonet, plurima alia ab eo gesta aut dicta fuisse, sed tamen consulto relinquere. Ceterum

Fab. LVI. Diogenes viator.

Diogenes Cynicus iter faciens, ad quoddam flumen, quod alveo pleno fluebat, quum pervenisset, perplexus restitit. Vnus autem ex iis, qui viatoribus traiiciendis operam navant, eum incertum atque haerentem conspicatus, statim accessit, iunctaque amicitia traduxit. Quo peracto, Cynicus suam paupertatem incusare, cuius caussa gratiam nullam bene de se merenti rependere posset. Dum vero haec secum animo volvebat, videns ille viatorem alium, qui transire et ipse non poterat, accurrens eum quoque traiecit. Quapropter Diogenes ad illum accedens, Neutiquam amplius, inquit, tibi de beneficio gratias habeo: video enim id a te, non ex animi sententia, sed insito quodam vitio fieri.

Fabula demonstrat, quod ii, qui probos aeque et improbos beneficiis afficiunt, non benefacti laudem, sed potius temeritatis notam promerentur.

Fab. LVII. Viatores et Vrsa.

Duo amici iter una faciebant. Vrsa interim quum obviam illis veniret, alter quidem perter-

hanc fabulam ab Aesopo profectam non esse omnes facile sentient. Quis enim nescit quam longo temporis intervallo ab Aesopo Diogenes distet?

ἐπὶ τὸ δένδρον ἀναβὰς, ἐκρύβη ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ ἕτερος περιγενέσθαι αὐτῆς μὴ δυνηθεὶς μόνος, ὡς εἶδεν αὐτὸν κυλινδούμενον παρὰ τῆς ἄρκτου, πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, προσεποιεῖτο τεθνάναι. Ἐλθούσης δὲ αὐτῆς ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὠσφραίνετο διὰ τοῦ ῥύγχους [1] τῶν ἀκοῶν αὐτοῦ [2] καὶ τῶν φρενῶν. Ὁ δὲ τὰς ἀναπνοὰς αὐτοῦ ἐκράτει εὐτόνως. Ἡ δὲ ἄρκτος ὑπολαβοῦσα νεκρὸν αὐτὸν ὑπάρχειν, ἀπῄει· [3] φασὶ γὰρ, ὅτι νεκροῦ ἡ ἄρκτος οὐχ ἅπτεται. Ἀπαλλαγείσης δὲ αὐτῆς, ὁ ἕτερος καταβὰς ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἐπυνθάνετο τί ἂν πρὸς τὸ οὖς ἐλάλει αὐτῷ ἡ ἄρκτος. Ὁ δὲ εἶπεν· ὅτι ἔφη πρός με ἡ ἄρκτος, ὥστε ἀπὸ τοῦ νῦν τοιούτοις μὴ συνοδοπορεῖν φίλοις, οἳ ἐν κινδύνοις [4] οὐ παραμένουσιν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς γνησίους τῶν φίλων [5] αἱ συμφοραὶ δοκιμάζουσιν. [*] Ἢ, ἀπέχεσθαι χρὴ φίλων, οἵτινες ἐν κινδύνοις οὐ βοηθοῦσιν, οὐδὲ παραμένουσι.

1. τῶν ἀκοῶν. Vox ἀκοὴ non solum de *fama*, ac *rumore* dicitur, sed etiam de *aure*, ut satis declarat Suidas, aiens, Ἀκοὴ, τὸ μέρος τοῦ σώματος.

2. καὶ τῶν φρενῶν. Observabat ursus etiam iacentis viri praecordia, an esset aliquis in illis respirationis motus: dum enim respiramus, hausto aere praecordia tumescunt, et adtolluntur.

3. φασὶ γάρ. Testis est et Aelian. lib. V. *de Nat. animal.* cap. 49. Vide quae adnotavimus ad Fab. XXV.

4. οὐ παραμένουσι.

Ne facile alterius repetas consortia, dixit,
Rursus ab insana ne capiare fera.

Ita Avienus, qui Fabulam hanc elegantissimis versi-

ritus in arborem ascendit, ibique delituit; alter vero belluam solus superare non potens, ubi se pro certo ab ea victum iri cognovit, humi de industria prolapsus, mortuum se simulabat. Tum Vrsa ad eius caput accedens, rictu eius aures et praecordia olfaciebat. Is vero quum respirationem omnem contineret, bellua exanimatum putans abiit; aiunt enim Vrsam in cadavera non saevire. Mox alter, ubi illa discessit, ab arbore descendens, itineris comitem interrogabat, quidnam Vrsa secum ad aures esset loquuta. Cui ille, Me, inquit, admonuit, ne posthac cum huiusmodi amicis iter faciam, qui in periculis non resistunt.

Fabula innuit, sinceros amicos in calamitatibus agnosci: docetque etiam, ab iis esse abstinendum amicis, qui in periculis praesto non sunt, nec se firmiter gerunt.

bus expressit n. IX. Deest autem in Planud. Collect. sed Aesopicam esse testantur veteres latinae versiones, Rimicii, Vallae, Barlandi, qui nimirum, ut puto, ex vetustioribus Codd. ipsam hausere. Errat autem Aldrovand. in cap. *de Vrso*, dum Abstemio hanc Fabulam tribuit, quae quidem in eius Hecatommythis non exstat.

5. *αἱ συμφοραὶ δοκιμάζουσιν·* Hinc aureum illud Isocrat. ad Demonicum praeceptum de experiendis amicis. *Δοκίμαζε τοὺς φίλους ἔκ τε τῆς περὶ τὸν βίον ἀτυχίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς κινδύνοις κοινωνίας. Τὸ μὲν γὰρ χρυσίον ἐν τῷ πυρὶ δοκιμάζομεν, τοὺς δὲ φίλους ἐν ταῖς ἀτυχίαις διαγινώσκομεν.*

Μῦθος νή. Ἐχθροί.

Δύο τινὲς πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν ἔχοντες, ἐν μιᾷ νηὶ ἔπλεον. Βουλόμενοι δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων διαζεύχθαι, ὥρμησεν ὁ μὲν εἷς ἐπὶ τὴν πρῶραν, ὁ δὲ ἕτερος ἐπὶ τὴν πρύμναν, καὶ ἐνταῦθα ἔμενον. Χειμῶνος δὲ σφοδροῦ καταλαβόντος, καὶ τῆς νηὸς καταποντίζεσθαι μελλούσης, ὁ ἐπὶ τῇ πρύμνῃ καθήμενος, ἐπυνθάνετο, τῷ κυβερνήτῃ λέγων· ὦ οὗτος· ποῖον μέρος μέλλει πρότερον καταποντίζεσθαι τοῦ σκάφους; τοῦ δὲ εἰπόντος, ἡ πρῶρα, ἔφη· ἀλλ' ἔμοιγε οὐκέτι λυπηρὸς ὁ θάνατος ἔσται, εἴγε ὁρᾷν μέλλω τὸν ἐχθρόν μου προαποπνιγόμενον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μῆνιν, αἱροῦνται [1] τὸ πρῶτον ἰδεῖν αὐτοὺς ἐπὶ συμφορὰν, διὰ τὴν δυσμένειαν· ἔπειτα καὶ αὐτοὶ μετὰ ταῦτα ἐάν τι δεινὸν πάσχωσιν, ὑπομένουσι.

Μῦθος νθ'. Κάλαμος καὶ Ἐλαία.

Διὰ καρτερίαν, [2] καὶ ἡσυχίαν, καὶ ἰσχὺν, κάλαμος καὶ ἐλαία ἤριζον. Τοῦ δὲ καλάμου ὀνειδιζομένου

1. τὸ πρῶτον ἰδεῖν. Redundat τὸ appositum adverbio πρῶτον. Satis enim erat scribere αἱροῦνται πρῶτον ἰδεῖν.

2. Καὶ ἡσυχίαν. Quaevis a motu cessatio, ἡσυχία di-

Fab. LVIII. Inimici.

Duo quidam mutuo se odio prosequentes, eadem in navi vehebantur. Quum vero quam maxime ab invicem disiuncti esse vellent, eorum alter in proram, alter vero in puppim se recepit, ibique perstitere. Ingenti autem tempestate coorta, iamque navi periclitante, qui in puppi consederat, ita gubernatorem interrogabat; Heus, amice, quaenam prior navigii pars demergetur? Ille quum proram respondisset, Mehercle non amplius mihi quidem, ait ille, molesta mors erit, si inimicum meum ante me demersum undis adspexero.

Fabula significat, quod multi homines prius inimicos suos calamitatibus oppressos videre cupiunt, ob iram nempe, qua in eos aestuant; ac deinde ipsi etiam, si quid mali pati cogantur, facilius perferunt.

Fab. LIX. Arundo et Oliva.

De constantia, de firmitate, deque fortitudine, Arundo, et Oliva contendebant. Oliva autem

citur. Hinc arbores ἡσυχίαν quietem habere dicuntur, quum nullo ventorum impetu agitantur.

ὑπὸ τῆς ἐλαίας, ὡς ἀδύνατός ἐστι, καὶ ῥᾳδίως ὑποκλίνεται πᾶσι τοῖς ἀνέμοις, ὁ κάλαμος οὐδὲν ἐφθέγξατο. Καὶ μικρὸν ὑπομείνας, ἐπειδὴ ἀνέμου ἰσχυροῦ γενομένου, ὁ μὲν κάλαμος σεισθεὶς καὶ ὑποκλιθεὶς τοῖς ἀνέμοις, ῥᾳδίως διεσώθη· ἡ δὲ ἐλαία ῥιζωθεῖσα, ἐπειδὴ ἀντέτεινε τοῖς ἀνέμοις, τῇ βίᾳ κατεκλάσθη, ἤλεγξεν αὐτὴν, ὅτι ματαίως καὶ μάτην ἐπαίρεται ἐπὶ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ οἱ πρὸς τὸν καιρὸν καὶ τοὺς κρείττονας αὐτῶν μὴ ἀνθιστάμενοι, κρείττονές εἰσι τῶν πρὸς μείζονας φιλονεικούντων. Ἢ, ὅτι οὐ δεῖ τοῖς κρείττοσιν ἀντιπίπτειν.

Μῦθος ξ. Νεανίσκοι καὶ Μάγειρος.

Δύο νεανίσκοι ἐν ταὐτῷ κρέας ὠνήσαντο. Καὶ δὴ [1] τοῦ μαγείρου περισπασθέντος, εἷς ἐξ αὐτῶν ἀφελόμενος μέρος τι τοῦ κρέατος, εἰς τὸν τοῦ ἑτέρου κόλπον καθῆκεν. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ μάγειρος, καὶ ἐπιζητῶν αὐτὸ, ὁ μὲν εἰληφὼς, ὤμνυε μὴ ἔχειν· ὁ δὲ ἔχων, μὴ εἰληφέναι. Καὶ ὁ μάγειρος αἰσθόμενος τὴν κακοτεχνίαν αὐτῶν, ἔφη· ἀλλὰ κἂν

1. τοῦ μαγείρου περισπασθέντος. Hinc fortasse coniici posset, vocem μάγειρος non de *coquo* tantum, sed de *lanione* etiam quandoque apud recentiores Graecos scriptores fuisse usurpatam, ut etiam vertimus. Et quidem sermonem hic haberi non de *coquo*, sed de *lanione*, probant satis illa verba κρέας ὠνήσαντο.

probro Arundini vertente, quod fragilis esset, facileque ab omnibus ventis flexaretur, illa tunc prorsus obticuit. At paullo post, quum oborto vehementi vento, Arundo subinde agitata, atque inflexa, facile incolumis evasisset, Oliva vero, quod altis defixa radicibus obstitisset, suamet vi confracta esset, manifeste Arundini confessa est, quod temere ac stulte sua de fortitudine superbiebat.

Fabula innuit, ita et eos, qui tempori, et se fortioribus cedunt, meliores iis esse existimandos, qui cum potentioribus contendunt. Indicat etiam, quod potentioribus non est resistendum.

Fab. LX. Adolescentuli et Lanius.

Duo adolescentuli, eodem simul tempore carnem emere. Lanius interim quum alio animum conversum haberet, alter eorum ablatam carnis partem in sinu alterius occuluit. Conversus autem Lanius quum carnem requireret, qui eam rapuerat, se non habere, qui vero habebat, se non rapuisse adiurabat. Lanius eorum fraude intelle-

His adde quod in Fab. itidem LXXIV. quae convenit cum Planud. XCIV. dum in hac legitur μάγειρον, in nostra est μακέλλαρεν, quae dictio, ex latina *macellarius* aperte processit. Quid autem discriminis esset inter μάγειρον, ὀψοποιόν, ϑαπεζοποιόν, et alios coquinariae arti addictos, vide apud Athen. lib. IV. et lib. IX.

ἐμὲ λάθητε, τῷ ἐπιορκουμένῳ θεῷ οὐκ ἀγνοηθήσεσθε.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κἂν ἀνθρώπους διακρουσώμεθα ἐπιορκοῦντες, ἀλλὰ θεὸν οὐδαμῶς· ¹ ἐπὶ ὅρκου γὰρ τὸ θεῖον.

Μῦθος ξά. Δάμαλις καὶ Βοῦς.

²Δάμαλις βοῦν ὁρῶσα ἐργαζόμενον, ἐταλάνιζεν αὐτὸν ἐπὶ τῷ κόπῳ. Ἐπειδὴ δὲ ἑορτὴ κατέλαβε, τὸν βοῦν ἀπολύσαντες, τὴν δάμαλιν ἐκράτησαν τοῦ σφάξαι. Ἰδὼν δὲ ὁ βοῦς ἐμειδίασε, καὶ πρὸς αὐτὴν εἶπεν· ὦ δάμαλις, διὰ τοῦτο ἤργεις, διότι ἔμελλες ἀρτίως τυθῆναι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τῷ ἀργοῦντι κίνδυνος μένει.

Μῦθος ξβ΄. Παῖς καὶ Τύχη.

Ἐγγὺς φρέατος παῖς τις ἐκοιμᾶτο. Ἐπιστᾶσα δὲ αὐτῷ ἡ Τύχη, ἐβόα· ἀνάστα καὶ ἄπελθε ἐντεῦθεν, μή πως κάτωθεν τοῦ φρέατος ¹ πέσῃς, καὶ ἐμὲ τὴν τύχην καταμέμψωνται πάντες.

1. Perperam in Codice ἐπίορκον.

2. Δάμαλις. Primus hanc fabulam Nevelet. edidit ex Palatinis Codd. quorum quintus, eodem teste, habet δάμαλις ἀγύμναστος, quae quidem lectio egregie conve-

cta, Etsi me, inquit, latere possitis, Deum tamen, per quem peieratis, non latebitis.

Fabula significat, quod etsi decipere homines periurio possimus, non tamen Deum decipiemus. Numen enim iurantibus adstat.

Fab. LXI. Vitula et Bos.

Vitula Bovem arantem conspicata, ipsum, propter laborem, aerumnosum vocabat. Sed quum dies festus venisset, agricolae Bove dimisso, Vitulam, ut Diis immolarent, retinuere. Id Bos ubi vidit, ei subridens ait; Heus Vitula, idcirco non laborabas, quia modo sacrificari debebas.

Fabula indicat, quod otiosum pericula manent.

Fab. LXII. Puer et Fortuna.

Puer quidam iuxta puteum dormiebat. Fortuna vero super eum adstans, Surge, clamabat, atque isthinc te proripe, ne in profundum putei cadas, et omnes me Fortunam incusent.

nit cum verbis, διὰ τοῦτ' ἤργεις.

3. Idem dixisse fertur, Diogenes ille Cynicus fugitivo cuidam servo, quem ad puteum sedentem viderat. Vid. Diog. Laert. *in Vita*, Lib. VI. Segm. 61.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις σφαλλόμενοι πράττοντες κακῶς, περιπίπτομεν κινδύνοις, καὶ μεμφόμεθα τὴν τύχην.

Μῦθος ξγ'. Ἔλαφος.

Ἔλαφος πηρωθεῖσα τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν, παρεγένετο εἴς τινα αἰγιαλὸν, καὶ ἐνταῦθα ἐνέμετο, τὸν μὲν ὁλόκληρον ὀφθαλμὸν πρὸς τὴν γῆν ἔχουσα, καὶ τὴν τῶν κυνηγῶν ἔφοδον παρατηρουμένη, τὸν δὲ πεπηρωμένον πρὸς τὴν θάλασσαν· ἔνθεν γὰρ οὐδένα κίνδυνον ἐφώρατο. Καὶ δή τινες παραπλέοντες ἐκεῖνον τὸν τόπον, καὶ θεασάμενοι αὐτὴν, κατευστοχήσαντο, [1] ἤγουν κατετόξευσαν. Ἐπεὶ δὲ ἐλειποψύχει, εἶπε πρὸς ἑαυτήν· ἀλλ' ἔγωγε ἀθλία, ἥτις τὴν γῆν, ὡς ἐπίβουλον, ἐφυλαττόμην, πολὺ δὲ χαλεπωτέραν ἔχον τὴν θάλασσαν, ἐφ' ἣν κατέφυγον.

Οὕτω πολλάκις παρὰ τὴν ἡμετέραν ὑπόληψιν τὰ μὲν χαλεπὰ τῶν πραγμάτων δοκοῦντα εἶναι, ὠφέλιμα εὑρίσκονται· τὰ δὲ σωτήρια νομιζόμενα ἐπιβλαβῆ.

Μῦθος ξδ'. Ἔλαφος καὶ Λέων.

[2] Ἔλαφος κυνηγοὺς φεύγουσα, ἐγένετο κατά τι σπήλαιον, ἐν ᾧ ἦν λέων· ἐνταῦθα εἰσιοῦσα κρυ-

1. ἤγουν κατετόξευσαν. Glossema manifestum ad antecedentem vocem significandam ab aliquo non apte satis adiectum, et deinde e margine ab ignaro exscriptore

Fabula significat, quod saepius culpa nostra male agentes, in pericula incurrimus, atque deinde de fortuna conquerimur.

Fab. LXIII. Cerva.

Cerva oculo altero capta, in littus quoddam devenit, ibique tranquille pascebatur, sano quidem oculo ad terram converso, atque ita a venatorum accessu sibi cavens, obcaecato vero ad mare deflexo, quod nihil inde periculi suspicabatur. Verum quum quidam ea prope littora navigarent, ipsam conspicati, de repente sagittis confoderunt. Ea itaque quum deficeret, ita secum aiebat; Heu me miseram, quae dum a terra, ut insidiis plena, caverem, multo exitiosius mare, ad quod confugeram, sum experta!

Ita saepe praeter nostram expectationem, quae noxia videntur, utilia, quae salutaria, damnosa inveniuntur.

Fab. LXIV. Cerva et Leo.

Cerva venatores fugiens, in speluncam quamdam, ubi Leo degebat, pervenit, ut in ea ni-

in textum relatum, ut saepe in veteribus membranis contigisse observatur.

2. Ἔλαφος κυνηγὰς φεύγουσα. Haec fere Lockmanus, sed

βοσομένη, συλληφθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ λέοντος, καὶ ἀναιρουμένη, ἔφη· βαρυδαίμων ἐγὼ, ἥτις ἀνθρώπους φεύγουσα ἐμαυτὴν θηρίῳ ἐνεχειρισάμην.

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων, διὰ φόβον ἐλαττόνων κινδύνων ἑαυτοὺς εἰς μείζονα κακὰ εἰσίασιν.

Μῦθος ξέ. Ἔλαφος καὶ Ἄμπελος.

Ἔλαφος διωκομένη ὑπὸ κυνηγῶν, ἐκρύβετο ἐπί τινα ἄμπελον. Διελθόντων δὲ τῶν κυνηγῶν, κατῆσθιε τραφεῖσα τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου. Εἷς δέ τις τῶν κυνηγῶν στραφεὶς, καὶ θεασάμενος, ᾧ εἶχεν ἀκοντίῳ βαλὼν, ἔτρωσεν αὐτήν. Ἡ δὲ μέλλουσα τελευτᾶν, στενάζουσα πρὸς ἑαυτὴν ἔφη· δίκαια πάσχω, ὅτι τὴν σώσασάν με ἄμπελον ἠδίκησα.

Οὗτος ὁ λόγος λεχθείη ἂν κατ' ἀνδρῶν, οἵτινες τοὺς εὐεργέτας ἀδικοῦντες, ὑπὸ θεοῦ κολάζονται.

Μῦθος ξς'. Ἔλαφος καὶ Λέων.

[1] Ἔλαφος δίψει συσχεθεῖσα, παρεγένετο ἐπί τινα πηγὴν τοῦ πιεῖν. Ἐν ὅσῳ δὲ ἔπινεν, εἶδε τὴν

satis imperite sic interpretatus est. *Cervus aliquando, timens sibi a venatoribus, fugit in antrum, ingressusque ad eum est leo, ac dilaceravit eum, dixitque secum: vae mihi misero, qui ab hominibus fugi, et incidi in manum eius, qui vehementior illis est robore. Hoc significat, eum qui fugit prae timore parvo, incidere in infortunium magnum.* Haec ideo adscripsi, ut ex hoc ungue leonem

mirum ingressa lateret. Sed illico ab eo comprehensa, necique parata, Ah me infelicem, exclamavit, quae fugiens homines, ferae me tradidi!

Ita nonnulli hominum, minoribus periculis territi, maiora se in mala coniiciunt.

Fab. LXV. Cerva et Vitis.

Cerva a venatoribus acta, sub quadam vite delituit. Illis vero praetergressis, ea vorare pampinos coepit. Respiciens autem unus ex venatoribus, protinus ipsam agnovit, et iaculo, quod gerebat, emisso, confodit. Tunc illa morti iam proxima, talia cum gemitu dixit: Iusta equidem patior, eo quod vitem, quae me servavit, offendi.

Haec de iis fabula narrari posset, qui beneficos viros iniuriis afficientes, meritas a Deo poenas ferunt.

Fab. LXVI. Cerva et Leo.

Cerva siti vexata, ad fontem quemdam bibitura pervenit. Dum vero potaret, propriam ima-

agnoscas, Lockmanum dico, τὸν σοφόν, non auctorem fabularum, quas Arabibus tradidit, sed parum doctum illarum interpretem. *Heusingerus* ad Planud. Fab. LXIV.

1. Hinc Phaedrus suam de Cervo ad fontem fabellam Lib. I. 12. eumdemque eodem Aesopico ex fonte Aphthonius, et Gabrias hauserunt.

ἑαυτῆς σκιὰν ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῖς κέρασιν αὐτῆς εὐφραίνετο, ὁρῶσα τὸ μέγεθος, [1] καὶ τὴν ποικιλίαν· ἐπὶ δὲ τοῖς ποσὶ σφόδρα ἤχθετο, καὶ ἐδυσφόρει, ὡς λεπτοῖς οὖσι, καὶ ἀσθενέσιν. Ἔτι δὲ αὐτῆς διανοουμένης, [2] λέων ἐπιφανεὶς, ἤρξατο διώκειν αὐτὴν, κἀκείνη εἰς φυγὴν τραπεῖσα, κατὰ πολὺ αὐτοῦ προεῖχεν· ἀλκὴ γὰρ ἐλάφων ἐν τοῖς ποσὶ, λέοντος δὲ ἐν καρδίᾳ. Καὶ μέχρις ἂν ἐν πεδίῳ ἐδιώκετο, ἀκατάληπτος ἦν ἡ ἔλαφος, ἐπεὶ προέθεεν· ἐπεὶ δὲ κατά τινα δρυμὸν καὶ ὑλώδη τόπον παρεγένετο, συνέβη τοῖς κέρασιν αὐτῆς ἐμπλακῆναι τοῖς κλάδοις, καὶ μὴ δυναμένην τρέχειν, συλληφθῆναι ὑπὸ τοῦ λέοντος. Μέλλουσα δὲ ἀναιρεῖσθαι, ἔφη· δειλαία ἔγωγε, ἥτις ὑφ' ὧν μὲν ᾤμην προδοθήσεσθαι, ὑπὸ τούτων ἐσωζόμην [3] καὶ ἔχαιρον, οἷς δὲ σφόδρα ἐπεποίθειν, ὑπὸ τούτων ἀπόλλυμαι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁμοίως πολλάκις τινὲς δοκοῦντες ἔχειν τι χρήσιμον, λανθάνουσιν ἑαυτοὺς βλαπτόμενοι δι' ἐκείνου. Ἢ οὕτως. Πολλάκις ἐν κιν-

1. *καὶ τὴν ποικιλίαν*. Nempe *ramosa* cornua, quae Virgil. *arborea* dixit, quemadmodum et Plin. lib. VIII. cap. 32. qui ait: *Indicia quoque aetatis in illis gerunt, singulos annis adiicientibus ramos usque ad sexennes. Ab eo tempore similia revivescunt, nec potest aetas discerni, sed dentibus senecta declaratur. Aut enim paucos aut nullos habent: nec in cornibus imis ramos, alioqui ante frontem prominere solitos iunioribus.*

ginem in undis aspiciens, de suis quidem cornibus valde gaudebat, eorum magnitudinem, varietatemque admirata; sed vehementer de pedibus tristabatur, et, quod tenues infirmique essent, aegre ferebat. Dum haec animo ipsa revolvit, Leo repente supervenit, et eam insequi aggreditur. Illa fugam abripiens, longe ipsum antecedebat; cervi enim pedibus, leones vero animo maxime praestant. Ita, quandiu ipsam per plana insequebatur, ea longe praecurrens Leonis vim effugiebat; sed ubi in quercetum quoddam, locumque sylvosum pervenit, tum contigit, ut eius cornua in arborum ramis implicarentur. Inde itaque Cerva quum se se extricare non posset, extemplo a Leone corripitur, ac morti proxima, Heu me miseram! inquit; a quibus enim me proditam iri putabam, periculo erepta sum; quibus vero spem maximam ceperam, atque exsultabam, nunc misere pereo.

Fabula significat, quod saepe eodem modo, dum nonnulli putant rem aliquam sibi utilem possidere, damno eam sibi esse non sentiunt. In-

2. λέων ἐπιφανείς. Quod hic de leone narratur, Phaedrus de venatoribus dicit loc. cit.

3. καὶ ἔχαιρον. Ita quidem in Codice; sed tamen confusus verborum ordo manifeste apparet. Quapropter ita quodammodo restituendus: ἥτις ὑφ' ὧν ᾤόμην προδοθήσεσθαι, ὑπὸ τούτων ἐσωζόμην, οἷς δὲ σφόδρα ἐπεποίθειν, καὶ ἔχαιρον, ὑπὸ τούτων ἀπόλλυμαι.

δύνοις οἱ μὲν ὕποπτοι τῶν φίλων σωτῆρες γίνονται, οἱ δὲ σφόδρα ἐμπιστευθέντες προδόται.

Μῦθος ξζ΄. Αἴλυρος καὶ Μύες.

Ἐν τινι οἰκίᾳ πολλοὶ μύες ἦσαν. Αἴλουρος δὲ τοῦτο γνοὺς ἧκεν ἐνταῦθα· καὶ συλλέγων ἕνα καθ᾽ ἕνα κατήσθιεν· Οἱ δὲ μύες συνεχῶς ἀναλισκόμενοι, εἶπον πρὸς ἑαυτούς· ἕτοιμοι κατέλθωμεν κάτω, καὶ ἐπὶ [1] τῶν ὀπῶν δύνωμεν, ἵνα μὴ παντελῶς ἀπολεσθῶμεν· τοῦ γὰρ αἰλούρου μηκέτι δυναμένου ἀφικνεῖσθαι ἐκεῖσε, ἡμεῖς διασωθησόμεθα. Ὁ δὲ μὴ δυνάμενος αὐτῶν ἀφικέσθαι, δεῖν ᾠήθη, καὶ ἔγνω δι᾽ ἐπινοίας, καὶ μηχανῆς αὐτοὺς ἐκκαλεῖσθαι. Ἀναβὰς γὰρ ἐπί τινα πάσσαλον, καὶ ἑαυτὸν ἔνθεν [2] ἀποκρημνίσας τε καὶ κρεμάσας, προσεποιεῖτο αὐτὸν νεκρὸν εἶναι. Τῶν δὲ μυῶν τις παρακύψας ὡς ἐθεάσατο αὐτόν, ἔφη· ὦ οὗτος κἂν θύλαξ γένῃ σύ, οὐ προσελευσόμεθά σοι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων, ὅταν τῆς ἐνίων μοχθηρίας πειραθῶσιν, οὐκέτι αὐτῶν ταῖς ὑποκρίσεσιν ἐξαπατῶνται.

1. τῶν ὀπῶν. Haec verba vetustate atque attritu ita in Codice evanuere, ut desperatissima lectio reddatur. Hinc alia recentior manus in ora Codicis adscripsit γῆς, ut ex ceteris verborum reliquiis sensus aliquis adstrueretur. Acrius tamen instanti, atque acutissi-

dicat praeterea, quod saepe amici illi, quos suspectos habemus, salutem in periculis ferunt; quibus vero valde confidimus, ii proditores sunt.

Fab. LXVII. Felis et Mures.

In domo quadam permulti Mures erant. Id Felis quum rescivisset, eo repente se contulit, singulosque corripiens devorabat. Tum illi se perditum iri omnes sine ulla intermissione videntes, Ocius per foramina sub terram recedamus, dixere, ne hic omnino pereamus. Et sane, quum Felis huc accedere neutiquam possit, nos salvi erimus. Tum Felis quum ingredi sub terram non posset, astu ac dolo Mures extra revocare deliberavit. In palum igitur insiliens, de eo se praecipitem consulto dedit, ac mortuam esse simulabat. At quidam ex Muribus per rimas suspiciens, ut ipsam vidit iacentem, Heus tu, inquit, etiamsi saccus esses, ad te tamen haud accedemus.

Fabula declarat, quod prudentes homines, si aliquorum improbitatem experti fuerint, non amplius ab eorum fraudibus decipiuntur.

mis oculis inspicienti vetus scriptura huiusmodi tandem apparet, nempe „ *καὶ ἐπὶ τῆς ὀπῶν δυνώμεν* „.

2. *ἀποκρημνίσας τε καὶ κρεμάσας*. Non video quomodo haec conciliari possint „ *se e paxillo praecipitem dare, atque ibidem se suspendere* „. Quin huiusmodi lectio e

Μῦθος ξη'. Μυῖαι.

Ἐν τινι [1] ταμιείῳ μέλιτος ἐκχυθέντος, μυῖαι [2] περιστᾶσαι κατήσθιον· διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τοῦ καρποῦ, οὐκ ἀφίσταντο. Ἐμπαγέντων δὲ αὐτῶν τῶν ποδῶν, ὡς οὐκ ἠδύναντο ἀναπτῆναι, ἀποπνιγόμεναι ἔφασαν· ἄθλιαι ἡμεῖς, αἳ διὰ βραχεῖαν ἡδονὴν ἀπολλύμεθα.

Οὕτω πολλοῖς ἡ λιχνεία πολλῶν κακῶν αἰτία γίνεται.

Μῦθος ξθ'. Ἀλώπηξ καὶ Πίθηξ.

Ἐν συνόδῳ τῶν ἀλόγων ζώων ὠρχήσατο πίθηξ, καὶ εὐδοκιμήσας, βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν ἐχειροτονήθη. Ἀλώπηξ δὲ αὐτῷ φθονήσασα, ἐθεάσατο ἔν τινι πάγῃ κρέας κείμενον. Ἀγαγοῦσα οὖν αὐτὸν ἐνταῦθα, ἔλεγεν, ὡς εὑροῦσα τοῦτο, αὐτὴ, [3] κατὰ τὸν νόμον, οὐκ ἐχρήσατο διὰ τὴν βασιλείαν,

glossemate, aut oscitantia librarii in textum irrepserit nullus dubito. Coniecturam facio ex Planudea eiusdem argumenti XXVIII. quae tantum habet ἀπηώρησε, quae lectio facile ab ἀποκρημνίσας, pro ἀποκρεμάσας male sumpto, processit. Quapropter retinendum tantummodo ἀποκρημνίσας arbitror: et sane consentaneum magis erat, Felem non se suspendisse, sed se praecipitem e paxillo dedisse, ut mures eius casu excitati, mortuam revera putarent, atque accederent.

1. Mallem legi ταμείῳ.

Fab. LXVIII. Muscae.

In cella quadam penuaria melle effuso, ex eo Muscae circumstantes edebant, ac cibi dulcedine captae, numquam inde discedebant. At demum, quum implicatis pedibus, avolare non possent, atque exanimarentur, Heu nos miseras, dixere, quae brevis voluptatis caussa perimus!

Ita permultis plurimorum malorum caussa ingluvies est.

Fab. LXIX. Vulpes et Simius.

In quadam brutorum animalium corona Simius saltabat: qua quidem in re quum se mirifice atque egregie tulisset, Rex ab illis extemplo renunciatur. Ei vero Vulpes invidens, quum laqueo suppositas carnes alicubi vidisset, eum illuc adduxit, et has inquit a se repertas, iuxta leges

2. *περιςᾶσαι*. Planudea LXXXIX. quae omnino cum nostra convenit, habet *προσστᾶσαι*, quod magis probo.

3. *κατὰ τὸν νόμον*. Non lex naturae, quae inventori adiudicat, nec Graecorum liberorum, aut Romanorum, sed gentium, regio imperio assuctarum. Vide Gronov. ad Grot. *de iure Belli et Pacis*, lib. II. c. 7. Iustin. Imp. *Instit.* §. 39. *de rerum divisione*. Atheniensium quidem lege, qui thesaurum invenerat, mille drachmas dabat urbi. Id. Meurs. *Them. Attic* lib. II c. 25. *Heusingerus* ad Fab. Planud. XXIX. eiusdem argum.

τὸ γέρας δὲ αὐτῷ [1] τῆς βασιλείας πεπίρηκε· καὶ παρῄνει αὐτῷ, ὡς ἂν τοῦτο αὐτὸς λάβῃ. Τοῦ δὲ ἀμεταμελήτως ἐλθόντος, καὶ ὑπὸ τῆς πάγης συλληφθέντος, ᾐτιᾶτο παρ' αὐτοῦ ἡ Ἀλώπηξ, ὡς δελεάσασα, καὶ ἐνεδρεύσασα αὐτῷ. Ἐκείνη δὲ πρὸς αὐτὸν, ἔφη· ὦ πίθηκε, σὺ τοιαύτην [2] μοῖραν, τύχην ἔχων, [3] τῶν ἀλόγων ζώων βασιλεύεις;

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ οἱ τοῖς πράγμασιν ἀπερισκέπτως ἐπιχειροῦντες, ἐπὶ τῷ δυστυχεῖν καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσιν.

Μῦθος ο'. Ὄνος, Ἀλεκτρυὼν, καὶ Λέων.

Ἐν τινι ἐπαύλῃ, ὄνος καὶ ἀλεκτρυὼν ἦσαν. Λέων δὲ λιμώττων, ὡς ἐθεάσατο τὸν ὄνον, οἷός τε ἦν, εἰσελθὼν ἤμελλε καταθοινήσασθαι. Περὶ δὲ τὸν ψόφον ἀλεκτρυόνος φθεγξαμένου καταπτήξας, [4] φασὶ γὰρ τοὺς λέοντας πτύρεσθαι πρὸς τὰς τῶν ἀλεκ-

1. τῆς βασιλείας. Haec, ni fallor, aliquantum vitiata esse puto, ut et quae praecedunt, vel saltem non bene expressa. Planud. autem, qui eamdem Fabul. enarravit, n. XXIX. ita habet. Ἀλώπηξ... πίθηκον λαβοῦσα, ἐνταῦθα ἤγαγεν, ὡς εὕροι μὲν αὐτή, λέγουσα, θησαυρὸν τοῦτον, μὴ μέντοι καὶ χρήσασθαι αὐτῷ· τῷ βασιλεῖ γὰρ τοῦτον ὁ νόμος δίδωσι.

2. μοῖραν, τύχην. Et hic quoque glossema manifestum vides in voce τύχην, nisi tamen haec ita corrigere malimus ex Planud. loc. cit. τοιαύτην σὺ μωρίαν ἔχων: quae quidem cum praecedentibus magis conveniunt. Pro μωρίαν festinans librarius aliquis scripsit μοῖραν: ineruditus deinde lector margini adposuit τύχην, ac demum Casinensi in Codice μοιραν, τύχην scriptum est.

non sibi sumpsisse, sed muneri ei debitas servasse: ac simul, ut capiat, hortatur. Tum Simius inconsulto accedens, ut laqueo irretitum se sentit, Vulpem ut dolosam, insidiosamque incusat. Ei vero Vulpes, Tu ne, inquit, o Simi, fortuna talem ad dignitatem evectus, brutis animantibus dominaris?

Fabula ostendit, eos quoque, qui res inconsiderate aggrediuntur, praeter calamitates, derideiculos etiam esse.

Fab. LXX. Asinus, Gallus, et Leo.

In stabulo quodam Gallus et Asinus commorabantur. Leo fame actus, ut Asinum vidit, extemplo ingressus, eum iam iam erat devoraturus. Verum ad Galli cantum metu correptus, aiunt enim leones ad gallorum vocem perterrefieri,

3. τῶν ἀλόγων ζώων. Voce ἀλόγων Vulpem utentem facit, non quasi suum ipsa genus contemnat, sed ut ab hominibus discernat. Non itaque *rationis expertia* interpretaberis, sed *animalia*, ζῶα. Hinc bestiarum generosissima, *Equum* dico, saepe ἄλογος, non a vituperantibus, sed a laudantibus vocatur. Vid. Menagium ad Diog. Laert. lib. I. *Segm.* 83. Fortasse pro ἀλόγων rectius legeris ἄλλων. *Heusingerus*.

4. φασὶ γάρ. Falso hunc metum leoni tribuerunt veteres. Plinius lib. VIII. cap. 16. de eodem: *atque hoc tamen saevum animal rotarum orbes circumacti, currusque inanes, et gallinaceorum cristae, cantusque etiam magis terrent, sed maxime ignes*. Idem lib. X. cap. 21. de

τρυόνων φωνὰς, εἰς φυγὴν ἐτράπη· καὶ ὁ ὄνος ἀναπτερωθεὶς κατ' αὐτοῦ, εἴγε ἀλεκτρυόνα ἐφοβήθη, ἐξῆλθεν ὡς ἀποδιώξων αὐτόν. Ὁ δὲ, ὡς μακρὰν ἐγένετο, κατέφαγεν αὐτόν.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι, ταπεινοὺς μὲν τοὺς ἑαυτῶν ἐχθροὺς ὁρῶντες, καὶ διὰ τοῦτο καταθρασυνόμενοι, λανθάνουσιν ὑπ' αὐτῶν ἀναλισκόμενοι.

Μῦθος σα'. Πίθηκος καὶ Κάμηλος.

Ἐν συνόδῳ τῶν ἀλόγων ζώων πίθηκος ἀναστὰς ὠρχεῖτο. Σφόδρα δὲ αὐτοῦ εὐδοκιμοῦντος, καὶ ὑπὸ πάντων σημαινομένου, κάμηλος φθονήσασα, [1] διόπερ ἐξαναστᾶσα, ἐπειρᾶτο καὶ αὐτὴ ὀρχεῖσθαι· πολλὰ δὲ αὐτῆς [2] ἄτοπα ποιούσης, τὰ ζῶα ἀγανακτήσαντα, ῥοπάλοις αὐτὴν ἐξήλασαν.

Ὅλως πρὸς τοὺς διὰ φθόνον κρείττοσιν ἁμιλλωμένους, καὶ σφαλλομένους.

gallis: *Terrori sunt etiam leonibus, ferarum generosissimis*. Aelian. lib. VI. *Histor. anim.* cap 22. Ἔχθιστα τῷ μὲν λέοντι πῦρ, καὶ ἀλεκτρυών. Vide Vossii *Theolog. gent.* cap. 53. lib. III. Certe nostrorum temporum experimentis non comprobatur, testibus eodem Vossio, et Camerario in Symbolis, et Io. Petro Wolfarto medico Hassiaco in Dissert. de *Leone*, edita Casell. 1711. cui puerilis fab. videtur. *Heusingerus* ad Planud. fab. LXVI. quae cum nostra convenit.

in fugam repente se vertit. Tùm Asinus animo elatus, quod Leo nimirum vel Gallum pertimuisset, confestim ad eum insequendum egreditur. Sed ubi longius processit, a Leone devoratus fuit.

Ita nonnulli homines, inimicos suos depressos videntes, atque propterea audaciores facti, saepe ab illis ex improviso opprimuntur.

Fab. LXXI. Simia et Camelus.

Simia olim in brutorum congressu saltabat: quae quum plausus ab omnibus, summasque laudes reportaret, camelus invidia excitatus, in medium et ipse processit, atque saltare coepit. Id ille quum valde incomposite atque inepte faceret, bruta animalia indignata fustibus abegerunt.

Eos omnino haec fabula carpit, qui invidia ducti cum praestantioribus contendunt, atque spe plurimum decipiuntur.

1. *διόπερ ἐξαναςᾶσα*. Post *φθονήσασα* addendum videtur *καὶ*, ut rectius sermo procedat.

2. *ἄτοπα ποιούσης*. Hinc fortasse proverbium derivatum illud, *Camelus saltat*, quod in eos usurpabatur, qui indecore, et invita Minerva aliquid faciebant. Eo utitur etiam Hieronymus in Helvidium, hominem ineptissimum, qui quum a musis alienissimus esset, tamen disertus haberi volebat. Vid. Erasmum in *Adagiis*.

Μῦθος οβ΄. Δέλφαξ καὶ Πρόβατα.

Ἐν τινι ποίμνῃ προβάτων δέλφαξ εἰσελθὼν ἐνέμετο. Καὶ δή ποτε τοῦ ποιμένος συλλαμβάνοντος αὐτὸν, ἐκεκράγει τε, καὶ ἀντέτεινε. Τῶν δὲ προβάτων αἰτιωμένων ἐπὶ τῷ βοᾷν, καὶ λεγόντων, ἡμᾶς γὰρ συνεχῶς συλλαμβάνει, καὶ οὐ κράζομεν, ἔφη πρὸς ταῦτα· ἀλλ᾽ οὐχ ὁμοία γε τῇ ὑμετέρᾳ ἡ ἐμὴ σύλληψις· ὑμᾶς γὰρ ἢ διὰ τὰ ἔρια ἀγρεύει, ἢ διὰ τοὺς ἄρνας, ἐμὲ δὲ διὰ τὸ κρέας.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι εἰκότως ἐκεῖνοι ἀνοιμώζουσιν, οἷς κίνδυνος οὐ περὶ χρημάτων ἐςὶν, ἀλλὰ περὶ σωτηρίας.

1. Eadem haec Fabella ab ineptissimo Aesopi vitae Scriptore refertur. Fingit enim Aesopum in quodam convivio Philosophorum interrogatum fuisse, cur nam agnus, dum ad mortem rapitur, nihil quidem ingemat, sus contra magnos grunnitus edat. Cui Aesopus, ut legitur in Casinensi Cod. respondet, τὸ μὲν πρόβατον συνήθως ἀμελγόμενον, καὶ κειρόμενον, ἑλκόμενον ἀκολουθεῖ· σκελιζόμενον δὲ καὶ τὸν σίδηρον βλέπον, οὐδὲν ὑποπτεύει· δοκεῖ γὰρ τὸ τοῦ πόκου βάρος ἐναποτίθεσθαι, καὶ τὴν τοῦ γάλακτος ἄμελξιν· ὁ δὲ χοῖρος μήτε γάλα εὔχρηςον ἔχων, μήτε τρίχας καλὰς, εἰδὼς ὅτι πρὸς χρῆσιν τῶν κρεῶν τὸ αἷμα αὐτοῦ τις κενῶσαι θέλει, κέκραγε, μὴ ἔχων τι ἕτερον προσδοῦναι. Sed

Fab. LXXII. Suculus et Oves.

Suculus in quemdam ovium gregem ingressus, cum iis una pascebatur. Olim vero a pastore prehensus, grunnitus magnos edebat, atque effugere omni vi nitebatur. Eum itaque oves, ob tot tantosque clamores increpare coeperunt, aientes: Nos quoque continuo pastor manu prehendit, nec tamen ita clamamus. Quibus tum Suculus, Non vestrae similis, ait, captura mea est: vos enim aut propter lanam, aut propter agnos, me vero ob carnem tantummodo capit.

Haec fabula sane declarat, eos merito ingemiscere, quibus non fortunarum, sed salutis discrimen instat.

haec ab Aeliano putidus ille Aesopi Biographus facile desumpsit, qui sane hunc Apologum innuit *Var. Hist.* Lib. X. §. 5. περὶ τυράννων, aiens: Φρύγιος οὗτος λόγος· ἔστι γὰρ Αἰσώπου τοῦ Φρυγός· τὴν ὗν, ἐάν τις ἅψηται αὐτῆς, βοᾷν καὶ μάλα γε εἰκότως, οὔτε γὰρ ἔρια ἔχει, οὔτε ἄλλο τι· καὶ ὀνειροπολεῖ εὐθὺς τὸν θάνατον, εἰδυῖα εἰς ὅ τι χρησομένοις λυσιτελεῖ. *Phrygium olet hic sermo: est enim Phrygis Aesopi: Suem si quis eam comprehendat, vociferari, idque non temere. Etenim quum neque lanam portet, neque quidquam aliud eius generis, statim coniectura mortem augurari, scientem, se ipsam usui esse utentibus.*

Μῦθος ογ′. Κίχλα.

Ἐν τινι μυρίνῃ κίχλα ἐνέμετο· διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τοῦ καρποῦ, οὐκ ἀφίστατο. Ἰξευτὴς δὲ παρατηρησάμενος [1] ἐμφιλοχωροῦσαν, ἰξεύσας συνέλαβε. Καὶ δὴ μέλλουσα ἀναιρεῖσθαι, ἔφη. Δειλαία ἐγὼ, ἥτις διὰ τροφῆς γλυκύτητα σωτηρίας στερίσκομαι.

Ὁ λόγος πρὸς ἄσωτον ἄνδρα, καὶ ἡδυπαθῆ.

Μῦθος οδ′. Ἔριφος καὶ Λύκος.

Ἔριφος ὑστερήσας ἀπὸ ποίμνης ποτὲ, ὑπὸ λύκου κατεδιώκετο. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ ἔριφος λέγει τῷ λύκῳ· ἀληθῶς πέπεισμαι, ὅτι σὸν βρῶμά εἰμι· ἀλλ᾽ ἵνα μὴ ἀδόξως ἀποθάνω, [2] αὔλησον, ὅπως ὀρχήσωμαι. [3] Αὐλοῦντος δὲ τοῦ λύκου, καὶ τοῦ ἐρίφου ὀρχουμένου, ἀκούσαντες οἱ κύνες, κατεδίωξαν τὸν λύκον. Ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ

1. ἐμφιλοχωροῦσαν. Odoratis arborum baccis Turdi vescuntur, sed maxime myrteis delectantur, quemadmodum Aelianus Lib. I. cap. 35. *Histor. Animal.* θαλλὸν δὲ αἱ κίχλαι μυῤῥίνης. Hinc a recentibus Graecis *myrtopoulli*, teste Bellonio, nuncupantur. Aldrovan. *Ornitholog.* lib. XVI.

2. αὔλησον. Mos erat apud Graecos tibicines Sacri-

Fab. LXXIII. Turdus.

Turdus in myrteto quodam vescebatur, ex eoque, fructus dulcedine captus, non abscedebat. Eum itaque auceps libenter ac dudum ibi commorantem quum observasset, viscata arundine cepit. Tum ille iam iam moriturus, Oh me miserum, inquit, qui ob cibi dulcedinem pereo!

Luxuriosum hominem, et voluptatibus deditum Fabula carpit.

Fab. LXXIV. Hoedus et Lupus.

Lupus olim Hoedum, qui longius a grege relictus fuerat, insequebatur. Hoedus itaque ad eum conversus, Pro certo habeo, inquit, me tuum fore cibum: verum, ne inglorius moriar, ut paullum saltem, tibia cane, rogo. Tum ille quum tibia caneret, Hoedusque saltaret, canes auditum Lupum protinus adoriuntur, qui ad

ficiis, et conviviis adhibere. Quapropter hinnulus, *quoniam mori debeo*, Lupo ait, *tibia cane, ut mortem iucundo saltem animo feram*.

3. *αὐλοῦντος δὲ τοῦ λύκου*. Vox *αὐλεῖν* allegorice est accipienda. Lupus enim non tibiam, quam inflaret, habebat, sed sua voce tibiae cantum imitabatur; atque hinc a canibus agnitus, et in fugam versus.

λύκος λέγει τῷ ἐρίφῳ· ταῦτα ἐμοὶ, ὦ ἔριφε, ὅτι [1] μακελλάριον ὄντα με, αὐλητὴν μιμεῖσθαι πεποίηκας.

Μῦθος οέ. Ἔριφος καὶ Λύκος.

Ἔριφος [2] ἐπί τινος δώματος ὑψηλοτάτου ἑστὼς, ἐπειδὴ λύκον τινὰ παριόντα εἶδεν, ἐλοιδόρει αὐτόν. Ὁ δὲ λύκος ἔφη· ὦ οὗτος, οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ' ὁ τόπος ἐν ᾧ ἵστασαι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς δίδωσι κατὰ τῶν ἀμεινόνων τὸ θράσος.

Μῦθος ος'. Γεωργὸς καὶ Πελαργός.

Ἐν τῇ ἀρούρῃ γεωργός τις πάγας ἵςη, εἰς τὸ θηρεῦσαι γεράνους τε, καὶ χῆνας τὰς ἐσθιούσας τὰ βλαστήματα τῆς ἀρούρης. Ὡς δὲ σὺν αὐτοῖς καὶ πελαργὸς ἐλήφθη, ὅστις καὶ ἐθλάσθη τὸν ποῦν αυτοῦ τὸν ἕνα, καθικέτευεν αὐτὸν ἀπολυθῆναι· καὶ δὲ πρὸς αὐτὸν τοιαῦτα ἀνεβόα· σῶσον, ἄνερ, ἀπόλυσον ἐνταῦθα, ἐλέησον τὸν κατακεκλασμένον, νῦν οὖν κατῆλθον γενόμενος ἐνταῦθα· μὴ γὰρ γέρανός εἰμι· δεῦρο, καὶ ἴδε,

1. μακελλάριον ὄντα. Latina vox a Graecis sequioris aevi usurpata. Eam refert etiam Suidas; sed plura exempla apud Du-Cangium vide.

2. ἐπί τινος δώματος. Apud Graecos sequioris aetatis

hoedum conversus, Merito, hoede, inquit, haec mihi contingunt: lanius enim quum sim, tu me tibicinem agere iussisti.

Fab. LXXV. Hoedus et Lupus.

Hoedus in superiori cuiusdam altissimae domus parte quum esset, ut vidit Lupum praetereuntem, eum convitiis insectari coepit. Cui Lupus, Non tu mihi, ait, convicia haec ingeris, sed locus in quo degis.

Fabula significat, quod locus, et tempus contra potentiores persaepe audaciam addunt.

Fab. LXXVI. Rusticus et Ciconia.

Rusticus quidam anseribus, et gruibus, quae semper nascentia germina devorabant, laqueos in agro posuerat. Quum vero Ciconia etiam una cum illis in pedicas incidisset, sibique pes alter diffractus esset, his agricolam, ut liberam dimitteret, orare coepit: Me quaeso, vir, serva, immunemque dimitte, teque mei claudicantis miseratio tangat; nuper enim huc advolavi, neque grus ego, sed Ciconia sum, omnium qui-

Scriptores vox *δῶμα* significat etiam *tectum*; quo in sensu saepe apud LXX. Interpr. occurrit. De quo consulendus est Psochenius *de Linguae Graecae Novi Testam. puritate* n. 75.

πελαργός εἰμι, [1] εὐσεβέστατον ζῶον, ὅστις μητέρι, καὶ πατέρι δουλεύων, τηρῶ καὶ χρείαν οὐχὶ μίαν τούτων. Ὁ δὲ γεωργὸς μεγάλα γελάσας, ἔφη· οἶδά σε κἀγὼ, οὐδ᾽ ὅλως ἀγνοῶ σε· ἐπιγινώσκω καὶ τίς ὑπάρχεις· ἀλλὰ συνελήφθης μετ᾽ αὐτῶν, καὶ τεθνήξῃ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καλόν ἐστι φεύγειν, καὶ μὴ συγκοινωνεῖν τοῖς κακοῖς ἀνδράσι, μήπως σὺν αὐτοῖς καὶ ἡμεῖς δεινοῖς περιπέσωμεν.

Μῦθος οζ΄. Πατὴρ καὶ Θυγατέρες.

Ἔχων τις δύο θυγατέρας, τὴν μὲν μίαν κηπωρῷ ἐξέδωκε, τὴν δὲ ἑτέραν κεραμεῖ. Χρόνου δὲ προελθόντος, ἦλθεν εἰς τὴν τοῦ κηπωροῦ, καὶ ταύτην ἠρώτα πῶς ἔχει, καὶ ἐν τίνι αὐτῆς εἰσι τὰ πράγματα. Τῆς δὲ εἰπούσης, πάντα μὲν αὐτοῖς παρεῖναι, ἓν δὲ τοῦτο εὔχεσθαι τοῖς θεοῖς, ὅπως χειμὼν γένηται, καὶ ὄμβρος, ἵνα τὰ λάχανα ἀρδευθῇ. Μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ, παρεγένετο καὶ πρὸς τὴν τοῦ κεραμέως, καὶ ἐπυνθάνετο καὶ αὐτὴν, πῶς ἔχει. Τῆς δὲ, τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐνδεῖσθαι

1. *εὐσεβέστατον ζῶον*. Ciconiam, quam Graeci a plumarum colore vario, album inter, et nigrum, *πελαργὸν* vocant, maxima in parentes pietate insignem referunt. Ea enim senes iam factos suis imponit humeris, volat, et pascit, ut Aelianus *de Animal.* Lib. III. c. 23. *τρέφουσι μὲν οἱ πελαργοὶ τοὺς πατέρας γεγηρακότας τῇ*

dem avium pientissima, quippe quae parentibus inservio, singulisque eorum necessitatibus prospicio. Agricola vero in risum vehementer effusus, Satis, inquit, et ego te novi, mihique ignota non es; scio praeterea, qui tui mores sint: sed cum illis te cepi, cum illis quoque morieris.

Fabula significat, optimum esse scelestos fugere, seque iis socium non adhibere, ne nos etiam una cum ipsis in calamitates incidamus.

Fab. LXXVII. Pater et Filiae.

Habens quidam duas filias, harum alteram olitori, alteram vero figulo nuptum dedit. Progressu autem temporis olitori iunctam convenit, eamque quomodo se haberet, resque eius uti procederent, interrogavit. Illa autem, nihil quidem sibi deesse, ait, sed hoc unum se Deos rogare, nempe ut hyems adveniat et imber, eo nimirum ut olera abunde irrigentur. Non multo post ad alteram quoque, quam figulo dederat, invisendam se contulit, et eam simili modo, ut se haberet,

ἐθέλωσι, καὶ ἐμελέτησαν. Hanc, eiusque mores, egregie Publius mimographus descripsit, elegantissimis hisce versibus, quos refert Petronius in *Satyrico:*

„ Ciconia etiam grata, peregrina, hospita,
„ Pietaticultrix, gracilipes, crotalistria,
„ Avis exul hyemis, titulus tepidi temporis.

εἰπούσης, τοῦτο δὲ μόνον εὔχεσθαι, ἵνα αἰθρία λαμπρὰ ἐπιμείνῃ, καὶ λαμπρὸς ἥλιος, ὡς ἂν ὁ κέραμος ξηρανθῇ, εἶπε πρὸς αὐτήν· ἐὰν μὲν σὺ εὐδίαν ἐπιζητῇς, ἡ δὲ ἀδελφή σου χειμῶνα, ποτέρᾳ ὑμῶν συνεύξωμαι;

Οὕτως οἱ ἐν ταὐτῷ τοῖς ἀνομοίοις πράγμασιν ἐπιχειροῦντες, εἰκότως περὶ τὰ ἑκάτερα πταίουσιν.

Μῦθος ον'. Κολοιὸς καὶ Ὄρνεις.

Ζεὺς βουλόμενος βασιλέα ὀρνέων καταστῆσαι, προθεσμίαν αὐτοῖς ἔδωκεν, ἐν ᾗ παραγενήσονται πάντα, ὅπως τὸν ὡραιότατον πάντων καταστήσῃ ἐπ' αὐτοῖς βασιλέα. Κολοιὸς δὲ συνιδὼν ἑαυτὸν δυσμορφίᾳ περικείμενον, ἀπελθὼν, καὶ τὰ ἀποπίπτοντα τῶν ὀρνέων πτερὰ συλλεξάμενος, [1] ἑαυτῷ περιέθηκε, καὶ προσεκόλλησε. Συνέβη οὖν ἐκ τούτου, εὐειδέστερον πάντων γεγονέναι. Ἐπέστη οὖν ἡ ἡμέρα τῆς προθεσμίας, καὶ ἦλθον πάντα τὰ ὄρνεα πρὸς τὸν Δία. Ὁ δὲ κολοιὸς ποικίλος γενόμενος, ἧκε καὶ οὗτος. [2] Τοῦ δὲ Διὸς μέλλον-

1. ἑαυτῷ περιέθηκε. Similem, paucis exceptis, de Graculo alienis pennis ornato fabellam enarrat Phaedrus lib I. 3. Meminit etiam Horatius *Epist.* 3. lib. I. dum ait

Moveat cornicula risum
Furtivis nudata coloribus.

Aphthonius Fab. XXXI. nec non Gabrias *Tetrast.* XXVI.

est percontatus. Quumque illa respondisset, se nullius rei indigere, nisi ut purus aether, solque lucidus continuo esset, ut nimirum fictile opus exsiccaretur, id pater audiens, Si tu, inquit, serenum desideras, tua vero soror hyemem cupit, cui vestrum meas preces adiungam?

Ita qui eodem in tempore sibi contraria capessunt, extricant nihil.

Fab. LXXVIII. Graculus et Aves.

Iuppiter regem avium creare quum vellet, statuta die conventum indixit, quo omnes adessent, isque regem omnium formosissimum ipsis praeficeret. Tum Graculus propriam deformitatem agnoscens, per nemora atque arva se conferens, plumas, quae avibus exciderant, ubique collectas sibi circumposuit, inseruitque. Ita ille formosissimus omnium est factus. Statuta tandem dies advenit, omnesque volucres apud Iovem se contulere, quas inter adfuit et Graculus, qui plumarum vario colore emica-

Theon Sophista in *Progymn.* III. Theophylactus Simocata in *Epistol.* aliique, omnes nimirum Aesopo materiam reperiente.

2. Τοῦ δὲ Διός. Ita ne *μητιέτης*, et *ἀγκυλομήτης* Iuppiter erat? Profecto

Decipit frons prima multos.

τος χειροτονῆσαι αὐτοῖς τὸν κολοιὸν βασιλέα διὰ τὴν εὐπρέπειαν, ἀγανακτήσαντα τὰ ὄρνεα, ἕκαςον τὸ ἴδιον αὐτοῦ πτερὸν ἀφείλετο, ὅυτω τε συνέβη αὐτῷ ἀπογυμνωθέντι, κολοιὸν πάλιν γενέσθαι.

Ὅυτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ χρεωφειλέται, μέχρι μὲν τὰ ἀλλότρια ἔχουσι χρήματα, δοκοῦσί τινες εἶναι, ἐπειδὰν δὲ αὐτὰ ἀποδώκωσιν, οποῖοι ἐξ ἀρχῆς ἦσαν ἑυρίσκονται.

Μῦθος οθ'. Ζεύς.

Ζεὺς γαμῶν, τὰ ζῶα πάντα ἑιςία. Μόνης δὲ χελώνης ὑςερησάσης, διαπορῶν τὴν αἰτίαν τῇ ὑςεραίᾳ, ἐπυνθάνετο αὐτῆς, διὰ τί μόνη ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὐκ ἦλθε. Τῆς δὲ εἰπούσης, οἶκος φίλος, οἶκος ἄριςος, ἀγανακτήσας κατ' αὐτῆς, παρεσκέυασεν αὐτὴν αὐτὸν τὸν οἶκον βαςάζουσαν [1] ἐπιφέρειν.

Ὅυτω πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων αἱροῦνται μᾶλλον λιτῷ οἴκῳ μένειν, ἢ παρ' ἄλλην πολυτελῶς διαιτᾶσθαι.

1. ἐπιφέρειν. Vox est minime loco conveniens. Vulgata Planud. CV. quae eiusdem est argumenti, habet:

bat. Quem Iuppiter, quum regem ceteris avibus, ob eximiam eius formam, iam iam esset renunciaturus, indignatae illae, propriam singulae plumam ei abstulere, isque ita nudatus, iterum Graculus, ut erat, factus est.

Ita et illi, qui aere alieno gravantur, quamdiu quidem aliena possident, aliquid esse videntur; at postquam ea reddidere, quales prius erant inveniuntur.

Fab. LXXIX. Iuppiter.

Iuppiter nuptias celebrans, animalia omnia convivio excipiebat. Quum vero sola Testudo nimis sero adventasset, Iuppiter, tarditatis caussam ignorans, eamdem rogavit, quinam cum ceteris ad epulum tempestive non convenisset. Illa autem respondente, Dilecta domus, optima domus.. ...in eam Deus ira percitus, ad domum continuo suis humeris circumferendam damnavit.

Ita plerique homines parce potius apud se, quam apud alios laute, vivere amant.

καταδίκασε τὸν οἶκον βαστάζουσαν περιφέρειν. Quod sane magis quadrat.

Μῦθος π'. Ἥρως.

[1] Ἡρωά τις ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔχων, τούτῳ πολυτελῶς ἔθυεν. Ἀεὶ δὲ αὐτοῦ ἀναλισκομένου, καὶ πολλὰ εἰς θυσίαν δαπανῶντος, ὁ ἥρως ἐπιστὰς αὐτῷ νύκτωρ, ἔφη·[2] ὦ οὗτος, πέπαυσο τὴν οὐσίαν διαφθείρων· ἐὰν γὰρ πάντα ἀναλώσῃς, καὶ πένης γένῃ, ἐμὲ αἰτιάσῃ.

Οὕτω πολλοὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἀβουλίαν δυστυχοῦντες, τὴν αἰτίαν τοῖς Θεοῖς ἐπιγράφονται.

Μῦθος πα'. Σαλπιστής.

[3] Ἦν τις σαλπιστὴς[4] στρατὸν ἐπισυνάγων, ὅστις κρατηθεὶς ἐβόα τοῖς παροῦσι· μὴ κτείνετέ με εἰκῇ καὶ μάτην, ἄνδρες, ἐπείπερ ἐγὼ οὐκ ἔκ-

1. Ἡρωά τις. Heroes erant, qui post praeclarissimas quasque res gestas, mortalia corpora relinquentes in coelum adscendisse dicebantur, honores Diis similes sortiti. Vide Pitiscum in *Lex. Antiquit.* Hinc mos erat apud veteres frequentissimus, praeter Lares, ceterosque domesticos Deos, alicuius etiam Herois simulacrum habere, cui preces quoque fundere quandoque solebant. Testis Virgil. in *Daphnide*: Ecl. V. v. 79.

Vt Baccho Cererique, tibi sic vota quotannis
Agricolae facient.

2. ὦ ἥρως πέπαυσο. Bene monuit, ut a precibus desisteret, quae nimirum non illi, sed Diis debebantur;

Fab. LXXX. Heros.

Herois simulacrum domi quidam habens, ei splendidissime sacrificabat. Quum vero multa continuo in sacrificiis instruendis insumeret, impenderetque, noctu ei Heros in somnis adstans, Desine, inquit, amice, rem tuam familiarem absumere; nam si absumptis omnibus in paupertatem incideris, me protinus accusabis.

Ita multi, propria temeritate infelices, dant crimini Diis.

Fab. LXXXI. Tubicen.

Tubicen quidam, qui ad pugnam exercitum congregare solebat, quum ab hostibus captus esset, Ne me quaeso, exclamabat, iniuria, ac te-

nihil enim iis invitis poterat obtinere. Hinc Lucanus lib. IX. v. 573.

Haeremus cuncti Superis, temploque tacente,
Nil facimus non sponte Dei.

3. Ἦν τις σαλπιστής. Quis legens haec, iamborum Babrii vestigia non agnoscit? Vide quae diximus in Prolegomenis §. XIII.

4. στρατὸν ἐπισυνάγων. Antiquissimis Graeciae temporibus nullus erat in bello tubarum usus, sed cantu tantummodo, atque clamoribus ad pugnam milites excitabantur. Hinc nullibi ab Homero tubae Graecis tribuuntur; nam quod ait *Iliad.* X. v. 13. seqq. Αὐ-

πεινα οὐδένα, πλὴν γὰρ τοῦ [1] τούτου χαλκοῦ, οὐ κτῶμαι ἄλλο. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτα οὕτως ἐβόων· διὰ τοῦτο γὰρ μᾶλλον τεθνήξῃ ἄρτι, ὅτι μηδὲν δυνάμενος ἐν πολέμῳ, τοῖς πᾶσι κράζεις πρὸς μάχην ἐπεγείρων.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πλεῖστον πταίουσιν οἱ τοὺς κακοὺς, καὶ βαρεῖς δυνάστας ἐπεγείροντες εἰς τὸ κακοποιῆσαι.

Μῦθος πβʹ. Χαλκεὺς καὶ Κυνάριον.

Ἦν τις χαλκεὺς κυνάριον ἔχων. Τοῦτου χαλκεύοντος, τὸ κυνάριον ἐκοιμᾶτο· καὶ αὖ πάλιν ἐσθίοντος, [2] ὁμοίως ἐκοιμᾶτο. Οὗτος ἐπέρριψεν ἐστῶν ταῦτα λαλῶν· ὦ ταλαίπωρον κυνάριον ὑπνῶδες, τί σοι ποιήσω ὄκνῳ κατεχομένῳ; ὅτε μὲν γὰρ τὸ ἀκμώνιόν μου προσκρούσω, ἐπανακλίνεις

λῶν συρίγγων τ᾽ ἐνοπήν, et *Iliad.* XVIII. v. 219. seqq.

. . . . . . ὅτε τ᾽ ἴαχε σάλπιγξ,
Ἄστυ περιπλομένων δηΐων ὑπὸ θυμοραϊστέων.

id Scholiastes vult κατὰ πρόληψιν dictum, quia heroicis temporibus nondum inventa tuba, concha dumtaxat marina utebantur; illud vero ad Troianos refertur, quibus, ut ceteris Asiae gentibus familiarem iam fuisse tubarum usum ex Herodoto colligi potest, lib. I. c. 17. Graeci vero haud multo post Troiana tempora a Tyrrhenis tubam accepere, et ad bellica etiam canenda

mere, viri interficite, quoniam ego nemini mortem intuli; nulla enim, aere hoc excepto, arma gero. At illi, Quin immo propterea magis iure ac merito morieris, quod nihil in bello quum possis, ceteros omnes tuo classico in pugnam excitas.

Fabula declarat, eos prae ceteris magis peccare, qui pravos, saevosque Principes ad malefacta adhortantur.

Fab. LXXXII. Faber aerarius et Catellus.

Faber quidam aerarius catellum habebat, qui dum ipse aes exerceret, continuo dormiebat, dum vero comederet, confestim e somno surgebat. Herus itaque, osse ei proiecto, ait, O infelix catule somniculose; quid tibi vis faciam, adeo ignavia correpto? Quando enim incudem tundo,

adhibuere. Vid. Lips. lib. IV. *de Mil. Romana* Dial. X.

1. τὸν χαλκοῦ. Ita Virgilius tubas dixit: *aera sonantia*, et alibi de Miseno loquens ait, *Aeneid.* V.

. . . . quo non praestantior alter,
Aere ciere viros, martemque accendere cantu.

2. ὁμοίως ἐκοιμᾶτο: Vitium proculdubio exstat in Codice, quod fortasse a similitudine vocis ἐκοιμᾶτο et ἐξεκοιμᾶτο processit. Restituendum itaque „ καὶ ἂν πάλιν ἐσθίοντος, ἐξεκοιμᾶτο „ alioquin nullus in hisce verbis est sensus, nullusque lepor apparet.

ἑαυτὸν [1] ἐπὶ κραββάτȣ· ὅτε δὲ πάλιν τȣ̀ς ὀδόντας κινήσω, καὶ τὴν κέρκον μοι σείεις.

Ὁ μῦθος ȣ̃τος τȣ̀ς ὑπνώδεις, καὶ ἀργώδεις, καὶ εἰς ἀλλοτρίων πόνους ἀποβλέποντας ἐλέγχει.

Μῦθος πγ'. Ἡμίονος.

[2] Ἡμίονός τις ἐκ κριθῆς [3] παχυνθεῖσα, ἀνεσκίρτησε, καθ' ἑαυτὴν βοῶσα· πατὴρ μȣ́ ἐστιν ἵπ-

1. ἐπὶ κραββάτȣ. In *Novo Testamento* haec vox frequenter occurrit, sed eam politiores Graeci respuebant, quamvis hac etiam Rhinto Comicus in *Telepho*, Polluce teste, usus sit. Nec reticendum, quod Sozomenus lib. I. cap. 2. de hac voce scriptum reliquit. Quum olim Triphyllus Ledrorum Episcopus, vir disertissimus, concionem haberet ad populum, simulque aliorum Episcoporum coetus adesset, suaque in oratione illud Evangelii adduceret ἆρόν σου τὸν κράββατον, καὶ περιπάτει, Ioan. c. V. v. 8. pro κράββατον vocem σκίμποδα usurpavit. Quo audito, Monachus Spyrido, qui tum ibi aderat, summopere indignatus, ait: ὢ σύ γε ἀμείνων τȣ̃ κράββατον εἰρηκότος, ὅτι ταῖς αὐτȣ̃ λέξεσιν ἐπαισχύνῃ κεχρῆσθαι. Ii tunc erant Monachorum mores. Vide *Glossarium* Ducang. in voce.

2. Ἡμίονος. Haec Fabula, vel a Planude, vel a librariis, male intellecta, et depravata est. Mulos enim, excepta voce, matribus quam patribus, similiores esse, muliones etiam norunt. Nec mulus id ignorare, aut negare fingitur: qui in eo tantum peccans inducitur, quod paterni generis oblitus, maternum unice iactat. Non *equum* itaque dicit sibi *patrem* esse, sed potius *matrem*, eique se totum similem esse

tu in lectulo recubas, at quando moveo dentes, expergisceris statim, et caudam moves.

Arguit haec fabula somnolentos, et ociosos, eosque simul, qui alienos labores spectare solent.

Fab. LXXXIII. Mula.

Mula quaedam hordeo pinguefacta, exsultabat, ac intra se superbiens aiebat: Pater meus

gloriatur, non prius patris admonitus, quam ad currendum se ineptum vidit. Quare nihil certius est, quam rescribendum esse: μήτηρ μού ἐςιν ἵππος, ἡ ταχυδρόμος, κἀγὼ αὐτῇ ὅλως ἀφωμοιώθην. Atque ita etiam edidissem, nisi vitia facilius ferrentur, quam emendatrices manus. Cum vero Latino interpreti Camerario religioni non fuerit a vulgata dissentire, licebit posthac aliis graeca etiam restituere. Nihil enim ad hunc mulum pertinet, quod interdum equo patre, et asina matre muli nascuntur, quos *hinnulos* vocant, Plinius lib. VIII. cap. 44. et Columella lib. VI. cap. 7. Illi enim non equinam in currendo pernicitatem, sed asininam tarditatem referunt. *Heusingerus* ad Fab. Planud. CXL.

Futilis omnino, ac tanti viri pace dicam, inepta huiusmodi animadversio videtur. Quid enim obstat, quominus retineatur lectio: πατήρ μου ἐςιν ἵππος ὁ ταχυδρόμος? Fabula mulam superbientem, seque magnifice iactantem inducit, ita ut equum, non asinum sibi patrem esse putet. Sed cursu postea defatigata in se se redit, atque non equo, sed asino procreatam se esse recordatur.

3. παχυνθεῖσα. Quae in hac Fabula Planudes ἀρσενικῶς dixit, Florentinus Casinensis Codex θηλυκῶς po-

πος ὁ ταχυδρόμος, κἀγὼ δὲ αὐτῷ ὅλη ἀφωμοιώθην. Καὶ δὴ ἐν μιᾷ ἀνάγκης ἐπελθούσης, ἠναγκάζετο ἡ ἡμίονος τρέχειν· ὡς δὲ τοῦ δρόμου ἐπέπαυτο, σκυθρωπάζουσα, πατρὸς τοῦ ὄνου εὐθὺς ἀνεμνήσθη.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ, κἂν ὁ χρόνος ἐνέγκῃ τινὰ εἰς δόξαν, τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς μὴ ἐπιλαθέσθαι· ἀβέβαιος γάρ ἐστιν ὁ βίος οὗτος.

Μῦθος πδʹ. Μύρμηξ καὶ Κάνθαρος.

[1] Θέρους ὥρᾳ μύρμηξ περιπατῶν κατὰ τὴν ἄρουραν, πυροὺς καὶ κριθὰς συνέλεγεν, ἀποθησαυριζόμενος ἑαυτῷ τροφὴν εἰς τὸν χειμῶνα. Κάνθαρος δὲ τοῦτον θεασάμενος, ἐθαύμασεν ὡς ἐπιπονώτατον, εἴγε παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν μοχθεῖ, παρ' ὃν τὰ ἄλλα ζῶα πόνων ἀφέμενα, ἐν ῥᾳστώνῃ διάγουσιν. Ὁ δὲ τότε μὲν ἡσύχασεν. Ὕστερον δὲ ὡς χειμὼν ἀνέστη,[2] καὶ ἡ κόπρος ὕετο τῷ ὀμ-

nit, ac sane melius. Faeminae enim in hoc genere maiores et vivaciores sunt, quam mares, ut idem Aristoteles *de Cognit. et brevit. vitae* c. 5. adnotavit. Homerus etiam de mulabus Nausicaae loquens, quae naufragum Vlyssem excepit, ait, *Odyss.* lib. VI. v. 316.

> Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
> Ἡμιόνους, αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα,
> Αἱ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.

Ceterum Aesopo hanc Fabellam adseruit etiam Plutarchus in *Convivio septem Sapientum*, aiens: ὁ δὲ Αἰ-

celerrimus equus est, ac ego ei omnino sum similis. Olim vero necessitate adurgente, quum cursum arripere coacta esset, simul ac fessa quievit, maxime contristata, continuo se patre asino genitam fuisse meminit.

Fabula significat, quod etsi tempus ad gloriam aliquem provehat, non sui tamen initii ipse oblivisci debet: haec enim vita instabilis est.

Fab. LXXXIV. Formica et Scarabaeus.

Formica aestivo tempore arva circumiens, frumentum, ac hordeum colligebat, sibique, ut vesci posset hyeme, recondebat. Hanc videns Scarabaeus, ingentem quidem eius laborem atque sollicitudinem est admiratus, quod nimirum, eo tempore quo animalia cetera, labore remisso, ocia trahunt, ipsa contra ita labori insudaret. Ad haec Formica tunc nihil respondit. Postea vero

τωτος (ἐτύγχανε γάρ ὑπὸ Κροίσυ νεωςὶ πρός τε Περίανδρον ἅμα καὶ τὸν Θεὸν εἰς Δελφὰς ἀπεςαλμένος, καὶ παρῆν ἐπὶ δίφρυ τινὸς χαμαιζήλυ παρὰ τὸν Σόλωνα καθήμενος ἄνω κατακέιμενον) Ἡμίονος, ἔφη, Λυδὸς, ἐν ποταμῷ τῆς ὄψεως ἑαυτῦ κατιδὼν εἰκόνα, κ. τ. λ.

1. Θέρυς ὥρα. Haud absimilis de Formicis et Cicada est Fabula XX. supra relata. Hinc apparet hanc ab illa, mutatis tantum verbis atque personis, processisse.

2. καὶ ὁ κόπρος. De Scarabaeo pilulario hic agitur,

βρῳ κλυσθεῖσα, ἧκεν ὁ κάνθαρος πρὸς αὐτὸν λιμώττων, καὶ τροφῆς μεταλαβεῖν ἐδέετο. Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφη· ὦ κάνθαρε, ἀλλ' εἰ τότε ἐπόνεις, ὅτε με μοχθοῦντα ὠνείδιζες, οὐκ ἂν νῦν τροφῆς ἐπεδέου.

Οὕτω οἱ παρὰ τὰς εὐθηνίας τοῦ μέλλοντος μὴ προνοούμενοι, παρὰ τὰς τῶν καιρῶν μεταβολὰς τὰ μέγιστα δυστυχοῦσι.

Μῦθος πε'. Θύννος, καὶ Δελφίν.

[1] Θύννος διωκόμενος ὑπὸ δελφῖνος, καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ φερόμενος, ἐπειδὴ καταλαμβάνεσθαι ἔμελλεν, ἔλαθεν ὑπὸ σφοδρᾶς ῥύμης ἐκπεσὼν εἴς τινα νῆσον· ὑπὸ δὲ τῆς ὁμοίας ῥύμης καὶ ὁ δελφὶν αὐτῷ συνεξώκειλεν. Ὁ δὲ [2] θύννος ἐπι-

quem Latini *Solarem fimarium* quoque dixerunt, quod e fimo ingentes pilulas aversis pedibus volutet; qua etiam de caussa a Graecis ἡλιοκάνθαρος dicitur, et κοπριὼν ab Hippocrate, quasi *stercorarius*. Communi tamen nomine κάνθαρος vocatur, quemadmodum a Latinis *Scarabaeus* et *Cantharus*.

1. Fabulam hanc ex Planudea Collectione desumpsimus num. XXX. In Florentino enim Codice manca est, et imperfecta: ita namque se habet: Θύννος διωκόμενος ὑπὸ δελφῖνος, καὶ πολλῷ τῷ ῥοίζῳ φερόμενος, ἐπειδὴ καταλαμβάνεσθαι ἔμελλεν, ἔλαθεν ὑπὸ σφοδρᾶς ὁρμῆς ἐμπεσὼν εἴς τινα νῆσον. Ὑπὸ δὲ αὐτῆς σφοδρῶς ἐλαυνόμενος καὶ ὁ δελφὶς σὺν αὐτῷ εἰς τὴν καρδίαν ἀναρπάσας ἔφυγεν· ὁ δὲ

quum hyems advenisset, atque fimus, nimio imbre perfusus, omnino madefactus esset, Scarabaeus fame correptus ad eam se contulit, ac, ut aliquid cibi daret, enixe rogavit. Cui illa, Si tum, Scarabaee, escam tibi comparasses, quum me laborantem increpabas, nunc profecto non indigeres.

Pari modo, qui ubertatis caussa nullam futuri curam habent, conversis deinde temporibus, calamitatibus maximis opprimuntur.

Fab. LXXXV. Thynnus et Delphinus.

Thynnus a Delphino agitatus, magnaque vi actus, quum ab eo iam iam caperetur, in quamdam insulam, ex vehementi, quo ferebatur, impetu, imprudens desiluit, in eamdemque et ipse Delphinus, qui illum pari vi insequebatur, eie-

μάγειρος ἐπιστραφεὶς κ. τ. λ. Hinc liquido apparet insignis librarii oscitantia, qui postquam hanc fabulam de Thynno et Delphino exscribere coepit, ad fabulam de Cane, et Coquo, quam postea referemus, imprudenter descendit. Dolendum itaque, quod hoc scriptoris lapsu Fabulae omnes, quae a littera Θ usque ad infra sequentem Κύων καὶ Λύκος erant exscribendae, miserrime perierint.

2. θύννος. *Thynnum* vocat, quem *Pompilum* dixisset alius. Pompilo enim infestissimos esse Delphinos, piscium velocissimos, auctor est Aelianus lib. XV. *Hist. Anim.* cap. 23. Sunt autem *Pompili* e thynnorum genere, qui navigantes aliquando, per plura horarum

στραφεὶς, καὶ λειποψυχοῦντα τὸν δελφῖνα ἑωρακὼς, εἶπεν· οὐκ ἔτι μοι ὁ θάνατος λυπηρὸς, ὁρῶντι τὸν αἴτιον γεγονότα μοι τούτου, σὺν ἐμοὶ ἀποθνήσκοιτα.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ῥᾳδίως τὰς συμφορὰς οἱ ἄνθρωποι φέρουσι, τοὺς τούτων αἰτίους δυσυχοῦντας ὁρῶντες.

Μῦθος πς΄. Κύων καὶ Λύκος.

Κύων πρός τινος ἐπαύλεως ἐκοιμᾶτο. Λύκος δὲ τοῦτον θεασάμενος, ἔδραμεν ἐπ' αὐτὸν, μέλλων αὐτὸν καταφαγεῖν. Ὁ δὲ κύων ἐδέετο αὐτοῦ, ὅπως μὴ θύσῃ αὐτὸν, λέγων· νυῦ, ὦ κύριέ μου, μὴ φάγῃς με, ὅτι λεπτός εἰμι, καὶ ἰσχνὸς, καὶ πτωχός· μικρὸν δὲ ἀνάμεινόν με· μέλλουσι γὰρ οἱ ἐμοὶ δεσπόται γάμους ποιῆσαι, καὶ ἐὰν ἄρτι ἐάσῃς με, φαγὼν περισσότερον, λιπαρώτερος γενήσομαι, καὶ τότε κρείττων τίς σοι φανήσομαι. Ὁ δὲ πεισθεὶς τοῖς λόγοις αὐτοῦ, τότε μὲν κατέλιπεν αὐτόν· μεθ' ἡμέρας δὲ ὀλίγας ἐλθὼν, ἐζήτει αὐτὸν, καὶ εὑρίσκει αὐτὸν [1] ἐπὶ τοῦ δώματος κοιμώμενον.

spatia, et passuum millia, comitantes cernuntur, et aliorum vim timentes transversa navigia saltu superant. Vid. Plin. lib. IX. cap. 15 Iidem Neptuno sacri et grati habebantur: unde nunquam impune eos a delphino capi, vulgo persuasum erat, si Aeliano credimus eodem loco. *Heusingerus* ad Planud. XXX.

1 ἐπὶ τοῦ δώματος. In vulgata a Planud. XXXV. quae

ctus est. Tum Thynnus conversus, eumque efflantem animam conspicatus, Non amplius, inquit molesta mihi mors est, quum meae necis auctorem mecum una pereuntem videam.

Fabula innuit, quod facile homines calamitates sustinent, quum earum auctores infelicitatibus pressos aspiciant.

Fab. LXXXVI. Canis et Lupus.

Canis ante stabulum quoddam dormiebat. Quem quum Lupus conspexisset, haud mora eum voraturus accurrit. Canis autem, ne ab eo mactaretur, obsecrabat, aiens, Nunc quidem, here mi, ne me comedas, quaeso; sum enim macer, exilis, atque mendicus. Quin potius paullisper exspecta, mei enim domini sunt nuptias facturi: proinde si nunc me dimiseris, posquam largius pastus ero, pinguior quoque fiam, melioremque cibum parabo tibi. His ille verbis inductus, Canem reliquit. Nonnullis autem transactis diebus, Lupus reversus quum Canem perquireret, eum su-

cum nostra convenit, legitur ἄνω ἐπὶ τοῦ δώματος, quae vetus interpres anonymus reddit, *superius super domus tecto*. Eodem in sensu intelligendum est quoque ἐπὶ τοῦ δώματος: in tecto enim, iuxta Apologi sensum, ut tutus magis esset, Canis dormiebat, ideoque Lupus εὑρίσκει αὐτὸν, quod fieri sane non poterat, si canis intra domum fuisset.

ὁ δὲ σπαθεὶς κάτω, ἐπεκαλεῖτο αὐτὸν, ὑπομιμνήσκων αὐτὸν τῶν συνθηκῶν. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ κύων, ἔφη αὐτῷ· ὦ λύκε, ἐὰν ἀπὸ τοῦ νῦν πρὸ τῆς ἐπαύλεως ἴδῃς με, μηκέτι γάμους ἀναμείνῃς.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων, ὅταν περί τι κινδυνεύσαντες ἐκφύγωσιν, ὕστερον ταῦτα φυλάττονται.

Μῦθος πζ'. Κόραξ.

Κόραξ νοσῶν, τῇ μητρὶ ἐπεφώνει· εὔχου τοῖς θεοῖς, ὦ μῆτέρ μου, [1] καὶ θρήνει· ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτα βοῶσα, ἔφη· καὶ τίς σε, τέκνον, τῶν θεῶν ἐλεήσει; [2] τίνος γὰρ κρέα ὑπὸ σοῦ οὐκ ἐκλάπη;

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πολλοὺς ἐχθροὺς ἐν βίῳ ἔχοντες, οὐδένα φίλον ἐν ἀνάγκῃ εὑρίσκουσι.

Μῦθος πη'. Κύων, Ἀλέκτωρ, καὶ Ἀλώπηξ.

Κύων καὶ ἀλέκτωρ φιλίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι, ἐν τῷ ἅμα ὥδευον. Τῆς δὲ νυκτὸς καταλαβούσης, ἐν τόπῳ ἀλσώδει ἐλθόντων, ὁ μὲν ἀλεκτρυὼν ἐπὶ τὸ δένδρον ἀναβὰς, ἐν τοῖς κλά-

1. καὶ θρήνει. In edita a Planude CXXXII., quae eiusdem argumenti est, admodum diverse legitur, καὶ μὴ θρήνει.

2. τίνος γὰρ κρέα. Carnem victimarum intelligit, ex-

pra domum dormientem invenit. Stans itaque inferius ipsum vocabat, ac pacta conventa commemorabat. Ei vero Canis respondens, O Lupe, ait, si me posthac ante stabulum dormientem adspexeris, ne nuptias amplius exspectes.

Fabula declarat, ita quoque prudentes homines, ubi periculum aliquod effugerint, sibi in posterum ab illo cavere.

Fab. LXXXVII. Corvus.

Corvus aegrotans matri dicebat, Roga Deos pro me, mater, ac gemens ora. At illa ad eum conversa respondit; Quisnam Deorum tui miserescet, fili mi? nam tu cuius carnes non rapuisti?

Fabula indicat, quod qui multos in vita inimicos habent, nullum amicum in necessitate reperiunt.

Fab. LXXXVIII. Canis, Gallus, et Vulpes.

Canis et Gallus, iuncta simul amicitia, una iter faciebant. Nocte autem adventante, quum in locum quemdam arboribus consitum pervenissent, Gallus arbore adscensa, in illius ramis con-

ta praesertim, quae Diis apponebantur, quaeque ex aris saepe saepius volucres rapiebant. Vide Fab. I. et Aphthonii Fab. XL.

δοις ἐκάθισεν· ὁ δὲ κύων κάτωθεν τῆς ῥαγάδος τοῦ δένδρου ἀφύπνωσε, καὶ τῆς νυκτὸς παρελθούσης, καὶ αὐγῆς καταλαβούσης, ὁ ἀλέκτωρ κατὰ τὸ σύνηθες, μεγάλα ἐκεκράγει. Ἀλώπηξ δὲ τούτου ἀκούσασα, καὶ βουλομένη αὐτὸν καταθοινήσασθαι, ἐλθοῦσα, καὶ στᾶσα κάτωθεν τοῦ δένδρου, ἐβόα πρὸς αὐτόν· ἀγαθὸν ὄρνεον εἶ, καὶ χρηστὸν τοῖς ἀνθρώποις· κατάβηθι δὲ, ὅπως ἄσωμεν τὰς νυκτερινὰς ᾠδὰς, καὶ συνευφρανθῶμεν ἀμφότεροι. Ὁ δὲ ἀλέκτωρ ὑπολαβὼν ἔφη αὐτῇ· ἄπελθε, φίλε, κάτωθεν πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου,[1] καὶ φώνησον τὸν[2] παραμονάριον, ὅπως κρούσῃ τὸ ξύλον. Τῆς δὲ ἀλώπεκος ἀπελθούσης τοῦ φωνῆσαι αὐτὸν, ὁ κύων ἄφνω πηδήσας, καὶ τὴν ἀλώπεκα δραξάμενος, διεσπάραξεν αὐτήν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ[3] τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι, ὁπόταν τι κακὸν αὐτοῖς ἐπέλθοι, ῥαδίως πρὸς αὐτὸ ἀντιπαρατάξονται.

1. καὶ φώνησον. Mehercle vitium aliquod in Codicis contextu inesse autumo: verborum enim ordo, si quid sentio, confusus est, qui melius sane procederet ita: ἄπελθε, φίλε, κάτωθεν πρὸς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου, ὅπως κρούσῃ τὸ ξύλον, καὶ φώνησον τὸν παραμονάριον. Ita et in vertendo legimus.

2. παραμονάριον. Vox haec, quae sequiorem redolet graecitatem, saepe occurrit in *Actis Concilii Chalcedon.* Can. 2. itidemque *Constantinopolitani* sub

sedit; Canis vero in cavo eiusdem ingressus, inferius recubuit. Nocte interim ad occasum vergente, ubi dies albescere coepit, Gallus de more cantare incipit. Quem quum Vulpes audisset, illuc protinus, eum vorare cupiens, accessit, stansque sub arbore, ita ipsum est adloquuta. O avis optime, quam perutilis es hominibus! Descende, quaeso, ut simul carmina nocturna canamus, nosque ad invicem oblectemur. Cui Gallus respondens, Amica, inquit, ad radices arboris propius accede, pulsa truncum, ac ianitorem voca. Persuasa Vulpes ad eum vocandum accessit, sed Canis repente prosiliens, eam protinus correptam dilaceravit.

Fabula declarat, ita quoque prudentes homines, quando aliquid mali illis obtigerit, ab eo se facile posse tueri.

Mena, Act. V. et *Nicaeni* Act. VII. can. 5. alibique passim apud huiusce aetatis scriptores. Est autem *Mansionarius*, et *Templi Custos*; atque hinc ad *Ianitorem* quoque significandum haec vox fuit usurpata.

3. τῶν ἀνθρώπων οἱ φρόνιμοι. Animus arduus et infractus, rebus adversis atque fortuna adversa non commovetur, neque periculi tempestas illum, aut honoris aura, unquam de suo cursu vel spe depellit. Cicero in *Orat. pro Q. Catulo*.

Μῦθος πθ'. Λαγωοὶ, καὶ Βάτραχοι.

Λαγωοὶ καταγνόντες [1] ἑαυτῶν δειλίαν, ἔγνωσαν δεῖν ἑαυτοὺς κατακρημνίσαι. Καὶ παραγενόμενοι ἐπί τινα λίμνην τοῦ βαλεῖν ἑαυτοὺς ἐν αὐτῇ, βάτραχοι τοῦ ψόφου ἀκούσαντες, ἑαυτοὺς εἰς τὰ βάθη τῆς λίμνης ἐδίδοσαν. Εἷς δέ τις τῶν λαγωῶν θεασάμενος αὐτοὺς, ἔφη πρὸς τοὺς ἑτέρους· μηκέτι ἑαυτοὺς κατακρημνίσωμεν, ἰδοὺ γὰρ εὕρηνται καὶ ἡμῶν δειλότερα ζῶα.

Οὕτως καὶ τοῖς ἀνθρώποις, αἱ τῶν ἄλλων συμφοραὶ τῶν ἰδίων δυστυχημάτων παραμύθιον γίνονται.

Μῦθος ϟ'. Λέων καὶ Βάτραχος.

Λέων ἀκούσας βατράχου μέγα κεκραγότος, ἐστράφη πρὸς τὴν φωνὴν, οἰόμενος μέγα τι ζῶον εἶναι. Προσμείνας δὲ αὐτὸν μικρὸν χρόνον, ὡς ἐθεάσατο τοῦτον ἐκ τῆς λίμνης ἀπελθόντα, προσελθὼν κατεπάτησεν αὐτὸν, εἰπών· μηδένα ἀκοὴ ταραττέτω πρὸ τῆς θέας, [2] ἤγουν μηδεὶς πρὸ τοῦ ἰδεῖν ταραττέσθω ὑπό τινος.

1. ἑαυτῶν δειλίαν. Timidissimum omnium animal Lepus est, adeo ut vel ipso frondium crepitu terreatur, quemadmodum elegantissime appositeque Gregorius Nazianz. in *Distichis sententiosis* ait:

Φύλλων λαγωοὺς ἐκφοβοῦσιν οἱ κτύποι,
Ἄνδρας δ' ἀνάνδρους αἱ σκιαὶ τῶν πραγμάτων

Fab. LXXXIX. Lepores, et Ranae.

Lepores de sua timiditate dolentes, in praeceps quoddam se tamdem proiicere decreverunt. Quum itaque ad paludem quamdam se contulissent, eo nempe consilio, ut in eam se praecipites darent, Ranae eorum strepitu accepto, extemplo in profundum paludis subiere. Quas quum Leporum quidam vidisset, conversus, ceteris, Ne amplius, ait, o socii, nos praecipites agamus: nam ecce timidiora etiam nobis animalia inveniuntur.

Pari modo ceterorum calamitates, solamen hominibus in propriis ferunt.

Fab. XC. Leo, et Rana.

Ranam magna vi crocitantem, quum Leo olim audisset, ad eam vocem protinus se se convertit, magnum aliquod animal esse arbitratus. Paullisper itaque quum substitisset, ubi illam ex palude prodeuntem adspexit, accedens illico proculcavit, haec intra se aiens; Neminem, re nondum perspecta, vox audita conturbet, nec quispiam, antequam viderit, ab ullo deterreatur.

Hinc apud Graecos adagium illud λαγωῦ βίον ζῆν, a Demosthene in Aeschinem usurpatum, de iis dicitur, qui semper anxii trepidique vivunt.

2. ἤγουν μηδείς. Manifestum glossema vides, e margine in textum inductum.

Ὁ μῦθος ὅτος πρὸς ἄνδρα γλωσσώδη, μηδὲν πλέον τῦ λαλεῖν δυνάμενον.

Μῦθος ιγ'. Λέων καὶ Ἀλώπηξ.

[1]Λέων γηράσας, καὶ μὴ δυνάμενος δι' ἀλκῆς ἑαυτῷ τροφὴν πορίζειν, ἔγνω δι' ἐπινοίας τοῦτο πρᾶξαι. Καὶ δὴ παραγενόμενος ἔις τι σπήλαιον, καὶ ἐνταῦθα [2] κατακλειθεὶς, προσεποιεῖτο νοσεῖν χαλεπῶς. Καὶ οὕτω τὰ παραγενόμενα ἐπισκέψεως χάριν παντοῖα ζῶα συλλαμβάνων [3] κατή-

1. *Λέων γηράσας*. Hanc Fabulam Aesopo adscribunt veterum quamplurimi, interque eos Plato in *Alcibiade*, hisce verbis. Κατὰ τὸν Ἀισώπυ μῦθον, ὃν ἡ Ἀλώπηξ πρὸς τὸν λέοντα ἆπε, καὶ τῦ ἐις Λακεδαίμονα νομίσματος ἐισιόντος μὲν τὰ ἴχνη, τὰ ἐκᾶσε τετραμμένα, δῆλα, ἐξιόντος δὲ οὐδαμῆ ἄν τις ἴδοι. Et Plutarchus in libello „ *Quomodo quis suos in virtute sentire possit profectus* „ ὧν κατὰ τὸν Αἴσωπον, ἔσω μᾶλλον, ἢ ἔξω, τὰ ἴχνη τέτραπται. Et Themistius in Orat. XIII. ὥσπερ τὸν λέοντα, ὃν ἐποίησεν Αἴσωπος ἀῤῥωςοῦντα ἐν τῷ σπηλαίῳ, ἡ κερδὼ ἐρεσχελεῖ, ἐισιόντων τὰ ἴχνη δεικνῦσα τῶν ζώων, ἐξιόντων δὲ οὔ. Denique Horatius versibus istis:

Quia me vestigia terrent,
Omnia te adversum spectantia, nulla retrorsum.

Hudson. ad Planud. Fab. CXXXVII.

2. *κατακλειθεὶς*. Melius vulgata Planudis lectio habet, *κατακλινθεὶς*, quae cum editis omnibus plane concordat. Aldus tamen, ut bene Heusingerus observavit, interpretatus est *deiectus*, alii *devolutus*, Faernus, *in opaci faucibus antri procubuit*, Lockmanus, *morbum simulans, se in speluncam quandam abiecit*. Hi omnes aliam

In garrulos homines est haec fabula, qui nihil aliud possunt, nisi loqui.

Fab. XCI. Leo, et Vulpes.

Leo senio correptus, quum suis viribus cibum sibi parare nequiret, arte aliqua id efficere excogitavit. In antrum itaque quoddam recedens, ibique humi devolutus, gravi se morbo correptum simulabat. Hoc ille astu, quotquot ad eum invisendi caussa animalia venirent, cor-

lectionem secuti sunt. Etiam in Planudea Fab. LXXII. λέων γηράσας ἐνόσει κατακεκλιμένος ἐν ἄντρῳ. Hinc ergo satis apparet, κατακλασθεὶς mutandum esse in κατακλιθεὶς, vel κατακλινθεὶς, ut in Fab. Planud. CXLIII. ὑποκλινθεὶς. Tanto magis hoc recipiendum duxi, quum alterum plane ineptum sit: quia si inclusus fuisset Leo, aditus non fuisset ceteris bestiis, quas laceraturus morbum simulabat.

3. κατήσθιεν αὐτά. Ita quoque in Planudea cit. in qua Heusingerus haec adnotavit. „ Abundat quidem vox αὐτά, quia παραγενόμενα τὰ ζῶα quartus casus est: nec tamen ab Hebraeis magis scriptoribus, quam a Graecis hoc didicit auctor. Aelianus Lib. V. *Var. Hist.* c. 3. Ἀριστοτέλης τὰς νῦν Ἡρακλείας στήλας καλουμένας, πρὶν ἢ κληθῆναι τοῦτο, φησι, Βριάρεω καλεῖσθαι αὐτάς. Vide H. Steph. *Thes. Gr.* T. I. p. 602. Maii *Observ. Sacr.* Lib. I. pag. 71. Vechner. *Hellenol.* Lib. I. part. II. cap. 6. pag. 178. „ Mihi vero nihil id absonum, graecoque sermoni alienum videtur, dummodo interpungatur, παντοῖα ζῶα συλλαμβάνων, κατήσθιεν αὐτά.

θιεν αὐτά. Πολλῶν δὲ θηρίων ἀναλωθέντων ὑπ' αὐτῦ, ἀλώπηξ τὸ τέχνασμα αὐτῦ συνιεῖσα, καὶ γνῦσα, παρεγένετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ςᾶσα ἔξωθεν καὶ ἄποθεν τῦ σπηλαίυ, ἐπυνθάνετο αὐτῦ πῶς ἔχοιεν. Τούτυ δὲ εἰπόντος, καλῶς, καὶ τὴν αἰτίαν ἐρωτωμένου, δι' ἣν ὐ κάτεισι, καὶ οὐκ εἰσέρχῃ ὧδε ἔσω, ἡ ἀλώπηξ ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε εἰσῆλθον ἄν, εἰ μὴ ἑώρων πολλῶν εἰσιόντων ἴχνη, ἐξιόντων δὲ οὐδενός.

Οὕτως οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τεκμηρίων προορώμενοι τὺς κινδύνους, ἐκφεύγουσιν αὐτύς.

Μῦθος ϙβ'. Λέων καὶ Ταῦρος.

[1] Λέων ταύρῳ παμμεγέθει ἐπιβουλεύων, [2] ἐβουλήθη πρὸς αὐτὸν παραγενέσθαι. Καὶ δὴ προσκαλεσάμενος ὁ λέων τὸν ταῦρον, ἔφη πρὸς αὐτόν· πρόβατον ἔθυσα, ὦ φίλε, καὶ εἰ βύλει, σήμερον συνεςιαθῶμεν ὁμῦ. Ἐβούλετο δὲ ὁ λέων μετὰ τὸ κατακλιθῆναι τὸν ταῦρον, καταγωνίσασθαι, [3] ἤγυν καταθοινήσασθαι αὐτόν. Ὁ δὲ ἐλθὼν, καὶ θεασάμενος [4] λέβητας πολλοὺς, [5] καὶ ὀβελίσκους

1. Λέων ταύρῳ. Exstat haec Fabula in Palatinis quoque Codicibus, sed mendosa plurimum, ut in Neveleti Collectione num. 231. videri potest.

2. ἐβουλήθη αὐτοῦ παραγενέσθαι. Hic tamen Codd. Palatinorum lectio magis placet; habent enim ἐβουλήθη αὐτοῦ περιγενέσθαι. Et recte. Ad Taurum enim παραγενέσθαι facile erat, sed περιγενέσθαι αὐτοῦ, eumque dilacerare, valde difficile, atque periculosum. Hinc Μυθογράφος noster finxit, Leonem ad epulas Taurum vocasse.

tepta devorabat. Multis ita sublatis, Vulpes denique eius fraude cognita, ad eum et ipsa se contulit, ac extra, proculque ab antro subsistens, Leonem, quomodo se haberet, interrogavit. Qui quum bene sibi esse respondisset, caussamque rogaret, qua non accederet, seque intro conferret; Intrarem equidem, Vulpes ait, nisi multa adeuntium, nulla vero exeuntium vestigia viderem.

Ita quoque prudentes homines, praevisa coniecturis pericula effugiunt.

Fab. XCII. Leo et Taurus.

Leo immani Tauro insidias struens, eo potiri quoquo modo conabatur. Eum itaque his verbis olim compellans, Amice, ait, pecudem mactavi; hodie, si lubet, una convivabimur. Hoc ille dolo, recumbentem Taurum aggredi, ac devorare meditabatur. Is itaque quum ad eum venisset, ac multas ollas, veruaque ingentia, pecudem vero nullam vidisset, nihil fatus ab an-

3. ἤγουν κατευθοινήσασθαι αὐτόν. Ni male video, glossema huc irrepsit: et sane huiusmodi verba in edita a Neveleto non exstant.

4. λέβητας πολλούς. Erat ergo Leonis antrum, ahenis, ollis, verubusque abunde instructum, ut apud nos culinae esse solent. O festivum Aesopici metaphrastis ingenium!

5. καὶ ὀβελίσκους μεγάλους. Mallem, ὀβελοὺς μεγάλους. Alias esset μύρμηξ ἢ κάμηλος, ut proverbio dicitur.

μεγάλους, τὸ δὲ πρόβατον μηδαμῶ, μηδὲν εἰπὼν ἀπηλλάττετο. Τῶ δὲ λέοντος, καὶ τὴν αἰτίαν μαθεῖν θέλοντος, καὶ πυνθανομένου δι' ἣν, οὐδὲν δεινὸν παθὼν, ἀλόγως ἄπεισιν, ἔφη ὁ ταῦρος· ἀλλ' ἔγωγε οὐ μάτην τοῦτο ποιῶ, καὶ φεύγω, ὦ λέων· ὁρῶ γὰρ κατασκευὴν ὐχ ὡς εἰς πρόβατον, ἀλλ' εἰς ταῦρον ἡτοιμασμένην.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ τοὺς φρονίμους τῶν ἀνθρώπων, αἱ τῶν πονηρῶν τέχναι ὐ λανθάνουσι.

Μῦθος ϙγ'. Λέων καὶ Γεωργός.

Λέων εἰς ἔπαυλιν γεωργοῦ εἰσῆλθεν. Ὁ δὲ συλλαβεῖν αὐτὸν βυλόμενος, τὴν αὐλιαίαν θύραν ἔκλεισε. Καὶ ὡς ἐξελθεῖν μὴ δυνάμενος, πρῶτον μὲν τὰ ποίμνια διέφθειρεν, ἔπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς βόας ἐτράπη. Καὶ ὁ γεωργὸς φοβηθεὶς περὶ ἑαυτοῦ, τὴν θύραν ἠνέωξεν. Ἀπαλλαγέντος δὲ τοῦ λέοντος, ἡ γυνὴ θεασαμένη αὐτὸν ςένοντα, εἶπεν· ἀλλά γε σὺ δίκαια πέπονθας· τί γὰρ συγκλεῖσαι τοῦτον ἐβουλήθης, ὃν καὶ μακρόθεν σε ἔδει τρέμειν;

Οὕτως [1] οἱ τὺς ἰχυρὺς διερεθίζοντες, εἰκότως τὰς ἐξ αὐτῶν πλημμελείας ὑπομένυσι.

1. οἱ τὺς ἰχυροὺς διερεθίζοντες. Hic opportune quadrare potest et illud, quod a Diogeniano refertur, τὸν λέοντα νύττεις, *Leonem vellicas*; de eo nempe, qui potentem ac ferocem in suum ipsius damnum provocat. Praeclarum est Aeschyli monitum, quod apud

tro discessit. Taurum ergo Leo increpans, reique huiusce caussam intelligere volens, rogabat, quidnam inde, iniuriis nullis acceptis, ne salutato quidem hospite abiret. Sed Taurus, Haud temere id facio, atque hinc diffugio, respondit; video enim non pro pecude, sed pro tauro haec omnia parari.

Haec sane declarant, quod pari modo improborum fraudes prudentes homines minime latent.

Fab. XCIII. Leo et Agricola.

Leo in Agricolae stabulum ingressus erat: quem quum Agricola comprehendere vellet, stabuli portam continuo clausit. Bellua ita inclusa, quum egredi ullo modo nequiret, primum quidem pecudes discerpsit, ac deinde ad boves quoque sternendos se convertit. Tunc sibi Agricola metuens, ianuam subito reseravit. Ita Leone digresso, quum mulier gementem virum vidisset, Tibi quidem digna, ait, evenere: quonam enim consilio eum hic claudere voluisti, quem procul etiam formidare oportebat?

Ita quoque qui fortes irritant, merito eorum improba facta perpeti debent.

Aristophanem in *Ranis* v. 1478. refertur.

Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
Μάλιςα δὲ λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν.
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

Μῦθος ϙδ′. Λύκος καὶ Γέρανος.

Λύκου ποτὲ λαιμῷ ὀςέον ἐπάγη. Τῇ δὲ γεράνῳ μισθὸν παρέξειν εἶπεν, εἰ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς προσεπιβαλῦσα, ἐξανασπάσει ἐκ τῦ λαιμοῦ αὐτῦ ὀςοῦν. Ἡ δὲ ἐκβαλῦσα, τὸν μισθὸν ἐπεζήτει. Γελάσας ὖν ὁ λύκος, καὶ [1] τὺς ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι, εἶπεν, ἀντὶ μισθῦ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ λύκυ ςόματος καὶ ὀδόντων, [2] ἐξήξας κάρα σῶαν μηδὲν παθῦσαν.

Ὁ μῦθος πρὸς ἄνδρας δολίους, οἵτινες ἐκ κινδύνων διασωθέντες, τοῦτο παρέχουσι τοῖς εὐεργέταις ἀντὶ χάριτος, τοῦ [3] μὴ βλάψαι αὐτούς.

1. τὺς ὀδόντας θήξας. *Dentes acuunt* ferae iratae, et vindictae cupidae, apri maxime, et, ut quibusdam placet, dracones: Hesiod. *Scut.* v. 235. Seneca III. *de ira*; Aelian. Lib. V. *Hist. animal.* cap. 45. aliique permulti. In hac fabula vero Lupus non irascitur, nec minatur, sed inertem stultamque avem ridet; ideoque *dentes* non *acuit*, sed *ostendit*, ut hinc appareat, quantum supplicium effugerit. Quare pro θήξας, utique legendum est δείξας, etsi nusquam ita scriptum reperio. Haec Heusinger. ad Fab. Planud. CXLIV. Ceterum non displiceret Heusingeri lectio, nisi praeesset γελάσας: tunc enim δείξας redundare omnino videtur. Non sunt praeterea tanti, quae de ira ferarum in acuendos dentes refert, quasi non eos quan-

Fab. XCIV. Lupus et Grus.

Infixum in Lupi gutture os olim inhaeserat. Mercedem itaque Grui pollicitus est se daturum, si capite inserto, e gutture os extraheret. Quod illa quum egregie fecisset, mercedem illico reposcebat. At ridens ille, dentesque acuens, Satis tibi pro mercede vel hoc unum sit, inquit, quod ex ore et dentibus Lupi, salvum ac incolume caput reduxeris.

Dolosos viros haec fabula carpit, qui e periculis servati, eam tantum bene de se meritis gratiam rependunt, iis scilicet nullum detrimentum adferre.

dolibet in pace etiam exacuant. Vide sane Fab. Planud. LIV. quae profecto Heusingeri sententiae repugnat.

2. ἐξήξας κάραν σῶαν. Hinc proverbium, ἐκ λύκου στόματος, *ex ore lupi*, ubi res quaepiam praeter spem recipitur, quae iam plane periisse videbatur. Ita etiam Crocodilus, aviculae, cui nomen *Trochilus*, magnum se beneficium praebuisse putat, quod ei caput incolume suo ex ore referre permiserit: qua de re videndus Aelianus Lib. III. cap. 11. de *Anim. propr.* et Phile cap. 89. Ceterum pro ἐξήξας melius legeres ἐξήχας.

3. μὴ βλάψαι αὐτῆς. Tale, ut Tullius ait, latronum beneficium, iis se vitam dedisse, quibus non ademerint. Ceterum mallem τὸ μὴ βλάψαι.

Μῦθος ϛε'. Λέων, Μῦς, καὶ Ἀλώπηξ.

[1]Λέοντος κοιμωμένου, μῦς τῷ σόματι διέδραμεν. Ὁ δ' ἐξαναστὰς, πανταχοῦ περιελίττετο, ζητῶν τὸν προεληλυθότα. Ἀλώπηξ δὲ αὐτὸν θεασαμένη ὠνείδιζεν, εἰ λέων ὢν, ἐφοβήθη μῦν. Ὁ δέ φησιν· ἀλλὰ [2] κατὰ τῆς γνώμης αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἔχω.

Ὅλως διδάσκει, τοὺς φρονίμους τῶν ἀνθρώπων μηδὲ τῶν μετρίων πραγμάτων καταφρονεῖν.

Μῦθος ϛϛ'. Λέων, Ἄρκτος, καὶ Ἀλώπηξ.

Λέων καὶ ἄρκτος [3] ἐλάφου νεῦρον εὑρόντες, περὶ τούτου [4] ἐμάχοντο. Δεινῶς οὖν ὑπ' ἀλλήλων

1. Eiusdem argumenti est Gabriae Tetrastichon secundum, quod tamen non plane cum hac Fabula convenit. Ibi enim Leo Vulpi respondet, Ὀυ μὲν πτῆμαι, τὴν ὁδὸν δ' ἀνατρέπω. *Non timeo, sed interrumpo iter.*

2. κατὰ τῆς γνώμης αὐτοῦ. Non in murem irascor, Leo ait, sed de eius voluntate succenseo: is enim forte in mea viscera ingredi, meque interficere volebat. Est autem, ut Ichneumon, sive *Lutra Aegypti*, Crocodilis, ita quoque mus leonibus, elephantibusque perniciosissimus. Ille enim in apertas fauces insiliens, illico ad eos enecandos properat. Aristoteles quoque ait, Leonem, viso mure, fugere; sed verba graeca *Aristotelis* diligenter rimari oportet, quia scripsit, quod Leo aliquando ὗν, idest *suem*, non μῦν, idest *murem*, formidat. Vid. Aldrovandum de *Quadr. Digit. Vivip.* Lib. I.

3. ἐλάφου νεῦρον. Vulgata lectio in hac Fabula a Planu-

Fab. XCV. Leo, Mus, et Vulpes.

Leo quum olim dormiret, per os eius Mus forte discurrit. Tum ille consurgens, quaquaversum circumagebatur, eum quaeritans qui inde transierat. At Vulpes eum conspicata, graviter obiurgabat, quod Leo nimirum quum esset, murem pertimuisset. Cui ille, Ego vero, respondit, de eius voluntate tantummodo irascor.

Haec profecto docent, quod prudentes homines ne parva quidem negligere debeant.

Fab. XCVI. Leo, Vrsus, et Vulpes.

Leo et Vrsus quum hinnulum invenissent, de eo obtinendo dimicabant. Mutuis itaque vul-

de quoque edita num. XXXIX. habet βουνεύρῳ περιτυχόντες, quae vox a Stephano in *Append. ad Thes. Graec.* correcta est in βυνέβρῳ. Hinc nonnulli, ut Cl. quoque Hudson observavit, contra Aesopicas Fabulas argumentum ducunt. Ego vero mirari non desino, quanam de caussa nescierit Stephanus, nullum esse discrimen inter βούνευρον, et βύνεβρον: idque, quia litterae β et υ, labiales, ut vocant, quum eiusdem sint organi, facile ac saepissime inter se commutantur. Hinc quoque factum, ut Graeci recentiores τὸ β aeque ac τὸ υ, iuxta Latinorum V efferant. Satis est vel unum Casaubonum rei testem ducere, qui in suis ad Athenaei Lib. V. cap. 3. animadversionibus, iam observavit νευρός in scriptoribus aliquoties legi pro νεβρός.

4. ἐμάχοντο. Hunc Apologum expressise videtur

διατεθέντων, καὶ ἐκ τῆς πολλῆς μάχης ἀμφοτέρων σκοτιθέντων, καὶ ἡμιθανῶν κειμένων, ἀλώπηξ περιοῦσα, ὡς ἐθεάσατο τοὺς μὲν παρειμένους,[1] τὸ δὲ νεῦρον ἐν μέσῳ κείμενον, εἰσελθοῦσα διὰ μέσου αὐτῶν, ἀραμένη τοῦτο, δρομαίως ᾤχετο. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὴν, καὶ ἀναστῆναι μὴ δυνάμενοι, εἶπον· ἄθλιοι ἡμεῖς, ὅτι δι' ἀλώπεκα ἐμοχθοῦμεν.

Ὅλως διδάσκει, ὅτι εὐλόγως ἐκεῖνοι ἄχθονται, οἱ τῶν ἰδίων καμάτων τοὺς τυχόντας ὁρῶσι τὰς ἐπικαρπίας ἀποφερομένους. Ἢ, ὅτι πολλοὶ μόχθον καὶ κόπον ἑτέρων ποιοῦνται ἴδιον κέρδος.

Μῦθος ϙζ΄. Λέων καὶ Λαγωός.

Λέων περιτυχὼν [2]λαγωῷ κοιμωμένῳ, τοῦτον ἔμελλε καταφαγεῖν. Μεταξὺ δὲ θεασάμενος ἔλαφον παριοῦσαν, ἀφεὶς τὸν λαγωὸν, ἐκείνην ἐδίωκεν. Ὁ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ψόφων ἐξαναστὰς, ἔφυγε. Ὁ δὲ λέων ἐπὶ πολὺ διώξας τὴν ἔλαφον, ἐπει-

Hesiodus in *Scuto Herc.* v. 402. dum ait

Ὡς δὲ λέοντε δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο
Ἀλλήλοις κοτέοντε, ἐπὶ σφέας ὁρμήσωσι,
Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄραβός θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων.

1. τὸ δὲ νεῦρον. Mendosa certe huiusmodi lectio est, aeque ac apud Planudem, qui edidit τὸ βούνευρον. Legendum itaque ubique τὸν: est autem βούνεβρος, vel βούνευρο, *hinnulus magnus*, a βου partic. intensiva, et νεβρός. Emenda igitur et lege νεβρόν.

2. λαγωῷ κοιμωμένῳ. Somno valde deditus Lepus est,

neribus confecti, quum tandem longa pugna defessi, caligantibus oculis ac semianimes humi iacerent, Vulpes inde forte pertransiens, ubi eos prostratos, positumque in medio hinnulum vidit, inter utrumque ingressa, eum cepit, atque effusa se fuga proripuit. Id illi quum cernerent, nec tamen surgere possent, Heu nos miseros, dixere, qui pro Vulpe pugnabamus!

Haec fabula monet, eos iure indignari, qui fructus propriis laboribus partos sibi a ceteris auferri vident. Docet insuper, quod multi aliorum curas atque labores proprio lucro apponunt.

Fab. XCVII. Leo et Lepus.

Leo dormientem Leporem nactus, confestim eum devorare parabat. Cervam interim praetereuntem conspicatus, relicto Lepore, eam persequi coepit. Lepus interea strepitu excitatus, inde fugam abripuit. Leo autem postquam Cer-

oculis autem est adeo indefessis, ut tam in somno quam in vigilia aperti maneant. *Reusnerus* in *Paradiso Poetico:*

Esse quid hoc dicam, quod non tua lumina condis,
Languida si dulci membra quiete levas?

Id autem fit, quod hoc animal oculis exporrectis est praeditum, et palpebris adeo praecisis, ut hae pupillis munimentum nullum praebere, neque somno claudi possint.

δὴ καταλαβεῖν οὐκ ἐδυνήθη, ἐπανῆλθε πάλιν ἐπὶ τὸν λαγωόν. Εὑρὼν δὲ καὶ αὐτὸν πεφευγότα, ἔφη· ἀλλ᾽ ἔγωγε δίκαια πέπονθα, ὅτι περ ἀφεὶς τὴν ἐν χερσὶ βορὰν, ἀδήλοις ἐλπίσιν ἐδίωκον.

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων [1] μικροῖς κέρδεσι μὴ ἀρκούμενοι, λανθάνουσι καὶ τὰ ἐν χερσὶ προϊέμενοι.

Μῦθος γη'. Λέων καὶ Μῦς.

Λέοντος κοιμωμένου, μῦς τῷ σώματι αὐτοῦ περιέδραμεν· ὁ δ᾽ ἐξαναστὰς, καὶ συλλαβὼν αὐτὸν, ἔμελλε καταθοινήσασθαι. Τοῦ δὲ δεηθέντος μεθεῖναι αὐτὸν, καὶ λέγοντος, ὅτι σωθεὶς χάριτάς σοι ἀποδώσω, μειδιάσας ἀπέλυσεν αὐτόν. Συνέβη οὖν αὐτὸν μετ᾽ οὐ πολὺ τῇ τοῦ μυὸς χάριτι περισωθῆναι· ἐπειδὴ γὰρ συλληφθεὶς ὑπό τινων κυνηγῶν, [2] κάλῳ ἐπεδέθη ἔν τινι δένδρῳ, τηνικαῦτα ἀκούσας ὁ μῦς αὐτοῦ στένοντος, ἐλθὼν τὸν κάλον περιέτρωγε, καὶ λύσας αὐτὸν ἔφη· σὺ μὲν οὖν τότε μου κατεγέλας, ὡς μὴ προσδεξόμενος ἀπ᾽ ἐμοῦ

1. μικροῖς κέρδεσι μὴ ἀρκούμενοι. Haud absimile illud est, quod in *Graecorum collectaneis* effertur:

Δυοῖν ἐπιθυμήσας, οὐδετέρου ἔτυχες.

2. κάλῳ ἐπεδέθη. Habes hanc Fabulam etiam in Palatinis Codicibus, ex quibus primum Neveletus edi-

vam longe est insequutus, nec eam adsequi potuit, ad Leporem reversus est; sed eum quoque fuga elapsum quum reperisset, Ego mehercule digna patior, inquit, quia paratam in manibus escam reiiciens, incertam volui spem sequi.

Ita nonnulli homines parvo lucro haud contenti, ea quoque quae possident, imprudentes amittunt.

Fab. XCVIII. Leo et Mus.

Mus quidam ad os Leonis, qui forte dormiebat, accessit. Consurgens ille, ipsumque corripiens, iam eum deglutire parabat. Mus vero Leonem rogare, ut se dimitteret, seque accepti beneficii gratias ei relaturum polliceri. Tum Leo adridens, liberum ipsum atque incolumem reliquit. Haud longo autem tempore elapso, contigit, ut Leo Muris illius beneficio servaretur. Nam quum a venatoribus comprehensus, fune ad arborem esset alligatus, Mus, eius gemitu audito, eo statim accessit, suisque dentibus funem corrodit. Ita quum ipsum liberum reddidisset, Tu

dit n. 221. sed adeo vitiis est scatens, atque corrupta, ut Deiphobo illi Maronis potius quam fabulae similem dicere possis. Hoc unum notasse sufficiat, quod pro κάλῳ, edidit καμήλῳ, et pro κάλον, quod inferius occurrit, pari modo κάμηλον habet.

ἀμοιβήν· νῦν δὲ εὖ ἴσθι, ὅτι ἐςὶ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ χάρις.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι [1] ἐν καιρῷ μεταβολῆς, καὶ οἱ σφόδρα δυνατοὶ τῶν ἀσθενεςέρων ἐνδεεῖς γίνονται.

Μῦθος ϙθ'. Λέων καὶ Ὄνος.

Λέων καὶ ὄνος κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλες ποιησάμενοι, ἐξῆλθον ἐπὶ θήραν. Γενομένων δὲ αὐτῶν κατά τι σπήλαιον, ἐν ᾧ ἦσαν [2] αἶγες ἄγριαι, ὁ μὲν λέων στὰς πρὸ τοῦ στομίου ἐξιούσας παρετηρεῖτο· ὁ δὲ εἰσελθὼν, ἐνήλλαττεν αὐτὰς, καὶ ὀγκᾶτο, ἐκφοβεῖν βουλόμενος. Τϐ δὲ λέοντος πλείστας συλλαβόντος, καὶ ἐξελθόντος τοῦ ὄνου, ἐπυνθάνετο αὐτοῦ εἰ γενναίως ἠγωνίσατο, καὶ εἰ τὰς αἶγας καλῶς ἐδίωξε. Καὶ ὁ λέων φησίν·

1. ἐν καιρῷ μεταβολῆς. Longe quidem a fabulae sententia Epimythion hoc distat, cuius generis et alia plura passim occurrunt. Id eo derivatum, quod quislibet, ut in Prolegomenis est observatum, pro suo arbitrio Aesopicis Fabulis aliquid semper addidit. Ceterum ex hac fabula illud vel maxime eruitur, quod beneficium invitatur beneficio, et officium officio provocatur. Hinc Sophocles in *Oed. Coloneo*:

Ἡ χάρις χάριν φέρει,

et rursum in *Aiace Flagellifero*:

Χάρις χάριν γάρ ἐςιν ἡ τίκτουσ' ἀεί.

2. αἶγες ἄγριαι. *Caprae* silvestres *in plurimas similitudines transfigurantur. Sunt caprae, rupicaprae, ibi-*

quidem, Mus ait, antea me deridebas, quasi ad grates reddendas impos essem. Nunc itaque pro certo scias, quod apud nos etiam gratia est.

Fabula declarat, quod si quando praesens reipublicae status immutetur, potentiores quoque humiliorum subsidio egent.

Fab. XCIX. Leo et Asinus.

Leo et Asinus societate simul inita, in venationem egressi sunt. Quum itaque ad antrum quoddam pervenissent, quo nonnullae silvestres caprae se receperant, Leo quidem in eius limine adstans, quotquot exirent comprehendebat; Asinus vero introgressus, eas,ut egrederentur,exagitabat, atque ruditibus deterrebat. Ita quum plurimae a Leone captae essent, egressus demum Asinus,eum,utrum fortiter se gessisset, ac strenue ca-

ces; sunt et oryges, damae, pyrargi, strepsicerotes, multaque alia haud dissimilia. Sed illa Alpes, haec transmarini situs mittunt. Haec Plinius. Sed maxima, inquit Scaliger *Exercit.* 207. priscorum negligentia, dum rerum naturas profitentur, elenchis nominum tantum coacervatis, nobis plus inquirendum, quam si nihil prodidissent, reliquerunt. Inter quos princeps Plinius, dum studet nil intactum relinquere, pro epulis apponit titulos convivis. Videndus Aldrovandus de *Quadrup. Bisulcis* Lib. I. cap. 10. pag. 719. ubi species ac nomina caprarum, quotquot Graeci Latinique commemorarunt, clare ac dilucide exhibet.

εὖ ἴσθι, ὅτι [1] κἀγώ σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ᾔδειν σε ὄνον ὄντα.

Οὕτως οἱ παρὰ τοῖς εἰδόσιν ἀλαζονευόμενοι, εἰκότως γέλωτα ὀφλισκάνουσι.

Μῦθος ρ'. Λῃστὴς καὶ Συκάμινος.

Λῃστὴς ἐν ὁδῷ τινα ἀποκτείνας, ἐπειδὴ παρὰ τῶν ὑποτυχόντων ἐδιώκετο, καταλιπὼν αὐτὸν, ἔφυγε. Τῶν δὲ ἄντικρυς ὁδευόντων, καὶ πυνθανομένων αὐτῷ, τίνι μεμολισμένας ἔχει τὰς χεῖρας, ἔλεγεν [2] ἀπὸ συκαμίνων καταβεβηκέναι· καὶ ὡς ταῦτα ἔλεγεν, οἱ διώκοντες αὐτὸν ἐπελθόντες, καὶ συλλαβόμενοι, εἴς τινα συκάμινον αὐτὸν ἔστρωσαν. Ἡ δὲ συκάμινος ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἄχθομαι πρὸς τὸν θάνατον

1. κἀγώ σε ἐφοβήθην. Similem fere Fabulam videre est apud Phaedrum Lib. I. 11. Avienum, Gabriam, et Camerarium. Hanc vero Lucianus prae oculis habuisse videtur, dum in *Piscatore* §. 32. ait, τὸν ἐν Κύμῃ ὄνον μιμήσασθαι, ὃς λεοντῆν περιβαλλόμενος, ἠξίου λέων αὐτὸς εἶναι, πρὸς ἀγνοοῦντας τοὺς Κυμαίους ὀγκώμενος μάλα τραχὺ καὶ καταπληκτικόν· ἄχρι δή τις αὐτὸν ξένος, καὶ λέοντα ἰδὼν καὶ ὄνον πολλάκις, ἤλεγξε, καὶ ἀπεδίωξε παίων τοῖς ξύλοις. Id autem ex fabula Aesopi desumptum esse, ipse Lucianus alibi testatur, ut in *Fugitiv.* c. 13. *Philopatr.* cap. 5. et *Pseudolog.* cap. 3. Sed tamen nulla in Aesopico Apologo Cumarum fit mentio, nec

pras insequutus esset interrogavit. Cui Leo, Scias velim, inquit, quod mihi quoque timorem maximum iniecisses, nisi Asinum te esse probe nossem.

Ita etiam, qui se apud scientes magnifice iactant, deridiculi merito fiunt.

Fab. C. Latro et Morus.

Latro quum in via quemdam interfecisset, et ab iis qui forte aderant impeteretur, protinus eo relicto fugam corripuit. Nonnulli autem, qui ex adversa parte veniebant, quum ei obviam incidissent, ipsumque rogassent, cuiusnam rei caussa pollutas sanguine manus haberet, ille se e moro delapsum respondit. Vix ea fatus erat, quum ceteri qui pone insequebantur, supervenere, eumque comprehensum iuxta morum quam-

certe credi potest, Cumanos tam stolidos ac bardos fuisse, ut Asinum a Leone non cognoscerent. Id autem fortasse Lucianus, ut erat omnium irrisor hominum, atque Deorum, ad eos deridendos finxit. Vide Platon. in *Cratylo*, et fab. Planud. CXIII.

2. *ἀπὸ συκαμίνων*. *Συκάμινον* Dioscoridis Lib. I. c. 182. alias *συκαμινέα* et *συκόμορον*, arbor est mora ferens fici dulcedine. Scholiastes vero Aristoph. ad *Ranas* v. 1278. ait: *Σῦκον, εἶδος παθήματος ἀεὶ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ τινὶ μέρει τοῦ σώματος, ὅ φασιν ἰδιωτικῶς Συκάμινον.*

ὑπηρετοῦσα· καὶ γὰρ ὃν αὐτὸς ἀπειργάσω, εἰς ἐμὲ τοῦτον [1] ἀφαιματοῦσι.

Μῦθος ρα'. Λύκος καὶ Ἀρνός.

Λύκος ἄρνα εὑρὼν πεπλανημένον, οὐκ ἀφήρπασε χειρὶ δυναστοπάτῃ, ἀλλ' ἐθέλησε μετ' εὐλόγου αἰτίας τοῦτον φαγεῖν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν τοιαῦτα· [2] πέρυσι σὺ πολλὰ καθύβρισάς με. Ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν θρηνῳδῶν ἀνεβόα· ἐγὼ ἐν τούτῳ γεγένημαι τῷ χρόνῳ. Καὶ ὁ λύκος εἶπε πρὸς αὐτόν· τὴν ἄρουράν μου νέμῃ. Ὁ ἀρνὸς ἔφη· ἀκμὴν τροφὴν οὐκ εἶδον. Πάλιν ὁ λύκος· [3] ἐκ τῆς πη-

1. ἀφαιματοῦσι. Ita in Codice, quod profecto esse scriptoris sphalma subiecta ibidem lineola declarat. Ceterum heic mendum in Codice inesse suspicor: mallem enim pro ἀφαιματοῦσι, legi ἐκδικοῦσι, vel ἀμύνονται, aut quid simile, ut clarior sensus evaderet. Quam aliam enim heic adferre possim medelam, prorsus ignoro. Deest quoque in hac Fab. Epimythion, quod magis magisque librarii oscitantiam demonstrat.

2. πέρυσι. In Codice legitur περί σου, quod sane non video quid heic significet. Profecto librarius erravit, verborum quadam similitudine deceptus.

3. ἐκ τῆς πηγῆς μου πίνεις. Hanc Aesopi fabellam Phaedrus quoque Lib. I. 1. senariis versibus adornavit. Nostra tamen aliquantisper in narratione dissentit, licet idem sit prorsus argumentum; ex quo plane colligitur, Phaedrum Aesopi fabulas suo inge-

dam humi stravere. Tunc Morus, Ego quidem, inquit, quod ad tui necem inserviam, haud aegre fero; ita enim poenas illius quem interfecisti, iuxta me sumunt.

Fab. CI. Lupus et Agnus.

Lupus quum agnum a grege digressum invenisset, non eum validis unguibus corripuit, sed iusta cum caussa devorare volebat. Hisce itaque eum est aggressus: Tu mihi iamdiu contumelias plurimas attulisti. At Agnus gemens respondebat, Ego nuperrime natus sum. Tunc Lupus, Agrum meum pascis; et Agnus, Adhuc herbam non degustavi. Iterum Lupus: Ex meo fon-

nio concinnasse, suoque ex arbitrio variasse. Hinc in eam sententiam concedere non possum, quam in medium affert Antonius Casitto Iurisconsultus Neapolitanus, Aesopi nempe fabulas, quae Graece leguntur, a Planude Venetias delato anno plus minus 1320. ex Phaedri fabulis versas fuisse, quemadmodum libros adolescentulis aetate illa in scholis proponi solitos, Graecam in linguam transtulit, quales sunt Boethius de *Consol. Philosophiae*, *Disticha* Catonis etc. Videsis *Ephemerid. Litterarias Neapolit.* Tom. II. pag. 161. Quod falsum quam sit, ii profecto noscent, qui utriusque collationem fecerint. Nam praeterquamquod Codex noster Planudis aetatem uno fere saeculo antecedit, illud est praeterea animadvertendum, quod si Planudes Phaedri fabulas Graecas fecisset, aut omnes in Planudea collectio-

γῆς μου πίνεις. Ὁ δὲ, οὐ πέπωκα ὕδωρ, προσεῖπεν αὐτῷ· τῆς γὰρ μητρός μου τὸ γάλα, ἡ τροφή μου, καὶ τὸ πόμα μου. Ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ φαγὼν τοῦτον, εἶπεν· ἀλλ' ἐγὼ τέως ἄδειπνος οὐ μενῶ, εἰ καὶ σὺ ἀφορμὴν ἐμὴν πᾶσαν λύεις.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι γνώμην κακούργου καὶ πλεονέκτου λόγος οὐ πείθει, κἂν ἀληθὴς τυγχάνῃ. Ἢ, ὅτι οἷς πρόθεσίς ἐστιν ἀδικεῖν, παρ' αὐτοῖς οὐδὲ δικαία ἀπολογία ἰσχύει.

Μῦθος ρβ'. Λύκος καὶ Γέρανος.

Λύκος καταπιὼν ὀστοῦν, περιῄει ζητῶν τὸν ἰώμενον. Περιτυχὼν δὲ γεράνῳ, τοῦτον παρεκάλει ἐπὶ μισθῷ τὸ ὀστοῦν ἐξελεῖν. Κἀκεῖνος καταθεὶς τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν εἰς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ, τὸ ὀστοῦν ἐξέσπασε, καὶ τὸν ὁμολογηθέντα μισθὸν ἀπῄτει. Γελάσας οὖν ὁ λύκος καὶ τοὺς ὀδόντας θήξας, ἀρκεῖ σοι, εἶπεν, ἀντὶ μισθοῦ τοῦτο καὶ μόνον, ὅτι ἐκ λύκου στόματος καὶ ὀδόντων ἐξῆξας κάραν σῶαν μηδὲν παθοῦσαν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ἄνδρας δολίους, οἵτινες ἐκ κινδύνων διασωθέντες, τοῦτο παρέχουσι τοῖς εὐεργέταις ἀντὶ χάριτος, τὸ μὴ βλάψαι αὐτούς.

ne aut similes saltem haberemus; qui enim aliquid vertit, semper archetypum sequi debet. Verum nec omnia Planudeae fabularum argumenta cum Phaedri

te bibis; et ille, Nondum aquam bibi, respondit; lac enim matris meae cibum mihi praebet et potum. Sed Lupus eum arripiens, ac iam voraturus, Haud ego, inquit, diutius impastus manebo, etsi meas omnes rationes eludas.

Fabula declarat, verba, quamvis vera sint, improbi tamen atque violenti mentem non flectere; quibus autem iniuste agere propositum est, apud illos nec iusta defensio locum habet.

Fab. CII. Lupus et Grus.

Lupus ossum quum deglutisset, medicum quaerens circumibat. Gruem itaque forte nactus, hunc, ut ossum sibi extraheret, pacta mercede rogavit. Ille igitur in eius gutture caput inserens, ossum extrahit, pactamque mercedem expostulat. Sed Lupus ridens, ac dentes acuens, Satis tibi pro mercede vel hoc unum sit, inquit, quod ex ore ac dentibus Lupi, sanum atque incolume caput reduxeris.

Dolosos homines haec fabula ostendit, qui e periculis erepti, eam tantum sospitatoribus suis gratiam rependunt, nullum iis detrimentum adferre.

fabb. conveniunt, nec omnes Phaedri fabb. in Planud. Collectione, quam hactenus habuimus, reperiuntur.

1. Vide quae supra ad Fab. XCIV. adnotavimus.

Μῦθος ργʹ. Λύκος καὶ Αἴξ.

Λύκος θεασάμενος αἶγα ἐπί τινος κρημνοῦ νεμομένην, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο αὐτῆς ἀφικέσθαι, παρῄνει κατωτέρω καταβῆναι, μή πως πέσῃ λαθοῦσα, [1] λέγων, καὶ λειμῶνες, καὶ πόα παρ' αὐτῷ σφοδροτάτη. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφη· ἀλλ' οὐκ ἐμὲ ἐπὶ νομὴν καλεῖς, ἀλλὰ τροφῆς ἀπορεῖς.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ πονηροὶ, ὅταν παρὰ τοῖς εἰδόσι πονηρεύονται, [2] ἀνόνητοι τεχνασμάτων γίνονται.

Μῦθος ρδʹ. Λύκος καὶ Γραῦς.

Λύκος λιμώττων, περιῄει ζητῶν ἑαυτῷ τροφήν. Γενόμενος δὲ κατά τινα τόπον, ἤκουσε παιδίου κλαυθμυρίζοντος, καὶ γραὸς ἀπειλουμένης, καὶ λεγούσης αὐτῷ, παῦσαι τοῦ κλαίειν, μήπως τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐπιδώσω σε τῷ λύκῳ· οἰόμενος δὲ ὁ λύκος, ὅτι ἀληθεύει ἡ γραῦς, ἵστατο ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἐκδεχόμενος. Ὡς δὲ ἑσπέρα κατέλαβεν, ἀκούει πάλιν τῆς γραὸς κο-

1. λέγων, καὶ λειμῶνες. De veritate huius lectionis valde dubito, et aliquid scriptoris incuria intercidisse puto; ita enim quodammodo procedere deberet sermo: λέγων, ὡς εἰσὶ καὶ λειμῶνες etc.

2. ἀνόνητοι τεχνασμάτων. Male Neveletus ex Palatinis

Fab. CIII. Lupus et Capra.

Lupus in rupe quadam pascentem Capram conspicatus, quum ad eam accedere non posset, eam, ut inferius descenderet, ne imprudens caderet, hortabatur, apud se mollia prata, ac herbae quamplurimum esse praedicans. Ei vero Capra respondit, Amice, non me ad pascua vocas, sed ipse cibi indiges.

Ita quoque pravorum hominum fraudes, dum improbitatem suam apud scientes exercere conantur, irritae sunt.

Fab. CIV. Lupus et Vetula.

Lupus esuriens, cibum sibi quaeritans circumibat. Quum itaque ad locum quemdam devenisset, vagientem puerum, Vetulamque ita ei minitantem audivit; Desine flere, puer, ne eadem hac hora te Lupo tradam. Existimans Lupus Vetulam vera loqui, diu illic exspectans est commoratus. At quum vesper advenisset, audivit eamdem Vetulam blandientem puero, at-

membranis, in quibus etiam haec fabula legitur, edidit, fab. 234. ἀνόνητοι τῶν πχνατμάτων, quae quidem lectio ipsi etiam suspecta erat, sed tamen corrigere unico ν adscito non ausus est.

3. ἐπιδώσω. Scribendum erat ἐπιδώκω.

λακευσάσης τὸ παιδίον, καὶ λεγούσης αὐτῷ· ἐὰν ἔλθῃ ἐνταῦθα ὁ λύκος, ὦ τέκνον, [1] φονεύσομεν αὐτόν. Τούτων ἀκούσας ὁ λύκος, ὡς οὐδὲν τοῖς λόγοις ἀκόλουθον ἦν, ἀπηλλάττετο λέγων· ἐν ταύτῃ τῇ ἐπαύλει ἄλλα μὲν λέγουσιν, ἄλλα δὲ ποιοῦσιν.

Ὁ μῦθος οὗτος δηλοῖ τοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες τὰ ἔργα οὐκ ἔχουσι κατὰ τοὺς λόγους.

Μῦθος ρι'. Λύκος καὶ Ποιμήν.

Λύκος ἀκολουθῶν ποίμνῃ προβάτων, οὐδὲν ἠδίκει. Ὁ δὲ ποιμὴν κατ' ἀρχὰς μὲν ἐφυλάττετο αὐτὸν ὡς πολέμιον, καὶ δεδοικὼς παρετηρεῖτο. Ἐπεὶ δὲ συνεχῶς ἐκεῖνος παρεπόμενος [2] οὐδὲ ἁρπάζειν ἐπεχείρει, τότε ταῦτα νοήσας φύλακα μᾶλλον αὐτὸν εἶναι ἢ ἐπίβουλον, ἐπεὶ δὲ χρεία τις αὐτὸν κατέλαβεν εἰς ἄστυ παραγενέσθαι, καταλιπὼν παρ' αὐτῷ τὰ πρόβατα, ἀπηλλάγη. Καὶ ὡς καιρὸν εἶχεν, ὑπολαβὼν τὰ πλείω διέφθειρεν. Ὁ δὲ ποιμὴν ἐπανελθὼν, καὶ θεασάμενος τὴν ποίμνην διεφθαρμένην, ἔφη· ἀλλ' ἐγὼ δίκαια πέπονθα, [3] τί γὰρ λύκῳ πρόβατα ἐπίστευον;

1. φονεύσομεν. Perperam scriptum est in Codice, ἵνα φονεύσωμεν, quod sane cum reliquis verbis non convenit, nisi quid librarii errore periisse credamus. Ceterum Planudes etiam fab. CXXXVIII. quae eiusdem est argum. habet: ἐὰν ἔλθῃ ὁ λύκος δεῦρο, φονεύσομεν, ὦ τέκνον, αὐτόν.

que ita dicentem, Si huc Lupus accesserit, fili, eum profecto interficiemus. His Lupus auditis, ubi nihil Vetulae verbis respondere intellexit, inde recessit aiens; Hac in domo alia dicunt, alia faciunt.

Eos homines haec fabula innuit, quorum facta minime verbis respondent.

Fab. CV. Lupus et Pastor.

Lupus ovium gregem sequens, nullum iis damnum inferebat. Pastor itaque primo quidem ab eo, tamquam ab hoste, sibi cavebat, metuensque illum attente observabat. Deinde vero, licet continuo sequeretur, quum nihil unquam rapere aggressus esset, tunc Pastor eum custodem potius, quam insidiatorem esse ratus, postquam necessitate quadam se in urbem conferre adactus est, relictis ei ovibus discessit. Tum Lupus occasione arrepta, maiorem gregis partem devoravit. Reversus inde Pastor, gregisque cladem cernens, Ego quidem digna patior, inquit; quid enim Lupo oves credidi?

2. οὐδέ: mallem οὐδὲν, ut et paullo inferius ἐπαθή.
3. τί γὰρ λύκῳ πρόβατα ἐπίστευον; Lupus et pecudes genuino quodam odio dissident, de quo Plinius agit Lib. X. cap. 74. et Horat. expressit his versibus Epod. IV.

Οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων, [1] οἳ τοῖς φιλαργύροις, ἀπώλεια γενήσεται.

Μῦθος ρς'. Λέαινα, καὶ Ἀλώπηξ.

Λέαινα ὀνειδιζομένη ὑπὸ ἀλώπεκος, ἐπὶ τὸ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου [2] ἕνα τίκτειν, ἔφη, ἀλλὰ λέοντα.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ καλὸν οὐκ ἐν πλήθει, [3] ἀλλ' ἐν ἀρετῇ.

Μῦθος ρζ'. Λύκος καὶ Ἀρνίον.

[4] Λύκος ἀρνίον ἐδίωκε· τὸ δὲ εἰς τὸ ἱερὸν κατέφυγε. Προσκαλουμένου δὲ αὐτὸ τοῦ λύκου,

Lupis et agnis quanta sortito obtigit,
Tecum mihi discordia est.

Hinc de re alicui male credita adagium illud Latini usurpabant „ *Ovem lupo commisisti* „ Terent. in *Eunucho*. Ac Tullius *Philippica* 3. *O praeclarum custodem ovium, ut aiunt, lupum! Custosne urbis, an direptor et vexator esset Antonius?*

1. οἳ τοῖς φιλαργύροις. Nonnulla in hoc Epimythio verba desunt. Quis non videt enim, post φιλαργύροις apponi debere πιστεύουσι, aut quid simile?

2. ἕνα τίκτειν. Si adhibenda fides Herodoto, hanc ipse rationem reddit Lib. III. Ἡ μὲν λέαινα ἐὸν ἰσχυρότατον, καὶ θρασύτατον ἅπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκτει ἕνα· τίκτουσα γὰρ συνεκβάλλει τῷ τέκνῳ τὰς μήτρας. Herodoto vero, et vulgatae opinioni dissentit Aristot. Lib. VI. cap. 31. *Histor. Animal.* aliique veteres, quorum sententiam sequitur Oppianus, dum de Leaena ait, *de Venat.* III. 57. et seqq.

Ita quoque, qui avaris sua committunt, cuncta perdunt.

Fab. CVI. Leaena et Vulpes.

Increpata a Vulpe Leaena, quod unicum tantum omni aetatis suae tempore filium pareret, Sed Leonem pario, respondit.

Fabula declarat, quod pulcrum non in multitudine, sed in virtute consistit.

Fab. CVII. Lupus et Agnus.

Lupus Agnum insequebatur; is vero in templum confugit. Porro quum Lupus evocaret,

Βάξις ἄρ' ἀτρεκέως ἀνεμώλιος ὥς ἕνα τίκτει.
Πέντε φέρει πρώτιστον· αὐτὰρ πίσυρας μετέπειτα
Ὠδῖνι σχύμνους, κατὰ δ' ἑξείης ὑπένερθεν·
Νηδύος ἐκ τριτάτης τρεῖς ἔκθορον· ἐκ δὲ τετάρτης
Ἀμφίδυμοι παῖδες· πύματον δ' ἕνα γείνατο μήτηρ
Γαστρὸς ἀριστοτόκοιο κλυτὸν βασιλέα λέοντα.

Idem et Phile cap. 34.

3. ἀλλ' ἐν ἀρετῇ. Virtus et animi excellentia spectanda est, non vilis numerus. Vide Coelium Rhodiginum, qui in *Antiq. Lect.* adagium hoc refert: μόνον, ἀλλὰ λέοντα.

4. λύκος ἀρνίον. Similem Apologum Avienus refert num. 42. Verum infelix adeo Aesopicae fabellae imitator fuit, ut, *quis tam ferreus ut teneat se*, dum de Lupo hoedum insequente ait:

Impius hunc raptor, mediamque sequutus in urbem,
Tentat compositis sollicitare dolis: etc.

καὶ λέγοντος, ὅτι θυσιάσει αὐτὸ ὁ ἱερεὺς, εἰ καταλάβῃ, τῷ Θεῷ ἐκείνῳ, ἔφη· ἀλλ' αἱρετώτερόν μοί ἐςι Θεῷ θυσία γενέσθαι, ἢ ὑπὸ σοῦ διαφθαρῆναι.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οἷς ἐπίκειται τὸ ἀποθανεῖν, κρείττων ἐςὶν ὁ μετὰ δόξης θάνατος.

Μῦθος ρη'. Λαγωοὶ, καὶ Ἀλώπεκες.

[1] Λαγωοί ποτε πολεμοῦντες αἰετοῖς, παρεκάλουν εἰς συμμαχίαν ἀλώπεκας. Αἱ δὲ ἔφασαν· ἐβοηθήσαμεν ἂν ὑμῖν, εἰ μὴ εἴδειμεν τίνες ἦτε, καὶ τίσι πολεμεῖτε.

Ὁ μῦθος τοῦτο δηλοῖ, ὅτι οἱ φιλονεικοῦντες τοῖς κρείττοσι, τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας καταφρονοῦσι.

Μῦθος ρθ'. Λέων, Ὄνος, καὶ Ἀλώπηξ.

Λέων, καὶ ὄνος, καὶ ἀλώπηξ [2], κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλους ποιησάμενοι, ἐξῆλθον πρὸς ἄγραν.

1. Λαγωοί ποτε. Haec fabula cum ea, quae in Collectione Planud. refertur num. 107. adeo concordat, ut nullum ne in verbis quidem discrimen exhibeat. Hinc coniici posset, Planudem non a Babrii iambis, ut Neveletus, aliique putarunt, suas fabellas compilasse, sed a communi aliquo, nec tunc ignoto fonte eduxisse. Vide quae in Prolegom. adnotavimus.

aiens, quod si sacerdos eum caperet, statim templi illius Numini sacrificaret, Optatius est mihi, respondit Agnus, Dei victima esse, quam a te dilacerari.

Haec omnino declarant, iis quibus mori statutum est, magis decorum esse cum gloria mori.

Fab. CVIII. Lepores, et Vulpes.

Lepores olim cum Aquilis bellum gerentes, in auxilium Vulpes vocarunt. Hae vero hoc illis responsum dedere, Vobis quidem suppetias ferremus, nisi qui vos, et cum quibus sit decertandum nosceremus.

Fabula docet, eos qui cum potentioribus contendere cupiunt, propriam salutem omnino contemnere.

Fab. CIX. Leo, Asinus, et Vulpes.

Leo, Asinus, et Vulpes societate simul inita, in venationem egressi sunt. Multam itaque prae-

2. *κοινωνίαν πρὸς ἀλλήλους*. Profecto quod in Pandectis de leonina societate dicitur, ab hoc Aesopi apologo processit. In iis enim ex Ulpiano refert Aristo, Cassium respondisse, societatem talem coiri non posse, ut alter lucrum tantum, alter damnum sentiret; et hanc societatem, leoninam solitum appellare. Vide Lib. 29. *Si non fuerint § Aristo. ff. pro socio*. Ceterum

Πολλὴν οὖν θήραν συλλαβόντες, ἦλθον εἰς τὸ φαγεῖν. Προσέταξε γοῦν τῷ ὄνῳ ὁ λέων διελεῖν αὐτήν. Τοῦ δὲ τρεῖς μοίρας ἐξ ἴσου ποιήσαντος, καὶ ἐκλέξασθαι παραινοῦντος αὐτοὺς, ὁ λέων ἀγανακτήσας, κατεθοινήσατο τὸν ὄνον· εἶτα προσέταξε τῇ ἀλώπεκι μοιράσαι. Ἡ δὲ ἅπαντα εἰς μίαν μερίδα [1] συνῆξε, καταλιποῦσα μικρὰν, καὶ οὐδαμινὴν μερίδα ἑαυτῇ. Ὁ δὲ λέων ἔφη· ὦ φίλη, τίς σε οὕτως διανέμειν ἐδίδαξεν; ἡ δὲ ἀλώπηξ ἔφη· ἡ τοῦ ὄνου συμφορά.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι σωφρονισμοὶ τοῖς ἀνθρώποις γίνονται τὰ τῶν πέλας δυστυχήματα.

Μῦθος ρί. Λέων καὶ Γεωργός.

[2] Λέων ἐρασθεὶς θυγατρὸς γεωργοῦ, ταύτῃ μνηστευθῆναι ἐβούλετο. Ἐπέκειτο οὖν ἐκβιάζων τὸν πατέρα αὐτῆς· ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς ἔλεγε μὴ ἐκδοῦναι θηρίῳ τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα· ὁ λέων οὖν ἠπείλει αὐτῷ· ὁ δὲ μὴ δυνάμενος διὰ τὸν φόβον ἀναβάλλεσθαι, ἐπενόησεν ἐμφρόνως, καί φησι πρὸς τὸν λέοντα· οὐ δύναμαί σοι δοῦναι τὴν ἐμὴν

huic valde similem apologum narrat Pierius, Lib. I. *Hierogl* quando scilicet Ptolemaeus Rex Aegypti aliquot talentorum millia collegit, et ad Alexandrum deferri curavit: quem vide, si vacat.

1. συνῆξε. Rectius συνῆχε. Crediderim tamen sequioribus graecae linguae temporibus anomala verba per-

dam quum cepissent, omnes demum, ut comederent, convenere. Tum Leo Asino iubet, ut praedam dividat: qui tres partes aequales quum fecisset, atque simul moneret, ut quisque, quam vellet, eligeret, Leo indignatus Asinum extemplo devoravit, ac deinde Vulpi, ut ipsa divideret, imperavit. Ea vero cuncta in unum collegit, sibique minimam, vilioremque praedae partem reservavit. Cui Leo, Quisnam te, amica, ait, tam egregie partiri docuit? Infortunium Asini, Vulpes respondit.

Fabula docet, ceterorum infortunia hominibus esse documenta.

Fab. CX. Leo et Agricola.

Leo Agricolae cuiusdam filiae amore correptus, eam uxorem ducere cupiebat. Patrem itaque, ut illam sibi concedere vellet enixe rogavit. Is vero filiam suam immani belluae tradere omnino recusabat: quapropter Leo ferociter minitabatur. Pater metu perculsus, quum ipsum a se abigere non posset, callido consilio

inde ac regularia inflexa fuisse.

2. Λέων ἐρασθείς. Fabulam hanc ex Palatinis Codd. edidit Neveletus num. 225., sed in eiusdem Epimythio, quod nostro prolixius habetur, vix unica sine mendo vox est. Vides Codicis Florentini praestantiam.

θυγατέρα· ἐὰν μὴ τὰς ὀδόντας, καὶ τὰς ὄνυχάς σȣ ἐκτίλλῃς, ταῦτα γὰρ ἡ κόρη δέδοικεν, ἐδαμῶς σοι ταύτην παρέξω. Ὁ δὲ εὐθέως διὰ τὸν ἔρωτα, ἑκάτερα ῥαδίως ἐξέβαλε, καὶ ἀπελθὼν κατὰ τὸ σύνηθες, ἐζήτει τὴν κόρην· ὁ δὲ γεωργὸς καταφρονήσας αὐτȣ̃, ῥοπάλοις αὐτὸν ἐδίωξεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοῖς ἐχθροῖς ἑαυτὰς καταπιςεύοντες, εὐάλωτοι τȣ́τοις γίνονται.

Μῦθος ρια'. Λύκος καὶ Ὄνος.

Λύκος τῶν λοιπῶν λύκων [1] ἐκςρατηγήσας, πᾶσιν ἔταξε νόμον αὐτοῖς προτείνας, ἵνα τις αὐτῶν τιποτȣ̃ν κυνηγήσας, εἰς μέσον ἀγάγῃ, καὶ μοιράσῃ τοῖς πᾶσι. Τȣ́των ȣ̃ν ὄνος ἀκηκοὼς, τὴν χαίτην ἔσεισε, καὶ γελῶν ταῦτα ἔφη· καλὸν εἴρηκας, ὦ πρώταρχε τῶν λύκων, ἀλλὰ πῶς σὺ χθὲς ἣν ἐκράτησας ἄγραν, κοίτῃ παρέθου τῇ ἰδίᾳ λαθραίως εἰς τροφὴν σήν; [2] κόμισον ταύτην μερισθῆναι τοῖς πᾶσιν· ὁ δὲ θαμβηθεὶς, κατέλυσε τὰς νόμȣς.

1. ἐκςρατηγήσας. Mallem simpliciter ςρατηγήσας, ut habet etiam fabula 239. Collect. Neveleti, quae fere cum nostra concordat, licet vitiis ac mendis quam plurimum scateat.

usus, ita Leonem alloquitur: Filiam tibi meam tradere non possum, Leo, nisi prius tibi dentes et ungues evellas, quos puella summopere exhorret. Ita ni gesseris, eam tibi nequaquam concedam. Ille amore deperiens, iussa alacriter ac prompte exsequitur, posteaque reversus, puellam poscit. Sed Agricola eum despiciens, fustibus percussum a se longe reiecit.

Fabula demonstrat, eos qui se hostibus credunt, ab iisdem facile profligari.

Fab. CXI. Lupus et Asinus.

Lupus quidam, qui Lupis ceteris imperabat, legem olim tulit, ut praedam, quam unusquisque caperet, in medium conferret, et ceteris impertiretur. Asinus his auditis, iubam quatiens, atque subridens, Egregie quidem, ait, o Luporum imperator, pronunciasti; sed praedam, quam tu heri cepisti, quinam tuo in cubili, ut ea solus vesci posses, clanculum reposuisti? Agedum, adfer huc illam, ut ceteris dividatur. Ad haec Lupus stupore perculsus, legem protinus abrogavit.

2. [illegible]. Laudo Aselli callidum atque acre ingenium, ita ut modo subirascar illud, ὁ ὄνος πρὸς τὸν λύκον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ τοὺς νόμους ὁρίζειν δοκοῦντες, ἐν οἷς ἂν ὁρίζωσι, καὶ δικάζωσιν, [1] οὐκ ἐμμένουσι.

Μῦθος ριβ'. Λάρος καὶ Ἰκτῖνος.

[2] Λάρος ἰχθὺν καταπιὼν, διεῤῥάγη αὐτοῦ τὸν φάρυγγα, καὶ ἐπὶ τῆς ἠιόνος ὡς νεκρὸς ἔκειτο. Ἰκτῖνος δὲ αὐτὸν θεασάμενος ἔφη· ἄξιά γε σὺ πέπονθας, ὅτι πτηνὸς γεννηθεὶς, ἐπὶ θαλάσσης τὴν δίαιταν ἐποίου.

Οὕτως οἱ τὰ οἰκεῖα ἐπιτηδεύματα λιπόντες, καὶ τοῖς μὴ προσήκουσιν ἐπιβάλλοντες, εἰκότως δυστυχοῦσι.

Μῦθος ριγ'. Μάντις.

Μάντις ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καθεζόμενος, ἠργυρολόγει. Ἐλθόντος δέ τινος αἰφνίδιον πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπαγγείλαντος, ὡς τῆς οἰκίας αὐτοῦ αἱ θύραι ἀναπεπταμέναι εἰσὶ, καὶ πάντα τὰ ἐν-

1. οὐκ ἐμμένουσι. Recte Anacharsis leges aranearum telis comparare solebat: illis enim si quid leve et imbecillum inciderit, involvitur ab eis, atque contegitur; si quid maius aut gravius, statim perrumpuntur ac pereunt. Vide Plutarchum et Laertium in *Solone*.

2 Λάρος. Larus, avis, quem alii *Gaviam*, alii *Fulicam*, nonnulli *Mergum* latine reddunt, ita appellatur, quasi λάλος, idest *loquax*, a voce nimirum, quam

Fabula demonstrat, quod qui leges definire videntur, ea quae definivere, atque iudicavere, ipsi plerumque minime observant.

Fab. CXII. Larus et Milvus.

Larus quum piscem deglutisset, disrupto gutture, supra navem semianimis iacebat. Hunc autem quum Milvus vidisset, Digna sane tulisti, ait, quod volucris natus quum sis, supra mare vitam traducis.

Ita quoque qui patrios mores deserunt, et, quae minime ad se pertinent, aggrediuntur, merito infelicitatibus obnoxii sunt.

Fab. CXIII. Hariolus.

Hariolus in foro sedens, pecuniae colligendae caussa sermones varios serebat. Quidam autem quum ex improviso venisset, eique nunciasset, quod domus suae fores apertae erant,

continue semperque reiterat; quapropter in tutelam Mercurii adscribitur. Piscibus ut plurimum vescitur, eosque tam in mari, quam in stagnis, ac fluminibus persequitur. Vnde auctor libri *Auoia* inscripti, hosce de Laro versus edidit.

Fluminis est Larus habitator, et incola terrae,
Nunc natat ut piscis, nunc volat instar avis.

Aldrovand. de *Avibus* Tom. III. p. 62. Plurimas eiusdem species vide, si libet, apud eumdem loc. cit.

δον ἐκφορημένα, ἐκταραχθεὶς ἀνεπήδησε, καὶ στενάξας ἀπῄει δρομαῖος, τὸ γεγονὸς ὀψόμενος. Τῶν δὲ παρατυχόντων, καὶ θεασαμένων τις εἶπεν· ὦ οὗτος, ὁ τὰ ἀλλότρια πράγματα προειδέναι ἐπαγγελόμενος, ἑαυτοῦ οὐ προεμαντεύου;

Τούτῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις πρὸς ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, ὅιτινες τὸν ἑαυτῶν βίον φαύλως διοικοῦντες, τῶν μηδὲν προσηκόντων προνοῆσαι πειρῶνται.

Μῦθος ριδ΄. Μέλισσα καὶ Ζεύς.

[1]Μέλισσα πάλαι μήτηρ κηρίων οὖσα, ἀνελήλυθεν εἰς θεοὺς θυμιάσαι, προσαγαγοῦσα ἐκ μέλιτος τὸ δῶρον. Τερφθεὶς δὲ ὁ Ζεὺς τῇ προσφορᾷ τῆς μελίσσης, συνετάξατο αὐτῇ δοῦναι, ὃ ἂν αἰτήσῃ· ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἐδέετο βοῶσα· ὦ θεὲ λαμπρὲ, καὶ κτιστὰ ἐμοῦ τῆς μελίσσης, ἐπίδος κέντρον τῇ σῇ θεραπαινίδι, ἵνα, ἐάν τις τῷ οἴκῳ μου πλησιάσῃ τοῦ ἆραι μέλι, αὐτὸν ἐγὼ φονεύω. Ἀπειρηκὼς δὲ ὁ Ζεὺς πρὸς τὰς αἰτήσεις, ἐπεὶ ἐφίλει τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος πάνυ, ἔφησε τῇ μελίσσῃ τοιάδε· οὐχ ὡς ᾔτησας οὕτως γενήσεταί σοι, ἀλλ' ἐάν τις ἥκῃ λαβεῖν ἀπὸ σοῦ μέλι, σὺ δὲ προσκρούσῃς αὐτῷ καὶ πλήξῃς, αὐτὴ μᾶλλον τε-

1. Manca atque omnino foedata est haec fabula in Collectione Neveleti num. 244. ex quo colligitur Palatinos Codices, ex quibus eam primus hausit, corruptissimos

suaque omnia surrepta, conturbatus extemplo e pulpito desiluit, rapidoque cursu, quid gestum esset inspecturus, properabat. Quidam autem ex iis qui aderant, atque spectabant, Heus tu, ait, qui aliena praescire nunciabas, ne tua quidem praevidebas?

Hac fabula adversus eos homines uti possumus, qui res suas prave administrantes, iis, quae nihil ad se pertinent, providere conantur.

Fab. CXIV. Apis et Iuppiter.

Apis, quae mel efficit, ad Deos olim accessit mellis donum ferens, ut illis suffimen faceret. Iuppiter itaque Apis munere delectatus, ei, quaecumque peteret, se concessurum promisit. Apis igitur his eum orare coepit: O Deus inclyte, meique creator, aculeum quaeso tuae ancillae concede, ut si quis unquam, mellis rapiendi caussa, ad alveare accesserit, eum protinus interficiam. Sed Iuppiter huiusmodi preces minime excipiens, quoniam humanum genus summopere amabat, ita demum Api respondit: Nequaquam tibi, quae postulasti, concedam; verum potius si quis unquam, ut mel a te sumat, accesserit, tuque eum aggredi ac pungere ausa

esse. Hinc vide quanto in precio Casinensis Codex sit habendus, qui emendatissimam servavit.

θνήξῃ, ἐκβληθέντος σοῦ τοῦ κέντρου· [1] ζωὴ γὰρ ἐν σοὶ ὑπάρχει τὸ κέντρον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐν ταῖς εὐχαῖς καὶ ταῖς δεήσεσιν, οὐ δεῖ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τι ἐξαιτεῖσθαι κακόν· ὃ γὰρ ἂν κακὸν κατ᾽ αὐτῶν ἐξαιτήσῃς, [2] ἀνθυποστρέψει ἐπὶ σὲ παραυτίκα.

Μῦθος ρισ΄. Μύες καὶ Γαλαῖ.

Μυσὶ καὶ γαλαῖς πόλεμος ἦν· ἀεὶ δὲ οἱ μύες ἡττώμενοι, ἐπειδὴ συνῆλθον εἰς ταυτὸν, ὑπέλαβον ὅτι διὰ ἀναρχίαν τοῦτο πάσχουσιν· ὅθεν ἐπιλεξάμενοι ἑαυτῶν τινας, [3] στρατηγοὺς ἐχειροτόνησαν. Οἱ δὲ βουλόμενοι ἐπισημότεροι τῶν ἄλλων εἶναι, [4] κέρατα σκευάσαντες ἑαυτοῖς συνῆψαν. Ἐνστάσης δὲ τῆς μάχης, συνέβη πάντας τοὺς μύας ἡττηθῆναι· Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι

1. *ζωὴ γὰρ ἐν σοί.* Aristoteles quoque tradidit, Lib. III. *Hist. Anim.* cap. 12. et vulgo etiam fertur, Apes, vel quum penna avulsa est, vel detractus aculeus, mori, idque vel ab aliquo, vel si ipse aliquem percusserit, aut pupugerit, quod Nicander quoque meminit, cum ait, *Theriac.* v. 809.

Κέντρον γὰρ πληγῇ περικάλλιπεν ἐμματέουσα,
Κέντρον δὴ ζωήν τε φέρει, θάνατόν τε μελίσσης.

Rationem autem mortis ferunt, Plinius Lib. XI. c. 17. aliique, quod natura aculeum intestino annexuerit, ut nisi diffracto eo evelli possit. Si placet observa.

2. *ἀνθυποστρέψει.* Aurea vere sunt, ac maxime perpendenda, quae Hesiodus in Ἐργ. καὶ Ἡμέρ. v. 265. ait

Οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων.

fueris, ipsa protinus aculeo in vulnere amisso peribis; tua enim vita omnis in illo consistit.

Docet haec fabula, non debere nos mala inimicis votis ac orationibus deprecari; quidquid enim adversi in illos petierimus, contra nos protinus invertetur.

Fab. CXV. Mures et Feles.

Bellum inter Mures et Feles ardebat. Porro Mures semper devicti, quum in unum demum convenissent, haec sibi ob Regis defectum evenire iudicarunt. Nonnullos itaque suis ex copiis delectos sibi duces constituere: qui quum ceteris insigniores esse vellent, cornua quaedam suis capitibus imposuere. Praelio interim ingruente, in eo etiam mures universos profligari facile

Ἡ δὲ κακὴ βουλὴ τῷ βουλεύσαντι κακίστη.

3. στρατηγὸς ἐχειροτόνησαν. Eodem consilio Tyroclopus quoque utitur apud murium regem Creillum, in elegantissimo illo incerti auctoris Dramate, Γαλεομυομαχία inscripto: ipse enim dum mures ad capessendam cum felibus pugnam adhortatur, ait,

Ἦ καὶ στρατηγὸς στρατηγῶν εἰργακότες,
Καὶ ταξιάρχας, καὶ λοχαγὸς, ὡς θέμις,
Λογχηφόρους τε, καὶ κραταιὸς ὁπλίτας,
Ἀντεξίωμεν εἰς μόθον πεπηγμένοι.

4. κέρατα σκευάσαντες. Galeis huiusmodi gravissimis instructi murium duces, haud mirum si in praelio cecidere. Leviores tribuit Homerus in *Batrachom.* aiens

Ἡ δὲ κόρυς τὸ λέπυρον ἐπὶ κροτάφοισι καρύου.

πάντες ῥᾳδίως εἰσέδυνον, οἱ δὲ στρατηγοὶ μὴ δυνάμενοι εἰσελθεῖν [1] διὰ τὰ κέρατα αὐτῶν, συλλαμβανόμενοι κατησθίοντο.

Οὕτω πολλοῖς ἡ κενοδοξία κακῶν αἰτία γίνεται.

Μῦθος ρϛʹ. Μύρμηξ.

Μύρμηξ ὁ νῦν, [2] τὸ πάλαι ἄνθρωπος ἦν· καὶ τῇ γεωργίᾳ προσέχων, τοῖς ἰδίοις πόνοις οὐκ ἠρκεῖτο, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀλλοτρίων ἐφορμῶν διετέλει, τοὺς τῶν γειτόνων καρποὺς ἀφαιρούμενος. Ὁ δὲ Ζεὺς ἀγανακτήσας κατὰ τῆς πλεονεξίας αὐτοῦ, μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τοῦτο τὸ ζῶον, ὃ καλεῖται μύρμηξ. Ὁ δὲ τὴν μορφὴν ἀλλάξας, τὴν διάθεσιν οὐ μετεβάλλετο. Μέχρι γὰρ νῦν κατὰ τὰς ἀρούρας περιϊὼν, τοὺς πόνους τῶν ἄλλων συλλέγει, [3] καὶ ἑαυτῷ ἀποθησαυρίζει.

1. *διὰ τὰ κέρατα*. Phaedrus quoque, qui ex hac Fabulam suam de murium et mustellarum pugna finxit, idem narrat, aiens Lib. IV. 6.

Duces eorum, qui capitibus cornua
Suis ligarant, ut conspicuum in praelio
Haberent signum etc.

Ceterum non murium tantum respectu cornua eorum duces gestare in hoc Apologo fingitur, sed revera aliquando veteres his usos ad terrorem hostibus incutiendum, colligitur ex Plutarcho in *Pyrrho*, qui ἐγνώσθη τῷ τε λόφῳ διαπρέποντι, καὶ τοῖς τραγικοῖς κέρασιν. Item

contigit. Sed tamen, ceteri quidem haud aegre suis in latibulis se recepere; duces vero, ob cornua quae sibi imposuerant, quum ingredi eo nequirent, capti ab hostibus ac devorati fuerunt.

Ita quoque inanis gloriae studium permultis caussa malorum est.

Fab. CXVI. Formica.

Quae nunc est formica, olim homo fuit, qui in agrorum culturam incumbens, propriis laboribus contentus non erat, sed aliena quoque appetens, vicinorum fructus surripiebat. Iuppiter itaque de ipsius avaritia indignatus, illum in hoc animal, quod formica dicitur, transformavit. Is vero quamvis forma conversa, animi tamen adfectum non commutavit: adhuc enim arva pererrans, aliorum fructus colligit, sibique recondit.

Silius Lib. XV. v. 682. de *Nabide* ait:

Casside cornigera dependens infula etc.

His adde, quae ex veterum monimentis congessit Bartholinus de *Vnicornu* cap. 1.

2. τὸ πάλαι ἄνθρωπος ἦν. Nempe agricola. Ceterum nihil hac fabella melius fingi aut excogitari poterat, ad pessimos agricolarum mores exprimendos.

3. καὶ ἑαυτῷ ἀποθησαυρίζει. Egregie formicarum in conquirendo cibo studium Horatius descripsit his versibus *Sat.* I. Lib. I. v. 33. et seqq.

sicut

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οἱ φύσει πονηροὶ, κἂν τὰ μάλιστα κολάζωνται, τὸν τρόπον [1] οὐ μετατίθενται.

Μῦθος ριζ'. Μυῖα.

Μυῖα ἐμπεσοῦσα εἰς χύτραν κρέατος, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ ζωμοῦ ἀποπνίγεσθαι ἔμελλεν, ἔφη πρὸς ἑαυτήν· ἀλλ' ἔγωγε, καὶ βέβρωκα, καὶ πέπωκα, καὶ λέλουμαι, καὶ θνησκούσης οὐ μέλει μοι.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι ῥᾳδίως φέρουσι τὸν θάνατον οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ἀβασανίστως παρακολουθοῦσι.

Μῦθος ριη'. Μύρμηξ καὶ Περιστερά.

Μύρμηξ διψήσας κατελθὼν εἰς πηγὴν, καὶ βουλόμενος πιεῖν, ἀπεπνίγετο· περιστερὰ δὲ καθεζομένη ἐν τῷ περιεστηκότι δένδρῳ, ἐθεάσατο αὐτὸν, καὶ κόψασα φύλλον ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἔρριψεν εἰς τὴν πηγὴν, δι' οὗ ἐπιβὰς ὁ μύρμηξ, ἐσώθη. Ἰξευτὴς δέ τις παραστάθεὶς, καὶ [2] συνθεὶς

Parvula, namque exemplo est, magni formica laboris,
Ore trahit quodcumque potest, atque addit acervo,
Quem struit, haud ignara ac non incauta futuri.

1. οὐ μετατίθενται. Id affirmat etiam Euripides in Hecuba, dum ait.

ἀνθρώποις δ' ἀεὶ
Ὁ μὲν πονηρὸς, οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακός.

2. συνθὰς τοὺς καλάμους. Intelligitur hic de calamo

Id sane declarat, natura perversos, etsi maxime puniantur, pravos tamen mores non exuere.

Fab. CXVII. Musca.

Musca in ollam carnis illapsa, quum a ferventi iure iam iam suffocaretur, haec intra se aiebat: Ego quidem comedi, bibi, et lota sum, proinde minime curo mori.

Haec profecto declarant, tum homines mortem facilius perferre, quum eam sine doloribus adsequuntur.

Fab. CXVIII. Formica et Columba.

Formica siti correpta quum ad fontem quemdam descendisset, in eodem, dum biberet demergebatur. Columba vero, quae in proxima arbore forte resederat, eam periclitantem quum vidisset, frondem ex arbore statim avulsit, eamque in subiectum fontem proiecit; atque ita

aucupatoris viscato, quem latini vocabant *arundinem crescentem*; quo, ut Beroaldus monet, spectare videtur Propertius *Eleg.* XV. Lib. II. dum ait,

Haec igitur mihi sit lepores audacia molles
Excipere, et structo figere avem calamo.

Hinc ἰξευτὴς, teste Hesychio, a Spartanis καλαμοτύπος dicebatur.

τοὺς καλάμους, τὴν περιστερὰν συλλαβεῖν ἐβουλήθη. Ὁ δὲ μύρμηξ θεασάμενος, ἔδακε τὸν πόδα τοῦ ἰξευτοῦ. Ὁ δὲ ἀλγήσας, ῥίψας τοὺς καλάμους, ἐποίησε φυγεῖν τὴν περιστεράν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι εἰ καὶ τὰ ἄλογα ζῶα αἴσθησιν ἔχουσι τοῦ καλοῦ, πῶς οὐ δεῖ ἡμᾶς τοὺς εὐεργέτας ἀμείβεσθαι; ἤ· δύνανται καὶ τὰ μικρὰ τοῖς εὐεργέταις μεγάλας ἀμοιβὰς παρέχειν.

Μῦθος ριθ'. Ἀλέκτορες καὶ Ἀετός.

[1] Μαχομένων δέποτε τῶν ἀλεκτόρων διὰ τὴν ὄρνιν, τό τις αὐτὴν [2] ἐγγήμει, ὁ εἷς ἡττηθεὶς ἐκρύπτετο ἔν τινι γωνίᾳ, ὡς δειλιάσας, καὶ εἰς τροπὴν χωρήσας· ὁ δὲ ἕτερος σφοδρῶς μέγα κοκκύσας, ἀνεπέτασεν ἐπάνω τῶν δωμάτων, ὡς τροπαιοῦχος κατὰ τοῦ πολεμίου, φωνεῖν, ἥττησα τὸν ἴδιον ἐχθρόν μου, τροπωσάμενος ἀντίπαλον εἰς κράτος.

Ceterum Valerius Flaccus elegantissime hoc aucupii genus describit Lib. VI. v. 260. et seqq.

Qualem populeae fidentem nexibus umbrae,
Si quis avem summi deducat ab aere rami,
Ante manu tacita, cui plurima crevit arundo;
Illa dolis, viscoque super correpta sequaci
Implorat ramos, atque irrita concitat alas.

1. Μαχομένων δέποτε. Plin. Lib. X. cap. 21. de gallis:

Formica, ea fronde conscensa, servata est. Auceps interea quidam quum eodem in loco constitisset, calamosque visco illitos de more collocasset, Columbam capere meditabatur: at id Formica videns, pedem venatoris repente momordit; qui prae dolore abiectis calamis Columbae fugam fecit.

Fabula docet, quod si brutae etiam animantes quid sit pulcrum atque honestum agnoscunt, quanto magis oportet nos iis gratias rependere, a quibus beneficiis cumulati fuimus? Demonstrat insuper, quod ex parvis quoque maximae saepe gratiae oriri possunt.

Fab. CXIX. Galli et Aquila.

Galli duo quum olim inter se de gallina obtinenda pugnarent, alter eorum tandem superatus, quodam in cortis angulo timidus profugusque latebat, alter vero magno cum clamore, quod de hoste triumphasset, supra domus tectum volavit, elataque voce, Inimicum meum, aiebat, strenue devici, atque in fugam verti. Haec ille

Imperitant suo generi, et regnum, in quacumque sunt domo, exercent. Dimicatione pariter hoc quoque inter ipsos, velut tela ideo agnata cruribus suis intelligentes: nec finis saepe commorientibus. Quod si palma contingit, statim in victoria canunt, seque ipsi principes testantur: victus occultatur silens etc.

2. ἐγγήμα. Ita in Cod. Scribendum videtur ἐγγήμῃ.

Ὡς οὖν ἐβόα τοιαῦτα ὁ ἀλέκτωρ, ἧκεν ἀετὸς καταπτὰς ἐκ τῶν ἄνω, καὶ καταλαβὼν τὸν νικητὴν ἐκεῖνον, ἤγαγεν αὐτὸν τοῖς τέκνοις παραυτίκα, βρῶμα ποιήσας τοῖς νεοττοῖς [1] καὶ πόμα. Ὁ δὲ ἕτερος ἐλευθερίως ζήσας, ἤγετο οὕτως ἐν ἀδείᾳ τυγχάνων, λαβὼν εὔκλειαν κατὰ τοῦ πολεμίου τοῦ ἐκπορθοῦντος καὶ τροπώσαντος τοῦτον, ϗ καυχωμένου, ὡς ὄντος νικηφόρου.

Ὅλως πρὸς ἄνδρας θεομάχους.

Μῦθος ρκ΄. Νεβρὸς ϗ Ἔλαφος.

[2] Νεβρὸς δέποτε πρὸς τὴν ἔλαφον εἶπε· σὺ τῷ μεγέθει μείζων κυνὸς τυγχάνεις, ϗ ταχυτάτη, ϗ ὀξεῖα πρὸς δρόμον· κέρατα δὲ πρὸς ἄμυναν κατέχεις· ϗ τί, ὦ μήτερ, οὕπω φοβῇ τοὺς κύνας; Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφη γελῶσα οὕπως· ὅτι μὲν ἐγὼ ταῦτα ἅπαντα ἔχω, εὖ οἶδα σαφῶς ϗ γινώσκω, ὦ τέκνον· ἐπὰν δὲ [3] κυνὸς ὑλακῆς ἀκούσω, σκοτοῦμαι, ϗ πρὸς φυγὴν τρέπομαι.

1. ϗ πόμα. Vide, quaeso, rude Metaphrastis huiusce Apologi ingenium. Convenit autem haec Fabula cum Planudea CXLV. licet haec alio prorsus stilo, atque longiori oratione scripta sit. Exstat etiam in Aphthonio num. 12. eiusdemque argumenti ea est, quam a Cod. Regio Parisiensi edidit Rochefortius Fab. VI. Nostra vero sive narrationem, sive formam spectes, longe ab omnibus diversa est.

dum ore patulo iactat, Aquila superne devolans irruit, victoremque Gallum arreptum, suis pullis adtulit devorandum. Alter vero liberius, ac sine metu vitam traducens, maximam de hoste suo gloriam reportavit, qui antea quidem eum profligaverat, et in fugam coniecerat, seque victorem efferebat.

Omnino eos haec fabula respicit, qui Deo obsistere non verentur.

Fab. CXX. Hinnulus et Cerva.

Hinnulus olim ita Cervae dicebat: Tu quidem magnitudine canem superas, cursuque velocior es, et magis expedita; cornua insuper habes ad eorum impetus repellendos. Quid igitur, mater, tantopere canes reformidas? Cui Cerva, Recte quidem scio, et nosco, inquit, o fili, quod haec omnia possideo; sed tamen, simul ac canis latratum audio, vertigine corripior, fugamque capesso.

2. **Νεβρός. Ita ex Planudea LVI. restituendum aequum duxi, licet in Codice scriptum sit Μόχος, quod sane non dicitur de Cervae filio. Et quidem heic loqui *νεβρὸν* *hinnulum* cum Cerva, ex iis aperte colligitur, quae infra sequuntur, dum ea ipsum compellat *ὦ τέκνον*.**

3. ***κυνὸς ὑλακῆς*. Redundat sane *κυνός*. Dictio enim *ὑλακῆς* quid significet per se satis demonstrat.**

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς φύσει δειλοὺς, οὐδεμία παραίνεσις ἀνθρώπου ἐπιῤῥώννυσι.

Μῦθος ρκα΄. Μῦς ἀρουραῖος ϗ Μῦς ἐν οἴκῳ.

Μῦς ἀρουραῖος τὸν ἐν οἴκῳ ἐφίλει. Ὁ δὲ τοῦ οἴκου κληθεὶς ὑπὸ τοῦ φίλου, ἦλθεν εὐθέως δειπνίσων εἰς ἀρούρας. Ὁ δὲ ἐσθίων κριθὰς καὶ σῖτον ἔφη· γίνωσκε, φίλε, [1] μυρμήκων ζῇς τὸν βίον· ἐπείπερ δ' ἐμοὶ ἀγαθῶν πλῆθός ἐστι, συνελθὲ, ϗ ἀπολαύσεις πάντων· καὶ παραχρῆμα ἀπῄεσαν οἱ δύο. Καὶ ὃς ἐπεδείκνυεν τὰ ὄσπριά τε καὶ σῖτον, φοίνικας ἅμα, τυρὸν, μέλι, ὀπώρας. Τοῦ δὲ τερφθέντος, αὐτὸν εὐλόγει σφόδρα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ κατεμέμφετο τύχην. Βουλομένων δὲ ἀπάρξασθαι ἐσθίειν, ἤνοιξεν εὐθὺς ἄνθρωπός τις τὴν θύραν· φοβηθέντες δὲ οἱ δείλαιοι τοῦ κτύπου, εἰσεπήδησαν εὐθέως εἰς τὰς ράγας. Ὡς δὲ ἤθελον πάλιν ἰσχάδας ἆραι, ἧκεν ἕτερος τοῦ λαβεῖν τι τῶν ἔνδον. Οἱ δὲ πάλιν θεασάμενοι τοῦτον, εἰσ-

1. *μυρμήκων ζῇς τὸν βίον*. Formicae vitam vivere de iis dicitur, qui asperis semper durisque in rebus vitam trahunt: qui loquendi modus fortasse paroimiae vim obtinuit, haud illi absimilis, quae dicebatur de iis, qui semper anxii trepidique vivunt, nempe *λαγωοῦ βίον ζῆν*. De ea vero nihil exstat memoratum ab Erasmo in *Adagiis*. Ceterum vetustissimum esse hunc

Fabula declarat, quod nulla adhortatio natura timidos excitat.

Fab. CXXI. Mus rusticus et Mus domesticus.

Mus rusticus cum Mure domestico maxima familiaritate iunctus erat. Olim itaque domesticus ab amico vocatus fuit, ut rusticis epulis secum accumberet. Venit ille confestim; sed quum hordeum tantum triticumque eo in convivio apponeretur, Scias velim, amice, Mus domesticus inquit, quod formicis similem vitam traducis. Oh quanto maior est mihi copia bonorum! Venias ergo apud me, rogo, iisque omnibus abunde frueris. Nec mora, statim una discedunt, ac vix domum introgressi, Mus domesticus legumina, frumentum, dactylos, caseum, mel, fructusque autumnales, depromit; quibus Mus rusticus delectatus, beatum ipsum summopere esse dicebat, propriamque fortunam incusabat. Illis interim

Apologum ex ipsomet Horatio colligitur, qui ita eum expressit *Sermon.* Lib. II. 6.

Rusticus urbanum murem mus paupere fertur
Accepisse cavo, veterem vetus hospes amicum:
Asper, et attentus quaesitis, ut tamen arctum
Solveret hospitiis animum: quid multa? Neque illi
Sepositi ciceris, nec longae invidit avenae: etc.

επήδησαν κρυβέντες ἐπὶ τρώγλης. Ὁ δ᾽ ἀρουραῖος ὀλιγωρῶν τῇ πείνῃ ἀνεστέναζε, καὶ πρὸς τὸν ἄλλον ἔφη· χαῖρε σὺ, φίλε, κατεσθίων εἰς κόρον, ἐπαπολαύων αὐτὰ μετ᾽ εὐφροσύνης, καὶ τοῦ κινδύνου, καὶ τοῦ πολλοῦ τοῦ φόβου· ἐγὼ δ᾽ ὁ τάλας, κριθὰς, καὶ σῖτον τρώγων, ζήσω ἄφοβος μηδενὸς ἐποπτεύων.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ λιτῶς διάγειν, καὶ ζῆν ἀπραγμόνως, συμφέρει, ἢ τὸ τρυφᾶν ἐν φόβῳ μετ᾽ ὀδύνης.

Μῦθος ρκβ΄. Μικρέμπορος καὶ Ὀνάριον.

Μικρέμπορός τις ὀνάριον κατέχων, αὐτὸς ὠνεῖτο ἁλάτιον εἰς πλῆθος. Καὶ δὴ φορτώσας σφοδρῶς αὐτοῦ τὸν ὄνον ὑποζυγίῳ ἤλαυνε λεωφόρῳ· ὃς ὀλισθήσας, εἰς ὕδωρ ἐπεπτώκει· καὶ δὴ λυθέντων τῶν ἁλῶν παραυτίκα, εὐθὺς ἠγέρθη ἀκόπως βηματίζων. Ὁ δ᾽ ὑποστρέψας, καὶ πάλιν λαβὼν ἅλας, καταπεπτώκει εἰς ποτάμια ῥεῖθρα· καὶ ἐκλυθέντων πάλιν τῶν ἁλατίων, ἐξανέστησεν ἑαυτὸν παραυτίκα. Ὁ δὲ λυπηθεὶς ὁ κύριος τοῦ ὄνου, ἐπινόησεν αὐτοῦ τὰς ἐπινοίας. Ὅστις

comedere vix aggressis, repente quidam ianuam aperuit: cuius ad strepitum perterrefacti Mures, in rimas protinus insiluere. Deinde vero quum caricas capere vellent, alius confestim, ut aliquid ex ea cella desumeret, supervenit. Quo Mures viso, raptim se in foraminibus abdiderunt. Tum rusticus, fame deperiens, ingemuit, ac, Iam vale, dixit, amice: tu quidem ad satietatem comede, laetusque his dapibus fruere, sed periculo, ingentique pavori semper obnoxius: ego autem miser, hordeum ac triticum rodens absque ullo timore et suspicione vitam traducam.

Fabula significat, satius esse frugalem, ac perturbationis expertem vitam ducere, quam delicatam agere, metu atque dolore refertam.

Fab. CXXII. Mercator mediocris et Asellus.

Mediocris quidam mercator Asellum habens, ingentem salis copiam emit, quo illum oneratum per tritam viam agebat. At lapsans Asellus, in aquam cecidit; qua statim sale soluto, se inde facile, ac magis expeditum erexit. Mercator autem reversus, quum sale iterum Asinum onerasset, hic de industria se se in flumen coniecit, et, sale tunc etiam soluto, illico pondere liber exsurrexit. Tunc herus, prava aselli mente perspecta, in unguentarii officinam venit, ab

ἐπελθὼν εἰς [1] ἕνα τῶν μυρεψέντων, ἐξωνήσατο [2] σπόγγες πολλὲς εἰς κόρον, ὥσπερ ἐπιθεὶς πεφόρτωκε τὸν ὄνον. Ὁ δὲ ἀπιὼν, κατέπεσεν εἰς ὕδωρ, καὶ παραυτίκα, κυλισθέντων τῶν σπόγγων, ἤγετο ὁ ὄνος διπλῦν βάρος βαστάζων.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις ἐν ᾧ τις εὐτύχησεν, ἐν [3] αὐτῷ καὶ πίπτει.

Μῦθος ρκγ'. Νέος ἄσωτος καὶ Χελιδών.

Νέος ἄσωτος καταφαγὼν τὰ πατρῷα, ἱματίε καὶ μόνε αὐτῷ περιλειφθέντος, ὡς ἐθεάσατο χελιδόνα παρὰ καιρὸν ἐλθῦσαν, καὶ ὀφθεῖσαν, οἰόμενος [4] ἔαρ ἤδη προσιέναι, ὡς μηκέτι δεηθησόμενος τῦ ἱματίε, καὶ τῦτο φέρων ἀπεπώλησεν. Ὕστερον δὲ χειμῶνος γενομένε, καὶ σφοδρῦ γενο-

1. ἕνα τῶν μυρεψέντων. Ita non solum Vnguentarii, ii nimirum qui species odoratas praeparabant, sed et Pharmacopolae, qui medicamenta conficiebant, appellabantur, ut Glossae Mss. in Aristophan. *Nubes* habent, referente Du-Cang. in voce.

2. σπόγγες. Spongias antiqui in deliciis habuerunt, pro strigilibus et linteis ad distringenda et mundanda corpora illis utentes.

3. Perperam in Cod. ἑαυτῷ.
Ceterum huiusmodi Fabula Plutarchi quoque temporibus ferebatur, licet ipse rem aliquantum diversimode enarret. Ait enim in Libro *de sollertia animalium* p. 971. Lut. Paris. 1624. τῶν ἀληγῶν ἡμιόνων εἷς ἐμβαλὼν εἰς ποταμὸν ὤλισθεν αὐτομάτως, καὶ τῶν ἁλῶν διατακέντων ἀναστὰς

eoque spongias quamplurimas emptas, asino ferendas imposuit: qui quum in aquas se, ut antea, proiecisset, spongiis subito tumefactis, onus duplo maius ferre coactus est.

Fabula ostendit, quae felicitatis alicui caussa sunt, et damni eadem saepius esse.

Fab. CXXIII. Iuvenis Prodigus.

Prodigus quidam iuvenis quum bona patris omnia devorasset, et sola ei vestis remansisset, ante tempus hirundine visa, ver iam putans advenisse, ipsam quoque divendidit, illa sibi amplius opus non esse arbitratus. Verum quum denuo saeviente hyeme frigus maximum esset,

ἐλαφρός, ᾔσθετο τὴν αἰτίαν, καὶ κατεμνημόνευσεν· ὥστε διαβαίνων ἀεὶ τὸν ποταμὸν, ἐπίτηδες ὑφιέναι, καὶ βαπτίζειν τὰ ἀγγεῖα, συγκαθίζων καὶ ἀπονεύων εἰς ἑκάτερον μέρος. Quod ubi Thales audivit, sequitur Plutarchus, iussit loco salis lana et spongiis vasa impleri, iisque oneratum agi mulum, qui cum pro more suo egisset, et aqua onus suum implevisset, sentiens suas argutias sibi male cessisse, posthac ita caute fluvium transiit, ut ne invito quidem ipso vasa aqua tangerentur.

4. ἔαρ ἤδη προσιέναι. Occurrit eiusdem argumenti Fab. etiam in Collect. Nevelet. num. 252. sed valde vitiosa est: habet enim pro ἔαρ, θέρος: nec mendosa minus sunt quae sequuntur. Ceterum Hirundinis adventus summa diligentia a veteribus observabatur.

μένυ τῦ ἀέρος, ἐπειδὴ εἶδε τὴν χελιδόνα νεκρὰν [1] ἐρημωμένην, ἔφη πρὸς αὐτήν· ὦ φίλη, αὕτη σὺ κἀμὲ ἀπολώλεκας, καὶ ἀπώλεσας.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πᾶν [2] τὸ παρὰ καιρὸν δρώμενον, ἐπισφαλὲς τυγχάνει.

Μῦθος ρκδʹ. Νυκτερὶς, καὶ Βάτος, καὶ Αἴθυια.

Νυκτερὶς, καὶ βάτος, καὶ αἴθυια, πρὸς ἀλλήλας φιλίαν ποιήσασαι, ἐμπορεύεσθαι ἔγνωσαν. Καὶ ἡ μὲν [3] νυκτερὶς ἀργύριον δανεισαμένη εἰς τὸ μέσον τῦτο κατέθηκεν· ἡ δὲ βάτος ἐσθῆτα ἐνεβάλλετο· ἡ δὲ αἴθυια, χαλκὸν, καὶ εὐθέως ἀπέπλευσαν. Χειμῶνος δὲ σφοδρῦ γενομένυ, καὶ τῆς νεὼς περιτραπείσης, πάντα ἀπολέσασαι αὗται, ἐπὶ τὴν γῆν διεσώθησαν· καὶ ἀπὸ τῶν τότε ἡ αἴθυια παρὰ [4] τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἐνεδρεύει, μήπως ἡ θάλασσα τὸν χαλκὸν ἐξαγάγῃ· ἡ δὲ νυκτερὶς τὺς δανειστὰς φοβυμένη, ἡμέρας μὲν ὐ φαί-

Theognis enim apud Athen. Lib. VIII. declarat, Rhodiis sollemne fuisse χελιδονίζειν, hoc est, sub vernum tempus hirundinem publicis votis invitare, acclamantes in hunc modum: ἦλθε ἦλθε χελιδὼν, καλὰς ὥρας ἄγυσα καὶ καλὺς ἐνιαυτύς.

1. ἐρημωμένην. Ita posuimus ex corrupta lectione Codicis ἐρειμωμένην. Magis tamen placet Neveleti emendatio νεκρὰν κειμένην.

2. τὸ παρὰ καιρόν. Idem etiam monet Isocrates in *Oratione ad Demonicum*, aiens: Μηδὲ περὶ τὰ γελοῖα σπυ-

mortuamque hirundinem humi iacere vidisset, O amica, inquit, meque teque perdidisti.

Fabula significat, quodcumque suo tempore non fit, periculosum esse.

Fab. CXXIV. Vespertilio, Rubus, et Mergus.

Vespertilio, Rubus, et Mergus, inita societate, mercaturam facere decreverunt. Vespertilio itaque pecuniam a foeneratoribus mutuo sumptam contulit, itidemque Rubus vestes, ac Mergus aerea vasa in navi posuere, et statim e portu solvere. Ingens autem tempestas quum subinde orta esset, diffractaque navi omnia periissent, vix ipsi in terram incolumes evaserunt. Hinc Mergus tempore ab illo iuxta littora semper degit, inspiciens nimirum, an mare aes, quod amisit, eiiciat: sic Vespertilio credito-

δάζων, μηδὲ περὶ τὰ σπουδαῖα τοῖς γελοίοις χαίρων· τὸ γὰρ ἄκαιρον πανταχοῦ λυπηρόν.

3. *νυκτερὶς ἀργύριον δανεισαμένη*. Id non illepide fictum; Atheniensium enim numismata noctuam insculptam habebant. Hinc nummi *noctuae* quandoque dicebantur: unde Graecorum illud, *γλαὺξ ἵπτατο*, *noctua volavit*, de iis usurpabatur, quorum res non vi, sed pecuniarum interventu conficiebantur.

4. *τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης*. Ita maris littus appellatur, ut patet ex Antipatri *Epigr.* Anth. Lib. I. c. 14.

νεται, [1] νυκτὸς δὲ ἐπὶ νομὴν ἔξεισιν· ἡ δὲ βάτος, τῶν ἐσθήτων ἐπιλαμβάνεται τῶν παριόντων, ζητῦσα τὸ ἴδιον ἱμάτιον ἐπιγνῶναι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι περὶ ταῦτα μᾶλλον σπυδάζομεν ὕστερον, περὶ ἃ πρότερον πέσωμεν.

Μῦθος ρκέ. Νυκτερὶς καὶ Γαλῆ.

Νυκτερὶς ἐπὶ τῆς γῆς πεσῦσα, ὑπὸ γαλῆς συνελήφθη· μέλλυσα δὲ ὑπ' αὐτῆς ἀναιρεῖσθαι, περὶ τῆς σωτηρίας ἑαυτῆς παρεκάλει. Τῆς δὲ λεγύσης, ὡς ὐ δύναται αὐτὴν ἀπολύσαι, φύσει γὰρ πᾶσι πολεμεῖ πτηνοῖσιν, ἔφησεν αὐτὴν [2] μὴ ὄρνεον εἶναι, ἀλλὰ μῦν, καὶ ὕπως ἀφείθη. Ὕστερον δὲ πάλιν πεσῦσα, καὶ συλληφθεῖσα ὑπὸ ἑτέρας γαλῆς, ἐδέετο ὅπως μὴ θύσῃ αὐτήν· τῆς δὲ εἰπούσης ἅπασι μυσὶ διεχθρέυειν, ἔλεγεν ἑαυτὴν μὴ μῦν εἶναι, ἀλλὰ νυκτερίδα, καὶ πάλιν ἀπελύθη. Οὕτω τε συνέβη αὐτῇ δὶς

Δμώϊον Ἱπποκράτευς ἔθανε βρέφος ἐς πλατὺ πόντε
Χεῖλος, γειτοσύνης ἑρπύσαν ἐκ καλύβης.

1. νυκτὸς δέ. Vespertiliones proverbialiter dici videntur, qui aere alieno gravati luce domi se continent, ne a creditoribus appellentur, et noctu prodeunt. Vlpianus Lib. Pandect XXI. tit. *De evictionibus*. *Si quis ita stipulanti spondeat*, *sanum esse*, *furem non esse*, *vespertilionem non esse* etc. Quod

res timens, interdiu non apparet, sed noctu tantum in pabulum exit; Rubus vero praetereuntium vestes continuo detinet, ut suas recognoscere possit.

Fabula indicat, nos ab iis, in quae prius inciderimus, omni studio postea cavere.

Fab. CXXV. Vespertilio et Mustela.

Vespertilio in terram delapsus, a Mustela comprehensus fuit, a qua quum iam iam neci daretur, eam enixe sua pro salute rogabat. Illa vero ipsum dimittere se posse negante, quod natura volucribus omnibus inimica esset, Vespertilio non avem, sed murem se esse adfirmabat: quapropter incolumis dimissus fuit. Deinde autem quum iterum cecidisset, et ab alia Mustela captus esset, tunc etiam ne voraretur orabat. Ea vero, muribus omnibus se inimicam esse dicente, tum ille, se non murem, sed vesperti-

adagium sumptum videtur ex Aesopi Apologo. Exstat huiusmodi argumenti Fab. etiam in Collect. Planudea num. XLII.

2. *μὴ ὄρνεον*. Adludunt ad Fab. hanc ea quae referuntur a Nonio ex Agathone Varronis. *Quid multa? Factus sum Vespertilio, neque in muribus plane, neque in volucribus sum*. Huds. *in Fab. Plan.* CIX. quae eiusdem est argumenti.

ἐναλλαξαμένην τὸ ὄνομα, τῆς σωτηρίας παραγενέσθαι.

Ἀτὰρ οὖν καὶ ἡμᾶς δεῖ μὴ ἀεὶ αὐτοῖς ἐπιμένειν, λογιζόμενοι, ὅτι οἱ πρὸς τοὺς καιροὺς μετασχηματιζόμενοι, πολλάκις καὶ τὰς σφοδρὰς τῶν κινδύνων ἐφόδους ἐκφεύγουσι.

Μῦθος ρκς΄. Νοσῶν καὶ Ἰατρός.

Νοσῶν τις καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἐπερωτώμενος, [1] πῶς ἐπρήσθης; ἔφη, πλέον τοῦ δέοντος ἱδρωκέναι· ὁ δὲ, ἀγαθὸν τοῦτο εἶναι ἔφη. Ἐκ δευτέρου δὲ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ, πῶς ἔχεις; ἔφη, φρίκῃ συσχεθεὶς, σφοδρῶς διετινάχθην· ὁ δὲ, καὶ τοῦτο ἀγαθὸν φήσας εἶναι, ἐκ τρίτου ἠρώτησεν αὐτὸν, πῶς ἐπρήσθης; ὁ δὲ ἔφη, [2] ὑδρείᾳ περιπέπτωκα· κἀκεῖνος πάλιν ἀγαθὸν τοῦτο ἔφησε. Μετὰ ταῦτα δὲ τῶν οἰκείων τινὸς ἐρωτήσαντος αὐτὸν, πῶς ἔχεις; ἐγὼ, ἀδελφὲ, εἶπεν, ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλλυμαι.

1. πῶς ἐπρήσθης. Mallem ἐπήσθης. Nam et Fab. XLIII. Coll. Planud. quae cum nostra convenit, habet πῶς διετέθη, quod quidem magis quadrat. Ceterum heic animadvertant lectores volo, quod hic noster Aesopicarum fabularum Metaphrastes, dum interrogantes

lionem esse adfirmavit, atque liber rursus evasit. Ita contigit, ut bis, nomen mutando, salutem consequeretur.

Oportet igitur, nos etiam iisdem in rebus non continuo manere, illud animo considerantes, quod qui ad tempus mutantur, plerumque vel maxima pericula effugiunt.

Fab. CXXVI. Aegrotus et Medicus.

Aegrotus quidam quonam modo se haberet a Medico interrogatus, Se praeter modum sudasse, respondit. Tum Medicus, id bonum esse adfirmavit. Rursus autem de morbi statu ab eodem interrogatus, Febrili, inquit ille, frigore captus, vehementi nervorum motu convulsus sum. Euge, bonum et istud est, Medicus inquit. Quum autem tertio rogaretur, Sum, ait Aegrotus, urinae profluvio quam maxime debilitatus; ac Medicus, Bonum hoc est etiam, tunc quoque respondit. Demum vero quum ipsum familiaris quidam, quomodo se haberet, interrogasset, Ego, amice, ait, nimia bonorum copia oppressus iam iam pereo.

ac respondentes inducit, pro tertia saepe saepius secundam personam usurpat.

2. ὑδρείᾳ. Lege potius ὑδέρῳ, ut habet Planud. loc. cit. quae quidem vox *hydropicum morbum* significat, ὑδρεία vero nihil huiusmodi.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τινὲς τῶν ἀνθρώπων θέλουσι κατὰ χάριν λέγειν τισὶν, ἃ μάλιστα αὐτοὺς βλάπτουσιν.

Μῦθος ρκζ΄. Ξυλευόμενος καὶ Ἑρμῆς.

Ξυλευόμενός τις παρά τινα ποταμὸν, τὸν ἑαυτοῦ πέλεκυν ἀπεβάλλετο. Τοῦ δὲ[1] ῥεύματος παρασύραντος αὐτὸν, ὑπὸ πολλῆς συσχεθεὶς θλίψεως, καθήμενος παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ ποταμοῦ, ὠδύρετο. Ἑρμῆς δὲ[2] ὁ τοῦ ποταμοῦ θεὸς ἐλεήσας αὐτὸν, ἧκε, μαθεῖν θέλων παρ' αὐτοῦ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἔκλαιε. Τοῦ δὲ εἰπόντος αὐτῷ, καταβὰς ὁ Ἑρμῆς, χρυσοῦν πέλεκυν ἀνήνεγκεν ἐκ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπυνθάνετο εἰ τοῦτον ἀπώλεσεν. Ἀρνησαμένου δὲ αὐτοῦ, ἐκ δευτέρου καταβὰς, ἀργυροῦν ἀνήνεγκεν. Ὁ δὲ πάλιν ἠρνήσατο κἀκεῖνον μὴ εἶναι αὐτοῦ. Καταβὰς δὲ ἐκ τρίτου, τὴν ἰδίαν ἀξίνην ἐκόμισεν· ἐπηρώτησε δὲ τοῦτον καὶ πάλιν, εἰ ταύτην ἀπώ-

1. *ῥεύματος παρασύραντος αὐτόν*. Vide crassum huiusce fabellae Metaphrastis ingenium. Securis ferrea non supernatat undis, ita ut ab illis quasi lignum *παρασύρηται*, *huc illuc trahatur*, sed illico demergitur, atque imum fluminis petit.

2. *ὁ τοῦ ποταμοῦ θεός*. Planudes Fab. XLIV. quae cum nostra concordat, habet tantum „*Ἑρμῆς δὲ μαθὼν τὴν αἰτίαν, καὶ οἰκτείρας*. Hinc facile crediderim in Aesopicis Babriae Fabulis, ex quibus certe hae nostrae processere, ea quae de Mercurio heic leguntur, nempe *ὁ τοῦ ποταμοῦ θεός*, minime exstitisse, sed a Metaphraste addita fui-

Fabula declarat, quod homines quidam adulandi libidine capti, ea quibusdam dicere non reformidant, quae ipsis maxime nocent.

Fab. CXXVII. Lignator et Mercurius.

Lignator quidam iuxta flumen ligna quum caederet, securis ei forte e manu excidit. Quae quum statim in imo fluminis rapta esset, multo ille moerore correptus, in ripa fluminis sedens lamentabatur. At Mercurius, cui sacrum flumen erat, pietate motus, Lignatori apparuit, eumque de fletus caussa rogavit. Quam simul ac intellexit, in flumen subiens auream securim extulit, eumque, an esset quam amiserat, est percontatus. Illo negante, Mercurius iterum sub amnem descendens, securim argenteam detulit. Sed eo minime suam hanc esse tunc quoque adfirmante, imum fluminis Mercurius repe-

se. Et quidem imperite: ignorasse enim videtur, Mercurii simulacra tum in solitudinibus, tum in viis poni solita, ut itinerantibus viam commonstraret, resque amissas invenire faceret, quemadmodum amplissime patet ex Phurnuto de *Natura Deor.* cap. 16.

3. ταύτην. Legitur in Cod. τὸν, et deinde τὸν ἀπώλεσα, quod Metaphrastis oscitantia factum puto, qui respexit ad πέλεκυν, non ad ἀξίνην. Scio quidem a Graecis quandoque, Poetis maxime, Enallagen generum fieri solere, ut τέκνον ἄλαςε a Callim. φίλε τέκνον ab Homero, sed in huiusmodi scriptore χυδαίῳ haec requirere ineptum puto.

λεσεν· ὁ δὲ ἀληθῶς ταύτην ἀπώλεσα, εἶπεν. Ὁ δὲ Ἑρμῆς ἀποδεξάμενος αὐτοῦ τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὸ ἀληθὲς, πάσας αὐτῷ ἐχαρίσατο. Παραγενόμενος οὖν πρὸς τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ, διηγήσατο αὐτοῖς τὰ συμβάντα αὐτῷ. [1] Εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν τοῦτον ἐπιφθονήσας, ἐβουλήθη καὶ αὐτὸς τὸ ἶσον, παραγενόμενος ἐκεῖσε, διαπράξασθαι. Διόπερ ἀναλαβὼν πέλεκυν, παρεγένετο ἐπὶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν ξυλευόμενος, καὶ ἐπιτηδείως τὴν ἑαυτοῦ ἀξίνην ῥίψας ἐν τῷ ποταμῷ, ἐκαθέζετο κλαίων. Ἀυτίκα οὖν τοῦ Ἑρμοῦ ἐπιφανέντος, καὶ τὴν αἰτίαν τῶν θρήνων πυνθανομένου, ἔφη, ὅτι πέλεκυν ἀπώλεσα ἐν τῷ ποταμῷ· ὅπερ ἀκούσας ὁ Ἑρμῆς, καταβὰς, χρυσοῦν πέλεκυν ἀνήγαγε. Καὶ δὴ φήσαντος αὐτοῦ εἰ τοῦτον ἀπώλεσεν, ἔφη μετὰ χαρᾶς, καὶ ἀληθῶς οὗτός ἐστιν. Ἰδὼν οὖν ἐκεῖνος τὴν ἀναίδειαν, καὶ τὸ ψεῦσμα αὐτοῦ, οὐ μόνον τοῦτον οὐκ ἐδωρήσατο αὐτῷ, [2] ἀλλ' οὐδὲ τὸν ἴδιον ἀπέδωκε πέλεκυν.

Ὁ μῦθος διδάσκει, ὅτι ὅσον τοῖς δικαίοις συναγωνίζεται τὸ θεῖον, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται.

1 *Εἷς δέ τις*. Simile quid Hadriano Imperatori contigisse, Spartianus in eius vita refert. Quum enim in balneo veteranum quempiam, servuli penuria, se se marmoribus fricantem conspicatus esset, eum servulis aliquot, et sumptibus donavit. Quod reliqui veterani feliciter cessisse videntes, coeperunt et ipsi com-

tens, securim, quam vere amiserat, sustulit, et, an illam perdidisset, Lignatorem interrogavit: qui quum statim eam a se revera amissam fateretur, Mercurius eius iustitiam animique candorem vehementer admiratus, ceteras quoque secures ei dono dedit. Lignator deinde domum reversus, singula quae sibi evenerant amicis enarravit; quorum quidam invidia quum esset excitatus, idem facere secum deliberavit. Securi itaque arrepta, ad flumen illud lignatum se contulit, et securi in undis de industria proiecta, flens in ripa consedit. Cui Mercurius quum statim apparuisset, fletusque caussam rogasset, ille, se in flumine securim amisisse, respondit. Hoc ubi Deus intellexit, in profundos fluvii gurgites se demergens, securim auream attulit, quam quum ille, prae gaudio exsultans, suam esse adfirmaret, Mercurius eius impudentia, ac subdola mente perspecta, neque auream, neque ferream illi dedit.

Fabula docet, quod quanto Deus propitior est probis, tanto improbis infestior est.

plures sub oculis Imperatoris, se se marmoribus adfricare, ut hoc modo Principis elicerent benignitatem. At ille iis evocatis, iussit ut alius alium vicissim defricarent, atque ita servulis nihil opus fore. Is iocus postea in vulgi fabulam transiit.

2. ἀλλ' οἶδ'. Natum ab Apologo Aesopico Proverbium:

Μῦθος ρκη'. Ἀγαλματοπώλης.

Ξύλινόν τις Ἑρμῆν κατασκευάσας, προσενεγκὼν ἐπώλει. Μηδενὸς δὲ ὠνητοῦ προσιόντος, ἐγκαλέσασθαί τινας βουλόμενος, ἐβόα, ὡς ἀγαθοποιὸν δαίμονα, καὶ [1] κέρδους τηρητικὸν πιπράσκειν. Τῶν δὲ παρατυχόντων τινὸς εἰπόντος πρὸς αὐτόν· ὦ οὗτος, καὶ τί τοῦτον ὄντα τοιοῦτον πωλεῖς, δέον τῶν παρ' αὐτοῦ ὠφελειῶν ἀπολαύειν; ἀπεκρίνατο· ὅτι ἐγὼ μὲν ταχείας ὠφελείας τινὸς ἐπιδέομαι, αὐτὸς δὲ βραδέως εἴωθε τὰ κέρδη ποιεῖν.

Πρὸς ἄνδρα αἰσχροκερδῆ, καὶ τῷ θεῷ περιφρονοῦντα.

Μῦθος ρκθ'. Ὁδοιπόροι καὶ Πλάτανος.

Ὁδοιπόροι θέρους ὥρᾳ περὶ μεσημβρίαν ὑπὸ καύματος τρυχόμενοι, ὡς ἐθεάσαντο πλάτανον, ὑπὸ ταύτης καταντήσαντες, καὶ ἐν τῇ σκιᾷ κατακλιθέντες ἀνεπαύοντο. Ἀναβλέψαντες δὲ εἰς

Οὐκ αἰεὶ ποταμὸς ἀξίνας φέρει: non semper secures fert *Fluvius*: idest, non protinus tibi speres idem quod aliis feliciter cessit. Michael Apostol. et Erasm. *Adag. Chil.* IV. *Cent.* III. 57.

1. κέρδους τηρητικόν. Inter cetera Mercurii cognomina

Fab. CXXVIII. Statuarius.

Quum quidam Mercurii simulacrum ex ligno fecisset, ipsum venum proposuit. Sed quum nullus emptor accederet, is emptores alliciendi caussa, clamare coepit, aiens se Deum beneficum, ac divitiarum datorem venumdare. Quidam tunc ex iis qui forte aderant, Ecquid, inquit, amice, Deum talem divendis, quum tute ipse tot tantisque eius beneficiis frui possis? Cui ille, Ego quidem, ait, celeri subsidio indigeo, hic autem tarde divitias ferre solet.

Virum turpi lucro deditum, ac Numinis contemptorem, haec fabula notat.

Fab. CXXIX. Viatores et Platanus.

Viatores aestatis tempore nimio meridiani solis calore laborantes, quum Platanum vidissent, sub eam confugerunt, eiusque strati sub umbra recubuerunt. Ad eam deinde conversis

erat etiam κερδῷος, quod mercaturae praeesset, et ementium, et vendentium esset inspector, et lucri auctor. Hinc a nonnullis cum sacculo nummis referto depingebatur. Vide Phurnuti libellum de *Natura Deorum* cap. 16.

τὴν πλάτανον, ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· [1] ὡς ἀνωφελὸν τι τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἄκαρπόν ἐστι τὸ δένδρον. Ἡ δὲ ἀποτυχοῦσα ἔφη πρὸς αὐτούς· ὦ ἀχάριστοι, ἔτι τῆς ἐξ ἐμῆς εὐεργεσίας ἀπολαύοντες, ἄκαρπόν με καὶ ἀχρείαν ἀποκαλεῖτε;

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων ἔνιοι ἀτυχεῖς εἰσιν, οἱ καὶ εὐεργετοῦντες τοὺς πέλας, ἐξ αὐτῶν μᾶλλον ἀχαριστοῦνται.

Μῦθος ρλ'. Ὁδοιπόρος καὶ Ἔχις.

Ὁδοιπόρος χειμῶνος ὁδεύων, ἐθεάσατο ἔχιν ὑπὸ κρύους διαφθειρόμενον, καὶ τοῦτον ἐλεήσας ἀνείλατο, καὶ βαλὼν εἰς τὸν ἑαυτοῦ κόλπον, θερμαίνειν ἐπειρᾶτο. Ὁ δὲ μέχρι μὲν ὑπὸ τοῦ ψύχους συνείχετο, ἠρέμει· ἐπεὶ δὲ ἐθερμάνθη, ὀδὰξ εἰς τὴν γαστέρα αὐτοῦ ἀνῆκε. Καὶ ὡς ἀποθνήσκειν μέλλων, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε [2] δίκαια πέπονθα· τί γὰρ τοῦτον ἀπολλύμενον περιεποιούμην, ὃν ἔδει καὶ ἐῤῥωμένον ἀναιρεῖν.

1. ὡς ἀνωφελὸν. Hinc Proverbium a Coelio Rhodigino in *Antiq. lect.* refertur: *Platano adsimilis*; de eo nempe, quem, quum ipsius opera utamur saepe, liberi tamen incommodis, habemus derisui, convellimus, perditum quandoque volumus. Platanus umbrae gratia tantum ex alieno petita est orbe. Item Themistocles apud Aelian. *histor. var.* IX. cap. 18. quer-

oculis, Quam est inutilis, inter se aiebant, haec arbor hominibus, et infructuosa! Illa vero respondens, O vos, inquit, ingratos, qui meo adhuc beneficio fruentes, inutilem me, infructuosamque vocatis.

Ita quoque nonnulli homines infelices censendi sunt, quia licet amicos beneficiis afficiant, eos tamen ingratissimos experiuntur.

Fab. CXXX. Viator et Vipera.

Vir quidam hyberno tempore iter habens, quum Viperam prae gelu morientem vidisset, misericordia motus, eam sustulit, suoque in sinu refovit. Ea vero dum frigore detinebatur, quiete ac pacate se gessit; at postquam demum calefacta fuit, illico viatoris ventrem momordit. Is itaque iam iam moriturus, Merito quidem haec patior, inquit; quid enim hanc pereuntem curavi, quam etiam bene valentem interficere oportebat?

cubus seipsum comparabat, ὅτι ἐκείνας ὑπέρχονται οἱ ἄνθρωποι, καὶ δέονται αὐτῶν ὅταν ὕῃ, στέγην ἐκ τῶν πλειόνων ποθοῦντες· ὅταν δὲ ἄτης εὐδίας παρίωσι, τίλλουσιν αὐτάς, καὶ περικλῶσιν.

2. δίκαια πέπονθα. Iustum esse, dicere solebat Demosthenes, misereri non improborum hominum, sed eorum qui immerito infelices sunt, teste S. [illegible] Serm.

Οὕτω καί τινες τῶν ἀνθρώπων τινὰς εὐεργετοῦντες, λανθάνουσιν ὡς᾽ ἀντ᾽ εὐεργεσιῶν λύπας ἕξουσιν.

Μῦθος ρλα΄. Δέλφαξ καὶ Ἀλώπηξ.

Ὄνῳ τις ἐπιθεὶς αἶγα καὶ πρόβατον καὶ δέλφακα, ἤλαυνεν εἰς ἄστυ. Τοῦ δὲ δέλφακος παρ᾽ ὅλην τὴν ὁδὸν κεκραγότος, ἀλώπηξ ἀκούσασα ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν παρ᾽ αὐτοῦ, δι᾽ ἣν τῶν λοιπῶν ἡσυχαζόντων, μόνος αὐτὸς βοᾷ. Ὁ δὲ ἔφη· ἀλλ᾽ ἔγωγε οὐ μάτην ὀδύρομαι· εὖ γὰρ οἶδα, ὅτι τοῦ μὲν προβάτου ἔρια τε καὶ γάλα τοῦ δεσπότου λαμβάνοντος ἀνθέξεται· ὁμοίως δὲ καὶ τῆς αἰγὸς διὰ τοὺς τυροὺς καὶ τοὺς ἐρίφους· ἐμοῦ δὲ οὐκ ἔχοντος ἄλλό τι χρηστὸν, πάντως με θύσειν βούλεται.

Οὕτω καὶ τῶν ἀνθρώπων μεμπτέοι εἰσὶν, ὅσοι τὰς μελλούσας προορώμενοι συμφορὰς ἀποκλαίονται.

44. Hinc Proverb. Κριοῦ διακονία, *arietis ministerium*, quod Suidas, Zenodotus, sic referunt, quasi de officio in ingratos collocato; siquidem Aries cornibus ferit pascentem. *Nevelet.* ad Fab. Phaedri XVIII. Lib. IV. quae cum nostra plane convenit.

1. ἀντ᾽ εὐεργετιῶν λύπας. Iubemur tamen Patris nostri coelestis exemplum imitari, qui solem suum facit

Ita quoque nonnulli homines, dum in quosdam beneficia conferunt, non sentiunt se pro gratia dolores recepturos.

Fab. CXXXI. Porcellus et Vulpes.

Quidam asinum in urbem agebat, Capra, Ove, et Porcello oneratum. Quum autem Porcellus per totam viam grunniret, audiens id Vulpes rogavit, quamobrem, ceteris silentibus, ipse solus ita clamaret. Cui ille, Non temere conqueror, inquit; recte enim novi, quod meus herus, lanam et lac ab Ove recipiens, manum ab ipsa abstinebit, itidemque Capram, ob caseum et haedos omnino servabit; me vero bonum nullum habentem proculdubio mactabit.

Ita ii reprehendendi sunt, qui futuras calamitates praevidentes, ingemiscunt.

oriri, et pluit non minus super improbos, quam super bonos, utrisque pariter benefaciens: iubemur et inimicos nostros diligere, et benefacere iis, qui oderunt nos: iubemur denique persecutoribus nostris bonum pro malo rependere.

2. Ὄνῳ τις. Parum differt haec Fabula a superius allata LXXII. ubi vide quae adnotavimus.

Μῦθος ρλβ΄. Ὄνος καὶ Βυρσοδέψης.

Ὄνος κηπωρῷ δουλεύων, ἐπειδὴ ὀλίγα μὲν ἤσθιε, πολλὰ δὲ ἐκακοπάθει, ηὔξατο τῷ Διὶ, ὅπως τοῦ κηπωροῦ αὐτὸν ἀπαλλάξῃ, καὶ ἑτέρῳ δεσπότῃ αὐτὸν [1] ἐκδώσει. Ὁ δὲ Ζεὺς μέμψας, ἐκέλευσεν εἰς κεραμέα πωλῆσαι. Πάλιν δὲ αὐτοῦ δυσφοροῦντος, ἐπειδὴ πολὺ πλέον ἀχθοφορεῖν ἠναγκάζετο ἐν τῷ πηλῷ καὶ τῇ πλινθείᾳ, πάλιν τὸν Δία παρεκάλει. Ὁ δὲ Ζεὺς παρεσκεύασε πραθῆναι αὐτὸν εἰς βυρσοδέψην. Ὁ δὲ ὄνος εἰς χείρονα δεσπότην ἐμπεσὼν, καὶ ὁρῶν τὰ παρ' αὐτοῦ πραττόμενα, ἔφη μετὰ στεναγμοῦ· οὐαί μοι τῷ τάλανι· αἱρετώτερον ἦν μοι [2] παρ' ἐκείνοις τοῖς δεσπόταις εἶναι· ἐπεὶ οὗτος, ὡς ὁρῶ, καὶ τὸ δέρμα μου μέλλει ἀνελεῖν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι μάλιστα τοὺς πρώτους δεσπότας τότε ποθοῦσιν οἱ οἰκέται, ὅταν πεῖραν λάβωσιν ἑτέρων.

Μῦθος ρλγ΄. Ὄνος καὶ Ἡμίονος.

Ὀνηλάτης ἐπιθεὶς ὄνῳ καὶ ἡμιόνῳ γόμους, ἤλαυνεν· ὁ δὲ ὄνος μέχρι μὲν πεδίον ἦν, ἀντεῖχε

1. Mallem ἐκδώσῃ ut conveniat cum ἀπαλλάξῃ: verum ἐκδώσει est pro ἐκδώσῃ. Vid. pag. 180. not. 1.

2. παρ' ἐκείνοις τοῖς δεσπόταις. Planudea lectio Fab. XLV. cum qua haec nostra concordat, enucleatius habet

Fab. CXXXII. Asinus et Coriarius.

Asinus olitori cuidam serviens, quum parum comederet, et multum laboraret, precatus est Iovem, ut olitore relicto, in alius heri potestatem traderetur. Iuppiter, licet Asini consilium non laudaret, tamen fecit, ut figulo venderetur. At quum rursus id aegre ferret, quod graviora apud illum onera, argillam, et lateres portare cogeretur, iterum Iovem de domino mutando rogavit. Is vero, ut Coriario vęnumdaretur, effecit. Tum Asinus peiorem dominum nactus, quaeque ab eo fieri solebant conspicatus, Heu me miserum! gemens ait; melius erat mihi, apud optimos heros illos manere; nam iste, ut video, pellem meam quoque deglubet.

Fabula innuit, quod priores dominos tunc maxime servi desiderant, quum alios experti fuerint.

Fab. CXXXIII. Asinus et Mula.

Agaso quidam Asinum, et Mulam mercibus oneratos agebat. Et Asinus quidem donec in

παρὰ τοῖς προτέροις δεσπόταις, quibus verbis *olitor* et *figulus* designatur.

3. Paucis differt haec fabula a superius allata XXIV. nisi quod heic narratio prolixior est. Haec varietas

πρὸς τὸ βάρος. Ὡς δὲ ἐγένοντο κατά τι ὄρος, μὴ δυνάμενος ὑποφέρειν, παρεκάλει τὴν ἡμίονον, μέρος τι τοῦ γόμου αὐτοῦ προσδέξασθαι, ἵνα τὸ λοιπὸν αὐτὸς διακομίσαι δυνηθῇ. Τῆς δὲ παρ' οὐδὲν θεμένης αὐτοῦ τοὺς λόγους, ὁ μὲν κατακρημνισθεὶς διεῤῥάγη. Ὁ δὲ ὀνηλάτης ἀπορῶν τὸ τί ποιήσῃ, οὐ μόνον τοῦ ὄνου τὸν γόμον τῇ ἡμιόνῳ προσέθηκεν, ἀλλὰ καὶ τὴν βύρσαν τοῦ ὄνου ἐπεσώρευσεν. Ἡ δὲ οὐ μετρίως καταπονηθεῖσα ἔφη· δίκαια πέπονθα· εἰ γὰρ παρακαλοῦντι μικρὸν κουφίσασθαι ἐπείσθην, οὐκ ἂν νῦν μετὰ τοῦ αὐτοῦ φορτίου, καὶ αὐτὸν ἔφερον.

Οὕτως καὶ τῶν δανειστῶν ἔνιοι, διὰ φιλαργυρίαν ἵνα μικρὰ ἐπιτόκια λάβωσι, πολλάκις καὶ αὐτὸ τὸ κεφάλαιον ¹ προσαπόλλυσιν.

Μῦθος ρλδ'. Ὄνος καὶ Λύκος.

²Ὄνος ποτὲ σκόλοπα πατήσας, ἵστατο χωλὸς μὴ δυνάμενος ὁδεῦσαι. Λύκον δὲ ἰδὼν, καὶ τοῦτον δειλιάσας μήπως, ὡς τέλπους, αὐτῷ γένηται βρῶμα, ἀνεβόησε, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλάλει· λύκε μέγιστε, νυνὶ θνήσκω ἐκ πόνου,

profecto declarat, Aesopicas Fabulas a Babrii opere varie a variis in prosam resolutas fuisse, ac Librariorum avaritia in unum coacervatas, ut volumina maiora conformarent.

planitie iter processit, oneri ferendo par fuit; ast ubi in montana venere, quum illud amplius sustinere non posset, Mulam, ut partem eius aliquam susciperet, precabatur, quo reliquum ipse perferre posset. Ea vero ipsum orantem quum sprevisset, Asinus in praeceps delatus periit. Tum agaso quo se verteret nesciens, ei non solum[1] onus Asini, sed pellem quoque Mulae ferendam imposuit. Illa igitur vehementer defatigata, Digna patior, inquit; nam si roganti, ut aliquid oneris levarem, paruissem, nunc eius sarcinam, omnemque ipsum non gererem.

Ita nonnulli foeneratores, dum auro inhiantes, vel minimo quoque in foenore nummos ponunt, saepe cum nummis vel ipsam sortem amittunt.

Fab. CXXXIV. Asinus et Lupus.

Asinus quum spinam pede pressisset, claudus factus gressum movere non poterat. Lupum interim conspicatus, ac veritus, ne eius esca fieret, quod tribus pedibus male effugere posset, ipsum compellavit, et, O Lupe praeclarissime,

1. Ita in Cod. ab inusitato ἀπέλλω.

2. ὄνος πηρή. Eiusdem argumenti Fab. occurrit in Neveleti Collectione num. 263. sed nostra longe alio stilo, aliaque orationis forma conscripta est.

καλόν μοί ἐςι τὸ σοῦ δεῖπνος γενέϑαι, ἢ τῶν γυπῶν καὶ κοράκων. Χάριν δὲ μίαν νῦν ἐξαιτῶ σε, πάτερ, ὅπως ἐκβάλῃς ἄκανϑαν ἐκ τοῦ ποδός μου, μὴ μετὰ πόνου ἐγὼ ὁ τάλας ϑνήξω. Εὐϑὺς δ' ὁ λύκος τῶν ὀδόντων τοῖς ἄκροις τὴν σκόλοπα δάκνων, ἐξεῖλε παραυτίκα. Λυϑεὶς δὲ τοῦ πόνου, χάσκοντος τοῦ λύκου, τοῦτον καὶ τοὺς ὀδόντας ϑλάσας, χείλη, μέτωπον, κάραν, καὶ τὰς ὀσφρήσεις, ἀπεπήδησε, καὶ οἴκαδε ἀπήει. Καὶ ὁ λύκος ἔφη· δίκαια πάσχω· μεμαϑηκὼς γὰρ πρώην μάγειρος εἶναι, ἵνα τί ὄντε ἰατρὸς ἐγινόμην;

Ὁ μῦϑος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τοὺς ἐχϑροὺς αὐτῶν φιλεῖν πειρώμενοι, ἀντὶ ἀμοιβῆς κακὰ αὐτοῖς παρέχουσι.

Μῦθος ρλέ. Ὄνος βαςάζων ἄγαλμα.

Ὄνῳ τις ἐπιϑεὶς ἄγαλμα, ἤλαυνεν εἰς πόλιν. Πάντων δὲ τῶν συναντώντων προσκυνέντων τὸ ἄγαλμα, ὑπολαβὼν ὁ ὄνος, ὅτι αὐτῷ προσκυνοῦσιν, [1] ἀναπτερωϑεὶς ὠγκᾶτο, καὶ οὐκέτι περαιτέρω προβαίνειν ἐβούλετο. Καὶ ὁ ὀνηλάτης αἰ-

1. ἀναπτερωϑεὶς ὠγκᾶτο. Ad hoc respicit adagium illud pervulgatissimum, ὄνος ἄγων μυςήρια, *Asinus portans mysteria*, ab Aristophan. in *Ranis* usurpatum; quod in eum dici potest, qui praeter dignitatem in munere quopiam versatur. Quo in loco Scholiastes

inquit, en iam dolore confectus pereo; sed tamen iucundum est mihi, tua potius esca, quam corvorum, et vulturum praeda fieri. Vnum autem peto abs te, pater, ut scilicet spinam hanc educas mihi de pede, ne tanto miser cum dolore moriar. Tum Lupus summis dentibus spinam corripiens, eam dicto citius evellit. Sed Asinus cruciatu solutus, hiantis Lupi dentes, labia, frontem, atque caput, et supercilia calcibus comminuit, ac liber inde se fuga proripuit. Quapropter Lupus, Merito haec patior, inquit: iampridem enim lanionis artem edoctus, quid Asini medicus esse volui?

Fabula significat, quod plerique, dum suos inimicos amore prosequi student, sibimetipsis pro mercede damna comparant.

Fab. CXXXV. Asinus gestans simulacrum.

Asinum Dei simulacro oneratum in urbem quidam agebat. Quod quum obvii omnes adorarent, Asinus fieri id sibi credens, superbia tumens, rudere coepit, nec progredi ulterius volebat. Sed agaso id sentiens, et asellum fu-

adfirmat, inde natum proverbium, quod olim quibus ad peragenda Sacra Eleusinia opus erat, asino imposita deportabantur. Ad hoc adlusit etiam Apuleius, quum se fingit Asinum Cererem Deam circumferentem.

θόμενος τὸ γεγονὸς, τῷ ῥοπάλῳ αὐτὸν παίων, ἔφη· ὦ κακὴ κεφαλὴ, αἴτει καὶ τοῦτο λοιπὸν, ἐὰν ὄνους ὑπὸ ἀνθρώπων προσκυνεῖσθαι ζητῇ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτω καὶ οἱ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς ἐπαλαζονευόμενοι, παρὰ τοῖς εἰδόσιν αὐτοὺς γέλωτα ὀφλισκάνουσιν.

Μῦθος ρλς'. Ὄνος ἄγριος.

[1] Ὄνος ἄγριος, ὄνον ἥμερον θεασάμενος ἔν τινι εὐηλίῳ τόπῳ, προσελθὼν ἐμακάριζεν αὐτὸν [2] ἐπί τε ἐξουσίᾳ τοῦ σώματος, καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπολαύσει. Ὕστερον δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἀχθοφοροῦντα, καὶ τὸν ὀνηλάτην ὄπισθεν ἐρχόμενον, καὶ ῥοπάλοις παίοντα, εἶπεν· οὐκέτι σε εὐδαιμονίζω· ὁρῶ γὰρ, ὅτι οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων τὴν ἀφθονίαν ἔχεις.

Οὕτως οὐκ ἔστι ζηλωτὸν, τὰ μετὰ τῶν κινδύνων καὶ ταλαιπωριῶν γινόμενα κέρδη.

1. Ὄνος ἄγριος. Ὄναγρος aliis vocatur, Latinis onager, Asinus silvestris. Plin. Lib. VIII. c. 44. *Onagro et Asino genitus, omnes antecellit. Onagri in Phrygia et Lycaonia praecipui. Pullis eorum, ceu praestantibus sapore Africa gloriatur, quos lalisiones appellant.* Agno-

stibus caedens, O pessimum caput, inquit, haec verbera quoque sume tibi, si asinos ab hominibus coli praesumis.

Fabula innuit, ita et eos, qui aliena ostentant, ut sua, deridiculos consciis esse.

Fab. CXXXVI. Asinus silvestris.

Asinus silvestris, in aprico quodam loco asinum domesticum quum vidisset, obviam procedens ipsum beatum praedicabat, tum ob egregiam corporis habitudinem, tum ob cibi suavitatem, quo abunde perfruebatur. Deinde vero quum eum onera ferentem, et agasonem pone sequentem, baculisque caedentem adspexisset, Ast ego, inquit, non amplius beatum te dixerim; video enim, quod magnis non sine malis bonorum copiam habes.

Ita lucro illi non invidendum, quod periculis, et calamitatibus obtinetur.

scas iterum ex his etiam patriam huius λογοποιοῦ. *Heusing.* ad Fab. Plan. CXI. quae eiusdem est argumenti.

2. ἐπί τε ἐξουσία. Planudea lectio est, ἐπί τε τῇ εὐεξίᾳ, quam sane praefero; quid enim heic vult sibi ἐξουσίᾳ σώματος?

Μῦθος ρλζ΄. Ὄνος καὶ Τέττιγες.

Ὄνος ἀκούσας τεττίγων ᾀδόντων, ἥσθη ἐπὶ τῇ εὐφωνίᾳ, καὶ ζηλώσας αὐτῶν τὴν ἡδύτητα εἶπε· τί σιτούμενοι τοιαύτην φωνὴν ἀφίετε; [1] Τῶν δὲ εἰπόντων δρόσον, ὁ ὄνος προσπαραμένων τῇ δρόσῳ, λιμῷ διεφθάρη.

Οὕτως οἱ τῶν παρὰ φύσιν ἐπιθυμοῦντες, παρὰ τὸ μὴ ἐπιτυχεῖν ὧν ἐφίενται, καὶ τὰ μέγιστα δυστυχοῦσιν.

Μῦθος ρλη΄. Ὄνοι πρὸς τὸν Δία.

[2] Ὄνοι ποτὲ ἀχθόμενοι ἐπὶ τῷ συνεχῶς ἀχθοφορεῖν, καὶ ταλαιπωρεῖν, πρέσβεις ἔπεμψαν πρὸς τὸν Δία, λύσιν τινὰ τῶν πόνων αἰτούμενοι. Ὁ δὲ ἐπιδεῖξαι βουλόμενος, ὅτι τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν, ἔφη· τότε [3] αὐτοὶ ἀπαλλαγήσεσθε τῆς κακοπαθείας,

1. Τῶν δὲ εἰπόντων δρόσον. Cicadas rore ali veterum quoque sententia fuit. Hinc Anacr. *Ode* 43.

Μακαρίζομέν σε, τέττιξ,
Ὅτι δενδρέων ἐπ' ἄκρων,
Ὀλίγην δρόσον πεπωκὼς,
Βασιλεὺς ὅπως ἀείδεις.

Elegantissimum quoque de cicada exstat Leonidae Epigramma in *Antholog*. Lib. VI. cap. 16. 3.

Οὐ μόνον ὑψηλαῖς ὑπὸ δένδρεσιν οἶδα καθίζων
Ἀείδειν, ζαθερῷ καύματι θαλπόμενος.

Fab. CXXXVII. Asinus et Cicadae.

Asinus Cicadis canentibus auditis, suavi earum voce summopere est delectatus. Quam quum vellet aemulari, Quonam cibo, inquit, vesci soletis, ad huiusmodi vocem comparandam? Rore, respondere Cicadae: sed Asinus dum rorem exspectat, fame absumptus periit.

Ita qui naturae contraria concupiscunt, illa non modo numquam adsequuntur, sed in maxima quoque infortunia incidunt.

Fab. CXXXVIII. Asini ad Iovem.

Dolentes olim Asini, quod continuo onera ferrent, atque in aerumnis vitam traherent, legatos ad Iovem misere, solamen aliquod laborum petentes. Quod quum Iuppiter fieri non posse ostendere vellet, tunc eos, inquit, a la-

Προίκιος ἀνθρώποισι κελευθήτῃσιν ἀοιδὸς
Θηλείης ἕρσης ἰκμάδα γευόμενος κ. τ. λ.

Vide Plinium Lib. II. cap. 36.

2. Ὄνοι ποτέ. Concordat haec Fabula cum Planudea CXII. Hinc facile Phaedrus suam excogitavit de Canum legatis ad Iovem missis, quae est Lib. IV. Fab. 17.

3. αὐτοὶ ἀπαλλαγήτεθε. Legendum αὐτὰς ἀπαλλαγήτεσθαι, ut conveniat cum ποιήσωσι.

ὅταν οὐρῶντες ποταμὸν ποιήσωσι. Κἀκεῖνοι ἀληθεύειν αὐτὸν ὑπολαβόντες, ἀπ' ἐκείνου καὶ μέχρι νῦν, ἔνθεν ἂν ἀλλήλων οὖρον ἴδωσιν, ἢ ἑτέρου ὑγρὸν, καὶ αὐτοὶ παραστάντες [1] οὐροῦσιν.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι ἑκάστῳ τὸ πεπρωμένον ἀθεράπευτον.

Μῦθος ρλθ'. Ὄνος καὶ Ὀνηλάτης.

Ὄνος ὑπὸ ὀνηλάτου ἀγόμενος, ὡς μικρὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ προῆλθεν, ἀφεὶς τὴν λείαν ἀτὰρ διὰ κρημνῶν ἐφέρετο. Μέλλοντος δὲ αὐτοῦ κατακρημνίζεσθαι, ὁ ὀνηλάτης ἐπιλαβόμενος τῆς οὐρᾶς, ἐπειρᾶτο μετάγειν αὐτόν· τοῦ δὲ εὐτόνως ἀντιπίπτοντος, ἀφεὶς αὐτὸν, ἔφη· ὦ ὄνε, νίκα, κακὴν γὰρ νίκην νικᾷς.

Ὅλως πρὸς ἄνδρα φιλόνεικον.

Μυθος ρμ'. Ὄνος καὶ Λύκος.

[2] Ὄνος ἔν τινι λειμῶνι νεμόμενος, ὡς ἐθεάσατο λύκον ἐπ' αὐτὸν ὁρμώμενον, χωλαίνειν προσεποιεῖτο. Τοῦ δὲ προσελθόντος αὐτῷ, καὶ τὴν αἰ-

1. οὐροῦσιν. Asinariis notissimum hoc non praetereunt, qui animalium historiam exposuerunt. Vide Ionston. de *quadrupedibus* Lib. I. cap. 2. p. 13. *Heu.*

boribus vacuos fore, quum mingendo fluvium fecerint. Illi id verum eum dicere rati, iam tempore ab illo, ubi suam aut aliorum urinam vident, ipsi quoque mingere solent.

Id omnino declarat, cuiusque fatum inevitabile esse.

Fab. CXXXIX. Asinus et Agaso.

Asinus dum ab Agasone ageretur, a via paullum digressus, relicta planicie, praerupta in loca ferebatur. At quum denique in praeceps rueret, Agaso cauda arreptum conabatur in viam reducere. Sed quum Asinum a lapsu retinere non posset, eum omnino dimisit, et, Vince utique, ait: infaustam enim victoriam reportas.

Id omnino in hominem quadrat, qui continuo contendere cupit.

Fab. CXL. Asinus et Lupus.

In prato quodam Asinus pascens, quum Lupum contra ruentem vidisset, se claudum esse simulavit. Eo itaque accedente, caussamque, qua

sing. ad Fab. Planud. supra citat.

2. Est haec Fabula eiusdem argumenti ac superius allata CXXXII., a qua nihil nisi verbis differt.

τίαν πυνθανομένου, δι' ἣν χωλαίνει, ἔλεγεν· ὡς φραγμὸν διέβαινον, σκόλοπα ἐπάτησα· καὶ παραγγέλλει αὐτὸν πρῶτον ἐξελεῖν τὸν σκόλοπα, εἶθ' οὕτως αὐτὸν καταθοινήσασθαι, ἵνα μὴ ἐσθίων [1] περιπαρῇ. Τοῦ δὲ ἐμπεισθέντος, καὶ τὸν πόδα αὐτοῦ ἐπάραντος, ὅλον τὸν νοῦν πρὸς τὸν σκόλοπα ὡς δῆθεν ἔχοντος, ὁ ὄνος λὰξ εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ ἀφεὶς, τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ἐξετίναξε. Καὶ ὡς κακῶς διατεθεὶς, ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε δίκαια πέπονθα· τί γὰρ τοῦ πατρός με μάγειρον διδάξαντος, ἰατρικὴν τέχνην ὑπελαβόμην;

Οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ [2] μή τι προσήκουσιν ἐπιχειροῦντες, εἰκότως δυστυχοῦσιν.

Μῦθος ρμα΄. Ὄνος λεοντῆν φέρων.

Ὄνος ἐνδυσάμενος λέοντος δορὰν, περιῄει ἐκφοβῶν τὰ ἄλογα ζῶα. Καὶ δὴ θεασάμενος ἀλώπεκα, ἐπειρᾶτο καὶ ταύτην [3] δεδίττεσθαι. Ἡ δὲ ὡς ἔτυχεν ἀκούσασα αὐτοῦ φθεγξαμένου, ἔφη· ἀλλ' εὖ ἴσθι, ὡς κἀγὼ ἄν σε ἐφοβήθην, εἰ μὴ ὀγκούμενον ἄν σε ἤκουσα.

1. Ita corrigendam putavi lectionem Cod. περιπαρῇς.

2. μή τι. Ita in Cod. scriptum fuisse videtur, licet haec vox fere tota evanuerit.

3. δεδίττεσθαι. Penitus haec vox in Codice periit, nec aliud nunc nisi vestigium . . . σθαι superstat. Coniectura tamen, atque ex Planudea Fab. CXIII.

claudus esset, interrogante, Quum sepem, Asellus inquit, transirem, sentem calcavi. Hinc Lupum rogare coepit, ut antequam se voraret, sentem illum evelleret, ne scilicet inter edendum transfigeretur. Persuasus ille, pedem Asini sublevat, et extrahere sentem aggreditur. Quam in rem dum totus incumbit, Asinus os eius calce percussit, omnesque ei dentes confregit. Quo Lupus graviter dolens, Merito, inquit, hoc patior: quid enim a patre lanionis artem edoctus, nunc medicam volui exercere?

Ita homines, ea, quae se minime decent aggressi, merito infelices fiunt.

Fab. CXLI. Asinus pellem Leonis gestans.

Asinus pelle Leonis indutus, per nemora, reliqua bruta perterrens, vagabatur. Vulpe autem conspecta, ipsi quoque timorem iniicere conatus est: sed haec, ubi casu eius vocem audivit, Scias velim, inquit, quod et ego te sane pertimuissem, nisi rudentem audivissem.

quae cum nostra plane concordat, ita reposuimus. Ceterum ex hac fortasse fabella derivatum est proverbium, *Asinus apud Cumanos*, de quo vide Lucianum in *Piscatore* §. 32. et alibi, nec non Erasmum in *Adagiis*.

Ὅυτως ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων τοῖς ἔξωθεν τύφοις δοκȣ̃ντές τινες εἶναι, ὑπὸ τῆς ἰδίας γλωσσαλγίας ἐλέγχονται.

Μῦθος ρμβ'. Ὄνος καὶ Βάτραχοι.

Ὄνος ξύλων γόμον φέρων, λίμνην διέβαινεν. Ὡς δὲ ὀλισθήσας κατέπεσεν, ἐξαναστῆναι μὴ δυνάμενος, ὠδύρετο, καὶ ἔστενεν. Οἱ δὲ ἐν τῇ λίμνῃ βάτραχοι ἀκȣ́σαντες αὐτȣ̃ τῶν στεναγμῶν, ἔφησαν· ὦ ȣ̃τος, καὶ τί ἂν ἐποίησας, εἰ τοσȣ̃τον χρόνον διέτριβες ἐνταῦθα, ὅσον ἡμεῖς, ὅτι πρὸς ὀλίγον πεσὼν ὀδύρῃ;

Τȣ́τῳ τῷ λόγῳ χρήσαιτο ἄν τις πρὸς ἄνδρα ῥάθυμον, ἐπ' ἐλαχίστοις πόνοις δυσφορȣ̃ντα, αὐτὸς τȣ̀ς πλείονας ῥᾳδίως ὑφιστάμενος.

Μῦθος ρμγ'. Ὄνος, Κόραξ, καὶ Λύκος.

Ὄνος ἡλκωμένος τὸν νῶτον ἔν τινι λειμῶνι ἐτρέφετο. Κόρακος δὲ ἐπικαθίσαντος αὐτῷ, καὶ τὸ ἕλκος κρούοντος, ὁ ὄνος ἀλγῶν ὠγκᾶτο, καὶ ἐσκίρτα. Τοῦ δὲ ὀνηλάτου πόῤῥωθεν ἑστῶτος, καὶ γελῶντος, λύκος παριὼν ἐθεάσατο, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη· ἄθλιοι ἡμεῖς, οἳ κἂν αὐτῷ μόνῳ ὀφθῶμεν, διωκόμεθα, [1] τȣ́τȣς δὲ καὶ προσιόντας προσγελῶσιν.

1. τȣ́τȣς δέ. Nempe Corvos. Ita Lupus de infelici Luporum conditione conqueritur, quod nimirum ab ho-

Ita nonnullos homines, dum exteriori fastu aliquid esse videntur, suametipsa garrulitas qui sint manifestos facit.

Fab. CXLII. Asinus et Ranae.

Asinus ligna ferens, per paludem quamdam transibat. Paullatim autem lapsans, ut demum decidit, nec ulla vi surgere potuit, lamentari, ac suspiria ducere coepit. Ranae vero, quae ibi aderant, ubi eius gemitus audiverunt, Heus tu, dixere, si vix lapsus ita quereris, quidnam faceres, si tanto tempore, quanto nos, heic fuisses?

Hac fabula uti poterit aliquis in virum segnem, qui ob minimos quosque labores tristatur, dum alioqui maiores etiam facile perfert.

Fab. CXLIII. Asinus, Corvus, et Lupus.

Asinus, cuius in dorso ulcus inerat, in prato quodam pascebatur. Corvus autem quum supra ipsum constitisset, ac rostro ulcus feriret, Asinus prae cruciatu vehementer rudebat, atque saltabat. Procul interim stante agasone, deque illo ridente, Lupus forte praeteriens, ubi fieri id vidit, Heu nos miseros, secum ait; nos enim homines si tantum viderint, statim

minibus continuo bello impetantur, Corvi vero nulla molestia afficiantur.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οἱ κακοῦργοι τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξ ἀπροόπτου δῆλοι εἰσίν.

Μῦθος ρμδ'. Ὄνος, Ἀλώπηξ καὶ Λέων.

Ὄνος καὶ ἀλώπηξ κοινωνίαν συνθέμενοι πρὸς ἀλλήλους ἐξῆλθον ἐπὶ ἄγραν. Λέοντος δὲ αὐτοῖς παρατυχόντος, ἡ ἀλώπηξ ὁρῶσα τὸν ἐπηρτημένον κίνδυνον, προσελθοῦσα τῷ λέοντι, ὑπέσχετο παραδώσειν αὐτῷ τὸν ὄνον, ἐὰν αὐτῇ τὸ ἀκίνδυνον ἀπαγγέλληται. Τοῦ δὲ αὐτὴν ἀπολύειν φήσαντος, προσαγαγοῦσα τὸν ὄνον εἰς τὴν παγίδα πεσεῖν παρεσκεύασε· καὶ ὁ λέων ὁρῶν ἐκεῖνον φυγεῖν μὴ δυνάμενον, πρώτην τὴν ἀλώπεκα συνέλαβεν, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὸν ὄνον ἐτράπη.

Οὕτως οἱ τοῖς κοινωνοῖς ἐπιβουλεύοντες, λανθάνουσι πολλάκις καὶ ἑαυτοὺς συναπολλύντες.

Μῦθος ρμε'. Ὄρνις καὶ Χελιδών.

Ὄρνις ὄφεως ᾠὰ εὑρὼν, καὶ ταῦτα ἐπιμελῶς ἐκθερμάνασα, [1] ἐξεκάλυψε. Χελιδὼν δὲ αὐτὴν θεασαμένη ἔφη· ὦ ματαία, τί ταῦτα ἀνατρέ-

1. ἐξεκάλυψε. Placet magis ἐξεκόλαψε, ut habet Pla-

persequuntur, hos vero etiam accedentes cum risu libenter excipiunt.

Id omnino declarat, maleficos homines, licet numquam antea visos, statim tamen agnosci.

Fab. CXLIV. Asinus, Vulpes, et Leo.

Asinus et Vulpes, societate simul inita, venatum se contulere. Leo autem quum iis occurrisset, periculum imminens Vulpes agnoscens, illi ultro se offert, eique Asinum se tradituram pollicetur, si ipsam incolumem atque indemnem dimiserit. Quod quum ille promisisset, Vulpes in casses quasdam Asinum adducit, atque ut in illas incideret de industria curavit. Sed Leo ipsum effugere non posse videns, primum Vulpem comprehendit, atque deinde se ad Asinum vertit.

Fabula indicat, ita et eos, qui sociis insidiantur, semetipsos quoque nescios perdere.

Fab. CXLV. Gallina serpentis ova incubans.

Gallina quum serpentis ova invenisset, ea sedulo fovens et incubans, matura tandem excludit. Hirundo autem eam conspicata, O de-

nud. Fab. CXVII. quae cum nostra plane convenit.

φεις, ἅπερ, ἂν αὐξηθῇ, ἀπὸ σοῦ πρώτης τὸ ἀδικεῖν ἄρξονται;

Οὕτως ἀτιθάσσευτός ἐστιν ἡ πονηρία, κἂν τὰ μάλιστα εὐεργετῆται.

Μῦθος ρμϛ΄. Ὀρνιθοθήρας καὶ Κορυδαλός.

Ὀρνιθοθήρας πτηνοῖς παγίδας ἵστα. Κορυδαλὸς δὲ τοῦτον θεασάμενος, ἠρώτα, μακρόθεν ἑστὼς, τί ἐργάζῃ· τοῦ δὲ εἰπόντος, πόλιν κτίζω, καὶ μικρὸν ὑποχωρήσαντος, καὶ κρυβέντος, ὁ κορυδαλὸς πεισθεὶς τοῖς λόγοις τοῦ ἀνδρὸς, προσῆλθε τῷ τόπῳ, καὶ τὸ δέλεαρ ἐσθίων, ἔλαθεν ἐμπεσεῖν εἰς τοὺς βρόχους. Ὁ δὲ ὀρνιθοθήρας δραμὼν, ἀνελάβετο αὐτόν· καὶ ὁ κορυδαλὸς, ὦ οὗτος, ἔφη, ἐὰν τοιαύτας πόλεις κτίζῃς,[1] πολλοὺς ἐνοικοῦντας εὑρήσεις.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι τότε μάλιστα καὶ οἶκοι καὶ πόλεις ἐρημοῦνται, ὅταν οἱ προεστῶτες χαλεποὶ ὦσιν.

Μῦθος ρμζ΄. Ὀρνιθοθήρας καὶ Πελαργός.

Ὀρνιθοθήρας[2] δίκτυα γεράνοις ἀναπετάσας, πόῤῥωθεν ἐθεώρει τὴν ἄγραν. Πελαργοῦ δὲ σὺν

1. πολλοὺς ἐνοικοῦντας. Planudea lectio utpote exstat in Fabula XLVI. quae eiusdem est argumenti, habet negative οὐ πολλούς. Qualis melior sit habenda, per se

mens, ait, quid foetus huiusmodi nutris, qui quum excreverint, a te primum laedendi initium sument?

Ita pravitas suapte natura pervicax est, licet maximis beneficiis cumuletur.

Fab. CXLVI. Auceps, et Galerita.

Auceps volucribus retia figebat; quem quum Galerita vidisset, stans eminus, quidnam ageret, percontabatur. Tum ille, Vrbem condo, ait. Hoc ubi dixit, inde paullulum se subduxit, occultavitque. Galerita eius verbis fidem adhibens, ad propositam escam colligendam illuc accessit, et inscia in laqueos incidit. Tum Auceps accurrens eam capit: cui Galerita, Si tu, inquit, urbes huiusmodi condis, incolas sane multos habebis.

Omnino fabula indicat, tunc maxime et domus et urbes desertas reddi, quum earum praefecti saevitiam exerceant.

Fab. CXLVII. Auceps et Ciconia.

Auceps quum gruibus retia posuisset, stans eminus, si quae in ea inciderent, prospiciebat.

quisque videt. Auctor vero Epimythii legisse videtur ὁ πολλάς.

2. δίκτυα. Varias retium species non piscatores mo-

[1] τοῖς γεράνοις ἐπικαθήσαντος, ἐπιδραμὼν, μετ' ἐκείνων καὶ αὐτὸν συνέλαβε. Τοῦ δὲ δεομένου μὴ θῦσαι αὐτὸν, καὶ λέγοντος, ὡς οὐ μόνον αὐτὸς ἀβλαβής ἐστι τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ὠφελιμώτατος, τοὺς γὰρ ὄφεις, καὶ τὰ λοιπὰ ἑρπετὰ συλλαμβάνων ἀναιρεῖ, καὶ ὁ ὀρνιθοθήρας ἔφη· ἀλλ' εἰ τὰ μάλιστα οὐ φαῦλος εἶ, διὰ τοῦτο κολάσεως ἄξιος, ὅτι μετὰ πονηρῶν κεκάθικας.

Ἀτὰρ οὖν καὶ ἡμᾶς δεῖ τὰς τῶν πονηρῶν συνουσίας φεύγειν, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἐκείνων τῆς κακίας κοινωνεῖν δόξωμεν·

Μῦθος ρμη'. Κάμηλος.

Ὅτε [2] πρῶτον κάμηλος ὤφθη, οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες, καὶ τὸ μέγεθος καταπλαγέντες, ἔφυγον· ὡς δὲ χρόνου προϊόντος συνιδόντες [3] αὐτῆς τὸ πρᾶον, ἐθάῤῥησαν μέχρι τοῦ προσελθεῖν. Αἰσθόμενοι δὲ κατὰ μικρὸν, ὡς [4] χολὴν

do, sed et venatores antiquitus habebant; quorum alia dicebantur δίκτυα, alia ἐνόδια, alia ἄρκυες, ut videre est apud Pollucem Lib. X. *Cyneg.* qui rem fusius explicat.

Ceterum eiusdem argumenti fabula occurrit etiam supra pag. 124. quod de aliis quoque observare licet. Sed et in Planud. Collectione nonnullae repetitae habentur, veluti fab. XIX. et CXLVII. XX. et CXLVI. CXXXIX. et CXLVIII. Ex quo magis magisque comprobatur, Aesopicarum quas nunc habemus Fabula-

Quum autem Ciconia una cum gruibus decidisset, Auceps accurrens eam quoque cum ipsis comprehendit. Tum illa ne interficeretur orabat, aiens, non solum hominibus se innoxiam esse, sed contra valde perutilem, quippe quae serpentes, ceterasque reptantes, caperet atque enecaret. Sed Auceps, Etsi, inquit, improba non sis, poena tamen es digna, eo quod improbis te sociam addixisti.

Debemus ergo malorum hominum coetus nos quoque evitare, ne pravitatis eorum participes videamur.

Fab. CXLVIII. Camelus.

Quando primum Camelus visus fuit, perterriti homines, eiusque magnitudinem admirati, in fugam se protinus converterunt. Vbi vero progressu temporis mansuetudinem eius cognovere, ad eum tandem accedere ausi sunt. Cito autem

rum seriem, a diversis, et diversis quidem temporibus, consarcinatam fuisse.

1. τοῖς. Ita in Cod. Verum quum Lexicographi γέρανον foeminino genere usurpent, legendum videtur ταῖς.

2. πρῶτον κάμηλος. Perperam in Codice πρωτοκάμηλος. Ita restitui ex Planudea CXVIII. quae nostrae congruit.

3. αὐτῆς. Male in Cod. αὐτοῖς.

4. χολὴν τὸ ζῶον οὐκ ἔχει. Plin. Lib. X. cap. 37. *Fel non omnibus datum animalibus . . . . . equi, muli, aries,*

τὸ ζῶον οὐκ ἔχει, εἰς τοσοῦτον [1] φρονήσεως ἦλθον, ὥστε καὶ χαλινοὺς αὐτῇ περιθέντες, παισὶ ἐλαύνειν ἔδωκαν.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι τὰ φοβερὰ τῶν πραγμάτων συνήθεια καταπραΰνει.

Μῦθος ρμθ'. Ὄφις πατούμενος.

Ὄφις ὑπὸ πολλῶν πατούμενος ἀνθρώπων, τῷ Διὶ ἐνετύγχανεν. Ὁ δὲ Ζεὺς πρὸς αὐτὸν εἶπεν· ἀλλ' εἰ τὸν πρότερόν σε πατήσαντα ἔπληξας, οὐκ ἂν ὁ δεύτερος ἐπεχείρησέ σοι τοῦτο ποιῆσαι.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι τοῖς πρώτοις ἀνθρώποις ἀμυνόμενοι, τοῖς ἄλλοις φοβεροὶ γίνονται.

Μῦθος ρν'. Λαγωοὶ καὶ Βάτραχοι.

[2] Οἱ λαγωοὶ πάντες συνελθόντες, ἐβόων ταῦτα πρὸς ἀλλήλους θρηνοῦντες· ἵνα τί δεινὸς ὁ βίος ἡμῶν ἐστι; καὶ γὰρ ἀετοί, ἄνθρωποί τε καὶ κύνες, ἅπαντες ἡμᾶς πειρῶνται καταθῦσαι. Βέλτιον οὖν ἐστιν ἡμῖν θανατῶσαι ἑαυτοὺς, καὶ μὴ ζῆν οὕτω κακίστως ἐν φόβῳ. Ταῦτά γε τούτων πρὸς

cervi, *caprae*, *CAMELI*, *delphini non habent*. Paullo aliter Aristot. Lib. IV. *de part. animalium* cap. 2. Τὰ μὲν γὰρ ὅλως οὐκ ἔχει χολὴν, οἷον ἵππος, καὶ ὀρεὺς, καὶ ὄνος, καὶ ἔλαφος, καὶ πρόξ. Οὐκ ἔχει δὲ οὐδὲ ἡ κάμηλος ἀποκεκριμένην, ἀλλὰ χολώδη φλέβια μᾶλλον.

sentientes, hoc animal bile prorsus carere, eo contemptus venerunt, ut fraena imponere, et pueris agendum tradere non dubitarent.

Hoc sane demonstrat, quod consuetudine terribilia mitescunt.

Fab. CXLIX. Serpens calcatus.

Serpens quum a multis hominibus conculcaretur, hac de re Iovem supplex oravit. At Deus, Si primum, inquit, qui te pede calcavit, dentibus feriisses, nequaquam alter id facere ausus esset.

Id omnino declarat, quod qui hostibus primo incursu resistunt, ceteris formidabiles fiunt.

Fab. CL. Lepores et Ranae.

Lepores olim omnes in unum congregati, ita inter se gemebundi querebantur: Quid caussae est igitur, quod tam misera haec nostra vita sit? Impune namque aquilae, homines, canes, omnes demum, nos usque ad internecionem persequuntur. Melius ergo nobis est om-

1. φρονήσεως. Mallem καταφρονήσεως, ut est in Planud. CXVIII. quae cum nostra convenit.

2. Parum differt haec Fab. a superius allata LXXXIX. nisi quod heic alio sermone enarratur.

ἀλλήλως εἰπόντων, ὥρμησαν εἰς λίμνην ἑαυτοὺς ἐμβαλεῖν. Οἱ δὲ βάτραχοι τούτους εὐθὺς ἰδόντες, ἀπερρίφησαν παραυθὺς εἰς τὸ ὕδωρ. Εἷς δὲ λαγωὸς στρατηγέτης τυγχάνων, ἐμειδίασε, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐβόησε. Στῆτε, ἀδελφοὶ, μηδὲν κακὸν [1] ποιήσετε· ὡς γὰρ ὁρᾶτε, δειλότερα τυγχάνουσι ταῦτα τὰ ζῶα ὑπὲρ ἡμᾶς ἅπαντας.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τοῖς δυστυχοῦσιν οὐ τὴν τυχοῦσαν παραμυθίαν φέρει τὸ καὶ ἑτέρους ὁρᾷν κακοπαθοῦντας.

Μῦθος ρνά. Ὄνος καὶ Ἵππος.

Ὄνος ποτὲ ἐμακάριζεν ἵππον, διὰ τὴν τροφὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν θεραπείαν, τὴν δὲ ἑαυτοῦ τύχην ἐμυκτέριζεν, ὡς ἀχθοφοροῦντος πολλὰ, καὶ κοπιῶντος, καὶ οὐδὲ ἄχυρον εἰς κόρον λαμβάνοντος. Ἐπεὶ δὲ ἐπέστη καιρὸς πολέμου, καὶ ὁ στρατιώτης σὺν τοῖς ὅπλοις ἐπέβη ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ ὧδε κἀκεῖσε τοῦτον ἤλαυνεν, ὡς εἰς μέσον ἔβη τῶν πολεμίων, [2] ξιφήρης ὁ ἵππος ἔκειτο ἐπ' ἐδάφους. Ὡς οὖν ἑώρα τοῦτον ὁ ὄνος, εὐθὺς μετεβάλλετο, καὶ τὸν ἵππον ἠλέει.

1. ποιήσετε. Mallem ποιήσατε.

2. ξιφήρης ὁ ἵππος. Manifestum vitium heic esse nullus dubito: haud enim equum *ensem manu gerere* dici potest. Itaque pro ξιφήρης, ξιφόκτονος reponendum

nino mori, quam vitam timore plenam tam pessime ducere. Haec ad invicem loquuti, in paludem, ut se in eam praecipites darent, impetum faciunt. Ranae vero ubi eos viderunt, in undas illico desiluere. Quod quum Lepus, qui praeibat, animadvertisset, subinde risit, ac extemplo ad ceteros conversus, Manete, sodales, ait, nullumque malum vobis inferte; nam, ut videtis, haec animalia longe nobis sunt timidiora.

Fabula declarat, miseros non parum levari, si etiam alios calamitatibus pressos videant.

Fab. CLI. Asinus et Equus.

Asinus olim beatum Equum tum ob pabulum, tum ob cultum praedicabat, sua vero sorte querebatur, quod onera multa ferens, multumque laborans, ne paleas quidem, quibus ad satietatem vesci posset, haberet. Quum autem belli tempus advenisset, miles armatus equum adscendit, eumque huc illuc impellens, in medios hostes defertur, donec Equus ense ictus humi corruit. Quem ut Asinus extinctum vidit, eius calamitatem miseratus, statim sententiam mutavit.

putarem, quemadmodum etiam verti. Stimulos addit Planudea LVIII quae eiusdem est argumenti, quaeque habet καὶ ὁ ἵππος πληγεὶς ἔκειτο.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καὶ τοὺς πλουσίους, καὶ ἄρχοντας οὐ δεῖ ζηλοῦν, ἀλλὰ τὸν κατ' ἐκείνων φθόνον, καὶ κίνδυνον ἀναλογιζομένους, ἀγαπᾷν τὴν πενίαν, τὴν [1] μητέρα τῆς ἡσυχίας.

Μῦθος ρνβ'. Ζεὺς καὶ Κάμηλος.

Ο Ζεὺς δήποτε αἰτούσῃ τῇ καμήλῳ, [2] κέρατα ἔχειν, καὶ τοιαῦτα λεγούσῃ, λύπη μοι πολὺ ὑπάρχει διὰ τοῦτο, οὐκ ἐπέδωκεν, ἀλλά γε καὶ [3] τῶν ὠτῶν ἀπεστέρησε, πολλὰ αὐτὸς [4] χωλάνας.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ ἔχων τι, ἀρκείσθω ἐπ' ἐκείνῳ, καὶ πλείω μὴ ζητείτω, ἵνα μὴ καὶ ὃ ἔχει, ἀπολέσῃ.

Μῦθος ργ'. Ὄρνις χρυσοτόκος.

Ορνιθα δέ τις πάνυ καλλίστην εἶχεν, ἥτις ἔτικτεν ἀεὶ χρυσᾶ ὠά. Ὁ δὲ νομίσας ἔνδον χρυσὸν ὑπάρχειν, σφάξας παρευθὺς, εὗρεν αὐτὴν ὥσπερ καὶ αἱ λοιπαὶ τυγχάνουσιν ὄρνιθες· καὶ

1. μητέρα τῆς ἡσυχίας. Sola paupertas beate vivere concedit, quia in maxima tranquillitate sita est, si aequo animo toleretur. Nam, ut monet Seneca in *Octavia:*

Bene paupertas
Humili tecto contecta latet.

Fabula innuit, quod locupletes, ac principes haud aemulari debemus, sed potius invidiam, et pericula, quibus illi obnoxii sunt, perpendentes, paupertatem amare, quae tranquillitatis mater est.

Fab. CLII. Iuppiter et Camelus.

Iuppiter quondam Camelo cornua petenti, seque moestum sine his esse adfirmanti, ea non modo negavit, sed ira ingenti percitus, aures etiam decurtavit.

Fabula monet, ut sit quisque sua sorte contentus, nec plura quaerat, ne, quod habet, etiam amittat.

Fab. CLIII. Gallina auripara.

Gallinam quidam longe pulcherrimam habebat, quae aurea semper ova pariebat. Putans itaque aurum ei intus inesse, haud mora illam occidit, sed similem gallinis ceteris reperit.

Quatiunt alta saepe procellae,
Aut evertit fortuna domos.

2. κέρατα ἔχειν. Male in Cod. κέρατας ἡμῖν.
3. τῶν ὠτῶν. Vitiose in Codice legitur τὸν νῶτον.
4. χωλάνας. Perperam et heic in Cod. χολάνας.

πλεῖον εὑρηκέναι νομίσας, ἀπεστερήθη καὶ τοῦ μικροῦ τοῦ κέρδους.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ τὸν ἔχοντά τι ἀρκεῖσθαι τούτῳ, τὴν δὲ ἀπληστίαν ἐκφεύγειν, μήπως καὶ ὃ ἔχει ἀπολέσῃ.

Μῦθος ρνδ'. Βάτραχος καὶ Ἀλώπηξ.

Οὗτός ποτε [1] βατράχου ἐν τῇ λίμνῃ, καὶ τοῖς ζώοις πᾶσιν ἀναβοήσαντος, ἐγὼ ἰατρός εἰμι φαρμάκων ἐπιστήμων, ἀλώπηξ ἀκούσασα ἔφη· πῶς σὺ ἄλλους σώσεις, αὐτὸν χωλὸν ὄντα μὴ θεραπεύων;

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ παιδείας ἀμύητος ὑπάρχων, πῶς ἄλλους παιδεῦσαι δυνήσεται;

Μῦθος ρνε'. Ὄφις καὶ Γεωργός.

[2] Ὄφις γεωργοῦ προθύροις ἐμφωλεύων, ἔδακε τὸν παῖν τοῦ παιδίου, καὶ παραχρῆμα τέθνηκε. Πένθος δὲ μέγα ἐγένετο τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ. Τό-

1. *βατράχου ἐν τῇ λίμνῃ.* Eiusdem argumenti Fabula exstat etiam in Collectione Planudis num. CXXXV. Ipse tamen rem omnem σκώληκι *Lumbrico*, non *Ranae* tribuit; quod parum felici ingenio factum. Melius enim dicitur de Rana χωλὸν εἶναι, quae desultoriis passibus, et claudi ad instar graditur, quam de *Lumbrico*, qui

Ita divitem se fore arbitratus, parvum quoque lucrum amisit.

Fabula significat, oportere quemquam eo quod habet esse contentum, atque cupidines insatiabiles evitare, ne, quae possidet, etiam deperdat.

Fab. CLIV. Rana et Vulpes.

Rana quaedam paludis incola, ita ceteris animalibus magna olim voce dicebat: Ego medicinam exerceo, ac sum medicamentorum omnium peritissima. Id audiens Vulpes, Quomodo, inquit, sanare alios poteris, dum tibi claudicanti non mederis?

Fabula significat, quod indocti nullo modo ceteros docere possunt.

Fab. CLV. Serpens et Agricola.

Serpens, qui ante Agricolae domum sibi cubile foderat, pedem eius filii momordit. Qui quum statim eo morsu periisset, magnus pro-

humi reptans, numquam cadit, aut vacillat. Mallem vero pro ὄντως ποτὲ et ceter. legi ἐξελθόντως ποτὲ βατράχου ἐκ τῆς λίμνης.

2. Convenit haec Fab. si argumentum spectes, cum superius relata num. XLII. sin vero narrationem, aliquid discriminis interest.

τε ὁ πατὴρ πληγεὶς ὑπὸ τῆς συμφορᾶς, πέλεκυν λαβὼν, ἐπειρᾶτο τοῦ θανατῶσαι τὸν παγκάκιστον ὄφιν. Καὶ δὴ ὁ ὄφις ἐξελθὼν τοῦ θηρεῦσαι, εὐθὺς ὁ ἀνὴρ καταδραμὼν ὀπίσω, στεῤῥῶς κατ' αὐτοῦ τὸ ξίφος καταφέρει. Ἀστοχήσας δὲ τοῦ θανατῶσαι τοῦτον, μόνον τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ ἀπέκοψε τὸ ἄκρον. Ὡς φόβῳ ληφθεὶς, μὴ καὶ αὐτὸν [1] θανατώσει, λαβὼν ἄλευρον, ὕδωρ, καὶ μέλι, αὐτὸς ἐκάλει τὸν ὄφιν πρὸς εἰρήνην. Ὁ δὲ κάτωθεν λεπτὸν αὐτὸς συρίσας, καὶ γὰρ ἐκρύβη ἐπὶ πέτρας ὁ ὄφις, τῷ ἀνθρώπῳ ἔφησε, τοιάδε λέγων· ἀπὸ τοῦ νῦν, ἄνθρωπε, μηκέτι κάμῃς· ὅλως ἐν ἡμῖν φιλία οὐ προσμένει. Ὁρῶν γὰρ ἐγὼ τὴν οὐράν μου λυποῦμαι, καὶ σὺ δὲ πάλιν τὸν τύμβον τοῦ υἱοῦ σου βλέπων καθ' ὥραν, οὐκέτι εἰρηνεύεις.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι οὐδεὶς μίσους, ἢ ἀμοιβῆς κακῶν ἐπιλάθεται, μέχρις ἂν τὸ μνημόσυνον [2] βλέπει, περὶ οὗ ἐλυπήθη.

Μῦθος ρνς'. Ὁδοιπόρος καὶ Ἑρμῆς.

Ὁδοιπόρος πολλὴν ἀνύων ὁδὸν, ηὔξατο λέγων· ὅτι ὦ Ἑρμῆ, [3] ἐὰν εὕρω τί, σοι τὸ ἥμισυ ἀνα-

1. θανατώσει. Melius se haberet θανατώσῃ.
2. βλέπει. Rectius βλέπῃ.
3. ἐὰν εὕρω τι. Mos erat veterum, si quid ex insperato invenirent, Mercurio partem tribuere. Nam, ut ait Phurnutus in libello de *Nat. Deorum*: ὁπόταν

inde inter parentes luctus est exortus. Pater itaque ea calamitate perculsus, arrepta securi scelestissimum illum anguem enecare studebat. Qui quum demum ad pabulum exiisset, accurrens confestim Agricola in eum fortiter securim intorsit; sed quum bene non collimasset, extremum caudae tantummodo abscidit. Tum Agricola timens, ne Serpens ipsum quoque interficeret, farinam, aquam, et mel sumpsit, eumque ad pacem redintegrandam invitavit. Sed ille leniter sibilans, tutus enim sub petra continuo latebat, Ne amplius, inquit, vir bone, adlabores; inter nos enim amicitia nulla esse potest: nam et ego, donec me cauda mutilum, et tu, donec filii tui sepulcrum videbis, pacato animo esse non possumus.

Fabula indicat, neminem odii, ultionisque posse oblivisci, donec iniuriae perpessae memoriam ob oculos habeat.

Fab. CLVI. Viator et Mercurius.

Viator longum iter ingressus, Mercurio, si quid invenisset, se dimidium oblaturum votis

τις εὕρῃ τι προάγων ἐν ὁδῷ, σύνηθες ἐπιφθέγγεσθαι, κοινὸν εἶναι τῷ Ἑρμῇ, ὃς δὴ σωίςωρ ἐςὶ τῆς εὑρήσεως. *Si quis iter faciens forte fortuna quid invenit, consuetudo inolevit, ut inventor exclamet, rei inventae partem etiam Mercurio competere; inventionis enim conscius est.* Hinc

θήσω. Περιτυχὼν δὲ πήρᾳ, ἐν ᾗ ἀμύγδαλα ἦσαν, καὶ φοίνικες, ταύτην ἀνείλετο, οἰόμενος ἀργύριον εἶναι. Ἐκτινάξας δὲ εὗρε τὰ ἐνόντα. Καταφαγὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν τῶν ἀμυγδάλων τὰ λέπη, καὶ τῶν φοινίκων τὰ ὀστᾶ, ἐπί τινος βωμοῦ ἔθηκεν εἰπών· ἀπέχεις, ὦ Ἑρμῆ, τὴν εὐχήν· καὶ γὰρ τὰ ἐντὸς, καὶ τὰ ἐκτὸς πρὸς σὲ ἀνέθηκα.

Ὁ λόγος πρὸς ἄνδρα φιλάργυρον, τὸν καὶ θεοὺς διὰ πλεονεξίαν κατασοφιζόμενον.

Μῦθος ρνζ΄. Ὄρνις καὶ Αἴλουρος.

Ὄρνις δέποτε κατακλιθεὶς ἠρρώστει· εἰς ὃν αἴλουρος προκύψας, ἔφη ταῦτα· πῶς ἔχεις, φίλε; τί δέ σοι; ἵνα τι χρήζῃς, ἀνάγγειλόν μοι, καὶ πάντα σοι παρέξω· ὅμως ἔγειρε, καὶ τεύξῃ τῆς ὑγιείας. Ἡ δὲ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν αἴλουρον ταῦτα· εἰ σὺ παρέλθῃς, ἐγὼ οὐκ ἀποθνήσκω· ζωὴν γὰρ ζήσω δορκάδος ὑπερτέραν.

Graeci, omnia quae fortuna reperiuntur, Ἑρμαῖα, id est *Mercurialia* vocant. Vide Suidam in Ἑρμῆς, et Barlaeum ad Luciani *Timon.* pag. 131. nec non Meursium ad Lycophr. *Cassandram* pag. 54. b.

promisit. Quum autem in peram amygdalis, dactylisque refertam forte incidisset, eam laetus capit, nummos ibi inesse arbitratus; sed ea excussa, nihil aliud quam amygdalas dactylosque adinvenit. Quibus omnibus comesis, amygdalarum cortices, et dactylorum nucleos collegit, et in ara, quae ibi forte aderat, collocavit, aiens, Habes, o Mercuri, quod votis promisi; interiora enim, et exteriora inventae a me rei obtuli tibi.

Fabula avarum respicit, qui ad avaritiae suae cupiditatem explendam, Deos quoque decipere conatur.

Fab. CLVII. Gallina et Felis.

Gallina quaedam aegra iacebat; cui Felis summum caput extollens, Quomodo, ait, te habes, amica? Si quid eges, dicito mihi, et omnia tibi comparabo. Attamen surge aliquantulum, ac brevi valetudinem recuperabis. Cui illa, Hinc si tu modo discesseris, haud amplius moriar, sed longiorem caprea vitam ducam.

1. Ὄρνις δέσποτι. Videtur idem hic esse Apologus, ac supra enarratus num. XIV. Verbis tamen aliquid discrepat, et magis festiva narratio modo est.

2. ἠῤῥώστει. Male in Cod. ἠρώστει.

[1] Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι τοὺς δολίους ὑποκριτὰς, τοὺς λέγοντας φιλεῖν, ὁ μῦθος ἐλέγχει.

Μῦθος ρνή. Παῖς καὶ Σκορπίος.

Παῖς πρὸ τοῦ τείχους ἀκρίδας ἐθήρευε. Πολλὰς δὲ συλλαβὼν, ὡς ἐθεάσατο σκορπίον, νομίσας ἀκρίδα εἶναι, κοιλάνας τὴν χεῖρα, οἷός τε ἦν καταφέρειν αὐτόν· καὶ [2] ὡς τὸ κέντρον ἐπάρας, ἔφη· εἴθε γὰρ τοῦτο ἐποίησας, ἵνα καὶ ἃς συνείληφας ἀκρίδας, ταύτας ἀποβαλῆς.

Ὅλως διδάσκει ἡμᾶς, μὴ δεῖν πᾶσι τοῖς χρηστοῖς, καὶ πονηροῖς τὰ αὐτὰ προφέρειν.

Μῦθος ρνθ'. Παῖς κλέπτης καὶ Μήτηρ.

Παῖς ἐκ τοῦ διδασκαλείου τὴν τοῦ συμφοιτητοῦ [3] δέλτον κλέψας, τῇ ἑαυτοῦ μητρὶ ἐπιδέδωκε· τῆς δὲ μὴ ἐπιπληξάσης αὐτὸν, ἀλλὰ μᾶλλον ὑποδεξαμένης, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὁ παῖς, ὡς νεανίας

1. Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι. Redundant haec omnino, quum postea subsequatur ὁ μῦθος ἐλέγχει. Fortasse in vetustiori Codice ex quo Casinensis Florentinus descriptus est, ea verba deerant, sed librarius suetus in Epimythiis iam apponere, ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι, imprudens heic quoque posuit.

2. ὡς. Legendum videtur ὅς.

3. δέλτον. De instrumentis, quibus Graeci ad scribendum utebantur, videndus est Pollux in *Onom.*

Dolosos simulatores haec Fabula carpit, qui homines amore prosequi falso adserunt.

Fab. CLVIII. Puer et Scorpio.

Locustas pone murum adolescens venabatur: quarum multas quum iam cepisset, Scorpionem conspicatus, eumque locustam esse putans, inflexa manu, in eo erat ut ipsum quoque colligeret. Sed ille aculeum exserens, Vtinam id faceres, inquit, ut quas cepisti locustas, etiam dimitteres.

Id omnino nos admonet, ne probis eadem atque improbis tribuamus.

Fab. CLIX. Filius fur et Mater.

Puer quidam e litterario ludo condiscipuli tabulam furatus, Matri suae detulit. Quae quum Filium non modo non reprehendisset, sed potius laudasset, progressu temporis, adolescens

Lib. X. cap. 14. Praecipua erant *βιβλία*, *χάρται*, *πέλλαι*, *διφθέραι*, *γραμματεῖα*, *γραμματίδια*, *δέλτοι*, *δελτία*: *libelli*, *chartae*, *atramentaria*, *diphtherae*, *tabulae*, *tabellae*, quae quidem cera, aut multha illiniebantur. Vid. Herodot. in fine *Polyhymniae*. Qui mos Latinorum quoque fuit. Quintil. Lib. X. 3. *Scribi optime ceris, in quibus facillima est ratio delendi*. Vide Horat. *Satyr.* 6. Lib. I. 73. et *Epist.* 1. Lib. I. 56.

ἤδη γέγονεν, ἤρξατο καὶ τὰ μείζονα κλέπτειν. Ληφθεὶς οὖν ποτε ἐπ' αὐτοφώρῳ, καὶ [1] περιαγκωνισθεὶς, ἐπὶ τὸν δήμιον ἀπήγετο. Τῆς δὲ μητρὸς ἐπακολουθούσης αὐτῷ, καὶ [2] στερνοκτυπούσης, εἶπεν ὁ παῖς πρὸς τοὺς δημίους· ἐάσατέ με λαλῆσαι τῇ μητρί μου πρὸς τὸ οὖς λόγον ἕνα. Τῆς δὲ ταχέως ἐλθούσης, καὶ τὸ οὖς αὐτῆς τῷ στόματι τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ἐπιθείσης, τοῖς ὀδοῦσιν αὐτοῦ τὸ ὠτίον αὐτῆς γενναίως δραξάμενος, ἀπέκοψεν αὐτό. Τῆς δὲ βοησάσης, καὶ εἰπούσης, ὡς ἤδη πεπλημμέληκεν, οὐδὲ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ λαοῦ κατηγοροῦντος αὐτοῦ, ὡς μὴ ἀρκεσθέντος τοῖς προτέροις κακοῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἰδίαν μητέρα ἠσέβησεν, ἔφη ἐκεῖνος· αὕτη μοι ἐγένετο τῆς ἐμοῦ ἀπωλείας αἰτία· εἰ γὰρ ἡνίκα τὴν τοῦ συμφοιτητοῦ μου δέλτον ἔκλεψα, καὶ ἤνεγκα αὐτῇ, ἐπέπληξέ μοι, οὐκ ἂν μέχρι τούτων ἐχώρησα, καὶ ἐπὶ τὸν θάνατον ἠγόμην.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι τὸ κακὸν κατ' ἀρχὰς μὴ κολαζόμενον, ἐπὶ μεῖζον αὔξεται.

1. περιαγκωνισθείς. Verbum huiusmodi apud Lexicographos nullibi reperio, sed ab ἀγκών *cubitus*, ex quo et alia oriuntur, est derivatum, ita ut sit περιαγκωνίζειν *alicui vincula cubito* vel *brachio iniicere*. Planudea vero Fab. XLVIII. quae eiusdem est argumenti, habet simpliciter ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ ποτε ληφθεὶς ἀπήγετο τὴν πρὸς θάνατον. Et quidem, ut ibi Cl. Heusingerus obser-

iam factus coepit maiora furari. Sed tandem ipso in crimine deprehensus, brachiis manibusque ad tergum vinctis ad supplicium trahebatur. Mater interim quum ipsum gemebunda sequeretur, rogavit ille lictores, ut sibi ad aurem nonnulla Matri loqui permitterent. Accedit statim illa, suamque aurem Filii admovet ori; qui extemplo Matris auriculam dentibus arripit, ac morsu divellit. Tum Matre non modo summum facinus Filium gessisse exclamante, sed ceteris etiam omnibus eum accusantibus, quod anteactis sceleribus non contentus, suam quoque in parentem impius fuerit, Ipsa, ille inquit, ipsa Mater meae necis caussa fuit: nam si me, quum ei tabulam detuli, quam condiscipulo meo surripui, digna poena affecisset, nequaquam ad ulteriora progressus essem, nec ad supplicium ducerer.

Fabula significat, quod malum, nisi principiis obstes, magis magisque in dies crescit.

vat, cum aliarum gentium, tum Phrygum legibus capitis poena constituta fuit furibus. Draco minora etiam furta morte multabat; Solon ea maxime quae in portubus, et gymnasiis fiebant. Vid. Ant. Thysii *Collat. Leg. Attic. et Rom.* Tom. V. Thes. Gronov. pag. 1392. Gell. Lib. XI. cap. 18.

3. *στερνοκτυπούσης*. In Cod. *στεροκτυπούσης*, sed male.

Μῦθος ρξ'. Περιστερὰ διψῶσα.

Περιστερά ποτε δίψει συνεχομένη, ὡς ἐθεάσατο ἔν τινι πίνακι κρατῆρα ὕδατος [1] γεγραμμένον, ὑπέλαβεν ἀληθῆ εἶναι· διόπερ πολλῷ ῥοίζῳ ἐνεχθεῖσα, ἔλαθεν ἑαυτὴν τῷ πίνακι ἐντινάξασα. Συνέβη οὖν αὐτῇ τῶν πτερῶν περιθραυσθέντων, ἐπὶ τὴν γῆν καταπεσοῦσαν, ὑπό τινος τῶν παρατετυχηκότων συλληφθῆναι.

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ σφοδρὰς ἐπιθυμίας, ἀπερισκέπτως τοῖς πράγμασιν ἐπιχειροῦντες, ἑαυτοὺς εἰς ὄλεθρον περιβάλλουσιν.

Μῦθος ρξα'. Περιστερὰ καὶ Κορώνη.

Περιστερὰ ἔν τινι περιστερεῶνι τρεφομένη, ἐν πολυτεκνίᾳ ἐφρυάττετο. Κορώνη δὲ ἀκούσασα αὐτῆς τῶν λόγων, ἔφη· ὦ αὕτη, πέπαυσο ἐπὶ τούτῳ ἀλαζονευομένη· ὅσῳ γὰρ ἂν πλείονα [2] τέκνα ἔχεις, τοσούτῳ περισσότερον δουλείᾳ στενάζεις.

1. γεγραμμένον. Eiusdem est argumenti Fabula CXX. Collect. Planud. ad quam Cl. Heusingerus haec adnotavit. „ Aesopica tempora nondum in id fastigium evectam viderunt picturam, ut haec ad veritatis exemplum fingere potuerint, si verum est, quod scribit Plin. Lib. XXXV. cap. 9., Apollodoro, qui Olymp. 93. floruit, *artis fores apertas*, quas *Zeuxis* deinde *intraverit*. Hunc quidem uvas pinxisse legimus, ad quas aves etiam depascendas convolarint.

Fab. CLX. Columba sitiens.

Columba olim siti correpta, quum in quadam tabula craterem aquae depictum vidisset, eum verum esse existimavit. Quapropter magno cum impetu illapsa, in tabulam inscia offendit. Fractis proinde eius pennis, quum humi decidisset, a quodam ex iis, qui ibi forte aderant, capta fuit.

Ita nonnulli homines, magno animi fervore correpti, res temere adeuntes, semetipsos in damna coniiciunt.

Fab. CLXI. Columba et Cornix.

Columba in columbaria quadam cella enutrita, se magnifice sua de foecunditate iactabat. At Cornix eius verbis auditis, Desine, amica, inquit, hac re tam velle gloriari: nam quo plures paries, eo magis de servitute dolebis.

Aequalis illi fuit Parrhasius, qui velum pinxit, quo ipse Zeuxis decipi potuit. Vid. Plin. eod. lib. cap. 10. et c. 11. pr. Fortasse tamen apud Phrygas, quorum antiquissimum inventum pictae sunt vestes, prius etiam, quam apud Graecos, penicillo gloria quaesita fuit „.

2. τέκνα ἔχεις. Haec verba adeo in Codice tum vetustate, tum adtritu exesa sunt, ut vix quarumdam litterarum vestigia appareant, ex quibus hanc le-

"Ουτως καὶ τῶν οἰκετῶν δυστυχέστεροί εἰσιν, ὅσοι [1] ἐν τῇ δουλείᾳ τεκνοποιοῦσι.

Μῦθος ρξβ'. Πίθηξ καὶ Ἁλιεῖς.

Πίθηξ ἔν τινι ὑψηλῷ δένδρῳ καθήμενος, ὡς ἐθεάσατο ἁλιεῖς [2] ἐπί τινα ποταμὸν σαγήνην βαστάζοντας, παρετήρει τὰ ὑπ' αὐτῶν γινόμενα. Καὶ δὴ τούτων τὴν σαγήνην ἐασάντων, καὶ μικρὸν ὑποχωρησάντων τοῦ φαγεῖν, καταβὰς ἀπὸ τοῦ δένδρου, ἐπειρᾶτο μιμεῖσθαι αὐτούς· φασὶ γὰρ μιμητικὸν εἶναι τὸ ζῶον τοῦτο. Ἐφαψάμενος δὲ τῶν δικτύων, καὶ συλληφθεὶς, ἐκινδύνευε πνιγῆναι. Ὁ δὲ πρὸς ἑαυτὸν ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε δίκαια πέπονθα· τί γὰρ ἁλιεύειν μὴ μαθὼν, τούτῳ ἐπεχείρουν;

"Ολως δηλοῖ, ὅτι ἡ τῶν μηδὲν προσηκόντων ἐπιχείρησις, οὐ μόνον ἀσύμφορος, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλαβής ἐστι.

etionem adstruimus. Planudea CXXI. habet simpliciter τίκτης.

1. ἐν τῇ δουλείᾳ. Servi liberos nec in potestate habebant, nec fructum aut solatium ex his capiebant. Domino, non sibi eos genuerant, qui cuicumque liberet, eos poterat vendere, vel donare, retentis do-

Ita quoque ex domesticis ii miserrimi sunt, qui in servitute filios procreant.

Fab. CLXII. Simia et Piscatores.

Simia procera quadam in arbore sedens, quum Piscatores ad flumen quoddam retia ferentes vidisset, sedulo, quae ab iis gerebantur, observabat. Ipsi itaque quum retia iecissent, ac paullum, ut cibum sumerent, recessissent, Simia confestim ex arbore descendens, eos imitari conabatur; aiunt enim hoc animal imitandi studio quam maxime teneri. Retibus vero vix tactis, comprehensa Simia iam iam demergebatur; quamobrem ad se conversa, Digna quidem patior, inquit; quid enim piscandi ignara, piscari volui?

Id plane significat, ad se minime pertinentes res aggredi, non solum inutile, verum etiam esse perniciosum.

mi suae parentibus. *Heusingerus*.

2. *ἐπί τινα ποταμόν*. Quae sequuntur verba, adeo in Codice nostro evanuere, ut vix lynceis oculis legi possint. Nos tamen ex litterarum, quae rarae ibi apparent, reliquiis, legendum existimavimus, *σαγήνην βαστάζοντας*.

Μῦθος ρξγ'. Θυγάτηρ καὶ Θρηνοῦσαι.

Πλούσιος δύο θυγατέρας ἔχων, τῆς ἑτέρας ἀποθανούσης, [1] τὰς θρηνούσας ἐμισθώσατο. Τῆς δὲ ἑτέρας παιδὸς εἰπούσης πρὸς τὴν μητέρα, ἄθλιαι ἡμεῖς, ὅτι ἡμεῖς μὲν, ὧν τὸ πάθος ἐστὶ, θρηνεῖν οὐκ ἴσμεν, αἱ δὲ μηδὲν προσήκουσαι οὕτω σφόδρα κόπτονται, καὶ κλαίουσιν· ἡ μήτηρ ἔφη· ἀλλὰ μὴ θαύμαζε, τέκνον, εἰ οὕτως οἰκτρῶς αὗται θρηνοῦσιν· ἐπὶ γὰρ ἀργυρίῳ τοῦτο ποιοῦσιν.

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀνθρώπων διὰ φιλαργυρίαν οὐκ ὀκνοῦσι καὶ ἀλλοτρίας συμφορὰς ἔργον λαβεῖν.

Μῦθος ρξδ'. Ποιμὴν καὶ Θάλασσα.

Ποιμὴν ἔν τινι τόπῳ παραθαλασσίῳ ποίμνια νέμων, ὡς ἐθεάσατο τὴν θάλασσαν γαληνήν τε καὶ πραεῖαν, ἐπεθύμησε πλεῦσαι· διόπερ πωλήσας αὐτοῦ τὰ πρόβατα, καὶ [2] φοίνικας ἀγο-

1. τὰς θρηνούσας. Romani *praeficas* dicebant, quae ad deplorandos mortuos, neniamque ad tibias cantandam, conducebantur. Vide Kirchmann. *de funeribus Romanor.* cap. 6. Hunc morem cum Romanis communem fuisse Graecis, vel unus Luciani libellus *de luctu* ostendit. Heusing. ad Fab. Planud. CXXII. quae

Fab. CLXIII. Filia et Praeficae.

Dives quidam duas filias habens, altera earum defuncta, Praeficas mercede conduxit. Tum vero altera sic matrem alloquitur: Heu nos miseras, quae flere nescimus, quum nobis tale infortunium contigerit; hae vero, licet nulla nobis necessitate coniunctae, sic vehementer pectora tundunt, ac lugent! Cui mater, Ne mireris, Filia, respondit, si tam flebiliter istae lamentantur; id enim nummorum caussa tantummodo faciunt.

Ita quoque nonnulli hominum alienis etiam de calamitatibus quaestum facere ob avaritiam non verentur.

Fab. CLXIV. Pastor et Mare.

Pastor in maritimo quodam loco pecudes pascens, quum Mare tranquillum, placidumque vidisset, navigandi, ac mercaturae exercendae desiderio correptus est. Ovibus proinde diven-

cum nostra plane concordat.

2. *φοίνικας ἀγοράσας*. Planudes, qui hanc fabulam num. 49. retulit, habet *φοινίκων βαλάνους πριάμενος*. Ceterum et palmae fructus *φοίνικες* vocantur, ut satis declarat Artemidorus *Oneir.* V. §. 90. *Ἔδοξέ τις . . . . ἐσθίειν φοίνικας πέντε· ἐσθίων ἐθεραπεύθη κ. τ. λ.*

ράσας, ναῦν ἐμφορτωσάμενος ἀνήχθη. Χειμῶνος δὲ σφοδροῦ γενομένου, καὶ τῆς νηὸς περιτραπείσης, πάντα ἀπολέσας, αὐτὸς μόλις ἐπὶ τῆς γῆς διεσώθη. Μετ' οὐ πολλὰς οὖν ἡμέρας τῆς θαλάσσης γαληνιώσης, ὡς ἐθεάσατό τινα παριόντα, καὶ ἐπαινοῦντα τῆς θαλάσσης τὴν ἠρεμίαν, ἔφη· ὦ οὗτος, αὐτὴ γάρ σοι φοινίκων ἐπιθυμεῖ.

Οὕτω πολλάκις τὰ παθήματα τοῖς φρονίμοις γίνεται μαθήματα.

Μῦθος ρξε'. Ποιμὴν καὶ Πρόβατα.

Ποιμὴν ἐλάσας τὰ πρόβατα εἴς τινα δρυμῶνα, ὡς ἐθεάσατο δρῦν παμμεγέθη μεστὴν βαλάνων, ὑποστρώσας τὸ ἱμάτιον ἐπὶ ταύτῃ, ἀνέβη, καὶ τὸν καρπὸν ἀντέσειε. Τὰ δὲ πρόβατα ἐσθίοντα [1] τὰς βαλάνους, ἔλαθε διαῤῥῆξαι [2] καὶ τὰ ἱμάτια. Ὁ δὲ ποιμὴν καταβὰς, ὡς

1. τὰς βαλάνους. Vulgata Planudis CXXIII. quae cum nostra congruit, habet τοὺς βαλάνους, masc. gen. quod uno tantum exemplo, quod viderim, recipi potest, nempe Pollucis Lib. I. cap. 12. quum apud omnes alios scriptores sit foem. gen.

2. καὶ τὰ ἱμάτια. Mallem hic etiam, τὸ ἱμάτιον. Ceterum maxime miror, quanam de caussa Heusingerus dicat, totam hanc fabulam Aesopico ingenio parum dignam esse, ex eo quod ovibus neque cibus hic satis conveniat, neque vestes dovorare so-

ditis, dactylisque coemptis, onusta nave e portu solvit. Quum vero saeva tempestas coorta esset, et navis susque deque ageretur, Pastor omni merce amissa, ipse solus vix ad terram incolumis se recepit. Nonnullis autem transactis diebus, quum iterum Mare tranquillum esset, Pastor cuidam, qui inde forte transibat, eiusque placiditatem commendabat, Amice, inquit, a te dactylos Mare desiderat.

Ita saepenumero infortunia sunt prudentibus documenta.

Fab. CLXV. Pastor et Pecudes.

Pastor in quercetum quoddam quum gregem compulisset, proceram quercum glandibus refertam conspicatus, sub ea strata veste, illico adscendit, ac fructum decutere coepit. Pecudes autem dum glandes ederent, nesciae ipsam quoque vestem dilacerarunt. Pastor ita-

litum sit „. Verum Cl. Viri venia dicam, licet oves ποηφάγα animalia sint potius, ac herbis praecipue et frondibus vesci soleant, tamen glandibus quoque pasci certum est, quod ex ipsis pastoribus audivi, et per otium Autumni egomet in silvis saepe vidi. Id vero nec Aristoteli ignotum fuit, qui glandes communem tum ovibus tum suibus cibum esse testatur, *Hist. Animal.* lib. VIII. p. 21. Nihil ergo naturae contrarium in hac fabula fingitur. Quod autem idem Heusingerus ait, pecudes vestes devorare non solere, pueri vident ipsi quam in-

ἐθεάσατο τὸ γεγονὸς εἶπεν· ὦ κάκιστα ζῶα, ὑμεῖς τοῖς λοιποῖς ἔρια εἰς ἐσθῆτα παρέχετε, ἐμοῦ δὲ τοῦ τρέφοντος καὶ τὸ ἱμάτιον ἀφείλασθε.

Οὕτως καὶ τῶν ἀνθρώπων δι' ἄγνοιαν τοὺς μηδὲν προσήκοντας εὐεργετοῦντες, κατὰ τῶν οἰκείων φαῦλα ἐργάζονται.

Μῦθος ρξϛ'. Ποιμὴν παίζων.

Ποιμὴν ἐξελαύνων αὐτοῦ τὴν ποίμνην ἀπό τινος κώμης, [1] πορρωτέρω διετέλει τοιαύτῃ παιδιᾷ χρώμενος. Ἐπιβοώμενος γὰρ τοὺς πολίτας ἐπὶ βοήθειαν, ἔλεγεν, ὡς λύκοι τοῖς προβάτοις ἐπήλθοσαν. Δὶς καὶ τρὶς τῶν ἐκ τῆς κώμης ἐκπλαγέντων, καὶ ἐκπηδησάντων, εἶτα μετὰ γέλωτος ἀπαλλαγέντων, συνέβη τὸ τελευταῖον τῇ ἀληθείᾳ λύκους ἐπελθεῖν. [2] Ἀποτεμνόμενος δὲ αὐτοῦ τῆς ποίμνης, καὶ αὐτοῦ ἐπιβοῶντος ἐπὶ βοηθείᾳ, ἐκεῖνοι ὑπολαβόντες αὐτὸν παίζειν κατὰ τὸ ἦθος, ἧττον ἐφρόντιζον. Καὶ οὕτως συνέβη αὐτὸν ἀπολέσαι τὰ πρόβατα.

opportune sit dictum. Etenim quidni fieri poterat, ut oves, dum glandes in pastoris veste decussas edebant, ipsam quoque vestem aliquantulum dilacerarent?

1. πορρωτέρω διετέλει. Heic aliquid librarii negligentia omissum puto: verba enim neque concinne, ne-

que quum descendisset, ubi factum vidit, O pessima animalia! exclamavit: lanas vos ceteris ad vestes praebetis, mihi vero, qui vos nutrio, et ipsam quoque vestem surripuistis.

Ita quoque qui per dementiam eos beneficiis afficiunt, quos nulla sibi necessitate iunctos habent, in domesticos male ac iniuste se gerunt.

Fab. CLXVI. Pastor illudens.

Pastor quidam, quoties gregem e pago in pascua deduceret, ipse longius secedens, huiusmodi ioco delectabatur. Solebat ille magnis clamoribus vicinos incolas in auxilium vocare, aiens nimirum, quod lupi pecudes adorti essent. Hac arte oppidani iterum iterumque perterriti, quum ad arcendos lupos egrederentur, semperque cum risu redirent, denique contigit, ut revera lupi in gregem irruerent. Qui quum illum penitus profligarent, ac Pastor vicinos in auxilium vocaret, ipsi eum iocari pro more existimantes, nequaquam curarunt; atque ita contigit, ut ille oves omnes amitteret.

que distincte procedere mihi videntur, ita ut eorum perspicuus sensus eliciatur. Nec Palatini Codices medelam afferunt, ut videre est in Fab. a Neveleto edita num. 270. quae cum nostra quoad argum. convenit.

2. 'Αποπυμνίζμενος. Ita quidem in Codice, sed ordo

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι τῦτο κερδαίνουσιν οἱ ψευδόμενοι, [1] τὸ μηδὲ ὅταν ἀληθεύωσι πιστεύεσθαι.

Μῦθος ρξζ'. Παῖς λυόμενος.

Παῖς ποτε λυόμενος ἔν τινι ποταμῷ, ἐκινδύνευσεν ἀποπνιγῆναι. Ἰδὼν δέ τινα ὁδοιπόρον, τῦτον ἐπὶ βοήθειαν ἐκάλει. Ὁ δὲ ἐμέμφετο τῷ παιδὶ, ὡς τολμηρῷ. Τὸ δὲ μειράκιον εἶπε πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ νῦν μοι βοήθει, ὕστερον δὲ σωθέντι μέμψῃ.

Ὅλως εἴρηται πρὸς τὰς ἀφορμὴν καθ᾽ ἑαυτῶν διδόντας ἀδικεῖσθαι.

Μῦθος ρξη'. Πρόβατον πρὸς Κείροντα.

Πρόβατον ἀφυῶς κειρόμενον, ἔφη, εἰ μὲν ἔρια ζητεῖς, [2] ἀνωτέρω τέμνε· εἰ δὲ κρεῶν ἐπιθυμεῖς, ἅπαξ με καταθύσας, τῦ κατὰ μικρὸν βασανίζειν ἀπάλλαξον.

ac ratio sermonis postulat Ἀποπεμνεμένης δὲ αὐτῷ τῆς ποίμνης κ. τ. λ. *Quum vero grex illius profligaretur* etc.

1. τὸ μηδέ. Huiusmodi effatum Aesopo tribuitur etiam a Stobaeo *Serm.* 61. idemque respondisse narratur Demetrius, qui interrogatus, quid mali mentientes sequeretur, dixit, τὸ μηδ᾽ ἂν τἀληθῆ λέγωσιν, ἔτι πιστεύεσθαι, ibid. *Serm.* 62. cui consonat et illud Cic. II. *de Div.* cap. 71. *Menduci homini ne verum quidem credere solemus*.

Haec omnino declarant, id mendaces nancisci, dum vera quoque dicant, nullam fidem.

Fab. CLXVII. Puer se lavans.

Puer quidam quum olim se in fluvio lavaret, in eo demergi periclitabatur. Viatorem autem conspicatus, eum, ut succurreret, magnis clamoribus invocabat. Is vero Puerum reprehendere, audacemque appellare; sed Puer, Nunc, ait, feras opem rogo, ac postea, ubi me salvaveris, reprehendes.

Haec de iis dicta sint, qui ceteris caussam praebent, ut ab illis iniuria afficiantur.

Fab. CLXVIII. Ovis ad Tondentem.

Imperite quum Ovis tonderetur, Pastori ait, Si lanas quaeris, altius tonde, sin vero vis carnes, me denique omnino macta, ac saltem desine me ita sensim torquere.

2. *ἀνωτέρω τέμνε*. Tiberius Caesar, ut Suetonius refert, ab amicis admonitus, ut provincialibus vectigalia augeret, rescripsit, fortasse Aesopicae fabulae memor, *Boni pastoris esse, tondere pecus, non deglubere.* Quam sententiam Alexander etiam Macedonum Rex, diversa tamen metaphora, usurpavit, dum admonenti cuidam, longe plus vectigalium a civitatibus auferri posse, respondit, *καὶ κηπωρὸν μισῶ, τὸν ἐκ ῥιζῶν ἐκτέμνοντα τὰ λάχανα*, *et olitorem odi, qui radicitus her-*

Πρὸς τὺς ἀφυῶς τὴν τέχνην παραφερομένυς, ὁ λόγος ἁρμόδιός ἐςι.

Μῦθος ρξθ'. Ἄνθρωπος καὶ Λέων συνοδεύοντες.

Ποτὲ συνώδευσε λέων ἀνθρώπῳ. Ἐκαυχῶντο ὖν πρὸς ἀλλήλυς τοῖς λόγοις. Εὗρον δὲ ἐν τῇ ὁδῷ [1] πετρίνην στήλην ὁμοίαν ἀνδρὶ, ἑτέραν στήλην λέοντος συμπνίγυσαν. Καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑποδείξας πρὸς αὐτὸν, ταῦτα ἔφη· ἴδε πῶς ἐσμεν κρείττονες ὑμῶν πάντων, καὶ ῥωμαλέοι ὑπὲρ ἅπαν θηρίον. Ὑπολαβὼν δὲ ὁ λέων ἔφη· ὑφ' ὑμῶν εἰσιν ὖπω ταῦτα γινόμενα καὶ πραττόμενα· εἰ γὰρ εἴδησαν λέοντες γλύφειν λίθυς, πολλὺς αὖ εἶδες ὑποκάτω λεόντων.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ καυχώμενοι, πειρῶνται ἐν λόγοις ἑαυτὺς ἐπιφημίζειν, καίπερ μὴ ὄντες τοιῦτοι.

Μῦθος ρο'. Ἀλώπηξ καὶ Βότρυες.

[2] Ποτὲ κατεῖδε τὺς βότρυας ἀλώπηξ πεπείρυς, πάνυ τὰς ῥαγὰς [3] ἐνδεικνυμένυς, καὶ ἐπειρᾶτο

bas recidat. Vid. Erasm. in *Prov.* Chil. III. Cent. 7.

1. πετρίνην ςήλην. Dictio ςήλη non heic de columna, sed proprie de statua, quae columnae quandoque superimponitur, est intelligenda. Hoc in sensu passim occurrit apud Scriptores Byzantinos. Malchus initio hist. τὰς π

Haec iis fabula convenit, qui imperite artem aliquam exercent.

Fab. CLXIX. Leo et Homo iter habentes.

Leo quondam et Homo simul iter faciebant, suasque virtutes magnificis verbis vicissim praedicabant. In via interim lapideam statuam invenere, quae ab homine praefocatum leonem repraesentabat. Quam quum Homo Leoni indicaret, Vide, inquit, quanto vobis omnibus praestemus, belluasque universas, tum vi, tum robore superemus. Cui Leo, Haec a vobis, inquit, efficta sunt et expressa: quod si leones sculpere scirent, profecto plures homines leonibus subiectos tu videres.

Fabula declarat, quod multi superbia elati, nullius licet sint pretii, verbis tamen se se praedicare conantur.

Fab. CLXX. Vulpes et Vva.

Maturos acinisque luxuriantes uvarum racemos quum Vulpes olim vidisset, eos decerpe-

Ζήνωνος ϛήλας καταβάλλουσι πάσας. Vide Suidam in voce.

2. Ποτὶ κατᾶδε. Haec Fabula verbis tantum discrepat a Fab. V.

3. ἐνδακνυμένυς, In Codice vitiose ἐνδακνυμένας . . . . . πώτας.

τέτως λαβεῖν εἰς βρῶσιν· τῆς δὲ εἰς τἕτο πολλὰ μηχανωμένης, ἐκ ἐδυνήθη τὴν ὄρεξιν πληρῶσαι· μετὰ δὲ ταῦτα μειδιάσασα ἔφη· [1] εὐθὺς τὸ πένθος εἰς χαρὰν μεταβάλλει, ἀναβοῶσα ὄμφακές εἰσι ταῦτα.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀποτυχόντες πραγμάτων, σπεδάζεσι διὰ τἕ ψεύδες συγκαλύψαι τὴν ἧτταν.

Μῦθος ροα'. Παῖς συνάγων ἀκρίδας.

[2] Παῖς τις συνάγων εἰς ἀρέρας ἀκρίδας, ἔμελλεν ἆραι σκορπίον ἀντ' ἀκρίδος. Ὁ δὲ τἕ παιδὸς τὸ ἄκακον νοήσας, ταῦτα πρὸς αὐτὸν ὅπως ἐβόα, λέγων· ἀπελθὲ, ὦ παῖ, καὶ σώζε μετ' εἰρήνης, μὴ θηρεύσας με ἀπολέσῃς ἁπάσας.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι καλόν ἐςι τὰ ἐναντία γινώσκειν, καὶ τὸ μὲν καλὸν πράττειν, τὸ δὲ κακὸν ἐκφεύγειν.

1. εὐθὺς τὸ πένθος. Manifestum glossema e margine in textum illatum. Quisque enim videt retinendum tantum esse, μειδιάσασα ἔφη· ὄμφακές εἰσι ταῦτα. Hanc autem Fabellam ita Phaedrus expressit Lib. IV. 3.

Fame coacta Vulpis alta in vinea
Vvam adpetebat, summis saliens viribus;

re, ac famem explere conabatur. Quum vero multum diuque conata esset, desiderii tamen compos fieri non potuit. Subridens itaque, dolorem in gaudium convertit, aiens, Racemi isti acerbi sunt.

Haec omnino declarant, quod homines, ubi rem consequi non potuere, imbecillitatem suam mendacio tegere conantur.

Fab. CLXXI. Puer locustas colligens.

Puer quidam quum per arva locustas venaretur, scorpionem pro locusta iam iam capturus erat; sed scorpio, eius simplicitate cognita, Heus Puer, inquit, hinc discede, teque placide incolumem serva, ne me si ceperis locustas omnes amittas.

Fabula monet, optimum esse contraria dignoscere, honesta facere, improba vero omnino effugere.

Quam tangere ut non potuit, discedens ait;
Nondum matura est, nolo acerbam sumere.

2. Eiusdem est argumenti haec Fabula, ac supra relata CLVIII. licet diversitas aliqua in narratione esse videatur.

Μῦθος ροβ΄. Πέρδιξ καὶ Κυνηγέτης.

Πέρδικα [1] δέ τις κυνηγέτης ἀγρεύσας, ἔμελλεν αὐτὴν τῦ καταθῦσαι ταύτην. Ἡ δὲ ἐθρήνει, ταῦτα ὕτως βοῶσα· ἔασόν με ζῆν, κυνηγέτα περδίκων, ὅπως σοι κἀγὼ πέρδιξ πολλὰς προσάξω. Ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν ὕτως ἀνταπεκρίθη· διὰ γὰρ τῦτο μᾶλλον ἐγώ σε θύσω, ὅτι φίλυς σὺς προσενεδρεύσαι [2] θέλων.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κατὰ τῶν ἑαυτῦ φίλων δολίας μηχανὰς συντιθεὶς, αὐτὸς ἐν ταῖς ἐνέδραις τῶν κινδύνων ἐμπισεῖται.

Μῦθος ρογ΄. Χελώνη καὶ Λαγωός.

[3] Ποδῶν χελώνης λαγωὸς κατεγέλα. Ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν ταῦτα γελῶσα ἔφη· ἐγὼ τὸν ταχύν σε ἐν δρόμῳ νικήσω· ὁ δὲ ἔφησε ταῦτην μὴ ἀληθεύειν· ὅμως φησὶν, ἔριζε ϗ γνώσῃ μυ τὺς πόδας. Τίς δὲ τὸν ὅρον προσάξειεν, [4] ἀντεφώνησεν ἡ χελώνη, ϗ τὰ τῆς νίκης τίς ἡμῖν ἐπιδώσει; Τὸ γὺν φρόνιμον

1. δέ τις. Redundat sane δὲ, quemadmodum etiam τῦ, quod ante καταθῦσαι occurrit.

2. θέλων. Scribendum θέλυς.

3. Ποδῶν χελώνης. Testudine, quam Cicero in Lib. de Divinat. *tardigradam*, et *domiportam* vocat, nihil tardius; unde *testudineus incessus* in prover-

Fab. CLXXII. Perdix et Venator.

Perdicem quidam Venator quum cepisset, iam iam eam occidere aggrediebatur. Illa itaque gemens sic eum alloquitur: O Venator, sine, quaeso, ut vivam, ac ego beneficii memor perdices plurimas adducam tibi. Ille vero, Quin immo eo magis moriere, ait, quod amicis insidias struere meditaris.

Fabula declarat, quod qui amicos dolo malo circumvenit, is denique in insidias ipsas eademque pericula incidit.

Fab. CLXXIII. Testudo et Lepus.

Pedes Testudinis Lepus olim deridebat. Cui illa subridens, Ego vero, inquit, te quamvis velocem, in cursu tamen superabo. Quod impossibile omnino fore Lepus affirmans, Mecum, inquit, o Testudo, in certamen veni, et mei quid pedes valeant, aperte cognosces. Cui Te-

bium abiit. Ceterum haec fabula non eodem ac aliae stilo conscripta est, ac plurimum Babrii iambos redolere videtur. Confer quae in Prolegom. adnotavimus.

4. ἀντεφύσησεν. Mutum est animal Testudo. Sibilum edit tamen dum respirat, qui longe exauditur.

τῶν ζώων ἡ ἀλώπηξ συνετάξατο[1] τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ τέλος, ἅμα τὸν δρόμον καὶ τὸν τόπον δείξασα. Ἡ οὖν χελώνη μηδόλως κατοκνήσασα, εὐθὺς ὁδεύουσα εἰς τὸν ὅρον[2] ἀνῆλθεν. Ὁ δὲ λαγωὸς ποσὶ θαῤῥῶν ἐφύπνου. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐξαναςὰς τῆς κοίτης, δρομαῖος ἧκεν εἰς τὸν τόπον τοῦ ὅρου, [3] ὅςις εὗρε τὴν χελώνην ὑπνοῦσαν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλαὶ φύσεις ἀνθρώπων εἰσὶν εὐφυεῖς, ἀλλ᾽ ἐκ ῥαθυμίας καὶ ὄκνου[4] ἀπόλλονται· ἐκ δὲ σπουδῆς καὶ μακροπονίας πολλοὶ περιεγένοντο τῆς φύσεως.

Μῦθος ροδʹ. Πεύκη.

Πελέκται δέποτε κατέσχιζον τὴν πεύκην,[5] σφῆνας ἐξ αὐτῆς[6] οἱ τέκτονες ποιοῦντες, οἳ καὶ ῥᾳδίως

1. *τὴν ἀρχήν*. Verba in Codice pene deleta ita restituimus, ex iis adiuti quae leguntur in margine recentiori manu exaratis, quae quidem aut Ant. Mar. Salvinii *τῦ μακαρίτυ*, aut Ioan. Lamii esse possunt.

2. *ἀνῆλθεν*. Eadem manus in margine scripsit *ἀνῆκεν*, eo quod vetus scriptura ferme omnis evanuerat. Nos vero vitri ope suffulti, scriptum reperimus *ἀνῆλθεν*.

3. *ὅςις*. Mallem *ὅπυ ubi*.

4. *ἀπόλλονται*. Ita in Cod. forsan ab inusitato *ἀπόλλω*,

studo adsibilans, Ecquis nobis, ait, cursus metam describet, ac victoriae laudem decernet? Tunc Vulpes, brutorum omnium sagacissima, initium ac metam, nec non curriculi locum designavit. Testudo itaque nulla mora interiecta, iter illico arripiens ad praescriptum terminum tandem pervenit; sed Lepus interea suis pedibus nimium confidens, placidum soporem captavit. Deinde vero somno excitatus, effuso cursu ad metam et ipse contendit, at ibi Testudinem dormientem invenit.

Declarat haec fabula, multos homines ad res conficiendas egregie natura esse conformatos, sed mollitie atque socordia perditos fieri. Contra vero, studio atque labore naturae vitia quamplurimos superare.

Fab. CLXXIV. Pinus.

Lignatores olim Pinum quum caederent, cuneos ex eadem fecere, atque ita eam facilius in

nisi error scriptoris sit pro ἀπόλλυνται.
Ceterum huiusce Fabulae meminit etiam Tzetzes in Chil. VII. aiens: Ὁ μυθογράφος Αἴσωπος τοῖς μύθοις αὐτοῦ γράφει, Ὡς ἡ χελώνη ἐνίκησε τοῖς δρόμοις.

5. σφῆνας. Male Codex bis habet σφῖνας, quod vitium ex recentiori pronunciatione Graecorum nasci saepe saepius in Codicibus Saec. XI. XII. etc. comperimus.

6. οἱ τέκτονες. Alienum prorsus a sermonis ordine et sensu οἱ τέκτονες esse videtur, quod facile glossema erat

κατέσχιζον σανίδας. Ἡ δὲ ἐθρήνει ὀλολύζουσα οὕτως· οὐ τοσοῦτον νῦν μέμφομαι τὴν ἀξίνην, τὴν κόπτουσάν με ταῖς χερσὶν τῶν ἀνθρώπων, ὡς [1] τοὺς ἐξ ἐμοῦ σφῆνας γεγενημένους.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν συμφοραῖς περιπίπτουσι παρὰ τῶν ξένων· ἐκ δὲ τῶν ἰδίων ἐάν τι συμβῇ μικρὸν αὐτοῖς λυπηρὸν, χεῖρον καὶ βαρύτερον αὐτοῖς καταφαίνεται.

Μῦθος ροέ. Μῦες καὶ Γαλέαι.

[2] Ποτὲ γαλέαι ἐμάχοντο τοῖς μυσὶν, αὐτοὺς κατατροποῦσαι καὶ ἀναιροῦσαι. Εἶπον δὲ οἱ μύες καθ' ἑαυτοὺς τοιαῦτα· [3] παραλόγως γαλέαι ἡμᾶς ἡττῶσιν· οὐ γὰρ κτώμεθα ἄνακτα, ὥσπερ αὗται, οὐδὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τῇ παρατάξει, καὶ διὰ τοῦτο ταλαιπωροῦμεν πάντες, καὶ φυγάδες γινόμεθα τοῦ πολέμου. Καὶ παραυτίκα συμβούλιον λαβόντες, κατεστήσαντο τοὺς παμμεγέθεις μύας ἀρχηγέτας τε καὶ στρατηγοὺς τῶν ἄλλων. Καὶ δὴ ἔνοπλοι ἅπαντες γεγονότες, καὶ παρατάξεις αὖθις πεποιηκότες,

vocis πρίσαι, et ab imperito librario e margine in textu positum fuit. Male etiam in Cod. πίκτρες pro πέκτες.

1. τοὺς ἐξ ἐμοῦ σφῆνας. Eadem quoque ratione queritur Eumenes, a militibus suis captivus, apud Iustinum Lib. XIV. cap. 5. *Cernitis, milites, habitum, atque ornamenta ducis vestri, quae mihi non hostium quisquam imposuit : nam hoc etiam solatio foret. Vos*

diversas partes diffiderunt. Pinus autem talia cum gemitu aiebat: Non queror de securi tantum, quae me hominum manibus acta proscindit, quantum de cuneis hisce, qui ex me conficiuntur.

Fabula demonstrat, quod multi homines exterorum caussa in adversas calamitates incidunt: at si quando domesticorum caussa aliquid mali illis obtigerit, id ipsis acerbius et gravius iure esse videtur.

Fab. CLXXV. Mures et Feles.

Feles cum Muribus olim bellum gerentes, eos continuo in fugam vertebant, atque ingenti clade profligabant. Mures itaque haec tandem intra se animo meditari coepere: Non quidem sine ratione nos Feles superant; regem enim nullum, nullosque duces habemus, qui nos ut illas ad pugnam instruant. Hac igitur de caussa miseri omnes caedimur, ac quoties praelium committitur, in fugam agimur. His itaque verbis permoti Mures, statim concilium convocant, ac nonnul-

me ex victore victum, vos me ex imperatore captivum fecistis. Male autem in Cod. τὰς . . . . γεγενημένας, et pro ὡς forsan scribendum ὅσον.

2. Ποτὲ γαλέαι. Perperam in Codice scriptum semper exstat γαλαῖαι. Haec autem Fabula, paucis exceptis, nihil differt a superius allata CXV.

3. παραλόγως. Deesse videtur ὄν.

ἤρξαντο κρότων τῶν τοῦ πολέμου· τῶν δὲ αὐτῶν σαλπίγγων σαλπισασῶν ἐναπήρξαντο πολεμεῖν πρὸς τὰς γαλέας· αἳ κατὰ κράτος τοὺς μῦας ἡττήσασαι, ἔτρεψαν τοὺς δυστήνους εἰς φυγήν. Οἱ μὲν γὰρ ἄοπλοι περιφυγόντες ἐν τοῖς τοίχοις, εἰσεληλύθεισαν εἰς ῥαγάδας αὐτίκα. Οἱ δὲ ἔνοπλοι καὶ ἀρχηγέται τούτων, οἵ τε ἄρχοντες καὶ στρατηγοὶ τῶν ἄλλων, μὴ δυνάμενοι ἐν ταῖς ὀπαῖς ἐμβῆναι, διεφθάρησαν ἅπαντες ὑπὸ τῶν γαλεῶν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πρὸς τὸ ζῆν ἀκινδύνως, κρεῖττόν ἐστιν ἡ εὐτέλεια, ἢ ἡ λαμπρότης καὶ δόξα τοῦ βίου.

Μῦθος ρϛ'. Ῥοιὰ, Μηλέα, καὶ Βάτος.

Ῥοιὰ καὶ μηλέα περὶ κάλλους ἤριζον. Πολλῆς δὲ φιλονεικίας παρὰ τῶν ἀμφοτέρων γεγονυίας, βάτος ἐκ τοῦ πλησίον φραγμοῦ ἀκούσασα, εἶπεν· ὦ φίλαι, παυσώμεθά ποτε μαχόμεναι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὕτως παρὰ τὰς τῶν [1] ἀμεινόνων στάσεις, καὶ οἱ μηδενὸς ἄξιοι πειρῶνται εἶναί τι·

1. ἀμεινόνων. Vitiose in Cod. ἀμείνων.

los, qui corporis proceritate praestabant, imperatores et duces sibi constituere. Novi interim duces armis omnibus egregie instructi, milites in ordines ponunt, atque haud mora belli signum canere iubent. Suis itaque tubis inflatis, praelium cum Felibus repente committunt. At Feles magna vi pugnam gerentes, devictos tandem Mures in fugam miserrime compulere. Qua quidem in fuga, gregarii Mures, quod inermes essent, in parietum rimas ingressi, servati sunt; sed eorum imperatores ac duces, quod armis undique praegravarentur, neque per foramina subire possent, omnes a Felibus caesi sunt.

Fabula monet, quod ad secure beateque vivendum, magis frugalitas, quam vitae splendor et gloria confert.

Fab.CLXXVI. Malum Punicum, Malus, et Rubus.

Malum Punicum et Malus de pulcritudine inter se contendebant. Multis itaque quaestionibus utrinque habitis, eas ex proxima sepe Rubus audiens, Amicae, inquit, tandem aliquando pugna desistite.

Fabula declarat, quod in maiorum contentionibus, minores etiam aliquid esse conantur.

Μῦθος ροζ'. Σπάλαξ καὶ Μήτηρ.

[1] Σπάλαξ (ἔστι δὲ τοῦτο τὸ [2] ζῶον τυφλὸν) λέγει τῇ μητέρι αὐτοῦ ὅτι βλέπω· κἀκείνη πειράζουσα αὐτὸν, χόνδρον λιβανωτοῦ δοῦσα αὐτῷ, ἐπερώτα, τίποτε εἴη. Τοῦ δὲ εἰπόντος ψηφίδα, εἶπεν· ὦ τέκνον, οὐ μόνον τοῦ βλέπειν ἐστέρησαι, ἀλλὰ καὶ τὰς ὀσφρήσεις ἀπώλεσας.

Οὕτως ἔνιοι τῶν ἀλαζόνων, καὶ τὰ ἀδύνατα κατεπαγγέλλονται, καὶ ἐν τοῖς ἐλαχίστοις ἐλέγχονται.

Μῦθος ροη'. Σφῆκες, Πέρδικες, καὶ Γεωργός.

Σφῆκές ποτε καὶ πέρδικες δίψει συνεχόμενοι, ἧκον πρὸς γεωργὸν, καὶ παρ' αὐτοῦ ποτὸν ᾔτουν, ἐπαγγελλόμενοι ἀντὶ τοῦ ὕδατος [3] χάριν αὐτῷ ποιῆ-

1. Σπάλαξ. Ab aliis ἀσπάλαξ dicitur. Est autem Talpa non muri absimilis, sub terra ut plurimum degens, ita a Graecis appellata ἀπὸ τοῦ σπάειν, quod nempe terram semper unguibus *vellicet*, atque *trahat*.

2. ζῶον τυφλόν. Caecum omnino animal talpam esse veterum plerique existimarunt; unde illud a Suida et Diogeniano relatum proverbium, τυφλότερος ἀσπάλακος, *talpa caecior*. Atque Virgilius Lib. I. v. 183. *Georg.*

Aut oculis capti fodere cubilia talpae.

Curiosior vero recentiorum hominum observatio deprehendit, eam non omni videndi sensu carere; nam per anatomicam inspectionem, duo nervi ad ipsas

Fab. CLXXVII. Talpa et Mater.

Talpa, animal natura caecum, ita Matri suae olim aiebat: Mater, mehercle video. Ea vero periculum facere volens, incensi granum ei obtulit, et quidnam esset, interrogavit. Quae, lapillum, quum respondisset, Filia mea, Mater inquit, non solum orba es oculis, sed etiam naribus.

Ita iactabundi quidam impossibilia profitentur, sed vel in minimis redarguuntur.

Fab. CLXXVIII. Vespae, Perdices, et Agricola.

Vespae atque Perdices siti olim correptae, ad Agricolam quemdam se contulere, et ab eo potum petentes, summas illi pro potu gratias se

oculorum sedes a cerebro ducti, *nigrum* et *album* oculi, nec non pupillae rudimenta observantur; quamvis exterius totum id ob praetensam membranam non appareat. Id vero a Plinio quoque observatum reperio, qui Libro XI. scribit, talpae visum deesse, oculorum tamen inesse effigiem, si quis praetentam detrahat membranam. Cui non absimile est quod Aristoteles in *Historia animalium* ait, Lib. I. c. 9., et Galenus Lib. II. *de usu partium*. Vide Voss. Lib. II. *Theolog. gent.* cap. 58. Iac. Thomas. Dissertationem *de Talporum visu*, Lipsiae 1659. nec non Bouffonium *Hist. Nat.* T. VIII. pag. 81.

3. χάριν αὐτῷ ποιῆσαι. In edita a Planude LII. quae eiusdem est argumenti, legitur χάριν ἀποδώσειν.

σαι. Καὶ οἱ μὲν πέρδικες περισκάψαι τὰς ἀμπελῶνας, καὶ τοὺς βότρυας εὐπρεπεῖς ποιῆσαι, αἱ δὲ σφῆκες κύκλῳ περιϊοῦσαι, τοῖς κέντροις τοὺς κλέπτας ἀπώσασθαι ἔλεγον. Κἀκεῖνος ὑποτυχὼν ἔφη· ἀλλ᾽ ἔμοιγέ εἰσι δύο βόες, οἵτινές μοι μηδὲν κατεπαγγελλόμενοι, πάντα ποιοῦσιν, οἷς ἄμεινόν ἐστιν ἢ ὑμῖν ποτὸν παρέχειν.

Οὗτος ὁ λόγος πρὸς ἄνδρα ἀχρεῖον.

Μῦθος ροθ΄. Σφὴξ καὶ Ὄφις.

Σφὴξ ποτε ἐπὶ κεφαλὴν ὄφεως καθίσας, καὶ συνεχῶς τοῖς κέντροις πλήσσων, [1] ἐχείμαζεν. Ὁ δὲ περιώδυνος γενόμενος, καὶ τὸν ἐχθρὸν οὐκ ἔχων ἀμύνασθαι, καὶ ἀποσοβῆσαι, ὡς ἐθεάσατο ἅμαξαν μεστὴν ξύλων, ἀμηχανῶν, [2] τῇ κεφαλῇ τῷ τροχῷ ὑπέθηκε, φάσκων· συναπολλύμενος, κἀγὼ τῷ ἐχθρῷ μου. Καὶ οὕτω τῷ σφηκὶ συναπέθανεν.

Ὅλως δηλοῖ [3] πρὸς τοὺς συναποθνήσκειν τοῖς ἐχθροῖς ὑπομένοντας.

1. ἐχείμαζεν. Quemadmodum Phrynichus in *Collect. vocum Atticarum* observat, vulgo ab Alexandrinis haec vox usurpabatur, ad vexationem et cruciatum significandum. Idem adfirmat etiam Anonymus in opere inscripto *de similibus et diversis vocibus*, qui ait: χειμάζειν, οὐ μόνον τὸ παραχειμάζειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνοχλεῖν, ὡς Με-

relaturas pollicitae sunt, Perdices quidem, vineas fodere, ac racemos pulcherrimos reddere, Vespae vero, arva circumeundo, suis aculeis fures abigere. At Rusticus, Duos, inquit, boves habeo, qui licet nihil promittant, omnia tamen mihi optime praestant. Potum itaque praebere melius est illis, quam vobis.

Ingratos homines carpit haec fabula.

Fab. CLXXIX. Vespa et Serpens.

Vespa in Serpentis capite olim insidens, continuisque aculei sui ictibus feriens, atrociter ipsum vexabat. Serpens itaque magnis doloribus excruciatus, quum eam nec ulcisci, nec a se removere ullo modo posset, forte plaustrum multis lignis onustum quum vidisset, suum caput ultro rotae supposuit, Moriamur, aiens, sed cum hoste moriamur: atque ita una cum Vespa extinctus est.

Innuit eos haec fabula, qui una cum hostibus mortem oppetere non verentur.

νανδρος ἐν Ἡνιόχῳ. Du-Cang. in voce.

2. τῇ κεφαλῇ. De veritate huiusce lectionis vehementer dubito; ratio enim sermonis ita legi postulat, τὴν κεφαλὴν τῷ τροχῷ ὑπέθηκε.

3. πρὸς τίς. Aut mancum est hoc Epimythion, aut delendum πρός.

Μῦθος ρπ'. Δένδρα ϗ Κάλαμοι.

Τὰ δένδρα [1] καπασσόμενά ποτε ὑπὸ τῶ ἀνέμων, [2] ὡς ἑώρα τὰς καλάμους ἀβλαβεῖς διαμένοντας, ἐπυνθάνετο αὐτὰ, πῶς αὐτὰ μὲν ἰσχυρὰ ϗ ἐμβριθῆ ὄντα, οὕτως κατακλῶνται, οἱ δὲ λεπτοὶ καὶ ἀσθενεῖς ὄντες πάσχουσιν οὐδέν. Κἀκεῖνοι ἔφησαν· ὅτι ἡμεῖς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀσθένειαν, εἴκομεν τῇ τῶν ἀνέμων προσβολῇ, καὶ οὕτως τὰς ὁρμὰς ἐκκλίνομεν· ὑμεῖς δὲ πεποιθότες τῇ ἰδίᾳ δυνάμει, ἀντιτείνετε, ϗ διὰ τῦτο καπάσσεσθε.

Ὅλως δηλοῖ, πρὸς τὰ χαλεπὰ τῶν πραγμάτων τὸ εἴκειν, καὶ ὑποτάσσεσθαι ἀσφαλέςερον.

Μῦθος ρπά. Ταῦρος ϗ Αἶγες ἄγριαι.

Ταῦρος διωκόμενος ὑπὸ λέοντος, κατέφυγεν εἴς τι σπήλαιον, ἐν ᾧ ἦσαν αἶγες ἄγριαι. Τυπτόμενος δὲ ὑπ' αὐτῶν, ϗ κερατιζόμενος ἔφη· ἀλλ' ὐχ' ὑμᾶς φοβύμενος ἀνέχομαι, τὸν δὲ πρὸ τῦ σόματος τῦ σπηλαίυ ἑςῶτα λέοντα.

Ὅυτω πολλοὶ διὰ φόβον τῶν κρειττόνων, τὰς ἐκ τῶν γειτόνων ὕβρεις ὑπομένυσι.

1. *καπασσόμενα*. Ita in Cod. sed scribendum videtur *καπαξάμενα*, ut et infra *κατάγνυσθε* pro *καπάσσεσθε*.

Fab. CLXXX. Arbores et Arundines.

Arbores olim a ventis diffractae, quum illaesas Arundines incolumesque esse vidissent, eas interrogabant, quanam de caussa fortes ipsae, ac suomet pondere graves, ita diffringerentur, eae contra, quae tam exiles ac debiles essent, nihil detrimenti reciperent. Hisce itaque Arundines, Nos quidem, dixere, debilitatem nostram probe noscentes, ventorum ictibus facile cedimus, atque ita ab eorum impetu declinamus. Vos contra vestro robori nimium confisae, illis dum obsistitis, disrumpimini.

Fabula declarat, difficillimis rebus cedere, iisque subiacere tutius esse.

Fab. CLXXXI. Taurus et Caprae.

Taurus a Leone agitatus, in speluncam quamdam, ubi Caprae silvestres erant, se recepit. Is vero, quum ab illis pedibus ac cornibus impeteretur, Non parco vobis, ait, quod vos metuam, sed quod Leonem timeam qui in limine antri adest

Ita permulti ob potentiorum metum, vicinorum iniurias perferunt.

2. ὡς ἑώρα. Perperam in Codice scriptum ἕως ἑώρα.
3. αὐτά. Scribendum erat αὐτάς, seu potius αὐτῶν.

Μῦθος ρπβ΄. Τοῦ Πίθηκος παῖδες.

[1] Τοὺς πίθηκάς φασι δύο τίκτειν, καὶ τὸ μὲν ἓν τῶν γεννημάτων στέργειν, καὶ μετ᾽ ἐπιμελείας τρέφειν, [2] τὸ δὲ ἕτερον μισεῖν, καὶ ἀμελεῖν. Συμβαίνει δὲ κατά τινα θείαν τύχην, τὸ μὲν ἐπιμελούμενον ἡδέως καὶ ἀγκαλιζόμενον, παρὰ τῆς μητρὸς ἀποπνίγεσθαι, τὸ δὲ ὀλιγωρούμενον ἐκτελειοῦσθαι.

Ὅλως δηλοῖ, [3] ὅτι πάσης προνοίας ἡ τύχη δυνατωτέρα καθέστηκε.

1. *Τοὺς πίθηκας*. Cave ne Aesopo huiusmodi ineptam fabulam tribuas. Idem fere de Simia narratur in Oroapoll. *Hierogl.* Lib. II. 66. unde facile harum fabellarum collector, aut potius consarcinator, ista desumpsit.

2. *τὸ δὲ ἕτερον μισεῖν*. Oppianus idem fatetur *Cyneg.* II. v. 609. et seqq. dum ait

> Οὐκ ἀμφοῖν ἀτάλαντον ἑὴν μερίσαντο ποθήν·
> Ἀλλὰ τὸ μὲν φιλέουσι, τὸ δ᾽ ἐχθαίρουσι πόθοισιν,
> Αὐτῶς δ᾽ ἀγκαλίδεσσιν ἑῶν ἔκτεινε τοκήων.
> *Non ambobus aequaliter suum partiuntur amorem:*
> *Sed alterum quidem amant, alterum vero oderunt amoribus nimiis,*
> *In ipsisque ulnis suarum interficit* (amor) *matrum*,

Et Plinius Lib. VIII. cap. 54 *Gestant catulos simiae, quos mansuefactae intra domos peperere; omnibus de-*

Fab. CLXXXII. Simiae Catuli.

Ferunt Simias binos foetus parere, eorumque alterum maxime amare, omnique cura nutrire, alterum vero odio prosequi, atque omnino negligere. Fortuna tamen, vel divina potius providentia contingit, ut qui tanto studio alitur, et in matris ulnis teneriore animo fovetur, ab eadem matre demum praefocetur; qui vero negligitur, ipse tandem servetur, et adolescat.

Hoc aperte docet, fortunam esse quavis praevidentia potentiorem.

monstrant, tractarique gaudent, similes gratulationem intelligentis. Itaque magna ex parte amplectendo necant. Iure igitur meritoque factum, ut tam impia animalia cum parricidis in culeum includerentur apud Romanos, ex lege Pompeia *de parricidis*, ut notum ex Orat. Cic. *pro Roscio*.

3. *ὅτι πάσης προνοίας*. Male ex Palatinis Codd. Neveletus edidit Fab. CCLXXI. *πάσης πονηρίας*, quum membranae nonnullae, ut ipse fatetur, haberent *προνοίας*. Hoc est praeponere glandes pinguibus aristis. Quod autem longius adfert Palatinus V. Epimythion, in quo monachorum fit mentio, tanti non est, ut heic referri mereat; apparet enim ab aliquo monacho codicis illius possessore ipsum adiectum fuisse.

Μῦθος ρπγ'. Ταὼς καὶ Κολοιός.

Τῶν ὀρνέων βουλομένων ποιῆσαι βασιλέα, ταὼς ἠξίου ἑαυτὸν χειροτονεῖσθαι βασιλέα διὰ τὸ κάλλος. [1] Τρεφθέντων δὲ πάντων ἐπὶ τούτῳ τῶν ὀρνέων, κολοιὸς αὐτῷ εἶπεν· ἀλλ' ἐὰν σοῦ βασιλεύοντος ἀετὸς ἡμᾶς καταδιῶξαι ἐπιχειρήσῃ, πῶς ἡμῖν ἐπαρκέσεις;

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι ἀεὶ τοὺς δυνάστας [2] μὴ κάλλει, ἀλλὰ φρονήσει, καὶ δυνάμει δεῖ κοσμεῖσθαι.

Μῦθος ρπδ'. Ζεὺς καὶ Ὄφις.

Τοῦ Διὸς γάμους ποιοῦντος, πάντα τὰ ζῶα ἤνεγκαν δῶρα, ἕκαστον κατὰ τὴν οἰκείαν δύναμιν. Ὄφις δὲ ἕρπων ῥόδον λαβὼν ἐν τῷ στόματι, ἀνέβη. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἔφη· τῶν ἄλλων πάντων τὰ δῶρα λαμβάνω, ἀπὸ δὲ τοῦ σοῦ στόματος λαμβάνω οὐδόλως.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι [3] τῶν πονηρῶν αἱ χάριτες φοβεραί εἰσιν.

1. Τρεσθέντων. Legendum Τρεφθέντων.

2. μὴ κάλλει ἀλλὰ φρονήσει. Aurea vere sunt, quae Plato in *Menexeno* ait, nempe οὔτε σώματος κάλλος καὶ ἰσχὺς δειλῷ καὶ κακῷ ξυνοικοῦντα πρέποντα φαίνεται, ἀλλ' ἀπρεπῆ, καὶ ἐπιφανέστερον ποιεῖ τὸν ἔχοντα, καὶ ἐκφαίνει τὴν δειλίαν. *Neque forma corporis atque robur, timido ac pravo quum*

Fab. CLXXXIII. Pavo et Graculus.

Regem sibi constituere Aves quum vellent, Pavo omnino se, ob praeclaram sui corporis formam, eligi debere existimabat. Omnibus itaque ad ipsum conversis, Sed quonam modo, Graculus inquit, si nos aquila aggredi coeperit, auxilium feres?

Fabula declarat, Reges non pulcritudine, sed prudentia, atque virtute semper ornatos esse debere.

Fab. CLXXXIV. Iuppiter et Serpens.

Quum Iuppiter nuptias celebraret, animalia cuncta, suis quaeque pro viribus, ei munera obtulerunt. Serpens itaque rosam decerptam ore ferens, ad Iovem accessit, qui simul ac eum vidit, Ceterorum, inquit, omnium dona excipio, sed tuo ab ore nihil prorsus sumo.

Fabula docet, improborum gratias esse timendas.

insunt, decorem praestant. Eum namque dedecent, notiorem efficiunt, ignaviam patefaciunt.

3. *τῶν πονηρῶν αἱ χάριτες*. Hinc Medea apud Euripidem Iasonis xenia recusans, ait:

Κακοῦ γὰρ ἀνδρὸς δῶρ' ὄνησιν οὐκ ἔχει.

Et Sophocles in Aiace flagellifero:

Μῦθος ρπέ. Ὗς ἄγριος καὶ Ἀλώπηξ.

[1]Ὗς ἄγριος ἑςὼς παρά τι δένδρον, τοὺς ὀδόντας ἠκόνα. Ἀλώπεκος δὲ αὐτὸν ἐρωτησάσης τὴν αἰτίαν, ὅτι μηδεμιᾶς ἀνάγκης ὄσης, μήτε κυνηγοῦ, μήτε κινδύνου ἐφεστῶτος, τοὺς ὀδόντας τί θήγεις; ἔφη· ἀλλ' οὐ ματαίως τοῦτο ποιῶ· ἐὰν γάρ με κίνδυνος καταλάβῃ, οὐ τότε περὶ τὸ ἀκονᾷν ἀσχοληθήσομαι,[2] ἑτοίμοις δὲ ὄσι χρήσομαι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι δεῖ πρὸ τῶν κινδύνων τὰς παρασκευὰς ποιεῖν.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κ' οὐκ ὀνήσιμα.

Priscorum vero superstitio in muneribus accipiendis credidit observandum vel maxime esse, a quibus et quo animo mitterentur: propterea quod quae darentur ab iis, qui nobis mala cuperent, exitio plerumque fuisse constaret, ut fuit vestis illa, quam Deianira Herculi misit. Hostium vero munera, inauspicata semper ac noxia habebantur; quemadmodum dona fuere, quibus Hector et Aiax, Homer. *Iliad.* VII. inita amicitia se mutuo ornavere; qua de re elegantissimum fertur Epigramma Graecum huiusmodi: *Anthol.* Lib. III. 14. 12.

Ἕκτωρ Αἴαντι ξίφος ὤπασεν, Ἕκτορι δ' Αἴας
Ζωςῆρ'· ἀμφοτέρων ἡ χάρις εἰς θάνατος.

Fab. CLXXXV. Aper et Vulpes.

Stabat olim Aper iuxta arborem, dentesque acuebat. Quem quum Vulpes vidisset, Quidnam dentes acuis, inquit, dum nulla necessitas adest, neque venator, neque periculum imminet ullum? Cui Aper, Haud frustra id ago, respondit; nam si periculum aliquando contigerit, non tunc in acuendis dentibus tempus teram, sed utar promptis et bene paratis.

Fabula indicat, oportere ante pericula nos praeparare.

Aiaci datus ensis ab Hectore, baltheus Aiace
Hectori: utrique suum donum erat exitio.

1. Ὗς ἄγριος. Planudes qui hanc fabulam n. LIV. sed aliis verbis retulit, aprum vocat μόνιον, quod nomen, ut Suidas, et Hesychius tradunt, inditum eo est, quod ὗς ἄγριος μὴ τοῖς ἄλλοις συναγελαζόμενος. Sed μόνιος, ut idem Suidas interpretatur, Lupum quoque solitarium significat, et Cyrillus in *Expositione Hoseae Proph.* (ut notat Hesychius) μόνιον dicit vocari ὄνον, *onagrum* fortassis intelligens.

2. ἑτοίμοις δέ. Facit ad hoc illud etiam Luciani, ἐν εἰρήνῃ μελετέον τὰ πολεμικά: quo admonemur, in tempore necessariis esse prospiciendum.

Μῦθος ρπς′. Ὗς καὶ Κύων.

Ὗς καὶ κύων περὶ εὐτοκίας ἤριζον. Τῆς δὲ κυνὸς εἰπούσης, ὅτι [1] πάντων τετραπόδων [2] ταχέως ἀποκύει, ἡ ὗς ὑποτυχοῦσα ἔφη· ἀλλ᾽ ὅταν τοῦτο λέγῃς, γίνωσκε ὅτι [3] τυφλὰ γεννᾷς.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οὐκ ἐν τῷ τάχει τὰ πράγματα, ἀλλ᾽ ἐν τῇ τελειότητι κρίνεται.

Μῦθος ρπζ′. Υἱὸς καὶ Λέων γεγραμμένος.

Υἱόν τις ἔχων [4] μονογενῆ ἀνδρεῖον, εἶδε καθ᾽ ὕπνον ὑπὸ λέοντος θνήσκειν. Ὁ δὲ φοβηθεὶς, μήπως τοὔναρ ἀληθεύσῃ, οἴκημα τερπνὸν αὐτῷ κατασκευάσας, ἐζωγράφησε τοὺς τοίχους πρὸς τὴν τέρψιν, ζώοις παντοίοις αὐτοὺς ἐγκαλλωπίσας, ἐν οἷς καὶ λέων ἀνεμορφώθη. Ὡς οὖν ἑώρα τὸν λέοντα ὁ νέ-

1. *πάντων τετραπόδων*. Desperatissima harum vocum lectio est in Codice, adeo vetustate deletae sunt. Nihil tamen aliud erui potest ex vestigiis litterarum et sensu ipsomet fabulae, quam *πάντων τετραπόδων*, quod Planudès in sua Fab. LXIX. quae eiusdem est argumenti, non feliciter satis expressit his verbis: *ἔφη δὲ ἡ κύων, εὔτοκος εἶναι μάλιστα πάντων τῶν πεζῶν.*

2. *ταχέως ἀποκύει*. Hac de re videndus Aristot. Lib. V. *Hist. Animal.* c. 14. Plinius *Hist. Nat.* Lib. VII. cap. 40. et Aelianus Lib. XII. *Hist. Animal.* c. 16.

3. *τυφλὰ γεννᾷς*. Aristoteles Lib. de *Generat. Animalium*

Fab. CLXXXVI. Sus et Canis.

Sus et Canis de pariendi facilitate contendebant. Porro quum Canis, se citius animalibus omnibus filios suos in lucem edere affirmaret, Sus ad eam conversa, Heus tu, inquit, dum haec dicis, memento te eos caecos parere.

Fabula declarat, non ex celeritate, sed ex perfectione de rebus esse iudicandum.

Fab. CLXXXVII. Filius et Leo pictus.

Filium quidam habens unicum virilis sexus, hunc olim a leone trucidari in somnis vidit. Timens proinde pater, ne vera aliquando insomnia fierent, aedes amoenissimas, in quibus laetam vitam traducere posset, nato suo condidit, earumque parietes, ad eius animi oblectationem,

IV. ait id praecipue evenire in animantibus, quae multifidis sunt pedibus, ac numerosum foetum alunt, ut Vulpes, Vrsa, Hyaena, Lupa, Canis. Hinc adagium illud ἡ κύων σπεύδουσα τυφλὰ τίκτει, *Canis festinans caecos parit catulos*, a Graecis in eos usurpatum, qui nimio festinandi studio, rem edunt parum absolutam; ut si quis parum climati operis editionem praecipitet.

4. μονογενῆ ἀνδρεῖον. *Natum masculum unicum:* ἀνδρεῖον enim heic sumi non potest nisi pro ἄῤῥενα. Perperam in Codice scriptum μονογεννῆ.

ος, μᾶλλον κατεῖχεν αὐτὸν ἡ λύπη [1] πλέον, ὃς ἱστάμενος τοῦ λέοντος πλησίον, τούτῳ προσεῖπεν· ὦ κάκιστον θηρίον· διὰ τὸ ὄναρ τὸ ψευδὲς τοῦ πατρός μου, ὃ αὐτὸς ἑώρακεν ἐν ὕπνοις μάτην, [2] προσκατεκλείσθην φρουρᾷ τῇ γυναικείῃ. Ἆ τί δέ σοι ἐγὼ ἄρτι ποιήσω; Ταῦτα αὐτοῦ τῷ λέοντι εἰπόντος, ὑπεξέτεινε τὴν χεῖρα ὑπὸ βάτου τοῦ λαβεῖν κλάδους, καὶ τὸν λέοντα [3] καῦσαι. Εὐθὺς δὲ σκόλοψ προσκρούσας τῷ δακτύλῳ, ἄλγη μὲν μέγα ἐφλέγμανε τὸν νέον, καὶ παραυτίκα ἄλαλος κατεκλίθη. Ὑπανάψας δὲ πυρετὸς ἐξαπίνης, θᾶττον ὁ νέος ἐξέλιπε τὸν βίον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἃ μέλλει συμβῆναί τινι, τούτοις γενναίως ἐγκαρτερείτω, καὶ μὴ κατασοφιζέτω· [4] οὐ γὰρ ἐκφεύξει.

Μῦθος ρπη΄. Φιλάργυρος.

[5] Φιλάργυρός τις τὴν οὐσίαν ἐξαργυριζόμενος, βῶλον χρυσοῦν ὠνήσατο, καὶ τοῦτον πρὸ τοῦ τοίχου

1. πλέον. Expungendum puto πλέον, quod omnino redundat, praecedente μᾶλλον, cuius quidem vocis glossema esse videtur ex margine in textum inductum, haud insolenti librariorum vitio.

2. προσκατεκλείσθην. Male in Cod. προσκατεκλείσθη.

3. καῦσαι. Verbum hoc in Codice adeo vetustate intercidit, ut vix aliqua satis distincta lectio adstrui possit. Incertus haereo an legendum sit κλᾶσαι, κρού-

omnium animalium formis depingi atque exornari curavit. Inter has vero, leonis etiam imaginem fecit: quam ubi iuvenis vidit, tanto dolore perculsus est, ut propius accedens exclamaverit: O animal nequissime! Propter vana mei patris insomnia, quae de te dormiens falso vidit, en ego ut foemina hoc in carcere claudor. Quibusnam ausis te contra abstinebo? Haec fatus, manum supra rubum extendit, eo nimirum consilio, ut inde ramum evelleret, atque in leonis imaginem saeviret; sed spinis digito ictus, acerbissimisque doloribus cruciatus adolescens, repente mutus cecidit, ac febri subsequuta, quam citissime vitam perdidit.

Fabula docet, eventura esse audacter ferenda, nec arte ulla posse averti; est enim inevitabile fatum.

Fab. CLXXXVIII. Avarus.

Avarus quidam suis omnibus bonis divenditis, auri massam emit, eamque iuxta domus parietem

σαι, τύψαι, vel quid simile, quod sermo quidem postulare videtur. Nec medelam affert Neveleti textus Fab. CCLXIX. quae licet eiusdem sit argumenti, diversa tamen in narratione est.

4. οὐ γὰρ ἐκφεύξει. Pervulgatum est illud, *Ducunt volentem fata, nolentem trahunt*.

5. Lepidissima haec fabula, quae cum Planudea LIX. convenit, ad avariorum mores carpendos efficta; quos

κατορύξας, διετέλει συνεχῶς ἐρχόμενος καὶ ἐπισκεπτόμενος. Τῶν δὲ περὶ τόπον ἐργατῶν τις παρατηρησάμενος αὐτοῦ τὰς ἀφίξεις, ὑπενόησε τὸ ἀληθές. Ἀπαλλαγέντος οὖν αὐτοῦ [1] τὸ χρυσίον ἀνείλετο. Ὁ δὲ ὡς ἐπανελθὼν εὗρε τὸν τόπον κενὸν, ἔκλαιε, καὶ τὰς τρίχας ἔτιλλεν. Ἰδὼν δέ τις αὐτὸν ὑπερπαθοῦντα, καὶ τὴν αἰτίαν μαθὼν, ἔφη πρὸς αὐτόν· μὴ λυπῦ. ἀλλὰ λαβὼν λίθον τῷ αὐτῷ τόπῳ κατάθες, καὶ νόμιζε τὸ χρυσίον κεῖσθαι. Οὐδὲ γὰρ, ὅτε ἦν, [2] ἐχρῶ αὐτῷ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐδέν ἐστιν ἡ κτῆσις, ἐὰν μὴ καὶ χρῆσά τις ἐπάρχῃ.

Μῦθος ρπθ'. Λεαίνη.

[1] Φάσις ἦλθε πᾶσι τοῖς τετραπόδοις, καύχημα κατέχουσα εἰς παίδων πλήθη. Καὶ δὴ ἔφασκον τῇ λεαίνῃ βοῶντες· εἰπὲ καὶ σὺ τὸ, πόσους παι-

et Horatius egregie descripsit *Satyr.* 1. 70. Lib. I.

congestis undique saccis
Indormis inhians, et tamquam parcere sacris
Cogeris, et pictis tamquam gaudere tabellis.

1. τὸ χρυσίον ἀνείλετο. Idem et Euclioni, avaro illi seni, a Plauto in Aulularia inducto, contigit, qui quum ollam domi auro plenam invenisset, ei metuens, domo extulit, atque in templo Fidei locavit: sed quum se visum suspicaretur, iterum eam sublatam, in Silvani

profunda in fovea depositam, summa cura servabat, accedensque continuo revisebat. Operarius autem quidam, qui eodem in loco versabatur, quum ipsum eo frequenter ire atque redire animadvertisset, statim quid rei esset intellexit. Olim itaque, postquam inde Avarus discessit, eam auri massam subripuit. Reversus ille, ac locum vacuum conspicatus, flere protinus, atque capillos sibi vellere coepit. Quem ita se discruciantem quum quidam vidisset, ubi rei caussam agnovit, Ne doleas, inquit, sed lapidem cape, eodem in loco reconde, et aurum ibidem esse finge tibi: eo enim, nec tum quum aderat, utebaris.

Fabula declarat, opes nihili esse faciendas, nisi quis recte iis sciat uti.

Fab. CLXXXIX. Leaena.

Rumor olim apud quadrupedes est allatus, animalia quaedam se filiorum numero ac copia iactare. Tunc itaque quum etiam Leaena, quot

luco occuluit. Ast Euclio ubi recessit, Strophilus, qui haec viderat, ollam furatus est.

2. ἐχρῶ αὐτῷ. Horatius loco cit.
Quid iuvat immensum te argenti pondus et auri,
Furtim defossa timidum deponere terra?

3. Verbis tantum discrepat haec fabula a superius allata CVI. sed aliò stilo descripta est, et plurimas Babrii iamborum reliquias adhuc servare videtur.

δας τίκτεις; Ἡ δὲ γελῶσα πρὸς αὐτοὺς ταῦτα λέγει· σκύμνον μὲν ἕνα, ἀλλὰ γενναῖον πάνυ.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι κρείσσων εἷς ῥώμῃ σώματος, καὶ ἀνδρείᾳ, καὶ φρονήσει, ἢ πολλοὶ [1] δειλοὶ καὶ ἄφρονες.

Μῦθος ρι᾽γ᾽. Χελιδὼν ἐν δικαστηρίῳ.

Χελιδὼν ἔν τινι δικαστηρίῳ νεοττοποιησαμένη ἐξέπτη. Δράκων δὲ προσερπίσας κατέφαγεν αὐτῆς τοὺς νεοττούς. Ἡ δὲ ἐπανελθοῦσα καὶ τὴν καλιὰν κενὴν εὑροῦσα, περιπαθῶς ἐστέναζεν. Ἑτέρας δὲ χελιδόνος παρηγορεῖν αὐτὴν πειρωμένης, καὶ [2] λεγούσης, οὐ μόνην τέκνα ἀποβαλεῖν αὐτὴν συμβέβηκεν, ὑπολαβοῦσα ἔφη· ἀλλ' ἔγωγε οὐ τοσοῦτον ἐπὶ τοῖς τέκνοις κλαίω, ἀλλ' ὅτι ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ ἠδίκημαι, ἐν ᾧ οἱ ἀδικούμενοι βοηθείας τυγχάνουσι.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι χαλεπώτεραι γίνονται τοῖς πάσχουσιν αἱ συμφοραί, ὅταν ὑφ' ὧν ἥκιστα προσεδόκησαν πάσχωσι.

1. *δειλοὶ καὶ ἄφρονες*. Id recte quoque Horatius edocuit, dum ait *Od.* IV. lib. III.

filios pareret, esset interrogata, Vnicum tantum, subridens respondit, sed strenuissimum pario.

Fabula declarat, quod melior habendus est unus, qui vi corporis, strenuitate, ac prudentia excellat, quam plures qui viles sint, ac mente omnino careant.

Fab. CXC. Hirundo in tribunali.

In tribunali quodam Hirundo quum peperisset, anguis ubi eam nido absentem vidit, in supremum tecti serpens, omnes eius pullos devoravit. Reversa deinde mater, et vacuo nido reperto, flebiliter lamentabatur. Alia autem hirundo quum flentem solari conaretur, eique narraret, quod illi non solum, sed et ceteris quoque volucribus filios amittere saepe contigerat, Ego vero, respondit, non tam de amissis natis queror, quam quod mihi hoc in loco huiusmodi iniuria allata sit, in quo suum, qui iniuriis affecti sunt, patrocinium consequuntur.

Id plane declarat, calamitates tunc vel maxime graves esse, quum nobis inexspectatae contingunt.

Vis consili expers mole ruit sua.

2. λεγούσης. Adde ὅτι, ne manca sit oratio.

Μῦθος ρϛα΄. Χῆνες καὶ Γέρανοι.

Χῆνες καὶ γέρανοι τὸν αὐτὸν λειμῶνα ἐνέμοντο. Ἐπιφανέντων δὲ αὐτοῖς θηρευτῶν, οἱ μὲν γέρανοι ἐλαφροὶ ὄντες ταχέως ἀπέπτησαν, καὶ διεσώθησαν· αἱ δὲ χῆνες μείνασαι διὰ τὸ βάρος τῶν σωμάτων συνελήφθησαν.

Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ ἐπαναστάσεσι πόλεων [1] γίνεται· οἱ μὲν πένητες, διὰ τὸ ἀκτήμονες εἶναι, ῥαδίως μεταβαίνουσιν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, οἱ δὲ πλούσιοι διὰ τὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑπερβολὴν μένοντες, πολλάκις δουλεύουσι.

Μῦθος ρϛβ΄. Χελιδὼν καὶ Κορώνη.

Χελιδὼν καὶ κορώνη περὶ κάλλους ἤριζον. Ὑποτυχοῦσα δὲ ἡ κορώνη, πρὸς αὐτὴν εἶπεν· ἀλλὰ τὸ μὲν σὸν κάλλος τὴν [2] ἐαρινὴν ὥραν ἀνθεῖ, τὸ δὲ ἐμὸν σῶμα καὶ χειμῶνι ἀντιτάσσεται.

1. γίνεται. In Cod. γίνονται, sed male.

2. ἐαρινὴν ὥραν ἀνθεῖ. Avium quaedam perennes sunt, ut columbae, aliae semestres, ut hirundines, ut ait Plinius; et sane Martio mense cernuntur, et elapso Augusto eas abire observamus. An autem revera tum hirundines, milvi, ceteraeque volucres e nostris regionibus Europaeis transvolantes, Aegyptum omnes in

Fab. CXCI. Anseres et Grues.

Eodem in prato Grues et Anseres pascebantur. Venatores interim quum repente supervenissent, Grues quidem, quod leves essent, inde cito avolarunt, atque incolumes evasere: sed Anseres ob nimium corporis pondus quum ibi manere coacti essent, statim omnes comprehensi sunt.

Ita quoque apud homines fieri solet. Quando urbibus hostes potiuntur, pauperes quidem, quum nihil possideant, facillime se fuga proripiunt, ex urbe in urbem demigrantes; sed divites ob divitiarum copiam manentes, saepenumero in servitutem rediguntur.

Fab. CXCII. Hirundo et Cornix.

Hirundo et Cornix de pulcritudine contendebant. At Cornix iactanti se Hirundini, Tua forma, inquit, verno tantum tempore floret, meum vero corpus hyeme quoque perdurat.

hiberna concedant, haud facile poterit affirmari. Nam etsi veterum quoque Philosophorum ea sententia fuerit, Alberto tamen teste, aliisque, ut Aldrovandus ait, *De Avibus* T. II. pag 664. visum est, eas in arboribus quibusdam concavis se se abdidisse, in quibus glomeratim invicem adhaerentes, suo se se calore fovent, ac vivunt; quod, inquit, accidit in quadam

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι ἡ παράταξις τȣ͂ σώματος, εὐπρεπείας καλλονή.

Μῦθος ρϒγ'. Χελώνη καὶ Ἀετός.

Χελώνη θεασαμένη ἀετὸν πετόμενον, ἐπεθύμησε καὶ αὐτὴ πετᾶσαι. Προσελθȣ͂σα δὲ τȣ͂τον παρεκάλει, ἐφ' ᾧ βȣ́λεται μισθῷ, διδάξαι αὐτήν. Τȣ͂ λέγοντος, ἀδύνατον εἶναι, ϗ ἔτι αὐτῆς ἐπικειμένης ϗ ἀξιούσης, ἄρας αὐτὴν ϗ μετέωρος ἀρθεὶς, ἀφῆκεν ἐπί τινος πέτρας, ὅθεν κατενεχθεῖσα διεῤῥάγη καὶ ἀπέθανεν.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ταῖς φιλονεικίαις τῶν φρονιμωτέρων αὐτῶν παρακȣ́σαντες, ἑαυτȣ̀ς καταβλάπτȣσιν.

silva superioris Germaniae, ubi incisa quercus putrida, inventa est plena hirundinibus. Idem hoc sibi testatum esse Pompeium Columbum, virum maximum rerum naturae indagatorem, scribit Augustinus Niphus, idemque observavit alius quispiam, cuius verba recitat Gaspar Heldelinus, citante Ornithologo. Vide etiam quae de hirundinibus in septentrione degentibus, et quomodo ibi hibernâre soleant, Olaus Magnus Vpsalensis Episcopus scripsit. Ceterum quum plurimi quadrupedum, reptiliumque, omnino hyeme penes nos in cavis terrarum lateant, quid mirum si nonnullis quoque avibus idem contingat? Vide Diss. *de Hirundinum et Ciconiarum Hibernatione*, Ornithologiae Tom. III. Flor. 1767. fol.

Fabula declarat, corporis firmitatem pulcritudine esse praestantiorem.

Fab. CXCIII. Testudo et Aquila.

Testudo volantem Aquilam quum vidisset, ipsa quoque volandi desiderio correpta est. Ad ipsam itaque accedens, enixe rogavit, ut se, quolibet pretio soluto, volare doceret. Quod impossibile quum Aquila diceret, Testudo contra magis magisque instaret, obsecraretque, illa denique captam unguibus in sublime tulit, atque inde in petram demisit; quo ictu diffracta Testudo, protinus extincta est.

Fabula declarat, permultos homines, dum in contentionibus prudentiorum consiliis parere nolunt, ingentia damna sibimetipsis inferre.

1. *καλλονή*. Vitiosa Cod. lectio est. Sensus enim requirit, *καλλίων ἐςί*, vel quid simile.

2. *ἀδύνατων ἄναι*. De re absurda aut impossibili, hanc Latini paroemiam usurpabant, *Testudo volat;* qua utitur Claudianus Lib. I. adversus Eutropium, qui Eunuchus quum esset, tamen Romae factus fuit Consul, aiens,

Iam testudo volat, profert iam cornua vultur,
Prona petunt retro fluvii vada, Gadibus ortum
Armenii texere diem; iam frugibus aptum
Aequor, et assuetum silvis delphina videbo.

3. *ἄρας αὐτήν*. Plin. Lib. X. cap. 3. de aquila, quam anatariam vocat, ait: *Ingenium est ei, testudines raptas frangere, e sublimi iaciendo. Quae fors interemit Poetam*

20

Μῦθος ρϞδʹ. Ψύλλα ϗ Ἀθλητής.

Ψύλλα ποτὲ πηδήσασα, ἐκάθισεν ἐπὶ πόδα ἀνδρὸς ἀθλητοῦ σοβοῦντος, καὶ [1] ἀλλομένη ἐνῆκε δῆγμα. Ὁ δὲ ἀκροχολέσας, ἠυτρέπισε τοὺς ὄνυχας, ὅπως συνθλάσῃ ταύτην· ἡ δὲ ἐφ᾽ ὁρμῆς φυσικῆς πήδημα λαβοῦσα, ἀπέδρα, τοῦ θανεῖν ἀπαλλαγεῖσα. [2] Καὶ ὃς στενάξας εἶπεν· [3] ὦ Ἡράκλεις, διὰ τί ἐπὶ κακοὺς ἀνταγωνιστὰς οὐκ εἶ συνεργός;

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ ἐπὶ τὰ ἐλάχιστα ϗ ἀκίνδυνα πράγματα ἐπ᾽ εὐθὺς τοὺς θεοὺς ἐπικαλεῖσθαι, ἀλλ᾽ ἐπὶ ταῖς μείζοσιν ἀνάγκαις ϗ συμφοραῖς.

Μῦθος ρϞέ. Μύρμηξ ϗ Τέττιξ.

Ψύχος, καὶ χειμὼν κατ᾽ ὀλύμπου· μύρμηξ δὲ πολλὰς [4] συνάξας τροφὰς ἐν ἀμητοῖς, ἐν ἰδίοις οἴκοις ἀπέθηκε· τέττιξ δὲ ἐπὶ τρώγλης ἐνδύνας

Aeschylum. Vide Valer. Max. Lib. IX. cap. 12. ext. 2. *Heusing.* ad Planud. Fab. LXI. Huius vero Apologi meminit etiam Suidas voce νῦν σωθείω.

1. ἀλλομένη. In Codice vitiose ἀλλόμενος.

2. Καὶ ὅς. Sic in Cod. At melius se haberet Ὁ δέ.

3. ὦ Ἡράκλεις. Hercules gladiatorum et athletarum praeses habebatur. Vide Athenaeum Lib. XIII. Lips. *Saturnal.* Lib. II. c. 23. Ridicule ergo Deus heic in au-

Fab. CXCIV. Pulex et Athleta.

Pulex olim de more saltans, in superbe incedentis Athletae pede resedit, eumque acriter suo morsu pupugit. Ille ad iram repente excitatus, eum ut obtunderet, ungues compressit. At Pulex ut mortem fugeret, saltu, quo natura pollet, se inde proripiens, quam citissime evasit. Tum Athleta suspirans, O Hercules, inquit, quid mihi contra adversarios tam iniquos non succurris?

Haec sane docent, non debere nos in minimis, nulliusque momenti rebus, sed in maximis periculis, atque calamitatibus Deos invocare.

Fab. CXCV. Formica et Cicada.

Frigus erat, et hyems coelo saeviebat, iamque Formica ingentem tritici acervum, tempore messis collectum, suis in latibulis reposuerat.

xilium vocatur a commissuro cum pulice pugnam. Hinc proverbium illud *in pulicis morsu Deum invocat*, in eos dictum, qui quacumque levi de re, perinde ac de maxima graviter perturbantur. De quo vide Erasm. in *Adag.* Chil. III. Centur. IV. Haud absimilis fabula exstat etiam inter Planudeas n. LXII.

4. *συνάξας*. Vid. not. 1. pag. 180.

ἐξέπνει τῇ πείνῃ, λιμῷ κατεχόμενος, καὶ ψύχει πολλῷ· ἐδέετο δὲ τοῦ μύρμηκος τροφῆς μεταδοῦναι, ὅπως καὶ αὐτὸς γευσάμενός τινος σωθείη. Ὁ μύρμηξ δὲ πρὸς αὐτὸν, ποῦ, φησιν, ἦς τῷ θέρει; πῶς δ' οὐ συνῆξας τροφὰς ἐν ἀμητῷ; Ὁ δὲ τέττιξ, [1] ᾖδον καὶ ἔτερπον τοὺς ὁδοιποροῦντας· ὁ δὲ μύρμηξ γέλωτι πολλῷ καταχέας ἔφη· οὐκοῦν χειμῶνος ὄρχου.

Ὅλως δηλοῖ, ὅτι οὐδὲν κρεῖττον τοῦ φροντίζειν τῶν ἀναγκαίων τροφῶν, καὶ μὴ ἀπασχολεῖσθαι εἰς τέρψιν, καὶ κωμασίαν.

Μῦθος ρϙϛ'. Ἄνθρωπος καὶ Ψύλλα.

[2] Ψύλλα δέποτε πολλά τινι ἠνώχλει· καὶ δὴ συλλαβὼν, τίς εἶ ἀνεβόα, ὅτι πάντα μου μέλη κατεβοσκήσω, εἰκῇ καὶ μάτην ἐμὲ καταναλίσκων; Ἡ δὲ ἐβόα· οὕτως ζῶμεν, μὴ κτείνῃς, μέγα γὰρ

1. ᾖδον καὶ ἔτερπον τοὺς ὁδοιποροῦντας. Ita quidem sentiebant veteres, qui musicum maxime hoc animal putabant, et quodammodo venerabantur; quasi ideo a natura datum, ut agricolarum labores cantu levaret. Hinc μουσῶν ὄρνιν dixcrunt, eique tum Anacreon *Ode* XLIII. tum Theocritus *Eidyll.* VII. aliique quamplurimi, summas laudes, summamque cantus suavitatem tribuere. Sed mirum, cur nobis plerisque tam hebetes sint aures, ut nihil unquam ex hac cicadarum cantus suavitate percipiant. Quaesitum est quanam de cæussa

Cicada contra in profundas terrae rimas ingressa, inedia, fame, ac frigore conficiebatur. Formicam itaque obsecrabat, ut sibi escam praeberet, ut aliquo cibo refecta, vitam et ipsa servare posset. Verum Formica, Vbinam, inquit, aestivis eras diebus? Ecquid messis tempore tibi victum non comparasti? Cui Cicada, Canebam, ait, viatoresque exhilarabam. Quo audito, Formica effuse ridens respondit, Ergo hyeme salta.

Fabula declarat, nihil melius esse, quam de necessariis ad victum curam gerere; docetque insuper, non debere nos deliciis atque conviviis indulgere.

Fab. CXCVI. Homo et Pulex.

Quidam olim a Pulice vehementer infestabatur; quapropter quum eum comprehendisset, Ecquis es, ait exclamans, quod omnia mea membra depasceris, temere atque iniuria me totum

ita de iis Graeci, et Latini eorum sectatores, senserint. Sed quis Poetarum somnia atque fictiones apposite ac dilucide explicare auserit?

2. Ex Palatinis membranis primus hanc fabulam eruit Neveletus, sed vitiis adeo scatentem, atque deturpatam edidit, ut vix novo vulneri locus esset. Is itaque μεταμελήσας, eam suis in notulis emendavit, qua quidem in re, paucis, iisque levissimis, rebus exceptis, egregie se gessit. Nostri autem Codicis lectio, utpote vetustioris, praeferenda est.

κακὸν οὐ δύναμαι ποιῆσαι. Ὁ δὲ γελάσας πρὸς αὐτὴν οὕτως ἔφη· ἄρτι τεθνήξῃ χερσί μου ταῖς ἰδίαις· ἅπαν γὰρ κακὸν οὐ μικρὸν οὐδὲ μέγα ἐδ᾽ ὅλως πρέπει καθόλε [1] τῦ φῦναι.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κακὸς ἐ πρέπει ἐλεηθῆναι, κἂν μέγας ᾖ, κἂν μικρός.

Μῦθος ργζ'. Ψιττακὸς καὶ Γαλῆ.

Ψιττακόν τις ἀγοράσας, ἀφῆκεν ἐπὶ τῆς οἰκίας νέμεσθαι· ὁ δὲ τῇ ἡμερότητι χρησάμενος, ἀποπηδήσας ἐπὶ τὴν ἑςίαν ἐκάθισε, κἀκεῖθεν τερπνὸν ἐκεκράγει. Γαλῆ δὲ θεασαμένη, ἐπυνθάνετο αὐτὸν τίς ἐςι, καὶ πόθεν ἦλθεν· ὁ δὲ εἶπεν· ὁ δεσπότης με νεωστὶ ἐπρίατο. Οὐκοῦν, ἰταμώτατε ζώων ἔφη, πρόσφατος ὢν ταῦτα βοᾷς, ὅτε ἐμοὶ τῇ οἰκογενεῖ ἐκ ἐπιτρέπεσιν οἱ δεσπόται, ἀλλ᾽ ἐάν ποτε τῦτο πράξω, προσαγανακτῦντες ἀπελαύνουσί με; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγων· οἰκοδέσποινα, ἀλλά σύ γε βάδιζε μακράν· οὐ γὰρ ὁμοίως δυσχεραίνουσιν οἱ δεσπόται ἐπὶ τῇ ἐμῇ φωνῇ, καὶ ἐπὶ τῇ σῇ.

1. τῦ. Rectius forsan esset τι. Pro φῦναι in Cod. vitiose φυῆναι.

vorans? Cui ille, Sic vivimus, inquit; verum, ne me perdas, quaeso; haud magna enim mala afferre possum tibi. Is vero subridens, Nunc morieris, ait, mea manu discerptus: quidquid enim malum est, sive leve, sive magnum sit, nullo umquam modo ferendum est.

Fabula declarat, improbum hominem, sive parvus, sive magnus sit, nulla miseratione dignum esse.

Fab. CXCVII. Psittacus et Felis.

Psittacum quum quidam emisset, eum domi ut aleretur dimisit. Is vero, cicur ut erat, supra focum prosiliens ibidem constitit, eoque ex loco suaviter cantare coepit. Felis eum conspicata, quinam esset, et undenam adventasset, interrogabat. Cui ille, Herus, ait, me nuper emit. Tum Felis, Itane, avium impudentissime, novus quum heic adsis, ita vocem tollere audes, dum mihi quae huiusce domi verna sum, id minime domini concedunt, sed contra, si unquam auderem, indignati me expellunt? Ad haec Psittacus, Hinc longe, inquit, o magistra domus abscede; non enim domini de mea aeque ac de tua voce irascuntur.

2. Ψιττακόν. Perperam in Codice Ψηττακόν, ob adfinitatem pronunciationis.

Ὁ μῦθος οὗτος πρὸς ἄνδρα φιλόψογον, ἑτέροις ἀεὶ αἰτίας προσάπτειν ἐπιχειροῦντα.

Μῦθος ρμή. Μύρμηκες καὶ Τέττιξ.

[1] Ὥρας δέποτε χειμῶνος τυγχανούσης, μύρμηκες σῖτον ἡλίαζον βραχέντα. Τέττιξ δὲ τούτους οὕτως ἰδὼν ποιοῦντας, αὐτὸς λιμώττων καὶ μέλλων τεθνηκέναι, δραμὼν παρ' αὐτοὺς ἐδωδὴν ἐπεζήτει. Τῶν δὲ φησάντων, τῷ θέρει πῶς οὐκ ἔσχες, ἀλλ' ἐῤῥαθύμεις, καὶ προσειπεῖς ἀρτίως; τέττιξ ἀντεῖπεν· ἀλλ' ἐτερπόμην τότε, αὐλῶν καὶ τέρπων ὅλους τοὺς ὁδοιπόρους. Οἱ δὲ αὐτίκα ταῦτα ἀκηκοότες, ἐμειδίασαν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐβόων· χειμῶνος ὀρχοῦ, εἴπερ ηὔλεις ἐν θέρει· ἀλλ' ἐν θέρει σὺ τὸν σῖτον ἀποτίθει, καὶ μὴ λυρίζων [2] ἥδυνεις ὁδοιπόρους.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι οὐ δεῖ τινα ἀμελεῖν ἢ ὀκνεῖν ἐπί τινος πράγματος, ἀλλὰ τὰ δέοντα ποιεῖν, μήπως ὀκνήσας κινδύνῳ περιπέσῃ.

1. Eiusdem argumenti est haec fabula, ac antea relata num. CLXXXIX. licet in verbis aliquantisper diversa. Hinc liquet, Aesopicas Fabulas ab uno eodemque fonte profectas, deinde pro ingenio eorum qui eas vel scriberent, vel recitarent, aliquantisper immutatas. Ceterum huiusmodi fabula Aesopicum ingenium

Vituperandi cupidum haec fabula respicit, qui semper ad alios reprehendendos ansam quaerit.

Fab. CXCVIII. Formicae et Cicada.

Hyems quum olim esset, Formicae madefactum triticum soli exponebant. Cicada eas ita huic operi instantes conspicata, fame laborans, ac iam iam moritura, ad illas accessit et cibum petiit. Illae vero, Quidnam, ei dixere, cibi colligendi curam aestatis tempore non gerebas, sed desidiosa eras? Itane audes a nobis nunc quaerere? Ad haec Cicada, Tunc genio indulgebam, respondit, et cantu viatores omnes solabar. His auditis, Formicae in risum effusae, Hyeme ergo salta, dixere, si aestate cantabas. Sed potius aestivis diebus tibi triticum recondas moneo, nec viatores cantando delectes.

Fabula docet, nulla in re quempiam negligentem aut segnem esse debere, sed necessaria gerere, ne, ocio indulgens, in periculum veniat.

parum sapit. Hyemis enim tempore formicae raro, cicadae vero nunquam apparent, sed illac in suis latibulis, hae in terrae rimis abditae delitescunt. Verum haec inquirere, idem esset ac nodum in scirpo quaerere.

2. ἡδύνας. Legendum puto ἡδύνης.

Μῦθος ρμθ΄. Ἀνὴρ μεσοπολιὸς καὶ Ἑταῖραι.

[1] Ἀνὴρ μεσοπολιὸς δύο ἐρωμένας εἶχεν, ὧν ἡ μὲν μία νεᾶνις, ἡ δὲ ἄλλη πρεσβῦτις. Καὶ ἡ μὲν προβεβηκυῖα, [2] αἰδουμένη νεωτέραν αὐτῆς πλησιάζειν διετέλει, καὶ εἴποτε πρὸς αὐτὸν παρεγένετο, τὰς μελαίνας αὐτοῦ τρίχας περιῃρεῖτο· ἡ δὲ νεωτέρα, ὑποστελλομένη γέροντα ἐραστὴν ἔχειν, τὰς πολιὰς αὐτοῦ ἐπέσπασεν. Οὕτω συνέβη ὑπ᾽ ἀμφοτέρων ἐν μέρει τιλλομένων, [3] φαλακρότερον γενέσθαι.

[4] Οὕτως πανταχοῦ τὸ ἀνώμαλον βλαβερόν ἐστιν.

1. Hanc fabulam ex Neveleti Collectione sub num. CLXV. desumpsimus; quae enim eiusdem argumenti, ut videtur, in Casinensi Codice ultimo loco occurrit, corrupta omnino ac mutila est; ita namque se habet: Ωρτις ὄνομα ἐν ταῖς τρυφαῖς χολάζων, οὐκ ἦν πρεσβύτης, ἀλλ᾽ οὐδὲ νέος πάλιν· λευκὰς γὰρ εἶχεν καὶ μελαίνας τὰς τρίχας. Ὅμως μέλισσος καὶ μεσήλιξ τυγχάνων, δύο γυναῖκας ἔχων ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἡ μὲν μία γραῦς, ἡ δὲ ἑτέρα νέα . . . et heic Fabularum finis.

2. αἰδουμένη νεωτέραν αὐτῆς. Lectionem hanc in versione secutus sum. Levi tamen mutatione mallem αἰδου-

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Fab. CXCIX. Homo semicanus et Amasiae eius.

Homo quidam semicanus Amasias habebat duas, quarum altera iunior, altera vero senior erat. Ceterum aetate provectior, iuniorem apud illum semper adesse aegre ferebat; quapropter si quando ad illum accederet, nigros eius crines vellebat: contra iunior, senem sibi esse amatorem nolens, crines canos carpebat. Sic ipsi, capillis ab utrisque seorsim evulsis, calvum fieri tandem contigit.

Ita inaequalitas ubique noxia est.

μένη νεωτέρῳ αὐτῆς πλησιάζειν. Sic enim postea *ἡ δὲ νεωτέρα ὑποστελλομένη γέροντα ἐραστὴν ἔχειν*. *Neveletus*.

3. *φαλακρότερον γενέσθαι*. Addit Palat. quintus, *καὶ ὄνειδος ἁπάντων*. Sic et Babrias Fab. 24.

Ἐξ ὧν ψιλωθεὶς, πᾶσιν ὠράθη γέλως. *Idem*.

4. *Οὕτως πανταχοῦ τό*. Dissentiunt ceteri Codices ab antiquiore. Alii, *Διδάσκει ἡμᾶς ὁ μῦθος, ὅτι ἀνόητός ἐστιν ἀνὴρ, ὁ γυναιξὶν ἑαυτὸν ἐκδοῦναι θέλων*. Alii, *ὅτι ἐλεεινός ἐστιν ὃς εἰς γυναῖκας ἐμπίπτει· ἡ γὰρ γυνὴ θαλάσσῃ ὁμοιοῦται, ποτὲ μὲν γαληνιῶσα, καὶ προσμειδιῶσα, ποτὲ δὲ ἀποπνίγουσα*. *Idem*.

FINIS PRIMAE PARTIS.

316